

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. Jaarverslag 2023

asn impact investors

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord van de directie	4	2.5 Verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de UCITS-beheerder	89
Kerncijfers	5		
Begrippen	7		
Verslag van de raad van commissarissen	11		
1 Verslag van de beheerder	15		
1.1 Opzet en opdracht van de fondsen	16		
1.2 Fondsdocumentatie	17		
1.3 Wijziging wet- en regelgeving	17		
1.4 Fondskosten	18		
1.5 In- en uitstroom ASN Beleggingsfondsen	20		
1.6 Ontwikkelingen UCITS-beheerder	20		
1.7 Ontwikkelingen in de verslagperiode	21		
1.8 Duurzaam beleggingsbeleid	22		
1.9 Risicobeheer	34		
1.10 Economie en financiële markten in 2023, vooruitzichten en duurzaamheidstrends	42		
1.11 Dividend	45		
1.12 Beloningsbeleid	45		
2 Verslag over het beheer van de ASN UCITS-Beleggingsfondsen	49		
2.1 ASN Duurzaam Aandelenfonds	51		
2.2 ASN Duurzaam Obligatiefonds	62		
2.3 ASN Milieu & Waterfonds	69		
2.4 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	79		
		3 Jaarrekening ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.	91
		3.1 Balans	92
		3.2 Winst-en-verliesrekening	92
		3.3 Kasstroomoverzicht	93
		3.4 Toelichting op de jaarrekening	94
		3.5 Toelichting op de balans	107
		3.6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening	111
		3.7 Overige toelichtingen	114
		3.8 Voorstel resultaatbestemming	116
		4 Jaarrekening ASN UCITS-Beleggingsfondsen	119
		4.1 ASN Duurzaam Aandelenfonds	120
		4.2 ASN Duurzaam Obligatiefonds	131
		4.3 ASN Milieu & Waterfonds	143
		4.4 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	152
		5 Overige gegevens	161
		Bijzondere statutaire zeggenschapsrechten	162
		Statutaire winstbestemming	162
		Belangen bestuurders en raad van commissarissen	162
		Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	163
		6 Bijlagen	171
		Bijlage 1 Beleidsbepalers en vermogensbeheerders	173
		Bijlage 2 Adresgegevens en personalia	175
		SFDR annex V ASN Duurzaam Aandelenfonds	178
		SFDR annex V ASN Duurzaam Obligatiefonds	193
		SFDR annex V ASN Milieu & Waterfonds	202
		SFDR annex V ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	216

Voorwoord van de directie

Voor iedereen die zich samen met ons inzet voor duurzame, positieve impact op natuur, klimaat en mensen heeft het jaar dat achter ons ligt twee gezichten.

Er was bij bedrijven, consumenten en overheden meer aandacht dan ooit voor klimaat en biodiversiteit. In Brussel werd de Natuurherstelwet aangenomen, in Dubai zijn nieuwe afspraken gemaakt tijdens de VN-klimaattop en de Europese transparantiemaatregelen tegen greenwashing begonnen te werken. Onze goede beleggingsresultaten over 2023 onderstreepten daarbij dat duurzaam ook echt de toekomst is. Maar die opstokers komen helaas wel na een jaar vol weersextremen, waarin opnieuw klimaatrecords zijn gebroken en het verlies aan biodiversiteit onstuitbaar leek. Het jaar ook van een heftige oorlog in het Midden-Oosten, die wereldwijd voor polarisatie en onzekerheid zorgt.

Ondanks onze goede financiële resultaten groeide daarom ons ongeduld. We nemen onze rol als aanjager van duurzame verandering serieus en willen de positieve impact op klimaat en biodiversiteit versnellen, juist nu alle seinen op rood staan. Daarom hebben we 2023 ook gebruikt voor een interne herijking van de strategie. We willen nadrukkelijker ook professionele en institutionele beleggers betrekken bij investeringen in de oplossingen die de transitie van onze economie voortstuwen. De duurzame projecten en bedrijven zijn er, klaar voor investeerders die met ons vooruitkijken.

Dankzij onze partner BNP Paribas kunnen professionele beleggers sinds kort ook buiten de beurs om ASN-fondsen aan- en verkopen. Met partner Achmea Investment Management breidden we de samenwerking uit. Die voert voortaan ook het stembeleid van ASN Beleggingsfondsen UCITS NV uit, opdat we met ons doelgerichte stembeleid nog meer bedrijven meekrijgen in een versnelde verduurzaming van onze economie.

Economisch gezien was 2023 iets minder turbulent. De inflatie had het jaar ervoor nog gepiekt maar zette een daling in, mede dankzij de rente-ingrepen van centrale banken. Die hadden een afkoeling van de economie tot gevolg, al bleef een diepe recessie uit. Onze duurzame beleggingsfondsen hebben zich in 2023 gedeeltelijk hersteld van de negatieve rendementen over 2022. Bij het ASN Duurzaam Aandelenfonds speelde onze positieve selectie weer een grote rol. Het ASN Duurzaam Obligatiefonds profiteerde van een per saldo lagere marktrente en het feit dat groene obligaties beter rendeerden. Het ASN Milieu & Waterfonds en het ASN Duurzaam Small- en Midcapfonds hadden ook positieve rendementen, al bleven die wel enigszins achter bij hun benchmarks.

Wat betreft de duurzame beleggingsdoelstellingen maakten het ASN Duurzaam Aandelenfonds, Het ASN Milieu & Waterfonds en het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds een goede voortgang op het gebied van klimaat, biodiversiteit en mensenrechten. Om de voortgang op de doelstelling 'Het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs' te meten, maakt ASN Impact Investors gebruik van de MSCI-ITR-methode (Implied Temperature Rise). Een nieuwe meetmethode die inzicht geeft in de vorderingen die bedrijven maken om de klimaatdoelen van 'Parijs' te halen en de opwarming van de aarde te beperken. De ITR wordt uitgedrukt in graden Celsius en daalde in 2023 voor het ASN Duurzaam Aandelenfonds, het ASN Milieu & Waterfonds en het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds. Daarnaast daalde de biodiversiteit footprint en steeg de leefbaarloopscore van het ASN Duurzaam Aandelenfonds en het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds. Binnen het ASN Duurzaam Obligatiefonds verminderde de CO₂-uitstoot van de staatsobligaties in portefeuille en steeg de vermeden CO₂-uitstoot.

Beschikbaarheid van betrouwbare data is een must om versneld impact te maken. Die is onder meer nodig om over de realisatie van duurzame doelstellingen te rapporteren, zoals onder meer de Europese Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) voorschrijft. In 2023 hebben we verschillende rapportages gepubliceerd, waaronder PAI-tabellen met zogeheten Principal Adverse Impacts: een inventarisatie van belangrijke nadelige gevolgen die onze beleggingen ook hebben voor het milieu en de maatschappij. Om efficiënter over onze duurzame bewijsvoering te kunnen rapporteren, richten we een datawarehouse in dat bestaande processen verder automatiseert en onze dataverwerkingscapaciteit versterkt.

Samen met u geloven wij in het belang van positieve impact, juist in een wereld die nog lang heeft te gaan naar de duurzame toekomst die wij voor ons zien. Wij blijven positief, wij blijven impact maken, en we hopen dat u en vele anderen datzelfde blijven doen.

San Lie, directievoorzitter / directeur Sales & Portfoliomanagement
Ro Dielbandhoesing, directeur Risicomanagement & Compliance
Dirk-Jan Stam, directeur Reporting & Productmanagement

Kerncijfers

Rendement 2023

Wij vergelijken het rendement van elk fonds met dat van zijn benchmark. Dit is een hulpmiddel om de prestaties van beleggingen te vergelijken met die van soortgelijke beleggingen. De prestaties ten opzichte van de benchmark zijn in onderstaande tabellen weergegeven. In hoofdstuk 2 leest u hoe de rendementen van de verschillende fondsen tot stand kwamen.

De rendementen zijn gebaseerd op de intrinsieke waarde, inclusief herbelegd dividend. In de jaarverslagen tot en met 2020 presenteerden we rendementen gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend. Er is gekozen voor een andere presentatie van het rendement om een betere vergelijking te kunnen maken met het rendement van de benchmark.

Kerncijfers laatste vijf jaar

ASN Duurzaam Aandelenfonds

Ontwikkeling		Rendement				
Jaar	Omvang vermogen einde verslagperiode (in duizenden euro's)	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2023	1.668.300	10.395.206	160,25	3,00	25,75	18,27
2022	1.498.937	11.505.265	131,45	2,00	-20,42	-15,67
2021	1.875.019	11.290.696	166,99	1,80	20,76	27,92
2020	1.543.572	11.091.282	139,19	2,85	10,03	5,23
2019	1.487.553	11.463.400	130,06	2,95	32,33	27,44

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de afgegeven intrinsieke waarde per ultimo verslagperiode, inclusief herbelegd dividend. Voor 2020 en 2019 is dit rendement gerapporteerd op basis van beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

ASN Duurzaam Obligatiefonds

Ontwikkeling		Rendement				
Jaar	Omvang vermogen einde verslagperiode (in duizenden euro's)	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2023	557.505	22.562.964	24,78	0,10	5,52	6,26
2022	514.943	21.899.148	23,61	0,30	-13,30	-13,14
2021	605.611	22.066.024	27,47	0,30	-2,04	-1,64
2020	576.826	20.366.907	28,34	1,00	1,46	2,12
2019	644.273	22.275.347	28,95	0,60	2,00	3,12

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de afgegeven intrinsieke waarde per ultimo verslagperiode, inclusief herbelegd dividend. Voor 2020 en 2019 is dit rendement gerapporteerd op basis van beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

ASN Milieu & Waterfonds

Jaar	Ontwikkeling	Rendement				
	Omvang vermogen einde verslagperiode (in duizenden euro's)	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2023	973.003	19.805.320	49,04	0,60	11,17	19,39
2022	903.536	20.186.621	45,17	1,00	-19,07	-25,44
2021	1.136.398	20.115.995	56,67	0,35	25,45	19,44
2020	838.039	18.477.881	45,17	0,60	23,19	56,18
2019	708.605	18.904.827	37,55	0,35	34,63	29,16

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de afgegeven intrinsieke waarde per ultimo verslagperiode, inclusief herbelegd dividend. Voor 2020 en 2019 is dit rendement gerapporteerd op basis van beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Jaar	Ontwikkeling	Rendement				
	Omvang vermogen einde verslagperiode (in duizenden euro's)	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2023	200.624	4.027.113	49,57	1,00	9,41	12,74
2022	189.331	4.076.775	46,60	0,70	-20,81	-22,50
2021	226.208	3.804.203	59,83	0,40	26,38	23,83
2020	157.359	3.320.386	47,72	0,80	6,55	6,72
2019	194.721	4.281.283	45,57	0,45	35,76	29,99

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de afgegeven intrinsieke waarde per ultimo verslagperiode, inclusief herbelegd dividend. Voor 2020 en 2019 is dit rendement gerapporteerd op basis van beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

Begrippen

Aandeel

Via aandelen koopt een belegger of een beleggingsfonds als het ware een deel van een bedrijf. Een aandeel is het bewijs van deelneming in het eigen vermogen van een onderneming. Dit is risicodragend vermogen. In het geval van beursgenoteerde bedrijven komt de prijs van het aandeel, de koers, tot stand door vraag en aanbod op de effectenbeurs. Veel bedrijven keren hun aandeelhouders een- of tweemaal per jaar dividend uit. Het rendement van aandelen bestaat uit koersveranderingen en dividend.

In het geval van niet-beursgenoteerde bedrijven kunnen beleggers aandelen kopen en verkopen buiten de beurs om. Daarbij onderhandelen bestaande en potentiële aandeelhouders op meer directe wijze met elkaar. Aandelen van een niet-beursgenoteerde onderneming worden gewaardeerd op basis van (een benadering van) de reële waarde, rekening houdend met recente markttransacties en marktontwikkelingen.

ABB/ASN Impact Investors

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) is UCITS-beheerder van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. en AIF-beheerder van ASN Beleggingsfondsen AIF N.V. en ASN Biodiversiteitsfonds N.V. ABB is statutair gevestigd te Den Haag, met adres Bezuidenhoutseweg 153, 2594 AG Den Haag. ASN Impact Investors is de handelsnaam van ABB.

AIF-beheerder

Een beheerder van een beleggingsinstelling als bedoeld in artikel 2:65 Wft. ASN Impact Investors is aangesteld als AIF-beheerder van ASN Beleggingsfondsen AIF N.V.

AIFMD

AIFMD is de afkorting van Alternative Investment Fund Managers Directive, in het Nederlands 'EU Richtlijn 2011/61/EU voor beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen'. AIFMD wordt ook wel AIFM-richtlijn genoemd. Deze richtlijn is verwerkt in de Wet op het financieel toezicht (Wft) en is op 22 juli 2014 volledig van kracht geworden. AIFMD vergroot de transparantie tegenover beleggers en toezichhouders en versterkt de financiële stabiliteit van beleggingsinstellingen. Het uiteindelijke doel hiervan is de bescherming van beleggers.

Assetallocatie

De verdeling van de beleggingsportefeuille over de verschillende beleggingscategorieën, zoals aandelen, obligaties, vastgoed en/of liquiditeiten. De strategische assetallocatie is de portefeuilleverdeling in normale omstandigheden op de financiële markten. De tactische assetallocatie is de verdeling anticiperend op actuele marktomstandigheden.

Beleggingsfonds

In een beleggingsfonds brengen meerdere beleggers geld bijeen. De professionele vermogensbeheerder belegt dit geld op basis van het beleggingsbeleid van het fonds. Er zijn vele soorten beleggingsfondsen, bijvoorbeeld aandelenfondsen die wereldwijd beleggen, in bepaalde regio's of sectoren, of in ondernemingen van een bepaalde omvang. Daarnaast bestaan er onder meer obligatie-, liquiditeiten- en vastgoedfondsen, fondsen voor onderhandse leningen en combinaties daarvan.

Beleggingsuniversum

De lijst van ondernemingen, overheden, instellingen en overige beleggingen waarin een fonds kan beleggen. Het beleggingsuniversum van ASN Beleggingsfondsen heet het ASN Beleggingsuniversum.

Benchmark

Een hulpmiddel of maatstaf om de prestaties van beleggingen te vergelijken met die van soortgelijke beleggingen. Benchmarks worden door financiële instellingen onderhouden.

Beurskoers

De beurskoers is de prijs van een beursgenoteerd instrument zoals een aandeel of een obligatie. De prijs komt op de beurs tot stand door vraag en aanbod. De beurskoers kan van dag tot dag en van moment tot moment variëren.

Creditspread

Het verschil tussen rentetarieven van obligaties met een vergelijkbare looptijd. Dit verschil is het gevolg van een verschil in kredietrisico. Er bestaat bijvoorbeeld een creditspread tussen staatsobligaties van landen met een hoog risico en staatsobligaties van landen met een gering risico. De creditspread in Europa duidt meestal op het verschil tussen

enerzijds de rente op staats- of bedrijfsobligaties en anderzijds de rente op Duitse staatsobligaties of swaps met een vergelijkbare looptijd.

Derivaten

Financiële derivaten zijn beleggingsinstrumenten die hun waarde ontleen aan de waarde van een ander goed of financieel instrument, zoals aandelen. Dit andere goed wordt de onderliggende waarde genoemd. Soorten derivaten zijn bijvoorbeeld opties en futures. Financiële derivaten worden onder andere gebruikt om risico's te verkleinen en actieve marktposities in te nemen. ASN Impact Investors stelt strikte eisen aan het gebruik van derivaten. Een van de eisen is dat derivaten alleen gebruikt mogen worden om risico's te verminderen.

Dividend

Ondernemingen die winst maken, kunnen deze herinvesteren in de onderneming of uitbetalen aan de aandeelhouders. Deze uitbetaling van de winst aan aandeelhouders heet dividend. Ook een beleggingsfonds kan dividend ontvangen van de ondernemingen waarin het belegt, en dit op zijn beurt uitkeren aan de participanten in (of: aandeelhouders van) het beleggingsfonds. Ook een beleggingsfonds kan dus dividend uitkeren.

Duration (duratie)

De *duration* is de gemiddelde gewogen looptijd van een obligatie, rekening houdend met de resterende looptijd en aflossingen. De duration geeft aan hoe gevoelig een obligatie of obligatieportefeuille is voor wijzigingen in de rente.

Duurzame beleggingsdoelstelling

Een specifieke sociale of ecologische doelstelling die de beheerder van een fonds wil bereiken door te beleggen in economische activiteiten van ondernemingen, overheden, instellingen en overige beleggingen die bijdragen aan het bereiken van die doelstelling, geen ernstige, nadelige gevolgen voor mens en milieu veroorzaken en praktijken op het gebied van goed bestuur volgen.

Impactfondsen

Een impactfonds is een beleggingsfonds dat is gespecialiseerd in impactbeleggingen. Het fonds heeft als primaire doelstelling om behalve een financieel rendement ook resultaat te boeken voor mens en milieu. Doorgaans worden beleggingsfondsen die niet in beursgenoteerde bedrijven beleggen, gezien als impactfondsen. Het ASN Groenprojectenfonds, het ASN Microkredietfonds en het ASN Biodiversiteitsfonds zijn impactfondsen.

Intrinsieke waarde

De waarde van alle bezittingen in het beleggingsfonds op een bepaald moment. De koersvorming van beursgenoteerde fondsen komt tot stand door vraag en aanbod, waarbij een op- of afslag in rekening wordt gebracht. Daardoor kunnen de aan- en verkoopkoers afwijken van de intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ook de *net asset value* (NAV) genoemd.

Geïndexeerd rendement

Dit is de opbrengst van een beleggingsfonds die bestaat uit de som van de koerswinst en de uitgekeerde dividenden, gerekend vanaf de start van het fonds. De start van het fonds wordt gezien als een waarde van 100.

Greenbonds

Een greenbond is een groene obligatie waarmee wordt geïnvesteerd in duurzame-energieprojecten en projecten op het gebied van milieu en landgebruik, zoals landbouw, bosbouw, water- en afvalbeheer.

Kredietrating

De kredietrating is een oordeel over de kredietwaardigheid van de uitgever van een obligatie of lening. Zo'n oordeel is afkomstig van een gespecialiseerd ratingbureau, zoals Moody's en Standard & Poor's (S&P). Zij beoordelen de kans dat de uitgever de verplichtingen uit hoofde van de obligatie zonder problemen kan voldoen. De kredietratings van bijvoorbeeld S&P lopen uiteen van AAA (hoge kredietwaardigheid) tot D (zeer lage kredietwaardigheid, faillissement).

Marktkapitalisatie

De marktkapitalisatie van een onderneming is haar totale beurswaarde (aantal uitstaande aandelen vermenigvuldigd met de beurskoers). Vaak worden de volgende grenzen gehanteerd:

- *largecaps*: bedrijven met een marktkapitalisatie van meer dan € 10 miljard,
- *midcaps*: marktkapitalisatie van € 4 miljard tot € 10 miljard,
- *smallcaps*: marktkapitalisatie van minder dan € 4 miljard.

Modified duration

De *modified duration* is een maatstaf voor de rentegevoeligheid van obligaties. Hiermee kan berekend worden wat de effecten zijn van een verandering in de markrentre op het rendement van de obligatie. Bij een modified duration van bijvoorbeeld 3 geldt bij benadering dat de koers van de lening 3% stijgt als de rente 1% daalt, en vice versa.

NAV

De *net asset value* (NAV) van een fonds is de intrinsieke waarde van het fonds. Zie de uitleg onder *Intrinsieke waarde*.

Obligatie

Obligaties zijn schuldbewijzen van (semi)overheidsinstellingen of ondernemingen. De belegger in een obligatie ontvangt jaarlijks een rente op zijn obligatie die meestal van tevoren is bepaald. Er is handel in obligaties via de beurs, waardoor koersvorming optreedt. Het rendement bestaat uit koersverandering en couponrente. Obligaties zijn de belangrijkste vorm van vastrentende waarden.

Onderhandse lening

Een onderhandse lening is een lening waarbij een of meer geldverstrekker(s) geld uitlenen aan een leningnemer. In tegenstelling tot de obligatielening is er bij de onderhandse lening sprake van direct contact en op maat gemaakte afspraken tussen de geldverstrekker(s) en de leningnemer.

PDFha.jaar

PDF staat voor Potentially Disappeared Fraction of species. PDF.ha.jaar is een eenheid om bioversiteits winst en/of verlies te meten. Het staat voor een hectare waarop de biodiversiteit gedurende 1 jaar met 100% is toe- of afgenomen.

Prospectus

Een prospectus is een wettelijk vereist document, juridisch van aard, dat verplicht gepubliceerd wordt bij een emissie (uitgifte) van financiële producten (aandelen, obligaties, beleggingsfondsen etc.). In het prospectus staan de voorwaarden van de emissie vermeld, evenals de financiële en niet-financiële informatie van de uitgevende instelling.

Risico-rendementsverhouding

De verhouding tussen risico en rendement van een belegging. In het algemeen geldt: hoe lager het risico, des te lager het verwachte rendement. En andersom: hoe hoger het risico, des te groter de kans op een hoog rendement op langere termijn.

Scope 1, 2 en 3

Onder scope 1 en 2 valt de directe en indirecte uitstoot van broeikasgassen – met name CO₂ – van een organisatie, zoals elektriciteitsverbruik, brandstofverbruik en zakelijk reizen. Onder scope 3 valt de uitstoot in de keten. Dit betreft de uitstoot in de hele levenscyclus van de producten die een bedrijf koopt, produceert en/of verkoopt.

SFDR

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) is een Europese verordening die sinds 10 maart 2021 van kracht is. Deze verordening stelt nieuwe eisen aan openbaarmaking over duurzaamheid door deelnemers van financiële markten. Alle ASN beleggingsfondsen zijn geclassificeerd als zogeheten artikel 9-producten, omdat zij zich specifiek richten op het behalen van een duurzaamheidsdoel.

UCITS

UCITS is de afkorting van Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities, in het Nederlands 'Richtlijn 2009/65/EG tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende bepaalde instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's)', zoals aangevuld door Richtlijn 2014/91/EU tot wijziging van Richtlijn 2009/65/EG. Deze richtlijnen zijn verwerkt in de Wet op het financieel toezicht (Wft).

UCITS-beheerder

Een beheerder van een instelling voor collectieve belegging in effecten als bedoeld in artikel 2:69b Wft. ASN Impact Investors is aangesteld als UCITS-beheerder van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

UCITS-fondsen

De subfondsen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.: het ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfondsen, ASN Duurzaam Aandelenfonds en ASN Duurzaam Small & Midcapfondsen.

Weging

De vermogensbeheerder van een beleggingsfonds heeft over het algemeen een vaste verdeling van zijn beleggingen over verschillende beleggingscategorieën (zie assetallocatie). Wanneer het belang in een bepaalde categorie groter is dan in de strategische assetallocatie, wordt dat een overwogen belang of overweging genoemd. Als het belang kleiner is dan de strategische assetallocatie, noemen we dat een onderwogen belang of onderweging. Het is ook mogelijk ten opzichte van de benchmark een onderweging of overweging aan te houden in specifieke landen, bedrijven of sectoren.

Verslag van de raad van commissarissen

Aan de algemene vergadering van aandeelhouders van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

Als raad van commissarissen hebben wij de taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de vennootschap. We staan de directie met raad terzijde. Bij de vervulling van onze taak richten wij ons naar het belang van de vennootschap zonder daarbij het belang van de aandeelhouders, de medewerkers en de maatschappij uit het oog te verliezen. In aanvulling op de statuten en de Corporate Governance Code zijn onze taken en verantwoordelijkheden vastgelegd in het Reglement voor de Raad van Commissarissen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

Samenstelling van de raad van commissarissen

Op de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering in april 2023 namen wij afscheid van twee leden van de raad. De heer Hennink trad periodiek af na de maximale termijn van twee keer vier jaar en kwam derhalve niet meer in aanmerking voor herbenoeming. Mevrouw Lambooy trad periodiek af na één termijn van vier jaar. Omdat er in de raad behoefte was aan een ander profiel, is er in onderling overleg voor gekozen om niet voor herbenoeming te gaan, maar op zoek te gaan naar een nieuw lid. Wij bedanken mevrouw Lambooy en de heer Hennink voor hun inzet en hun waardevolle bijdrage in de afgelopen jaren.

De raad heeft besloten dat een RvC van vier personen momenteel toereikend is om alle aandachtgebieden te verdelen. Derhalve werd slechts één nieuw lid voorgedragen en benoemd, de heer Wim Hekstra. Mocht op een later tijdstip blijken dat er toch behoefte is aan een vijfde persoon in de raad, dan zal alsnog tot werving worden overgaan. De AFM keurde de benoeming, en dus ook een raad van vier personen, goed.

De heer Hekstra is een ervaren bestuurder en adviseur uit het internationale bedrijfsleven die het grootste deel van zijn carrière buiten Nederland heeft gewerkt. De laatste jaren was hij tot 2022 directielid van Aegon Nederland. Inmiddels verdeelt hij zijn tijd tussen advieswerk, investeringen in innovatieve, jonge bedrijven en de Wildlife Forensic Academy, een instituut dat vanuit Zuid-Afrika parkwachten traint in de effectievere opsporing van stropers.

Alle leden van de raad voldoen aan de eisen zoals genoemd in art 2:142a lid 1 BW en aan de eisen voor onafhankelijkheid. Ultimo 2023 was de samenstelling van de raad als volgt:

Naam	Geslacht	Functie	Nationaliteit	1 ^e benoeming	Lopende termijn
Anne Gram	V	Voorzitter	Deense	20-04-2017	2021-2025
Dennis Bams	M	Vicevoorzitter, tevens voorzitter AC	Nederlandse	15-05-2020	2020-2024
Chris Zadeh	M	Lid	Nederlandse	29-04-2021	2021-2025
Wim Hekstra	M	Lid, tevens lid AC	Nederlandse	28-04-2023	2023-2027

In april 2024 verloopt de eerste termijn van de heer Bams. De heer Bams heeft aangegeven beschikbaar te zijn voor herbenoeming. Op de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van 26 april 2024 zal de raad dan ook voorstellen om de heer Bams te herbenoemen.

Vergaderingen

De raad vergadert regulier vier keer per jaar. In 2023 kwam de raad vijf keer bijeen. Op de agenda stonden onder andere de volgende onderwerpen:

- Jaarverslag en accountantsverslag 2022 van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.;
- Halfjaarbericht 2023 ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.;
- Voortgang groeistrategie van ASN Impact Investors;
- Klimaat, biodiversiteit en duurzaamheidstrends (waaronder 'greenwashing');
- Implementatie Sustainable Finance Action Plan en SFDR;
- Voortgang datawarehouse;
- Centraliseren van bewaarder en fondsadministrateur bij één partij;

- Duurzame selectie.

Commissies

De raad heeft een selectie- en benoemingscommissie en een auditcommissie uit zijn midden aangewezen. De selectie- en benoemingscommissie is een gelegenheidscommissie in verband met de selectie en benoeming van nieuwe leden van de RvC. De commissie bestaat uit Anne Gram (voorzitter) en een nader aan te wijzen tweede lid.

De auditcommissie bestaat uit de heren Dennis Bams (voorzitter) en Wim Hekstra. De auditcommissie vergaderde vier keer in 2023. Op de agenda stonden onder andere de volgende onderwerpen:

- Jaarverslag en accountantsverslag 2022 van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.;
- Halfjaarbericht 2023 ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.;
- Auditplan en auditrapport van Internal Audit de Volksbank;
- Controleplan 2023 van de externe accountant;
- Risicomanagementrapportages;
- Integriteits- en compliancierapportages.

Daarnaast keurde de auditcommissie de nevendiensten van EY als externe accountant goed. Die nevendiensten bestonden dit jaar uit assurance werkzaamheden bij prospectusupdates, de beoordeling van het halfjaarbericht, de UCITS-rapportage en de vertalingen van de jaarverslagen. Bij alle vergaderingen van de auditcommissie waren de directeur Risicomanagement en Compliance en de externe accountant aanwezig.

Permanente educatie

In 2023 werd de permanente educatie doorgaans gekoppeld aan de thema's van verschillende beleggingsfondsen. Helaas heeft de raad in 2023 geen bedrijfsbezoek kunnen brengen aan een van de ondernemingen uit het ASN Beleggingsuniversum. Ook heeft de raad zich verdiept in SFAP/SFDR wetgeving en in het proces van de duurzame selectie. Verder staat een themadag in combinatie met een bedrijfsbezoek aan een van de ondernemingen uit het ASN Beleggingsuniversum gepland voor september 2024.

Ontwikkelingen 2023

2023 was in vele opzichten een onstuimig jaar. Naast de oorlog in Oekraïne, die nu al twee jaar duurt, is er sinds 7 oktober 2023 ook veel onrust in het Midden Oosten door de oorlog tussen Israël en Hamas. Maar ook op klimaatgebied was 2023 een onstuimig jaar. Vele hitterecords werden verbroken met verschrikkelijke bosbranden tot gevolg, terwijl er anderzijds veel schade werd aangericht door overstromingen en stormen. Het is verdrietig om zoveel leed te zien, echter het sterkt ons in de overtuiging dat het keihard nodig is om duurzaamheid aan te blijven jagen en op te komen voor eerlijke kansen en gelijke rechten voor eenieder.

Met de directie bespraken wij de operationele plannen en ontwikkelingen van de fondsen. Wij volgden de implementatie van de vereisten uit de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en aangezien al onze fondsen duurzame beleggingsdoelstellingen nastreven blijven ze onder artikel 9 rapporteren. Verder stonden we de directie met raad terzijde bij het uitwerken van de herijkte groeistrategie. Wij zijn benieuwd naar de verdere groei van de fondsen nu ook andere klantgroepen - na het invoeren van de verschillende aandelenklassen - in de fondsen kunnen gaan beleggen.

Vaststellen jaarrekening 2023

Wij stellen de algemene vergadering van aandeelhouders voor om de jaarrekening 2023 die aan u is gepresenteerd, vast te stellen. Tevens verzoeken wij de algemene vergadering van aandeelhouders om de directie decharge te verlenen voor het in 2023 gevoerde bestuur en, separaat daarvan, de raad te dechargeren voor het in 2023 uitgeoefende toezicht. Wij danken de directie voor de constructieve en plezierige samenwerking en de open wijze waarop zij de raad steeds tegemoet treedt, en de medewerkers van ASN Impact Investors voor de wijze waarop zij hun werkzaamheden voor de vennootschap hebben verricht.

Den Haag, 13 maart 2024

De raad van commissarissen

Anne Gram (voorzitter)
Dennis Bams (vicevoorzitter)
Chris Zadeh
Wim Hekstra

30 jaar ongeduld

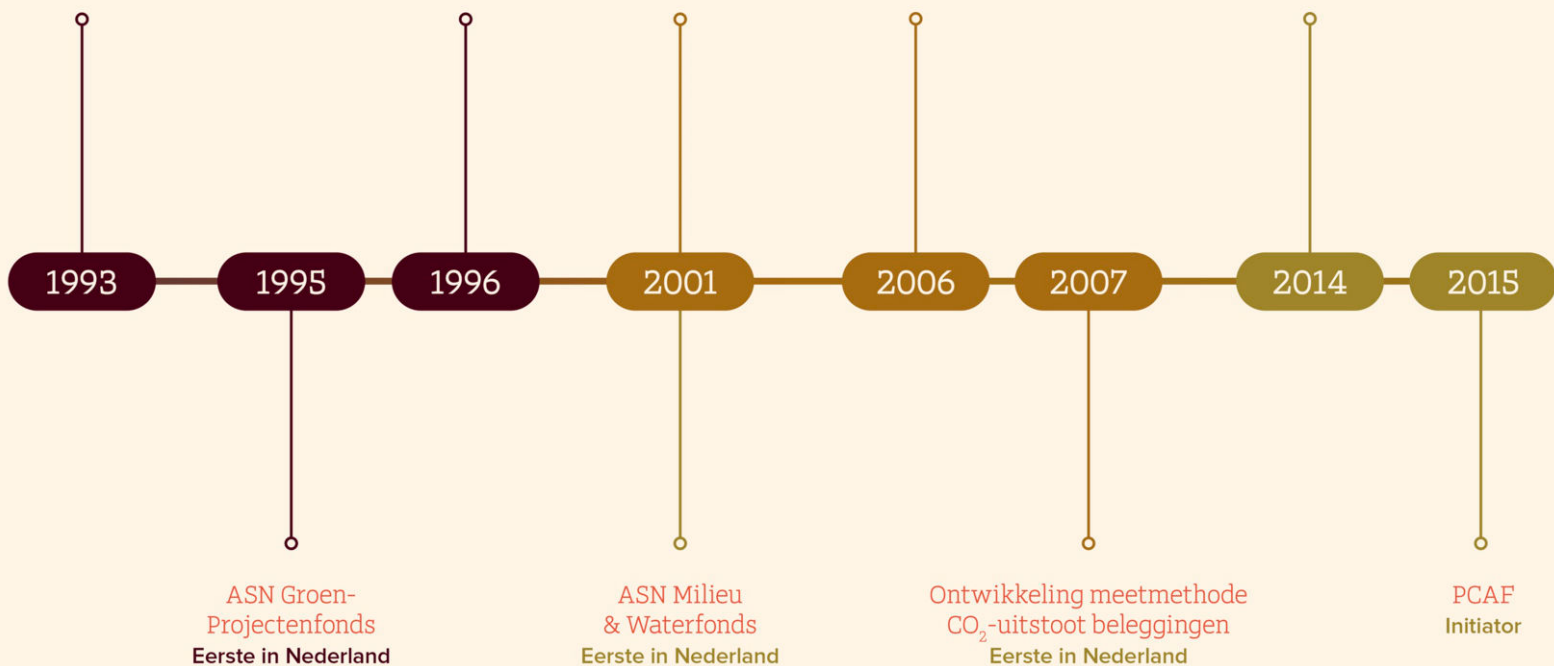
ASN Duurzaam
Aandelenfonds
Eerste in Nederland

ASN Micro-
kredietfonds
Eerste in Europa

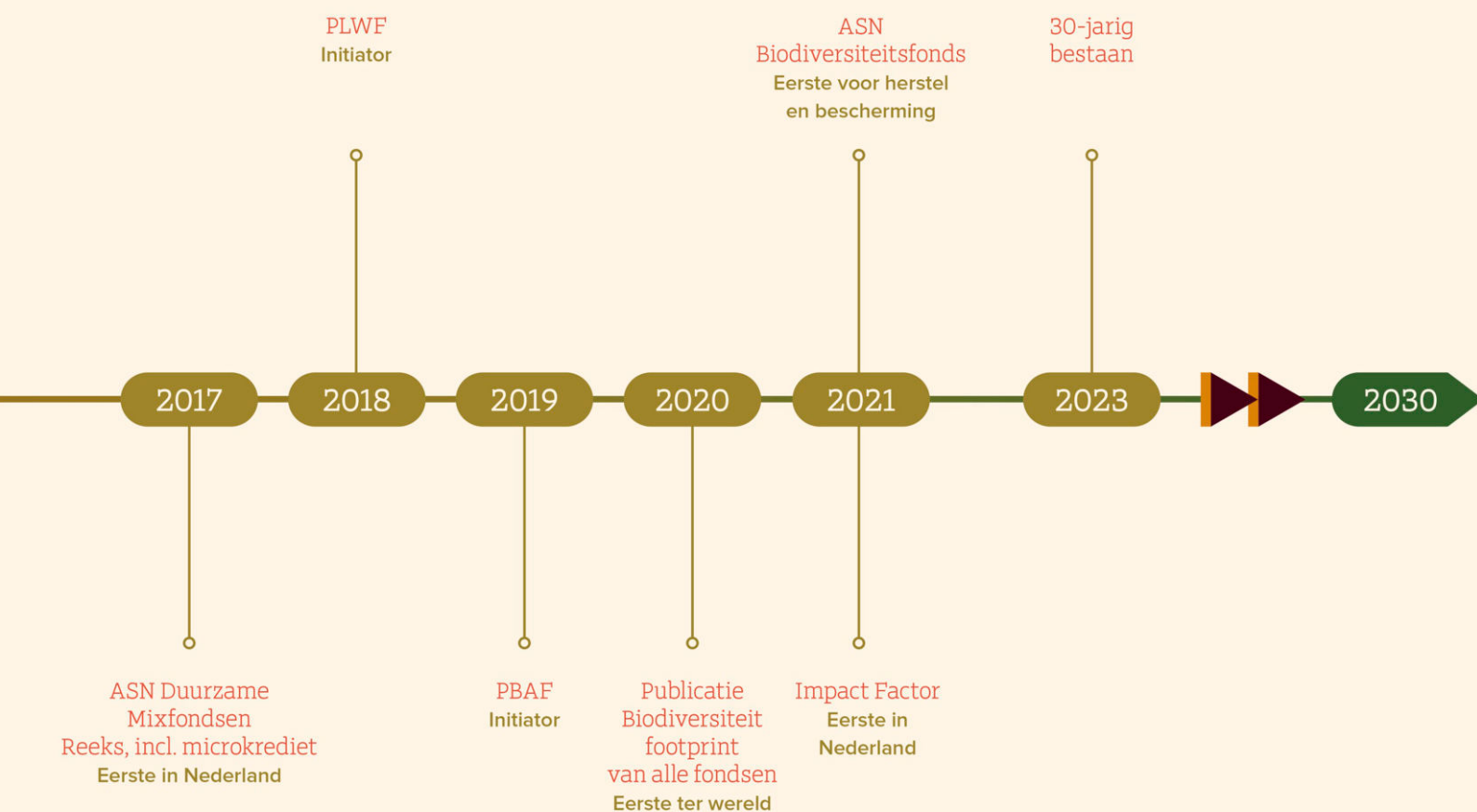
ASN Duurzaam
Obligatiefonds
Eerste in Nederland

ASN Duurzaam
Small & Midcapfonds
Eerste in Nederland

Ontwikkeling meetmethode
Biodiversiteit impact beleggingen
Eerste in Nederland

1 Verslag van de beheerder

1.1 Opzet en opdracht van de fondsen

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. is een open-end beleggingsinstelling die is opgezet volgens een paraplustructuur. Dit houdt in dat het aandelenkapitaal is onderverdeeld in verschillende series aandelen (de fondsen). Elk fonds heeft zijn eigen duurzame beleggingsdoelstelling(en), beleggingsbeleid en een kenmerkend rendements- en risicoprofiel dat daarmee samenhangt. ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. bestaat uit de volgende vier subfondsen: ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Aandelenfonds en ASN Duurzaam Small & Midcapfonds. De fondsen zijn genoteerd aan Euronext Amsterdam, segment Euronext Fund Services.

De fondsen als zodanig hebben geen rechtspersoonlijkheid; het vermogen is van een en dezelfde rechtspersoon: ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB), handelend onder de handelsnaam ASN Impact Investors, vormt de statutaire directie van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. en bepaalt het beleggingsbeleid van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. ASN Impact Investors treedt eveneens op als UCITS-beheerder van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. ASN Impact Investors staat als UCITS-beheerder onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Elk fonds heeft specifieke doelstellingen en een beleggingsbeleid. Voor alle fondsen geldt dat ze alleen kunnen beleggen in overheden, ondernemingen, projecten of instellingen die zijn toegelaten tot het ASN Beleggingsuniversum. De fondsen beleggen in beursgenoteerde aandelen, luidend in verschillende valuta's, of in staatsobligaties en in groene en sociale obligaties. Overheden en beursgenoteerde ondernemingen komen in aanmerking voor het ASN Beleggingsuniversum op voorwaarde dat zij voldoen aan de ASN-duurzaamheidscriteria.

Geen securities lending

Wij maken geen gebruik van *securities lending* (het uitlenen van effecten aan andere financiële instellingen tegen een vergoeding).

Corporate governance

ASN Duurzame Deelnemingen N.V. (ADD) is 100%-aandeelhouder van ASN Impact Investors en houder van een prioriteitsaandeel in ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. Dat prioriteitsaandeel geeft bijzondere bevoegdheden bij bijvoorbeeld de benoeming van bestuurders, statutenwijziging en ontbinding van de vennootschap.

ASN Impact Investors vormt de directie van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. Werkzaamheden van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. worden uitgevoerd door werknemers van ASN Impact Investors en door verschillende uitbestedingspartijen, waaronder de Volksbank N.V. (de Volksbank). De Volksbank is 100%-aandeelhouder van ADD. ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. heeft zelf geen medewerkers in dienst.

De corporate governance structuur van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. is ingericht met een raad van commissarissen (RvC). De RvC heeft de taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de vennootschap, ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. De RvC staat de directie met raad terzijde. Bij de vervulling van deze taak richt de RvC zich naar het belang van de vennootschap zonder daarbij het belang van de aandeelhouders, de medewerkers en de maatschappij uit het oog te verliezen. In aanvulling op de statuten en de Corporate Governance Code zijn de taken en verantwoordelijkheden van de RvC vastgelegd in het Reglement voor de Raad van Commissarissen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

Interne organisatie ASN Impact Investors

De dagelijkse leiding van ASN Impact Investors is in handen van drie bestuurders. De bestuurder Sales en Portfoliomanagement staat aan het hoofd van de afdelingen Marketing & Sales en Portfoliomanagement, de afdeling Risicomanagement & Compliance wordt aangestuurd door de bestuurder Risicomanagement en Compliance en de bestuurder Reporting & Productmanagement is verantwoordelijk voor de afdelingen Control en Productmanagement. In totaal waren er per 31 december 2023 38,4 fte werkzaam bij ASN Impact Investors. Hoewel ASN Impact Investors feitelijk als werkgever fungeert, zijn de werknemers formeel in dienst van de Volksbank. Bij het uitvoeren van zijn taken maakt ASN Impact Investors ook gebruik van verschillende uitbestedingspartijen. Omdat ASN Impact Investors eindverantwoordelijk is, monitoren en evalueren wij deze uitbestedingspartijen voortdurend.

Algemene vergadering van aandeelhouders

Op vrijdag 28 april 2023 vond in Den Haag de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van de vennootschap plaats. In het halfjaarbericht 2023 is hiervan verslag gedaan.

De notulen en stemuitslagen staan vermeld op de website www.asnimpactinvestors.com onder *Nieuws* of kunnen anders worden opgevraagd bij ASN Impact Investors via telefoonnummer 070-356 93 33 of per e-mail: info@asnimpactinvestors.com.

1.2 Fondsdokumentatie

De wijzigingen die hebben plaatsgevonden in de verslagperiode, zijn verwerkt in de Essentiële-informatiedocumenten (Eid) en het prospectus van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. Deze documenten vindt u op www.asnimpactinvestors.com onder Documenten.

1.3 Wijziging wet- en regelgeving

In 2023 vonden de volgende ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving plaats die voor ASN Impact Investors met name relevant waren.

SFDR

Sinds 10 maart 2021 is de Europese verordening Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van toepassing. Deze verordening stelt eisen aan openbaarmaking over duurzaamheid door deelnemers van financiële markten. Beheerders moeten onder meer informatie over duurzaamheid opnemen in de prospectussen van hun fondsen, zodat inzichtelijk wordt in hoeverre deze duurzaam zijn. In 2021 hebben wij de eerste vereisten (Level 1) tijdig geïmplementeerd. Alle ASN Beleggingsfondsen zijn hierbij geclassificeerd als zogeheten artikel 9-producten, omdat zij zich specifiek richten op het behalen van een duurzaamheidsdoel.

In 2022 hebben wij de nadere vereisten (Level 2) geïmplementeerd, waarmee wij voldoen aan de technische standaarden die per 1 januari 2023 gelden. Hierbij hebben wij voor alle ASN Beleggingsfondsen de SFDR artikel 9-classificatie gehandhaafd. Het wettelijke sjabloon voor duurzame beleggingsinformatie (de “SFDR RTS Template”) bevat een nadere toelichting op de duurzame beleggingsdoelstelling en is voor elk fonds als bijlage toegevoegd aan het prospectus. Daarnaast zijn er publicaties over onze duurzaamheidsaanpak opgenomen op onze website.

In het eerste kwartaal van 2023 hebben we op fondsniveau periodieke rapportages met een terugblik op het voorgaande jaar opgesteld en als bijlagen toegevoegd aan het jaarverslag over 2022. Op 30 juni 2023 publiceerden wij onze eerste PAI-tabel op entiteitsniveau op onze website. Vanuit de SFDR zijn wij verplicht deze tabel voortaan jaarlijks te publiceren. Principal Adverse Impacts (PAI's) zijn in de SFDR gedefinieerd als de ‘belangrijkste ongunstigste effecten op duurzaamheidsfactoren’. Het betreft hier de meest belangrijke nadelige gevolgen van beleggingen voor het milieu en de maatschappij. Voor de berekening van de PAI's is gebruik gemaakt van de meest actuele duurzaamheidsdata van externe dataleveranciers, maar halverwege het jaar was nog niet voor alle door de SFDR voorgeschreven indicatoren duurzaamheidsdata beschikbaar. Vanwege de door ons betreurde toevoeging van fossiel gas en kernenergie aan de EU Taxonomie is er behoefte aan meer transparantie en zijn de SFDR RTS Templates aangepast. ABB heeft deze aangepaste templates vóór de deadline van 1 september 2023 in gebruik genomen en gepubliceerd.

Op 4 december hebben de Europese Toezichthoudende Autoriteiten het finale rapport met voorstellen voor het aanpassen van de SFDR RTS gepubliceerd. Vanwege de mogelijke wijzigingen aan de SFDR RTS Template blijft ASN Impact Investors de ontwikkelingen nauwgezet volgen.

Taxonomie

Op 2 juli 2020 is de Europese verordening Taxonomy Regulation (TR) in werking getreden. Deze verordening biedt onder meer een uniforme classificatie om te bepalen in hoeverre economische activiteiten ecologisch duurzaam zijn. Met ingang van 1 januari 2022 zijn de eerste transparantieplichtingen uit de TR van toepassing. De meeste ASN Beleggingsfondsen moeten voldoen aan de transparantieplichtingen voor fondsen welke zijn opgenomen in de SFDR RTS Templates. De transparantieplichtingen voor ASN Impact Investors als fondshuis worden geconsolideerd in de duurzaamheidsverslaglegging van de Volksbank.

Wij staan achter de initiatieven om via wet- en regelgeving tot een normenkader te komen om te bepalen welke beleggingen duurzaam zijn. Dit kan immers transparantie bevorderen, greenwashing tegengaan en de verschuiving van kapitaal naar een duurzame economie stimuleren. Wij kunnen ons echter niet conformeren aan de opname van kernenergie en fossiel gas als duurzame beleggingen onder de EU-taxonomie, oftewel de EU-lijst van duurzame economische activiteiten. Dit is niet in overeenstemming met de overtuigingen, visie en missie van ASN Impact Investors. Om deze reden en vanwege de onduidelijkheid rondom de EU-taxonomie hebben wij vooralsnog geen specifieke taxonomiedoelstelling vastgesteld.

Op 13 juni 2023 heeft de Europese Commissie wijzigingen aangenomen in gedelegeerde regelgeving bij de Taxonomieverordening (Level 2), waardoor de taxonomie wordt uitgebreid. Hierdoor kunnen economische activiteiten die bijdragen aan 1) duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen, 2) transitie naar circulaire economie, 3) preventie en bestrijding van verontreiniging en 4) bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen, nu ook "taxonomy aligned" zijn.

CSRD

In november 2022 heeft het Europees Parlement ingestemd met de EU Richtlijn Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). In deze richtlijn is opgenomen dat steeds meer bedrijven verplicht worden om te rapporteren over hun impact op de mens en het klimaat. De nieuwe vereisten beogen meer transparantie over en een betere kwaliteit van duurzaamheidsinformatie te bereiken. De richtlijn is een uitbreiding van de bestaande Europese richtlijn voor duurzaamheidsverslaglegging, de Non-Financial Reporting Directive. De CSRD gaat vanaf 1 januari 2024 gelden voor bedrijven die nu vallen onder de NFRD en vanaf 2025 voor grote bedrijven die daar nog niet onder vallen. De CSRD is niet van toepassing op de ASN Beleggingsfondsen. De fondsen zijn al onderworpen aan de SFDR, waarin vereisten voor het verstrekken van duurzaamheidsinformatie zijn opgenomen. Daarnaast wordt ASN Impact Investors als fondshuis onder CSRD geconsolideerd in de duurzaamheidsverslaglegging van de Volksbank.

AIFMD II

Eind 2021 heeft de Europese Commissie een ontwerpvoorstel gepubliceerd voor herziening van de Europese richtlijn AIFMD. Het voorstel brengt diverse wijzigingen met zich mee die onder meer betrekking hebben op vergunningen, liquiditeitsmanagement, bewaring, uitbesteding en openbaarmaking aan beleggers. Daarnaast is voorgesteld om strengere eisen te stellen aan beleggingsfondsen die leningen verstrekken. Voorts was de Commissie van mening dat een aantal kwesties die in de AIFMD-beoordeling naar voren kwamen, even relevant waren voor de activiteiten van icbe's. Als gevolg hiervan heeft zij voorgesteld beide richtlijnen te wijzigen, om hun vereisten beter op elkaar af te stemmen.

Op 19 juli 2023 is tijdens de laatste triloog tussen de Raad van de Europese Unie, de Europese Commissie en het Europees Parlement politieke overeenstemming bereikt over herziening van de AIFMD en onderdelen van de UCITS-richtlijn. Naar verwachting worden de definitieve teksten in de eerste helft van 2024 gepubliceerd. Zodra de herziene richtlijnen in werking zijn getreden, moeten EU-lidstaten deze binnen 24 maanden in hun eigen nationale wet- en regelgeving implementeren.

Aangezien ASN Impact Investors zowel over een AIFM-vergunning als ook over een vergunning voor het beheren van icbe's beschikt en tevens fondsen beheert die leningen verstrekken, blijven wij de ontwikkelingen rondom de AIFMD II nauwgezet volgen.

Retail Investment Strategy

Op 24 mei 2023 heeft de Europese Commissie haar finale versie gepubliceerd van de Retail Investment Strategy (RIS). De RIS is bedoeld om de positie en de bescherming van Retailbeleggers binnen de EU te verbeteren, waarbij openbaarmaking en value for money belangrijke uitgangspunten zijn. Vanwege de voorgestelde wijzigingen in AIFMD, UCITS en PRIIPs blijft ASN Impact Investors de ontwikkelingen nauwgezet volgen.

1.4 Fondskosten

Wij brengen per fonds een percentage in rekening om de dagelijkse werkzaamheden te vergoeden. Dit percentage kan per fonds verschillen. Deze fondskosten worden op beursdagen gereserveerd en ten laste gebracht van het fondsvermogen. De fondskosten worden iedere maand achteraf in rekening gebracht.

Uit deze vergoeding betalen we de kosten die samenhangen met het beheer van het fonds. De verschillende kosten die hieronder vallen, zijn gedefinieerd in het prospectus. De partijen waaraan het vermogensbeheer van de fondsen is uitbesteed, ontvangen van ons geen prestatiebeloning (*performance fee*) uit de fondsen. Dit past bij het uitgangspunt dat onze beleggingen een duurzame wereld bevorderen en niet gericht zijn op het behalen van het hoogst mogelijke rendement.

Lopendekostenfactor

De lopendekostenfactor (LKF) geeft de kosten weer als percentage van het gemiddelde fondsvermogen; rente en transactiekosten worden hierin niet meegenomen. De LKF wordt achteraf en conform de voorgeschreven methode berekend. Bij berekening van de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of *net asset value* (NAV) van het fonds wordt afgegeven. Alle NAV's die gedurende het jaar worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's. In 2023 was de LKF van de fondsen als volgt:

	LKF (op jaarbasis)	
	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
ASN Duurzaam Obligatiefonds	0,45%	0,45%
ASN Milieu & Waterfonds	1,00%	1,03% ¹
ASN Duurzaam Aandelenfonds	0,85%	0,85%
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1,20%	1,20%

¹ De fondskosten van het ASN Milieu & Waterfonds zijn vanaf 1 maart 2022 veranderd van 1,20% naar 1,00% op jaarbasis, waardoor de fondskosten voor 2022 uitkomen op 1,03%

1.5 In- en uitstroom ASN Beleggingsfondsen

De ASN Beleggingsfondsen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. zijn beursgenoteerd en worden onder andere aangeboden via ASN Bank. Ook andere banken en adviseurs (distributiepartners) kunnen de fondsen aanbieden aan hun klanten. De marketingactiviteiten van ASN Impact Investors richten zich vooral op de distributiepartners en hebben tot doel de distributiepartners te informeren over de duurzaamheid, het beleggingsbeleid en de financiële prestaties van de fondsen.

Het vermogen van de UCITS-fondsen steeg in 2023 met € 293 miljoen naar € 3.399 miljoen. De stijging van het fondsvermogen werd voor € 465 miljoen veroorzaakt door koersstijgingen. De totale instroom was lager dan de totale uitstroom. Het saldo bedroeg minus € 172 miljoen, inclusief herbelegd dividend.

Bij alle fondsen was er sprake van een positief koersresultaat. Het positieve koersresultaat was het hoogst bij het ASN Duurzaam Aandelenfonds en het ASN Milieu & Waterfonds. De uitstroom vond vooral plaats in het ASN Duurzaam Aandelenfonds (€ 168 miljoen) en ASN Milieu & Waterfonds (€ 18 miljoen).

De aandelenfondsen sloten het jaar 2023 met positieve rendementen af. Een groot deel van 2023 zagen we een wisselend beeld voor de aandelenfondsen. Dit had met name te maken met de opgelopen rentes door de centrale banken en de onzekerheid die daaruit voortkwam. Sinds november verwachten analisten dat de centrale banken de rentes niet verder meer verhogen. Deze verwachting zorgde voor rust en veroorzaakte koersstijgingen op de aandelenmarkten.

In 2023 schommelde het hele jaar de marktrente en daalde de rente weer aan het eind van het jaar. Door de, per saldo, gedaalde marktrente en hogere rentes op nieuwe obligaties nam het rendement over 2023 van het ASN Duurzaam Obligatiefonds toe.

1.6 Ontwikkelingen UCITS-beheerder

ASN Impact Investors is aangesteld als UCITS-beheerder van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. en heeft de vergunning als bedoeld in artikel 2:69b van de Wft. In die hoedanigheid beheert ASN Impact Investors het vermogen van de UCITS-fondsen. Hieronder wordt verstaan het beleggen en herbeleggen van gelden binnen de kaders van het beleggingsbeleid dat ASN Impact Investors heeft vastgesteld.

Daarnaast is ASN Impact Investors verantwoordelijk voor het risicobeheer van de verschillende UCITS-fondsen en voor alle andere taken die een UCITS-beheerder dient te verrichten.

De directie van ASN Impact Investors bestaat uit drie personen. San Lie is directievoorzitter en verantwoordelijk voor Marketing & Sales en Portfoliomanagement. Met ingang van 1 januari 2023 heeft Stephan Langen zijn rol van hoofd Portfoliomanagement overgenomen, zodat de heer Lie zich volledig kan richten op zijn bestuurstaken. Ro Dielbandhoesing is directeur Risicomanagement & Compliance en tevens verantwoordelijk voor juridische en fiscale aangelegenheden. Dirk-Jan Stam is directeur Reporting & Productmanagement.

Per 25 september 2023 is BNP Paribas S.A. Netherlands Branch door ASN Impact Investors aangesteld als bewaarder. BNP Paribas heeft de werkzaamheden overgenomen van CACEIS Bank S.A. Netherlands Branch. BNP Paribas is tevens de fondsadministrateur. Door het samenvoegen van de bewaardiensten en de fondsadministratiediensten bij één partij verwacht ASN Impact Investors een verbetering in efficiëntie en een verlaagde complexiteit van de dienstverlening.

De rol van listing agent, paying agent en fund agent wordt met ingang van 25 september 2023 door ING Bank N.V. verricht. ING Bank N.V. heeft de werkzaamheden overgenomen van CACEIS Bank S.A. Netherlands Branch.

De aandelen van de ASN fondsen worden momenteel uitsluitend verhandeld via Euronext Fund Services (EFS). Om het voor professionele beleggers mogelijk te maken dat zij aandelen in de ASN fondsen rechtsreeks kunnen aan- en verkopen zonder handel via EFS, is ASN Impact Investors voornemens om een transfer agent aan te stellen. Ook biedt het prospectus van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. sinds 4 maart 2024 de mogelijkheid om aparte shareclasses voor professionele beleggers aan te bieden.

Naast de UCITS-vergunning beschikt ASN Impact Investors over een AIFMD-vergunning. Hiermee voert ASN Impact Investors het AIF-beheer over ASN Beleggingsfondsen AIF N.V., ASN Biodiversiteitsfonds N.V., ASN Microkredietpool en ASN Groenprojectenpool.

1.7 Ontwikkelingen in de verslagperiode

Op- en afslagen

Naar aanleiding van de jaarlijkse actualisatie stelden we per 4 maart 2024 de op- en/of afslagen voor het ASN Duurzaam Obligatiefonds, het ASN Duurzaam Aandelenfonds en het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds naar beneden bij. De transactiekosten die gemiddeld werden betaald, kwamen niet meer overeen met de opslag en afslag die van toepassing was op de fondsen. De op- en afslag voor het ASN Milieu & Waterfonds veranderde niet.

Impact report

Op 17 mei 2023 publiceerden wij ons derde Impact Report. In dit verslag blikken we terug naar welke impact we in 2022 maakten en hoe we de voorlopers versnelden. Dit Impact Report maakt ook duidelijk hoe veel er nog te doen is op weg naar 2030 en daarna.

SFDR

Gedurende 2023 is gewerkt aan de verdere implementatie van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Voor alle ASN beleggingsfondsen is, door hun duurzame beleggingsdoelstelling, de artikel 9-classificatie in de betekenis van SFDR gehandhaafd. Per 30 juni 2023 publiceerden wij de eerste PAI-Tabel op entiteitsniveau. Op 31 augustus 2023 publiceerden wij de geactualiseerde versies van het model voor de precontractuele informatieverstrekking voor financiële producten als bedoeld in artikel 9 van de SFDR voor de fondsen. Beschikbaarheid van betrouwbare data blijft een uitdaging om over de voortgang van de realisatie van de duurzame doelstellingen te rapporteren.

Om structureel te voldoen aan de rapportageverplichtingen voortkomend uit SFDR is binnen ASN Impact Investors een project gestart waarmee een datawarehouse wordt ingericht. Hiermee worden bestaande processen verder geautomatiseerd en de dataverwerkingscapaciteit uitgebreid.

Uitvoering stembeleid

Met ingang van 25 september 2023 heeft Achmea Investment Management B.V. de uitvoering van het stembeleid van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. overgenomen van Sustainalytics.

Oorlogen en geopolitieke onrust

Oorlogen en geweld kennen alleen maar verliezers. De aanhoudende oorlog in Oekraïne en de oorlog in Israël en de Palestijnse gebieden zijn hier het bewijs van. Velen zijn naast hun dierbaren ook de veiligheid van een eigen leefomgeving kwijtgeraakt. Dit gaat gepaard met een aanzienlijke vluchtelingenstroom. Mede door toepassing van onze duurzaamheidscriteria beleggen geen van de fondsen in gesanctioneerde bedrijven of instellingen. Hierdoor zijn wij niet geconfronteerd met stranded assets (beleggingen c.q. bezittingen die in dit geval ingevolge sanctiewetgeving worden bevroren en daarmee 'gestrand' zijn). Blootstelling aan bedrijven of instellingen in Israël of de Palestijnse gebieden is zeer beperkt. De monitoring van naleving van sanctiewetgeving is door ASN Impact Investors en relevante uitbestedingspartijen geïntensiveerd.

De onrust elders in de wereld heeft ook zijn weerslag in de Nederlandse maatschappij. Op basis van onze duurzame principes, waaronder mensenrechten, hechten wij aan een vreedzame dialoog om ons te verbinden met respect voor mens, milieu en klimaat.

1.8 Duurzaam beleggingsbeleid

De ASN beleggingsfondsen investeren in duurzame ontwikkeling. Duurzaamheid is verankerd in onze missie en visie en vastgelegd in ons duurzaamheidsbeleid. Uitgangspunt voor het beleggingsproces is het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors. Dat zorgt ervoor dat de fondsen uitsluitend beleggen in economische activiteiten die geen ernstige nadelige gevolgen hebben voor mens en milieu, en praktijken op het gebied van goed bestuur volgen. Dit beleid richt zich op een brede selectie van duurzaamheidsfactoren, en met name de drie pijlers: klimaat, biodiversiteit en mensenrechten. We behandelen in dit hoofdstuk de beleidsontwikkelingen en doelen voor de UCITS-fondsen.

Duurzame doelstellingen ASN Impact Investors

ASN Impact Investors heeft voor elke duurzaamheidspijler – klimaat, biodiversiteit en mensenrechten – een langetermijndoelstelling vastgesteld. Deze doelstellingen gelden voor alle ASN Beleggingsfondsen tezamen.

ASN Impact Investors heeft voor elke duurzaamheidspijler - klimaat, biodiversiteit en mensenrechten - een langetermijndoelstelling vastgesteld	 1. <i>Beyond net zero in 2030</i>
	 2. Netto positief effect op biodiversiteit in 2030
	 3. In 2030 heeft de kledingsector alle benodigde processen geïmplementeerd om een leefbaar loon voor werknemers in zijn keten mogelijk te maken.

Klimaat

De uitstoot van broeikasgassen, waaronder CO₂, veroorzaakt de huidige snelle opwarming van de aarde. Deze door menselijke activiteiten veroorzaakte klimaatverandering leidt tot extremer weer en steeds grotere maatschappelijke problemen. Financiële instellingen dragen bij aan de klimaatverandering doordat ze activiteiten financieren die gepaard gaan met uitstoot van broeikasgassen, zoals elektriciteitscentrales draaiende op fossiele grondstoffen, industrie, transport en grootschalige landbouw en veeteelt.

Beyond net zero

ASN Impact Investors wil de klimaatverandering zoveel mogelijk beperken en binnen veilige grenzen houden. In 2018 hebben wij daarom het doel gesteld dat de totale investeringen van ASN Impact Investors in 2030 klimaatpositief zijn. In 2022 hebben we besloten de term klimaatpositief te vervangen door *beyond net zero*.

De investeringsmogelijkheden om een positieve impact op het klimaat te hebben zijn nog minimaal. Ook zijn de meetmethodes om de positieve impact van investeringen te meten nog in ontwikkeling. Wij rapporteren daarom in dit verslag niet alleen over onze beyond net zero-doelstelling, maar ook nog over de voortgang van de doelstelling dat alle beleggingen van ASN Impact Investors in 2030 per saldo klimaatneutraal zijn.

ASN Impact Investors is klimaatneutraal als de omvang van de emissies gelijk is aan of kleiner is dan de vermeden emissies. Investeringsactiviteiten die CO₂ uit de lucht halen, dragen bij aan het beyond net zero-doel. Door de vermeden emissies te delen op de uitgestoten emissies, berekenen we het percentage 'klimaatneutraal'. De emissies die uit de lucht zijn gehaald, delen we op de uitgestoten emissies. De uitkomst geeft het beyond net zero-percentages weer.

Klimaatimpact

Van al onze beleggingen berekenen we de uitstoot of vermeden uitstoot.

Veranderingen CO₂-rapportage in 2023 ten opzichte van 2022

Wijziging methodiek ASN Microkredietfonds

Voor het berekenen van de impact op het klimaat van het ASN Microkredietfonds maken we gebruik van het Joint Impact Model (JIM). Het JIM is volledig conform de methodiek van het Platform Carbon Accounting Financials (PCAF). ASN Impact Investors gebruikt PCAF om de CO₂-impact van zijn fondsen te meten. De CO₂-emissies voor scope 1, 2 en 3 van microkredietinstellingen worden berekend op basis van de financiële sector van een land. De gefinancierde activiteiten worden hierin niet meegenomen. Naar aanleiding van wetgeving, de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), constateren we dat de huidige impact berekening van het ASN Microkredietfonds niet voldoet. Wij hebben daarom in overleg met onze adviseur Triple Jump besloten de inputwaarden aan te passen. Vanaf nu rapporteren wij de CO₂-emissies van de financiële instelling en de CO₂-emissies op basis van de sectorverdeling van het land waarin de financiële instelling zich bevindt. Op deze manier vindt een zo goed mogelijke schatting plaats van de gefinancierde activiteiten van de eindklanten van de financiële instelling. Sectoren die ASN Impact Investors uitsluit worden niet in de cijfers meegenomen. We verwachten in 2024 een verdere verbetering van de inputwaarden. De wijziging van de inputwaarden heeft ervoor gezorgd dat de CO₂-uitstoot van ASN Impact Investors met 120.502 ton is toegenomen.

Wijziging methodiek staatsobligaties ASN Duurzaam Obligatiefonds

We hebben ook een wijziging doorgevoerd in de methodiek voor het berekenen van de impact van staatsleningen. Het Platform Carbon Accounting Financials heeft de wijziging voorgesteld, wij volgen deze wijziging. De berekening van de impact van staatsleningen betrof voorheen de goederen en diensten die overheden kopen. Deze methode was geen goede weergave van de emissies die toegerekend worden aan een overheid. Emissies als gevolg van subsidies aan bedrijven worden bijvoorbeeld niet meegenomen. Ook werden de toegerekende emissies beïnvloed door de grootte van de staatsschuld. Vanaf 2023 berekenen wij daarom ook de emissies van landgebruik, land gebruik verandering en bosbouw in een land. Deze methodiek wijziging heeft ervoor gezorgd dat de CO₂-uitstoot van ASN Impact Investors met 117.885 ton is toegenomen.

Wijziging methodiek en correctie data ASN Biodiversiteitsfonds

We hebben de CO₂-opname moeten corrigeren omdat deze emissiefactoren alleen bestonden uit de opslag van biomassa en niet uit CO₂e opslag welke wij meten onder de PCAF-methodiek. Tevens is er een methodiek ontwikkeld voor een aantal investeringen om de contributie aan CO₂-uitstoot, vermeden CO₂-uitstoot en CO₂-opname om te rekenen naar een attributie. De wijziging van de inputwaarden heeft ervoor gezorgd dat de CO₂-uitstoot van ASN Impact Investors met 665 ton is afgenomen en dat de CO₂-opname met 15.947 is afgenomen.

CO ₂ -uitstoot 2022 AIF- en UCITS-fondsen in tonnen ¹	Uitstoot na wijzigingen	Vermeden uitstoot na wijzigingen	Opname na wijzigingen	Uitstoot voor wijzigingen	Vermeden uitstoot voor wijzigingen	Opname voor wijzigingen
ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.	834.710	-19.975		714.208	-19.975	
ASN Beleggingsfondsen AIF N.V.	243.374	-176.016		54.364	-180.372	
ASN Biodiversiteitsfonds N.V. ²	1.146	-217	-6.992	1.811	-217	-22.939
Totaal ASN Beleggingsfondsen	1.079.230	-196.208	-6.992	770.382	-200.546	-22.939
Percentage klimaatneutraal		18,2%		26%		
Percentage Beyond net zero ³			0,6%			3%

1 CO₂-uitstoot in tonnen is de uitstoot van een jaar.

2 PCAF bevat nog geen standaardmethodiek om CO₂-opname toe te rekenen aan investeringen. De juiste data om de CO₂-opname te berekenen ontbreken vaak. Om een begin te kunnen maken met sturing en rapportage hebben we een eerste globale inschatting gemaakt voor het ASN Biodiversiteitsfonds N.V. op basis van de gepubliceerde methodiek (<https://beleggingsfondsen.asnbank.nl/fondsen/asn-biodiversiteitsfonds.html>). Met deze resultaten krijgen we een eerste indruk van de mogelijkheden van dit fonds in relatie tot grote maatschappelijke problemen als klimaatverandering en tegengaan van biodiversiteitsverlies.

3 Het percentage beyond net zero toont het percentage van CO₂-opname van het ASN Biodiversiteitsfonds ten opzichte van de CO₂-uitstoot van de ASN Beleggingsfondsen.

Voortgang CO₂-doelstelling

De ASN Beleggingsfondsen zijn opgenomen in drie juridische entiteiten: ASN Beleggingsfondsen AIF N.V., dat de AIF-fondsen omvat, ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V., dat de UCITS-fondsen omvat, en ASN Biodiversiteitsfonds N.V. Onderstaande tabel toont de realisatie van de doelstelling voor alle ASN beleggingsfondsen.

CO ₂ -uitstoot AIF- en UCITS-fondsen in tonnen ¹	Uitstoot 31-12-2023	Vermeden uitstoot 31-12-2023	Opname 31-12-2023	Uitstoot 31-12-2022	Vermeden uitstoot 31-12-2022	Opname 31-12-2022
ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.	796.851	-37.364		834.710	-19.975	
ASN Beleggingsfondsen AIF N.V.	199.511	-180.434		243.374	-176.016	
ASN Biodiversiteitsfonds N.V. ²	4.059	-56	-7.133	1.146	-217	-6.992
Totaal ASN Beleggingsfondsen	1.000.421	-217.854	-7.133	1.079.230	-196.208	-6.992
Percentage klimaatneutraal		21,8%			18,2%	
Percentage Beyond net zero ³			0,7%			0,6%

1 CO₂-uitstoot in tonnen is de uitstoot van een jaar.

2 PCAF bevat nog geen standaardmethodiek om CO₂-opname toe te rekenen aan investeringen. De juiste data om de CO₂-opname te berekenen ontbreken vaak. Om een begin te kunnen maken met sturing en rapportage hebben we een eerste globale inschatting gemaakt voor het ASN Biodiversiteitsfonds N.V. op basis van de gepubliceerde methodiek (<https://beleggingsfondsen.asnbank.nl/fondsen/asn-biodiversiteitsfonds.html>). Met deze resultaten krijgen we een eerste indruk van de mogelijkheden van dit fonds in relatie tot grote maatschappelijke problemen als klimaatverandering en tegengaan van biodiversiteitsverlies.

3 Het percentage beyond net zero toont het percentage van CO₂-opname van het ASN Biodiversiteitsfonds ten opzichte van de CO₂-uitstoot van de ASN Beleggingsfondsen.

De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is doorlopend in ontwikkeling. De kwaliteit van de gebruikte data verbetert doorlopend. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst (met terugwerkende kracht) wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

Biodiversiteit

Biodiversiteit is de variatie aan levende organismen en de verscheidenheid aan relaties die zij met elkaar hebben in ecosystemen. Zij is een bron van welvaart die maar gedeeltelijk in geld is uit te drukken. Biodiversiteit heeft voor velen een intrinsieke waarde die voldoende is om haar bescherming te legitimeren. Biodiversiteit levert via ecosystemen diensten die voor mensen economische, esthetische, religieuze en culturele waarden hebben. Bijvoorbeeld de productie van zuurstof, waterzuivering, voeding, brandstoffen, grondstoffen, medicijnen, bescherming en recreatie.

24

Wereldwijd staat de biodiversiteit onder druk. Met onze manier van leven onttrekken we meer bronnen aan de natuur dan de natuur kan herstellen. Financiële instellingen dragen bij aan het verlies aan biodiversiteit doordat ze activiteiten financieren die bijvoorbeeld gepaard gaan met uitstoot van broeikasgassen, verandering van landgebruik, gebruik van chemicaliën en water zoals elektriciteitscentrales draaiende op fossiele grondstoffen, industrie, transport en grootschalige landbouw, bosbouw en veeteelt. Klimaatverandering draagt voor een groot deel bij aan het verlies aan biodiversiteit. Daar staat weer tegenover dat een diverse natuur kan helpen om de schadelijke effecten van klimaatverandering op te vangen.

Netto positief effect op biodiversiteit in 2030

ASN Impact Investors wil zich maximaal inspannen om een bijdrage te leveren aan het beschermen en verbeteren van biodiversiteit. Wij willen in 2030 een netto positief effect hebben op biodiversiteit met al het vermogen dat wij onder beheer hebben. Om dit te bereiken hebben we in 2021 een nieuw fonds gelanceerd: het ASN Biodiversiteitsfonds N.V. Dit fonds is gericht op herstel en bescherming van biodiversiteit.

In de ecosystemen die deze diensten leveren, bestaat een fragiele balans tussen de verschillende dier-, plant- en micro-organismen. Daarom is het belangrijk om biodiversiteit te beschermen. De bescherming van biodiversiteit en ecosystemen is dus niet alleen vanuit een morele overweging gewenst, maar ook vanuit economisch oogpunt noodzakelijk. Veel diensten en producten zijn immers sterk afhankelijk van biodiversiteit.

In het kader van ons biodiversiteitsdoel meten we onze invloed op biodiversiteit. Daarom hebben wij in samenwerking met de consultants Pre Sustainability en CREM een methode ontwikkeld. Deze methode, de Biodiversity Footprint for Financial Institutions (BFFI), geeft inzicht in de negatieve en positieve impact van onze beleggingen en financieringen op biodiversiteit.

Voortgang biodiversiteitsdoelstelling

De ASN Beleggingsfondsen zijn opgenomen in drie juridische entiteiten: ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V., dat de UCITS-fondsen omvat, ASN Beleggingsfondsen AIF N.V., dat de AIF-fondsen omvat, en ASN Biodiversiteitsfonds N.V. Onderstaande tabel toont de realisatie van de doelstelling voor alle ASN beleggingsfondsen met uitzondering van het ASN Microkredietfonds. Voor dat fonds kunnen we nog geen impact op biodiversiteit meten.

Biodiversiteits footprint in hectare verlies of winst per jaar ¹	Negatieve impact 2023	Vermeden impact 2023	Positieve impact 2023	Negatieve impact 2022	Vermeden impact 2022	Positieve impact 2022
ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.	46.988	-1.444		51.435	-852	
ASN Beleggingsfondsen AIF N.V.	366	-2.857		454	-2.925	
ASN Biodiversiteitsfonds N.V.	1.520	-5.791	-1.057	1.124	-4.415	-108
Totaal ASN Beleggingsfondsen	48.874	-10.091	-1.057	53.013	-8.192	-108
Percentage biodiversiteitspositief						
			2,2%			0,2%

¹ De biodiversiteitsfootprint in hectare is de winst of verlies aan biodiversiteit in hectare van een jaar.

De methodiek om de biodiversiteitsimpact van beleggingen en leningen te meten is doorlopend in ontwikkeling. De kwaliteit van de gebruikte data verbetert doorlopend. Daardoor is het mogelijk dat de berekende biodiversiteitsimpact in de toekomst (met terugwerkende kracht) wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn. Voor de biodiversiteitsfootprint geldt: hoe lager de score, hoe beter.

Mensenrechten

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds en het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds beleggen in kledingbedrijven en een toeleverancier. Wie in een bedrijf belegt, kan middels aandeelhoudersvergaderingen en engagement invloed uitoefenen op beleid en operationele processen. De kledingbedrijven in het ASN Beleggingsuniversum voldoen aan onze duurzaamheidscriteria. Maar ze zorgen er nog niet voor dat textielwerkers een leefbaar loon ontvangen.

Wij willen dat kledingbedrijven zich bewuster worden van de structurele onderbetaling van de mensen die kleding maken. Ook willen we dat zij deze onderbetaling aanpakken en samen met andere stakeholders, zoals vakbonden en overheden, aan oplossingen werken. Dat is niet eenvoudig. Kledingbedrijven zelf betalen immers meestal de lonen niet; dat doen de toeleveranciers. Deze fabrieken willen concurrerend blijven in een competitieve markt; zij bieden prijzen die nauwelijks de kosten dekken en waarvan dus geen leefbaar loon kan worden betaald. Daarom heeft ASN Impact Investors een doelstelling voor leefbaar loon geformuleerd: in 2030 heeft de kledingsector alle benodigde processen geïmplementeerd om een leefbaar loon voor werknemers in zijn ketens mogelijk te maken.

Onderzoeken kledingbedrijven

Met het formuleren van de doelstelling voor leefbaar loon is ASN Impact Investors in 2016 gestart kledingbedrijven te onderzoeken door te meten of zij betaling van een leefbaar loon mogelijk maken. Daaruit bleek dat dit voor geen van de kledingbedrijven in het ASN Beleggingsuniversum het geval was. In 2017 en 2018 hebben wij, samen met het internationale accountantskantoor Mazars, de methodiek om leefbaar loon te meten geprofessionaliseerd. De methodiek sluit sindsdien beter aan bij de Guiding Principles for Business and Human Rights van de Verenigde Naties en het bijbehorende Reporting Framework. In 2020 hebben wij de methodiek verder ontwikkeld. Tot en met 2019 werden de bedrijven in vier categorieën ingedeeld, vanaf 2020 zijn het er vijf. We hebben de categorie *leading* opgedeeld in *advanced* en *leading*. Hierdoor kunnen we de leiders beter identificeren. In 2023 hebben we de vereisten voor het onderdeel *Assessing Impacts* aangepast. Voorheen lag de nadruk op het begrip van een bedrijf van de risico's die gepaard gaan met het niet betalen van een leefbaar loon. Nu ligt de nadruk meer op concrete informatie. Bijvoorbeeld: heeft het bedrijf zicht op het daadwerkelijke gat tussen het betaalde loon en een leefbaar loon op de productielocaties en wat zijn de plannen om dit gat te dichten. Mazars geeft jaarlijks een onafhankelijke assurance af waarin het vaststelt dat wij de methodiek zorgvuldig hebben toegepast. Ook in 2023 hebben wij deze assurance gekregen.

De eerste metingen die we deden, gingen vooral om de vraag: heeft het bedrijf beleid voor leefbaar loon? Met behulp van de huidige methodiek beoordeelden we ook de praktijk. We beantwoordden voor elk bedrijf acht vragen, zoals: in hoeverre integreert het bedrijf zijn beleid voor leefbaar loon in de bedrijfsvoering, wat is de impact hiervan op de textielwerkers en hoe transparant is het bedrijf erover? Antwoorden op deze vragen leidden tot de indeling van de bedrijven in vijf categorieën: van *embryonic* (het bedrijf doet niet of nauwelijks iets aan leefbaar loon), via *developing* (in ontwikkeling), *maturing* (de ontwikkeling vordert) en *advanced* (de ontwikkeling nadert haar voltooiing) naar *leading*.

(leidend). Puma heeft als enige bedrijf de leading categorie bereikt. Hennes & Mauritz en Adidas bevinden zich daar vlak achter in de advanced categorie. De meeste bedrijven, acht in totaal, bevinden zich in de categorie maturing. Over het algemeen is er weinig vooruitgang geboekt bij deze bedrijven. Opvallend is dat Marks & Spencers is verslechterd en een categorie achteruit is gegaan. Asics, Marks & Spencers en Next bevinden zich nog in de developing fase. Kontoor is dit jaar niet onderzocht. De rapportage cyclus van het bedrijf wijkt af van onze onderzoekscyclus waardoor er geen nieuwe informatie beschikbaar is. Het bedrijf blijft daardoor in de developing fase.

Stappenplan leefbaar loon

Doelstelling voor leefbaar loon is dat alle kledingbedrijven zich in 2030 in de fase *leading* bevinden. Om deze doelstelling te behalen, heeft ASN Impact Investors een stappenplan gemaakt waarin is opgenomen welke voortgang de kledingbedrijven in de aanloop naar 2030 moeten realiseren. Dat stappenplan ziet er als volgt uit:

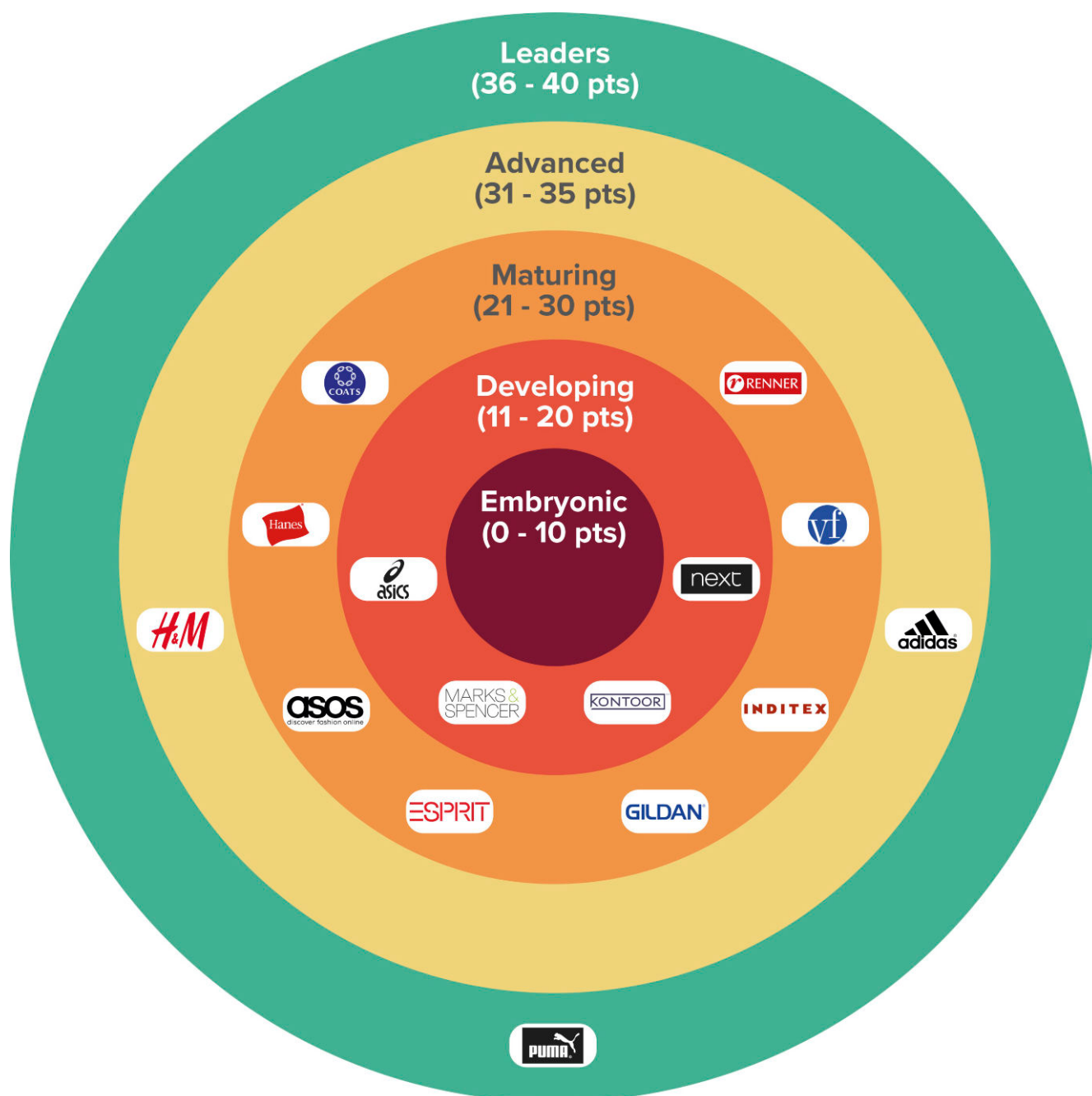
- 2021-2024: alle kledingbedrijven bevinden zich minimaal in fase *developing*.
- 2024-2027: alle kledingbedrijven bevinden zich minimaal in fase *maturing*.
- 2027-2030: alle kledingbedrijven bevinden zich minimaal in fase *advanced*.

Als een kledingbedrijf niet voldoet aan de bovengenoemde eisen, zijn er twee opties:

1. We besluiten direct om de belegging in het desbetreffende bedrijf te verkopen.
2. We starten met intensief engagement. Als dit niet tijdig het gewenste effect heeft, verkopen we de belegging alsnog.

Realisatie doelstelling leefbaar loon 2023

Hieronder leest u de uitkomsten van de jaarlijkse meting die zijn verschenen in het Living Wage Report 2023 dat in oktober gepubliceerd is. De onderzoeksresultaten vormen een goede basis voor diepgaande discussies, ook over de ambities van bedrijven voor de toekomst. Naar aanleiding van het rapport en de individuele beoordelingen per bedrijf hebben we in 2023 met 12 kledingbedrijven in ons beleggingsuniversum gesproken. De overige bedrijven spreken we in 2024.

Wij voeren engagement met de bedrijven als deelnemer aan het Platform Living Wage Financials (PLWF), dat ASN Bank samen met Triodos IM en MN heeft opgericht. Inmiddels heeft het platform twintig leden, met een gezamenlijk belegd vermogen van € 6.580 miljard.

Ontwikkelingen duurzaam beleggingsbeleid

Wij streven naar een duurzame, rechtvaardige samenleving. Een samenleving waarin mensen vrij zijn hun eigen keuzes te maken, zonder dat dit ten koste gaat van anderen. Een samenleving zonder armoede, waarin iedereen onderwijs kan volgen en beschikt over goede huisvesting en gezondheidszorg.

Wij beleggen voor de fondsen uitsluitend in bedrijven, overheden, *green bonds*, microfinancieringsinstellingen en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. Ons duurzaamheidsbeleid is vastgelegd in beleidsdocumenten. Deze bevatten de duurzaamheidscriteria voor de selectie van alle financieringen en beleggingen. Het beleid voor elke pijler van het duurzaamheidsbeleid – klimaat, biodiversiteit en mensenrechten – is uitgewerkt in een apart beleidsdocument. U vindt het volledige duurzaamheidsbeleid op onze website onder Duurzame keuzes.

In de verslagperiode hebben we het duurzaamheidsbeleid op zeven beleidsonderdelen aangepast of nieuw geformuleerd:

- **Stembeleid**

We hebben stemrecht op de aandeelhoudersvergaderingen van de bedrijven waarin onze beleggingsfondsen beleggen. Wij maken gebruik van dit recht om bedrijven aan te zetten tot duurzamer beleid en duurzamere praktijken. We hebben onder het kopje maatregelen om consumenten te beschermen gewelddadige videospelletjes verwijderd. Er is geen eenduidig bewijs dat gewelddadige videospelletjes leiden tot gewelddadig gedrag. Ook heeft ASN Impact Investors geen bedrijven in het universum die betrokkenheid hebben bij de productie van gewelddadige videogames.

- **Circulair ondernemen**

In het beleid circulair ondernemen beschrijven wij hoe wij circulariteit meenemen bij onze beleggingen en investeringen. Het beleid is geactualiseerd. Zo hebben we beleid dat beschreven is in andere beleidsstukken verwijderd. Verder hebben we de nadruk gelegd dat de voorkeur ligt bij hergebruik ten opzichte van recycling. Grondstoffen behouden op die manier zoveel mogelijk hun waarde.

- **Duurzame energie**

In het beleid duurzame energie behandelen wij in welke duurzame energietechnieken wij kunnen beleggen of investeren en in welke juist niet of onder welke voorwaarden. Duurzame energietechnieken zijn technieken die duurzaam gebruikmaken van hernieuwbare energiebronnen. Het beleid is geactualiseerd. We hebben een toelichting opgenomen over het gebruik van dwangarbeid bij de productie van zonnepanelen. Het uitsluitingscriterium voor mest vergisting is opgenomen en we hebben de criteria voor waterstof en accu's uitgewerkt en opgenomen.

- **Transport**

In dit beleid beschrijven wat hoe wij bedrijven die zich bezighouden met vervoer van goederen en personen over land, water en door de lucht beoordelen. Ook bedrijven die in infrastructuur aanleggen en onderhouden rekenen wij tot de transportsector. En tot slot beoordelen wij ook de leveranciers van vervoersmiddelen en de fabrikanten van vervoersmiddelen. We hebben het beleid aangepast. Zo is de indeling gewijzigd, hebben we een criterium voor *least developed countries* opgenomen en zijn een aantal oude referenties vervangen of verwijderd. Voor onze eigen bedrijfsvoering zijn we gestart met een pilot voor zakelijk vliegen, deze is toegevoegd.

- **Bestuur**

Goed bestuur is belangrijk omdat het leidt tot vertrouwen. Het gaat er dan om dat er goede processen zijn om de juiste beslissingen te nemen. We hebben het beleid aangepast met het opnemen van de due diligence richtlijnen. Ook hebben we een nieuw criterium toegevoegd dat ingaat op de integratie van due diligence in de verantwoordelijkheden van het bestuur.

- **Dierenwelzijn**

Een respectvolle omgang met dieren is belangrijk. In dit beleid benoemen we de keuzes die we maken om bij te dragen aan een respectvolle omgang met dieren en het verbeteren van dierenwelzijn in ons dierenwelzijnsbeleid. In deze update hebben we een aantal toevoegingen gedaan bij veehouderij criteria, gebaseerd op de Farm Animal Responsible Minimum Standards (FARMS). Deze bevatten bijvoorbeeld dierenwelzijnsrichtlijnen per diersoort voor genetica, huisvesting, pijnlijke ingrepen, transport en slacht. Bij aquacultuur hebben we een verwijzing toegevoegd naar de dierenwelzijnsstandaarden en de voorkeur voor gesloten aquacultuursystemen op land.

- **Landbouw**

In het nieuw ontwikkelde landbouwbeleid beschrijven we hoe wij omgaan met investeringen in de landbouw. Het beleid gaat onder andere in op duurzaam landgebruik en voedselproductie in de primaire sector. Het beschrijft de relatie tussen landbouw en onze duurzaamheidspijlers klimaat, biodiversiteit en mensenrechten. Verder beschrijven we onze visie op landbouw en de kansen die wij zien binnen dit thema. Tot slot zijn onze duurzaamheidscriteria opgenomen en lichten we toe hoe we deze in de praktijk toepassen.

Toepassing duurzaamheidsbeleid

ASN Impact Investors past zijn duurzaamheidsbeleid toe op de beleggingen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. We passen het duurzaamheidsbeleid toe op drie facetten: duurzaamheidsonderzoek en -selectie, engagement en stemmen.

Duurzaamheidsonderzoek en -selectie

De selectie van entiteiten voor het ASN Beleggingsuniversum is een grondig, zorgvuldig proces, dat is gebaseerd op gedegen duurzaamheidsonderzoek. Onder entiteiten verstaan we:

- bedrijven die nu tot het ASN Beleggingsuniversum behoren of daarvoor in aanmerking komen; uit de goedgekeurde bedrijven worden de beleggingen van de aandelenfondsen (ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en ASN Biodiversiteitsfonds) gekozen;
- overheden die nu tot het ASN Beleggingsuniversum behoren of daarvoor in aanmerking komen; uit de goedgekeurde overheden worden de beleggingen van het ASN Duurzaam Obligatiefonds gekozen;

- *green bonds*, *social bonds* en *sustainable bonds* (groene, sociale en duurzame obligaties) die in aanmerking komen voor belegging door het ASN Duurzaam Obligatiefonds en het ASN Biodiversiteitsfonds N.V.

Het team van analisten van het Expertise Centrum Duurzaamheid (ECD) van ASN Bank voert het duurzaamheidsonderzoek naar bedrijven, overheden en green, social en sustainable bonds uit in opdracht van ASN Impact Investors. Het gaat niet alleen om de selectie van nieuwe entiteiten; ECD beoordeelt ook of entiteiten die al zijn geselecteerd nog voldoen aan onze duurzaamheidscriteria. Goedgekeurde bedrijven worden minimaal eenmaal per vier jaar opnieuw beoordeeld. Als uit specifieke informatie blijkt dat heronderzoek naar een bedrijf eerder moet plaatsvinden, wordt de ‘doorlichting’ vervroegd. De toetsing van overheden vindt eens per twee jaar plaats. Groene, sociale en duurzame obligaties worden getoetst bij de toelating.

De analisten van ECD analyseren de verzamelde informatie. Deze analyses leiden tot een advies aan ASN Impact Investors. Dit advies wordt besproken in de Investeringscommissie.

Investeringscommissie

In de Investeringscommissie van ASN Impact Investors hebben de directeur Sales & Portfoliomanagement, het hoofd Portfoliomanagement, de fondsmanager Biodiversiteitsfonds, de fondsmanager SRI-fondsen en de manager Duurzaamheid stemrecht. De Investeringscommissie heeft de beslissingsbevoegdheid entiteiten goed of af te keuren voor het ASN Beleggingsuniversum. Dit is de verzameling entiteiten waaruit de beleggingen voor de fondsen worden gekozen. De Investeringscommissie bereidt de goed- of afkeuring van entiteiten voor op basis van adviezen van ECD. De Investeringscommissie kwam in 2023 zes maal bijeen.

Na goedkeuring van de Investeringscommissie wordt een entiteit opgenomen in het ASN Beleggingsuniversum. Wijzigingen in het ASN Beleggingsuniversum vinden plaats door entiteiten: 1. nieuw toe te laten of 2. te verwijderen na heronderzoek, overname of faillissement. Als wij entiteiten na heronderzoek handhaven, verandert het ASN Beleggingsuniversum uiteraard niet.

Meer informatie over het ASN Beleggingsuniversum vindt u op de pagina Duurzame keuzes op onze website.

Bedrijven

Voor de selectie van bedrijven baseren wij ons oordeel op de informatie van de betreffende bedrijven en informatie die wordt verstrekt door gespecialiseerde onderzoeksinstituten, de media en niet-gouvernementele organisaties. We maken gebruik van de research van de volgende gespecialiseerde onderzoeksbureaus:

- Sustainalytics - verzamelt data over de duurzaamheidsprestaties van bedrijven.
- EIRIS Vigeo - helpt ons te beoordelen of activiteiten aan ons wapencriterium voldoen.
- RepRisk - verzamelt nieuwsberichten over bedrijven.
- MSCI - bepaalt de impact van bedrijfsactiviteiten op het milieu en het klimaat.

29

In de verslagperiode lichtten wij 174 bedrijven door omdat zij voor heronderzoek in aanmerking kwamen of nieuw waren. In totaal voldeden 355 beursgenoteerde bedrijven per 31 december 2023 aan onze duurzaamheidscriteria. Dat zijn 3 minder dan per 31 december 2022. Er zijn 11 bedrijven uit het universum verwijderd vanwege fusies en overnames, doordat zij illiquide werden of doordat hun omvang te groot was geworden voor een specifiek beleggingsuniversum.

Overheden

In de verslagperiode heeft er geen beoordeling van overheden plaatsgevonden.

Green, social en sustainable bonds

Voor de selectie van green bonds toetsten de analisten van ECD obligaties aan onze criteria voor green bonds. In de verslagperiode keurden we 7 green bond-frameworks goed en 2 keurden we af. Een green bond-framework is een standaard die beschrijft aan welke voorwaarden de onderliggende leningen moeten voldoen. Ook onderzochten we één uitgevende instelling van green bonds opnieuw. Deze werd opnieuw goedgekeurd.

Engagement

Wij voeren een dialoog met beursgenoteerde bedrijven uit het ASN Beleggingsuniversum. Wij vragen bedrijven om hun beleid en activiteiten duurzamer te maken en opheldering te geven als er mogelijk sprake is van misstanden. Bij misstanden gaat het vaak om schendingen van mensenrechten, maar ze kunnen zich ook voordoen op het gebied van milieu en bestuur. In het verslag over het beheer van het ASN Duurzaam Aandelenfonds, het ASN Milieu & Waterfonds en

het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds rapporteren wij over het engagement dat is gevoerd met bedrijven. Ook op onze website rapporteren wij hierover, op de pagina Duurzame keuzes.

Op die webpagina leest u ook hoe wij invulling geven aan het strategische engagement. Strategisch engagement voeren wij met goedgekeurde bedrijven uit een sector als we hebben vastgesteld dat er veel misgaat in de sector. We willen positieve veranderingen in de sector en bij de betrokken bedrijven realiseren. In 2023 voerden we strategisch engagement met bedrijven in de kledingsector. Wij zijn daarnaast gestart met ons engagement over biodiversiteit en klimaat. Eerder in dit hoofdstuk, in het subhoofdstuk *Duurzame doelstellingen ASN Impact Investors* in de paragraaf *Mensenrechten* doen wij verslag van ons engagement met de bedrijven in de kledingsector. Hierna leest u meer over de vervolgstappen van ons farmaceutisch engagement in de verslagperiode van 2023 en ons engagement over biodiversiteit en klimaat.

Herzien engagement farmaceutische sector

Farmaceutische bedrijven maken medicijnen. Daardoor zijn ze onmisbaar voor de gezondheid en het welzijn van mensen. Wij zien deze sector daarom graag vertegenwoordigd in het ASN Beleggingsuniversum. Veel farmaceutische bedrijven hebben een duurzaamheidsbeleid dat voldoet aan onze duurzaamheidscriteria.

We signaleerden, ook bij de farmaceutische bedrijven waar wij in belegden, structurele misstanden. Omdat de sector zo belangrijk is bleven we in de bedrijven beleggen, maar pakten we onze rol als aandeelhouder en sinds 2015 gingen wij met de bedrijven in gesprek. In opdracht van ASN Impact Investors onderzocht Sustainalytics de vijftien grootste farmaceutische bedrijven ter wereld. Uit dit onderzoek bleek dat deze bedrijven onvoldoende toezicht houden op of transparant zijn over het onderzoek en de ontwikkeling, productie, marketing en verkoop van medicijnen. De meeste bedrijven hebben wel beleid, maar passen dit beleid te weinig toe. In 2019 namen we afscheid van een aantal farmabedrijven waaronder Novartis, Merck & Co en Bristol-Meyers Squibb. We zagen bij deze bedrijven onvoldoende vooruitgang en commitment. Sinds 2019 hebben wij engagement gevoerd met de overgebleven farmaceutische bedrijven in ons beleggingsuniversum: Astellas Pharma, AstraZeneca, GlaxoSmithKline, Novo Nordisk, Merck KGaA en Orion.

We zien dat het aantal controversen bij de farmabedrijven in ons beleggingsuniversum in de afgelopen twee jaar beperkt was. Het aantal controversen bij de farmaceutische bedrijven is vergelijkbaar met het aantal controversen in andere sectoren. Daarom hebben we besloten te stoppen met het strategisch engagement. De sector heeft te maken met hoge risico's. De bedrijven in ons beleggingsuniversum lijken deze voldoende te beheersen. We blijven de sector en misstanden actief volgen en blijven de bedrijven beoordelen op de duurzame criteria die we stellen aan de bedrijven bij de selectie en heronderzoeken.

Engagement over biodiversiteit en klimaat

In 2022 is ASN Impact Investors gestart met het uitvoeren van engagement op biodiversiteit en klimaat. Klimaatverandering wordt steeds zichtbaarder en heeft een grote impact op biodiversiteit. De biodiversiteit staat onder druk en het verlies daarvan wordt jaarlijks groter. Biodiversiteit en klimaatverandering zijn nauw aan elkaar verbonden. In 2022 is ASN Impact Investors begonnen met het informeren van bedrijven in onze beleggingsuniversa over het belang, de urgentie en de afhankelijkheid van biodiversiteit.

In 2023 heeft ASN Impact Investors de engagement kaders vastgesteld, de bedrijven met de grootste negatieve impact binnen de portefeuilles van de UCITS-fondsen geselecteerd voor het engagement traject en is begonnen met een diepgaand onderzoek van deze bedrijven. In 2024 wordt het engagement met de bedrijven vervolgd.

Stemmen

De ASN beleggingsfondsen hebben stemrecht op de aandeelhoudersvergaderingen van de bedrijven waarin zij beleggen. Wij maken gebruik van dit recht om bedrijven aan te zetten tot duurzamer beleid en duurzamere praktijken. Door te stemmen kunnen wij namens de fondsen invloed uitoefenen op het beleid en management van die bedrijven. Wij oefenen dit stemrecht uit op basis van onze missie en duurzaamheidscriteria. De uitgangspunten zijn vastgelegd in het duurzame stembeleid van ASN Impact Investors.

In de verslagperiode stemden wij op 194 aandeelhoudersvergaderingen en bij 183 bedrijven wereldwijd volgens ons duurzame stembeleid. Sommige bedrijven houden meerdere aandeelhoudersvergaderingen per jaar, waardoor het aantal bezochte vergaderingen groter is dan het aantal bedrijven. Tijdens de 194 vergaderingen brachten wij een stem uit bij 2.988 voorstellen. Wij stemden voor bij 2.659 voorstellen, tegen bij 316 voorstellen en onthielden ons bij 13 stemmingen.

Wij stemden meestal tegen de beloning van bestuurders. We vinden het belangrijk dat bedrijven hun bestuurders niet alleen op financiële criteria beoordelen, maar ook op duurzaamheidscriteria. Door tegen beloningsvoorstellen zonder

duurzaamheidscriteria te stemmen, oefenen we druk uit op bedrijven om hun beloningspakketten te herzien. Daarmee stimuleren we duurzaam gedrag.

Op de tweede plaats stond bestuurdersbenoemingen. Wij stemden tegen benoemingen waarbij de diversiteit en onafhankelijkheid van het bestuur onvoldoende gewaarborgd werden. Het ging hierbij vooral om Europese en Aziatische bedrijven.

Op de derde plaats hebben we even vaak tegengestemd bij het verhogen of aanpassen van kapitaal als bij de goedkeuring van jaarverslagen. Wij hebben onder andere tegen de goedkeuring van jaarverslagen gestemd omdat bedrijven onvoldoende geloofwaardige en ambitieuze klimaattransitieplannen hebben gepubliceerd.

Meer informatie over het stemgedrag van de ASN beleggingsfondsen op de aandeelhoudersvergaderingen vindt u op www.asnimpactinvestors.com.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties¹ (SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelen) bieden een gemeenschappelijke taal om over duurzame, sociale ontwikkeling te spreken. Daarom zijn deze duurzame ontwikkelingsdoelen van groot belang voor een wereldwijde agenda voor duurzame ontwikkeling. De SDG's hebben als doel om voor 2030 armoede te verminderen, ongelijkheden terug te dringen, klimaatverandering aan te pakken en natuurlijke hulpbronnen te beschermen. ASN Impact Investors onderschrijft het belang van deze doelstellingen voor een wereldwijde agenda voor duurzame ontwikkeling.

Wij hebben de overeenkomsten en verschillen tussen de SDG's en het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors in kaart gebracht. Daarbij hebben we gekeken naar de 17 doelstellingen (*goals*) en de 169 doelen (*targets*). Doordat wij al ruim een kwart eeuw internationale standaarden als uitgangspunten voor ons duurzaamheidsbeleid nemen, zijn er veel overeenkomsten tussen ons beleid en de SDG's. In principe zijn deze doelen voor landen opgesteld. Door ons op de targets te focussen bieden ze ook houvast voor onze beleggingsfondsen.

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Invulling van de SDG's via het duurzame beleggingsbeleid

Wij vullen de SDG's op twee manieren in:

1. *Do no harm*: we sluiten alle activiteiten uit die schadelijk kunnen zijn voor mens, klimaat en natuur. Eventuele schadelijke invloeden verzachten (mitigeren) we. Dit is de basis van ons beleid. We dragen daarmee bij aan de SDG's, want een positieve impact begint met het verlagen van de negatieve impact. Anders gezegd: wij vinden dat een positieve bijdrage aan duurzame ontwikkeling begint door activiteiten met een negatieve impact op de SDG's uit te sluiten. Ons duurzaamheidsbeleid bevat daarom uitsluitingscriteria voor onder meer wapenhandel, ontbossing, activiteiten die ingaan tegen dierenwelzijn, en het gebruik van fossiele energie. Aan dergelijke onderwerpen besteden de SDG's weinig of geen aandacht.

2. Netto positieve invloed: met onze langetermijndoelen voor klimaat, biodiversiteit en leefbaar loon creëren we een netto positieve invloed. In het kader van ons klimaatdoel meten we onze invloed op het klimaat. In het kader van ons biodiversiteitsdoel streven er ernaar onze negatieve impact te minimaliseren. Met ons leefbaarloondoel zetten we ons in voor het recht op een leefbaar loon in de textielindustrie.

De grafieken hierna laten zien aan welke SDG's onze langetermijndoelen voor klimaat en biodiversiteit en onze engagementinspanningen op het gebied van leefbaar loon bijdragen.

Bijdrage langetermijndoelen aan SDG's

Bijdrage van het langetermijndoel klimaat

Bijdrage van het langetermijndoel biodiversiteit

Bijdrage van het langetermijndoel leefbaar loon in de kledingindustrie

1.9 Risicobeheer

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. belegt middelen van aandeelhouders voor hun rekening en risico. Om de aandeelhouders zo goed mogelijk te informeren staan alle bekende risico's waaraan de UCITS-fondsen onderhevig zijn, beschreven in het prospectus ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

Risicobeheer is een verantwoordelijkheid van de beheerder, ASN Impact Investors. De structuur en organisatie van het risicobeheer bij ASN Impact Investors zijn ingericht conform de geldende wet- en regelgeving.

Ons risicobeheer is gebaseerd op het 'three lines of defense-model', een model met drie 'verdedigingslinies'. In dit model hebben verscheidende organisatieonderdelen eigen taken en verantwoordelijkheden in de beheersing van risico's. De drie verdedigingslinies ondersteunen en versterken elkaar.

- De eerste lijn is de zogenaamde lijnorganisatie. De eerste lijn is verantwoordelijk voor de uitvoerende beheerstaken en in die zin verantwoordelijk voor de risico's en de besturing daarvan.
- De tweede lijn wordt gevormd door de stafafdelingen van ASN Impact Investors en die van de partijen die aan ons zijn gelieerd. Deze stafafdelingen, waaronder de afdelingen Risicomanagement en Compliance, zijn onafhankelijk van de eerste lijn en toetsen of de beheersing van de risico's voldoet aan de beleidsuitgangspunten van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V., ASN Beleggingsfondsen AIF N.V., ASN Biodiversiteitsfonds N.V. en ASN Impact Investors. Tevens adviseren zij onze directie op het gebied van interne beheersing.
- De afdeling Internal Audit van de Volksbank vormt de derde lijn. Deze afdeling, die volkomen onafhankelijk opereert van de eerste en de tweede lijn en het management van ASN Impact Investors, toetst de kwaliteit van de interne beheersing.

In het risicobeheer onderkennen wij financiële risico's en niet-financiële risico's. In het vervolg van dit hoofdstuk lichten wij deze risico's en de beheersing daarvan toe.

Financiële risico's

In het risicobeheer onderkennen wij de hierna beschreven financiële risico's. Omdat het beleid en de wijze van risicomitigatie verschillen per fonds, zijn in paragraaf 2.1 tot en met 2.4 per fonds de belangrijkste financiële risico's samengevat, evenals het daartoe strekkende beleid en de wijze van risicomitigatie. Paragraaf 1.10 geeft inzicht in de marktontwikkelingen die in de verslagperiode van invloed zijn geweest op de risico's.

Ook de jaarrekening ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. geeft inzicht in risico's die zich in de verslagperiode voordeden.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een belegging fluctueert als gevolg van schommelingen van externe factoren zoals valutakoersen (valutarisico), rentestanden (renterisico) en marktprijzen (marktrisico aandelen). Het marktrisico verschilt per beleggingscategorie. Het is mogelijk dat de waarde van beleggingen in de hele markt of in bepaalde regio's en/of sectoren daalt. De mate van spreiding van beleggingen over regio's en sectoren en/of van de keuze van individuele beleggingen heeft invloed op de gevoeligheid voor marktrisico. Het marktrisico van een fonds kan onder andere worden uitgedrukt door middel van de *Value at Risk*-maatstaf (VaR). Onder normale marktomstandigheden geeft de VaR-techniek een indicatie van de grootst mogelijke verlieswaarde van het desbetreffende fonds, waarbij deze verlieswaarde niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%.

Renterisico

Renterisico ontstaat als gevolg van beleggingen in vastrentende waarden. Het is het risico dat renteveranderingen op de financiële markten een negatieve invloed hebben op de winst en het vermogen van een fonds. Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt in vastrentende waarden. Hierdoor is het fonds blootgesteld aan renterisico, in absolute zin en ten opzichte van de relevante benchmark. Binnen de fondsen wordt de gevoeligheid voor het renterisico gemeten door de *modified duration*. Als de beheerder dat relevant vindt, heeft hij voor de fondsen limieten voor de modified duration benoemd om het renterisico te kunnen beheersen.

Marktrisico aandelen

Het marktrisico aandelen is het risico dat een of meer van de beleggingen in aandelen in waarde dalen als gevolg van de dynamiek van de beurs. Het marktrisico aandelen is ook afhankelijk van de regio's en sectoren waarin kan worden belegd.

Om het marktrisico te beperken, wordt voor elk fonds:

- bepaald welke maximale blootstellingen aan specifieke regio's en/of sectoren zijn toegestaan (zie ook de paragraaf over het concentratierisico);
- een (interne) VaR-limiet vastgesteld als de beheerder dat relevant vindt.

Valutarisico

Een specifieke vorm van marktrisico is het valutarisico. De waarde van beleggingen in financiële instrumenten wordt beïnvloed door de ontwikkelingen van de valutakoersen waarin de betreffende beleggingen luiden, voor zover dit niet de euro is. Om het valutarisico te beperken, wordt voor elk fonds bepaald welke valuta's zijn toegestaan en of de niet-euro-valuta's geheel of gedeeltelijk moeten worden afgedekt.

Concentratierisico

Het concentratierisico is nauw aan het marktrisico gerelateerd. Het is het risico dat de fondsen in waarde dalen als gevolg van een concentratie van de beleggingen in bepaalde financiële instrumenten, sectoren, landen en regio's. Bij een hoge mate van concentratie kunnen specifieke gebeurtenissen van grotere invloed zijn op de waarde van een fonds dan bij een geringere mate van concentratie.

Concentraties binnen een fonds kunnen het gevolg zijn van marktontwikkelingen, het beleggingsbeleid en de beleggingsrichtlijnen, en/of de omvang en samenstelling van het beleggingsuniversum. Een kleiner beleggingsuniversum biedt minder spreidingsmogelijkheden dan een groter universum.

Om het concentratierisico en daarmee de gevoeligheid voor marktrisico's (zie boven) te beperken, bepaalt de beheerder voor elk fonds (als hij dat relevant vindt) welke concentraties in financiële instrumenten, sectoren, landen en regio's zijn toegestaan.

In hoofdstuk 4 is van elk fonds de beleggingsportefeuille weergegeven. Dit biedt inzicht in de individuele beleggingen en in de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

Inflatierisico

Inflatierisico ontstaat als gevolg van veranderingen in het inflatieniveau van een land. Dit heeft een effect op verschillende financiële instrumenten, vooral op beleggingen in vastrentende waarden. Het inflatierisico wordt meegenomen in andere risico's die hierboven zijn genoemd, zoals het renterisico.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat een kredietnemer of tegenpartij niet aan zijn rente- en aflossingsverplichtingen kan voldoen en daarmee een negatieve invloed heeft op het vermogen en het rendement van een fonds.

Creditspreadrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het creditspreadrisico. Dit is het risico dat de waarde van beleggingen in vastrentende waarden fluctueert als gevolg van wijzigingen in de kredietrisicopremies (*creditspreads*) die erop van toepassing zijn. Deze creditspread wordt beïnvloed door de positieve of negatieve ontwikkeling van de kredietwaardigheid van de debiteuren, oftewel de ondernemingen, instellingen en overheden die deze vastrentende waarden uitgeven.

Verschillende *rating agencies* beoordelen de kredietwaardigheid van ondernemingen, instellingen en overheden. De inschatting van kredietwaardigheid wordt beïnvloed door factoren die gelden voor een bepaalde onderneming, instelling of overheid en door factoren die op een bepaalde sector of regio van toepassing zijn. Minder gunstige winstvooruitzichten voor een sector kunnen een negatieve invloed hebben op de inschatting van de kredietwaardigheid van alle ondernemingen in die sector.

Het creditspreadrisico heeft vooral betrekking op de fondsen die beleggen in vastrentende waarden. Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt in vastrentende waarden.

Faillissementsrisico

Het faillissementsrisico is een specifieke vorm van kredietrisico. Bij het creditspreadrisico (zie hierboven) beïnvloeden ontwikkelingen in kredietrisicopremies de marktwaarde van beleggingen in vastrentende waarden. Daarnaast is het mogelijk dat een debiteur als gevolg van specifieke factoren die op hem van toepassing zijn, niet meer kan voldoen aan zijn rente- en aflossingsverplichtingen, zonder dat dit adequaat in de kredietrisicopremie is verwerkt. Dit wordt faillissementsrisico genoemd. Dit kan resulteren in het verlies van de gehele marktwaarde van het financiële instrument.

Betalingsrisico of settlementrisico

Deze vorm van kredietrisico doet zich voor bij de afwikkeling van transacties in financiële instrumenten. Het is het risico dat een afwikkeling via een betaalsysteem niet plaatsvindt zoals verwacht, doordat de betaling of levering van de verkochte, respectievelijk gekochte financiële instrumenten door een tegenpartij niet of niet op tijd of zoals verwacht plaatsvindt. Bij aan- en verkooptransacties van financiële instrumenten ontstaan over het algemeen slechts zeer kortlopende vorderingen. Daardoor is het risico doorgaans beperkt, rekening houdend met het feit dat levering plaatsvindt tegen vrijwel gelijktijdige ontvangst van de tegenprestatie.

Overdrachtsrisico of transferrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het overdrachtsrisico of transferrisico. Dit is het risico dat de waarde van beleggingen en/of de rendementen van de fondsen negatief worden beïnvloed door beperkingen of belemmeringen bij het overbrengen van tegoeden vanuit het buitenland.

Liquiditeitsrisico en verhandelbaarheidsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een fonds niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om aan zijn financiële kortetermijnverplichtingen te voldoen, zonder dat dit gepaard gaat met onaantvaardbare kosten of verliezen. Dit risico is gerelateerd aan de omvang van het fonds en de individuele posities (van beleggers) in vergelijking met de omvang en de verhandelbaarheid van de beleggingen van het fonds. De fondsen beleggen hoofdzakelijk in financiële instrumenten die aan officiële gereguleerde markten zijn genoteerd, merendeels in zogenoemde ontwikkelde landen. In het algemeen is de verhandelbaarheid van onderliggende financiële instrumenten dan ook zodanig dat aan- en verkopen tijdig kunnen worden uitgevoerd.

De beheerder verkleint het liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico met behulp van een passend liquiditeitsbeheersysteem. Dit systeem bestaat uit procedures om het liquiditeitsrisico van de fondsen te beheersen. Het doel is om de liquiditeit van het fonds in lijn te brengen met de onderliggende verplichtingen.

Actief-rendementsrisico

Het actief-rendementsrisico is het risico dat het rendement van een fonds afwijkt van het rendement van de fondsbenchmark. De waardefluctuaties van de financiële instrumenten waarin de fondsen beleggen, kunnen in positieve en negatieve zin afwijken van de instrumenten die zijn opgenomen in de benchmark van het fonds. De fondsen hebben de betreffende benchmark niet als uitgangspunt voor de portefeuille. Vanwege de duurzame selectie kunnen de beleggingen van een fonds sterk afwijken van de benchmark. De zogenaamde *tracking error* geeft de mate weer waarin het rendement van het fonds afwijkt van het rendement van de benchmark.

Paraplurisico

Dit risico heeft betrekking op de risico's die voortvloeien uit het gegeven dat beleggingsfondsen deel uitmaken van een paraplustructuur. ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. is onderverdeeld in fondsen die binnen dezelfde juridische structuur (de paraplu) vallen. De paraplu heeft een onverdeeld vermogen. Daardoor kan een negatief vermogenssaldo van een fonds gevolgen hebben voor de andere fondsen onder de paraplu. Dit geldt vooral bij uitkeringen en in het geval van opheffing of vereffening van een fonds. In deze scenario's kan een eventueel negatief vermogenssaldo van een fonds voor rekening van de andere fondsen komen. Gezien de aard van de beleggingen en het beleggingsbeleid van de fondsen is de waarschijnlijkheid waarmee een dergelijke situatie zich kan voordoen, in principe beperkt. De beleggingen van de meeste fondsen worden uitsluitend met eigen vermogen gefinancierd. Risicoverminderende maatregelen die op het aantrekken van vreemd vermogen van toepassing zijn, moeten dit paraplurisico reduceren.

Een andere component van het paraplurisico is de status van fiscale beleggingsinstelling (fbi-status) die op de fondsen van toepassing is. Als individuele fondsen niet kunnen voldoen aan de eisen die voor deze status gelden, kan dit consequenties hebben voor de fbi-status van de overige fondsen onder de paraplu.

Niet-financiële risico's

In het risicobeheer onderkennen wij de hierna beschreven niet-financiële risico's. Omdat de materialisatie van deze risico's generiek is voor de verschillende ASN Beleggingsfondsen en/of de risico's vooral spelen op het niveau van de beheerder (ASN Impact Investors), behandelen we in dit hoofdstuk ook de materialisatie gedurende de verslagperiode.

Fiscaal en juridisch risico

De juridische en fiscale behandeling van de fondsen kan buiten de macht van de fondsen of de beheerder veranderen, met nadelige consequenties voor de fondsen en de aandeelhouders van de fondsen. Daarnaast kunnen veranderingen in de wettelijke en/of fiscale status van de aandeelhouders of relevante veranderingen in de lokale wetgeving en de interpretatie daarvan de fiscale positie van de aandeelhouders beïnvloeden.

Wijzigingsrisico belastingregimes

Het wijzigingsrisico met betrekking tot belastingregimes houdt in hoofdlijnen in het risico dat een overheid de belastingwetgeving in ongunstige zin voor een fonds verandert. Daardoor wordt de waarde van de beleggingsportefeuille en/of de waarde van het eigen vermogen van een fonds negatief beïnvloed. Het is niet uitgesloten dat de wet of wetsinterpretatie verandert, al dan niet met terugwerkende kracht. Het is daardoor mogelijk dat additionele belastingen verschuldigd worden, inclusief eventuele bronheffingen met betrekking tot betaalbaar gestelde dividenden of rente, die niet voorzienbaar waren toen het prospectus werd uitgebracht of ten tijde van aankoop, waardering of verkoop. Dit risico neemt toe naarmate een fonds meer belegt in landen met minder stabiele regeringen en democratische procedures bij de totstandkoming van (belasting)wetgeving. Alle fondsen beleggen overwegend in landen waar deze minder gunstige externe factoren niet van toepassing zijn. Niettemin geldt het wijzigingsrisico belastingregimes voor alle beleggingen in alle landen, inclusief het Nederlandse belastingregime. Dit risico bestaat zowel op fondsniveau als op aandeelhoudersniveau.

Risico niet-behouden status van fiscale beleggingsinstelling

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. heeft de status van fiscale beleggingsinstelling conform artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Als gevolg daarvan wordt eventuele winst belast tegen 0%. Aan de status van fiscale beleggingsinstelling worden voorwaarden gesteld. Elk fonds moet separaat aan deze voorwaarden voldoen. Als de fondsen niet voldoen aan een van de voorwaarden, leidt dit tot verlies van de status van fiscale beleggingsinstelling per 1 januari van het jaar waarin zij niet langer voldoen aan de voorwaarden. Als een fonds niet (tijdig) voldoet aan de zogenaamde doorstootverplichting, verliest de vennootschap deze status reeds met ingang van het jaar waarop de doorstootverplichting betrekking heeft. Het verlies van de status van fiscale beleggingsinstelling heeft tot gevolg dat de fondsen belastingplichtig worden tegen het reguliere vennootschapsbelastingtarief. Daarnaast vindt er belastingheffing plaats over specifiek gevormde reserves. Bij een beursgenoteerd fonds is er een verhoogd risico omdat er geen volledig zicht is op wie de aandeelhouders in het fonds zijn. De UCITS-beheerder heeft passende maatregelen geformuleerd om dit risico te mitigeren.

Erosierisico fondsvermogen

Uit hoofde van de status van fiscale beleggingsinstelling moet ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. jaarlijks de fiscale winst nagenoeg geheel aan de aandeelhouders uitkeren. De fiscale jaarwinst kan afwijken van de winst die wordt berekend op grond van de regels die gelden bij het opstellen van de statutaire jaarrekening. Daarnaast kan een fonds onder omstandigheden een beleid voeren waarbij meer dividend wordt uitgekeerd dan het jaarresultaat. Als gevolg hiervan is het mogelijk dat het vermogen van een of meerdere fondsen door een dividenduitkering meer afneemt dan de omvang van de jaarwinst. Dit risico wordt beperkt door een actief herbeleggingsbeleid van de fondsen.

Risico uit hoofde van FATCA/CRS

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. moet voldoen aan de Amerikaanse Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA), de Common Reporting Standard (CRS) en de bepalingen die in dat kader in de Nederlandse wet zijn opgenomen. Een daarvan is dat het de status van aandeelhouders onder FATCA of de Nederlandse wet moet kunnen (blijven) vaststellen. Daarom kan het aan aandeelhouders documentatie opvragen. Als de beheerder niet voldoet aan FATCA, waardoor het fonds wordt onderworpen aan bronbelasting van de Verenigde Staten op zijn beleggingen, dan kan dit gevolgen hebben voor de waarde van het fonds.

Afdrachtverminderingrisico

Als van winstbelasting vrijgestelde (pensioen)lichamen en buitenlandse partijen die een teruggaaf van Nederlandse dividendbelasting kunnen claimen, toe- of uittreden, kan dit invloed hebben op het rendement van een fonds. Deze participanten wijzigen namelijk de mate waarin ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. een fiscale faciliteit (de afdrachtvermindering) kan toepassen. De afdrachtsvermindering wordt verminderd overeenkomstig het percentage aandeelhouders dat geen recht heeft op de afdrachtvermindering.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Fiscaal en juridisch risico	Laag	Hoog	Fiscale en juridische risico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	ASN Impact Investors onderhoudt frequent overleg met zijn juridisch en fiscaal adviseurs.

Compliancerisico

Het compliancerisico is het risico dat consequenties van (veranderende) wet- en regelgeving onvoldoende of niet tijdig worden onderkend, waardoor wetten en regels worden overtreden. Naast het externe aspect van het compliancerisico bestaat er ook een intern aspect. Dit is het risico dat onvoldoende of niet tijdig wordt voldaan aan interne regels (beleid).

Integriteitsrisico

Een specifieke vorm van compliancerisico is het integriteitsrisico. Dat betreft aantasting van de reputatie, het vermogen en/of het resultaat van ASN Impact Investors als gevolg van het niet-naleven van (interne en externe) wet- en regelgeving. Vooral de cultuur en het gedrag van medewerkers, klanten en partijen waarmee we zakendoen, spelen hierbij een belangrijke rol. Handelingen die in strijd zijn met onze kernwaarden, de gedragscode of wettelijke bepalingen, tolereren we niet. In bepaalde landen en regio's waar de fondsen beleggen, is sprake van een verhoogde kans op integriteitsrisico's, waaronder het risico van betrokkenheid bij witwaspraktijken. We hanteren een specifiek op witwasrisico's gericht beleid en daarop aansluitende procedures om deze risico's zoveel mogelijk te voorkomen of te mitigeren.

Fraude- en corruptierisico

Het fraude- en corruptierisico is een specifieke vorm van compliancerisico. Fraude en corruptie kunnen de reputatie, het vermogen en/of het resultaat van de ASN beleggingsfondsen en/of ASN Impact Investors aantasten. In bepaalde landen en regio's is sprake van verhoogde risico's op fraude en corruptie. We hanteren een fraude- en corruptiebeleid en daarop aansluitende procedures om deze risico's zoveel mogelijk te voorkomen of te mitigeren.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Compliance- risico	Laag	Hoog	Compliancerisico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	Onder meer door toepassing van (integriteits-)beleid en bijbehorende beheersmaatregelen, uitvoering van analyses (SIRA) en monitoring op naleving evenals toezicht door een compliance functie.

Operationele risico's

Het operationele risico is het risico van schommelingen in de omvang en het rendement van de fondsen als gevolg van ontoereikende of gebrekkige interne beheersing van processen en systemen. De portefeuillemanagers nemen binnen de vastgelegde restricties financiële risico's om rendement te kunnen realiseren. Wanneer zij een beleggingsbeslissing nemen, maken zij een afweging tussen het verwachte rendement en het risico. Deze afweging is niet van toepassing op het operationele risico. ASN Impact Investors en de fondsen hanteren een lage risicobereidheid voor operationeel risico.

Procesrisico

Een specifieke vorm van operationeel risico is het procesrisico. Dit is het risico dat er directe of indirecte verliezen ontstaan als gevolg van ontoereikende of gebrekkige opzet, bestaan en werking van interne processen.

Systeemrisico

Het systeemrisico is een specifieke vorm van operationeel risico. Het is het risico van directe of indirecte verliezen die het gevolg zijn van tekortkomingen in informatietechnologiesystemen voor adequate, tijdige informatieverwerking en communicatie. Wij zijn van mening dat het cruciaal is te beschikken over adequate informatietechnologiesystemen om de continuïteit en beheersbaarheid van de processen en dienstverlening voor de fondsen te kunnen waarborgen. Er zijn verschillende maatregelen van toepassing om systeemrisico's te mitigeren. Zo zijn er in geval van uitval adequate backup- en recoverysystemen beschikbaar. Ook mitigeren de *business continuity planning*-maatregelen de systeemrisico's.

Waarderingsrisico

Deze vorm van operationeel risico is het risico dat de toegekende waardering van beleggingen van het fonds niet eenduidig kan worden vastgesteld. Oorzaken hiervan kunnen bijvoorbeeld zijn dat de informatie ontoereikend is en/of er onvolkomenheden aanwezig zijn in waarderingsprocessen. Dit risico is voor de UCITS-fondsen laag, omdat zij beleggen in beursgenoteerde aandelen en obligaties. De waardering van beleggingen geschiedt op reële waarde aan de hand van beurskoersen. Als omstandigheden ertoe leiden dat van een belegging geen beurskoers kan worden afgegeven, wordt de waardering bepaald aan de hand van in de markt geldende conventies.

In de *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva* in de jaarrekening (paragraaf 3.4.1) leest u meer over de waardering van de beleggingen.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Operationeel risico	Laag	Hoog	Er hebben zich in de verslagperiode geen operationele risico's voorgedaan die een negatieve impact hadden op de fondsen.	ASN Impact Investors monitort de operationele risico's op basis van zijn controlframework. Maandelijks wordt de effectiviteit van de controls op een onafhankelijke manier getoetst.

Uitbestedingsrisico

Dit is het risico dat de wederpartij niet aan haar verplichtingen voldoet, ondanks afspraken die zijn vastgelegd in contracten met uitbestedingspartijen. Wij maken in het beheer van de ASN beleggingsfondsen gebruik van verschillende uitbestedingspartijen:

- Het vermogensbeheer en projectadvies van diverse fondsen hebben we uitbesteed aan verschillende vermogensbeheerders en projectadviseurs.
- De fondsadministratie, de rapportage en de verslaglegging van de fondsen is uitbesteed aan BNP Paribas S.A., Netherlands branch.

Wij hanteren voor deze uitbestedingen een stelsel van beleidsvoorschriften en procedures. De uitgangspunten en afspraken van deze samenwerking met uitbestedingsrelaties zijn schriftelijk vastgelegd in overeenkomsten. Een overzicht hiervan is opgenomen in paragraaf 3.7.

Met partijen waaraan we het vermogensbeheer hebben uitbesteed, hebben we vermogensbeheerovereenkomsten gesloten. Daarin zijn onder andere beleggingsrestricties uitgewerkt en afspraken geformaliseerd over onder meer de rapportages en beëindiging van de overeenkomst. De beleggingsrestricties bestaan uit een gedetailleerde, concrete uitwerking van ons beleggingsbeleid. Wij bewaken onder andere dat de vermogensbeheerders doorlopend voldoen aan de geldende beleggingsrestricties. We hebben uitbestedingsprocedures geïmplementeerd die onder meer toezien op het monitoren van de uitbestede activiteiten. Voor de uitbestedingen aan vermogensbeheerders en de fondsadministrateur vindt de monitoring onder meer plaats op basis van rapportages en *in control statements* van de vermogensbeheerders. We gebruiken Assurancerapportages, zoals ISAE 3402-rapporten, om vast te stellen of de interne risicobeheersing van de betreffende vermogensbeheerders en de fondsadministrateur adequaat is. In de uitbestedingsovereenkomsten zijn bepalingen opgenomen over aansprakelijkheden tussen ASN Impact Investors en de betreffende uitbestedingsrelatie. ASN Impact Investors is bevoegd om, wanneer dit in het belang is van de beleggers in het fonds, de vermogensbeheerovereenkomsten te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen.

39

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Uitbestedingsrisico	Laag	Hoog	Uitbestedingsrisico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	Onder meer via toepassing van uitbestedingsbeleid en het monitoren van de externe managers en de fondsadministrateur.

Bewaarnemingsrisico

Het bewaarnemingsrisico is het risico dat activa verloren gaan als gevolg van onder meer insolventie of fraude bij de entiteit waar financiële instrumenten in bewaring zijn gegeven. Dit vindt plaats bij de *custodian* of, indien van toepassing, bij *subcustodians* die zijn aangesteld. Wij maken alleen gebruik van (sub)custodians die onder wettelijk toezicht opereren.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Bewaarnemingsrisico	Laag	Hoog	Bewaarnemingsrisico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	ASN Impact Investors maakt alleen gebruik van (sub)custodians die onder toezicht opereren.

Duurzaamheidsrisico's

Onder duurzaamheidsrisico wordt een gebeurtenis of omstandigheid op ecologisch, sociaal of governancegebied verstaan die, indien deze zich voordoet, een werkelijk of mogelijk wezenlijk negatief effect op de waarde van een belegging kan veroorzaken. Voor de ASN Beleggingsfondsen houdt ASN Impact Investors rekening met deze risico's.

Afhankelijk van het type belegging leiden duurzaamheidsrisico's tot verandering van markt- of kredietrisico's. Momenteel is er nog veel onduidelijk over hoe en in welke mate duurzaamheidsrisico's toekomstige rendementen zullen beïnvloeden.

Wij mitigeren duurzaamheidsrisico's voor de ASN Beleggingsfondsen allereerst (ten dele) door toepassing van de ASN Duurzaamheidscriteria. Deze criteria omvatten gedetailleerde uitsluitingen, vermijdingen en limieten die de blootstelling aan duurzame risico's vermijden dan wel verminderen. Beleggingen met uit te sluiten of te mijden activiteiten komen doorgaans niet in aanmerking voor opname in het ASN Beleggingsuniversum. De ASN Beleggingsfondsen beleggen bijvoorbeeld niet in bedrijven die betrokken zijn bij de exploitatie, productie en raffinage van fossiele grondstoffen omdat zulke beleggingen – naast het negatieve effect op mens en milieu – ingevolge de energietransitie een negatief effect kunnen hebben op het financiële rendement. Na de toetsing van beleggingen aan de uitsluitingscriteria verrichten wij risicoanalyses voor de impact van duurzaamheidsrisico's op de waarde van een belegging en integreren deze in de beleggingsbeslissingen. Ecologische risico's nemen we in aanmerking door bijvoorbeeld te beoordelen of beleggingen zijn blootgesteld aan klimaatgerelateerde veranderingen, zoals een verhoogd risico op bosbranden of een verhoogd risico op waterschaarste en droogte. Sociale en governance risico's nemen we in aanmerking door bedrijven te toetsen op betrokkenheid bij controverses op het gebied van mensenrechten in het algemeen en arbeidsrecht in het bijzonder, alsmede op hun governancebeleid, met expliciete aandacht voor corruptiebeleid. Wij gebruiken hiervoor de analyses van het Expertise Centrum Duurzaamheid van ASN Bank. Deze analyses zijn gebaseerd op indicatoren op het gebied van naleving van mensen- en arbeidsrechten (als proxy voor stakingen en sociale onrust), milieu en governance.

Voorts mitigeren we de blootstelling aan duurzaamheidsrisico's doordat we spreiding aanbrengen in de beleggingsportefeuille van de ASN Beleggingsfondsen aan de hand van allocatielimieten en concentratielimieten. Concentratielimieten gelden voor landen en voor de omvang van individuele investeringen.

Wij evalueren en versterken doorlopend ons raamwerk en onze methode om duurzaamheidsrisico's te monitoren, beoordelen, mitigeren en beheersen. Naarmate er meer betrouwbare data beschikbaar komen op basis waarvan we de onderliggende risico's kunnen kwantificeren, krijgen wij een steeds nauwkeuriger inzicht in de specifieke duurzaamheidsrisico's die de ASN Beleggingsfondsen lopen.

Risicobeheer door ASN Impact Investors

In het risicobeheer van ASN Impact Investors onderscheiden we twee verantwoordelijkheidsgebieden:

- financieel risicomanagement;
- operationeel risicomanagement.

Financieel risicomanagement

Per type financieel risico hebben we maatregelen gedefinieerd om deze risico's te beheersen. De maatregelen kunnen per fonds verschillen, op basis van de strategie van het fonds. Voor de geselecteerde maatregelen per fonds stellen we passende risicolimieten in, die we vervolgens controleren. Hiermee waarborgen we dat de fondsen binnen de gestelde mandaten handelen. We controleren de risicolimieten in principe dagelijks. De controle bestaat uit de berekening van de controlewaarden voor elk van de fondsen, vergelijking met de interne en externe risicolimieten, en escalatie van de overschrijdingen binnen de organisatie. We stellen interne grenzen als waarschuwniveaus. Hiermee voorkomen we dat de externe grenzen worden geschonden of dat een verdere beperking op grond van andere overwegingen plaatsvindt (bijvoorbeeld uit hoofde van het beleggingsuniversum). De dagelijkse bepaling van posities ten opzichte van geldende limieten hebben we voor de meeste limieten uitbesteed aan de fondsadministrateur BNP Paribas S.A., Netherlands branch. Als beheerder van de fondsen ontvangt ASN Impact Investors dagelijks een *portfolio compliance*-rapportage die de eventuele overschrijdingen van de interne en externe grenzen aangeeft. Wij analyseren deze rapportages en volgen eventuele overschrijdingen op. Elke maand wordt de Risico & Compliance Commissie van ASN Impact Investors geïnformeerd over alle gemelde overschrijdingen, met inbegrip van de status of de oplossing daarvan.

Operationeel risicomanagement

Het beleid voor het operationeel risicomanagement omvat de strategie en de doelstellingen voor het operationeel risicobeheer en de processen die wij hebben ingericht om de doelstellingen te bereiken. Doelstellingen voor het operationeel risicobeheer zijn:

- Alle belangrijke operationele risico's in de hele organisatie worden geïdentificeerd, gemeten, geëvalueerd, geprioriteerd, beheerd, gecontroleerd en behandeld op consistente en effectieve manier.
- We zetten passende, betrouwbare instrumenten voor risicobeheer in om de risicomanagementrapportage en besluitvorming door de beheerder te ondersteunen.

- Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor het beheren van operationele risico's in lijn met hun rollen en verantwoordelijkheden.
- De belangrijkste belanghebbenden ontvangen tijdig een bevestiging dat de organisatie de belangrijke operationele risico's voor haar activiteiten beheerst.

Business continuity plan (BCP)

Er is een crisisberaad, waarin de directie van ASN Impact Investors zitting heeft. Doel van dit beraad is de continuïteit van kritische bedrijfsprocessen te waarborgen. In het crisisberaad wordt de inventarisatie van potentiële risico's voor bovengenoemd doel besproken. Waar nodig worden (additionele) maatregelen getroffen om deze risico's te mitigeren. Gedurende de verslagperiode hebben zich geen noemenswaardige incidenten of stagnaties voorgedaan in de bedrijfsprocessen van ASN Impact Investors of door ASN Impact Investors uitbestede diensten.

1.10 Economie en financiële markten in 2023, vooruitzichten en duurzaamheidstrends

Economische ontwikkelingen

De macro-economische ontwikkelingen verschilden vrij sterk van land tot land. In de Verenigde Staten bleef de economie ondanks een krasser monetair beleid krachtig groeien. Dit kwam deels doordat consumenten extra veel aankopen deden met het geld dat ze tijdens de coronacrisis hadden gespaard. Overheidsmaatregelen ter bevordering van de groene transitie en de binnenlandse productie van halfgeleiders verhoogden de investeringen en droegen ook bij aan de Amerikaanse expansie. In de eurozone viel de economische groei daarentegen sterk terug tot slechts licht boven nul. De inflatie daalde gedurende het jaar wel, maar bleef de koopkracht serieus aantasten. Dit zette een rem op de binnenlandse vraag. Daarnaast bemoeilijkten de terugval van de wereldhandel en de relatief dure euro de export. De arbeidsmarkten in de diverse landen bleven opvallend sterk, waarbij de werkloosheid in de eurozone daalde tot een recordlaagte van 6,5% van de beroepsbevolking. In China leefden de consumentenbestedingen aan het begin van het jaar tijdelijk op, doordat er een einde kwam aan de covidmaatregelen. Het alom verwachte brede economische herstel kwam echter niet van de grond. De malaise in de Chinese vastgoedsector hield aan.

De Nederlandse economie viel na twee jaren van sterke groei terug naar een fase van stagnatie. Vooral de industrie belandde in zwaar weer, doordat veel bedrijven bloot stonden aan het verslechterende internationale handelsklimaat. Ook de noodzaak om de sterk gegroeide voorraden af te bouwen hielp niet. Vanwege hun relaties met de industrie kregen bedrijven in de zakelijke dienstverlening het hierdoor ook moeilijker. Het wegebbende inhaaleffect van extra eindvraag na de coronacrisis was evenmin gunstig. Detailhandelsbedrijven kampten met vraaguitval vanwege de stijgende kosten van levensonderhoud onder hun klanten. Tegelijkertijd schroefde de overheid de financiële steun terug. Deze combinatie leidde tot een stijging van het aantal faillissementen (+52%), zo blijkt uit cijfers van het CBS, al is dit wel ten opzichte van een heel laag niveau in 2022. De werkloosheid liep 0,1%-punt op, maar bleef historisch gezien laag op 3,6% van de beroepsbevolking.

De energieprijzen daalden in 2023. De prijzen van voedingsmiddelen stegen echter met ruim 12%, waardoor de inflatie met 3,8% toch hoog uitkwam. Hierdoor kromp de bestedingsruimte van consumenten, en vooral die van de lagere inkomensgroepen. Gezinnen schroefden hun uitgaven terug, al zorgde de flink aantrekkende loongroei aan het eind van het jaar voor een lichtpuntje.

De afkoeling van de huizenmarkt, begonnen in de zomer van 2022, hield in de eerste helft van 2023 aan. Later in het jaar kwam er echter een ommekeer. De combinatie van een sterke loongroei en een hoge werkzekerheid gaf hierbij de doorslag, maar mensen putten ook moed uit de stabilisatie van de eerder gestegen hypotheekrentes. Uit cijfers van de NVM bleek daarnaast dat het aantal te koop staande woningen historisch gezien laag bleef, mede doordat de doorstroming werd geremd door de achterblijvende oplevering van nieuwbouwwoningen. Volgens het Kadaster zijn de huizenprijzen in 2023 gemiddeld met 2,8% gedaald, maar sinds juni lieten de prijzen maand-op-maand wel steeds een stijging zien. In het laatste kwartaal van 2023 daalden de prijzen met 0,6% ten opzichte van een jaar eerder. Volgens de NVM, die de prijzen op een eerder moment in het verkoopproces meet, stegen de prijzen toen echter al met 5,3%. Het aantal huizentransacties daalde met 5,5%, met vooral erg lage niveaus in het eerste gedeelte van het jaar.

Financiële markten

De inflatie in de eurozone is gedurende het jaar gedaald, maar dit kwam vooral door de lagere energieprijzen. De onderliggende prijsdruk bleef aanzienlijk en de Europese Centrale Bank (ECB), die streeft naar een inflatie van 2% op de middellange termijn, bleef haar beleid richten op een gematigder prijsstijging. De ECB verhoogde de depositorente gedurende de eerste drie kwartalen in zes stappen naar 4,0%. De monetaire verkrapping was van grote invloed op het sentiment op de vastrentende markten, met een duidelijk opwaartse trend in de obligatierentes. De Nederlandse tienjaarsrente piekte eind september op 3,32%. In het laatste gedeelte van het jaar daalden de obligatierentes echter sterk. Dit kwam doordat de inflatiecijfers lager waren dan verwacht en beleggers gingen rekenen op snelle verlagingen van de ECB-rentes in de nabije toekomst. Over het jaar als geheel daalde de Nederlandse tienjaarsrente met 59 basispunten tot 2,32%. De tweejaarsrente eindigde het jaar op 2,40%, waarmee de daling per saldo beperkt bleef tot 27 basispunten. Met deze bewegingen was de yieldcurve gedurende het grootste deel van het jaar invers, een fenomeen dat niet heel erg gewoon is.

De eurokoers ten opzichte van de dollar was onderhevig aan de veranderende verwachtingen rond het rentebeleid van de ECB en de Amerikaanse Federal Reserve (Fed). Door de zwakke prestatie van de economie van de eurozone onderschatten marktpartijen aanvankelijk de vastberadenheid van de ECB om de inflatie door krap monetair beleid actief te bestrijden. Langzaamaan ontstond echter de overtuiging dat het de ECB menens was, waarna de euro terrein won. Halverwege juli piekte de koers op \$1,1238, mogelijk ook door geluiden vanuit de ECB over een noodzakelijke monetaire

verkrapping via een significante inkrimping van de ECB-balans. Over het jaar als geheel steeg de euro met 3,37 dollarcent tot \$1,1034, waarmee het verlies over 2022 gedeeltelijk werd goedge maakt.

De meeste aandelenmarkten herstelden in 2023 van de sterke koersdalingen in 2022. Belangrijke ingrediënten hierbij waren de onverwacht sterke prestaties van de Amerikaanse economie en het uitblijven van een zware recessie (mogelijk in gang gezet door ernstige energietekorten) in de eurozone. Bedrijfswinsten konden zich gunstig ontwikkelen, temeer omdat de effecten van hogere rentes dankzij de lange looptijden van uitstaande schulden niet meteen doorwerkten in de resultaten. In de financiële sector ontstonden spanningen door het onverwachte faillissement van een aantal Amerikaanse regionale banken en de noodgedwongen overname van het Zwitserse Credit Suisse door UBS. Dit leidde tot turbulentie, maar dankzij tijdig ingrijpen van toezichhouders ontstond er geen blijvende schade.

De MSCI USA won maar liefst 25,0%, al kwam deze koerswinst voor een groot deel op het conto van zeven vooraanstaande techreuzen (de 'magnificent seven'). De MSCI Europe steeg met 11,2% en bleef dus flink achter bij de Amerikaanse index. Dit was ook het geval in euro's, al was het verschil dan minder groot (+20,8% versus +12,7%). De stijging was wel voldoende om het verlies over 2022 grotendeels goed te maken. De MSCI Pacific steeg met 16,8%, maar in euro's 'slechts' met 8,3%. De MSCI Emerging Markets won 7,1% (in euro's 3,4%), maar dit was lang niet voldoende om het verlies van het voorgaande jaar te compenseren. Wederom vielen vooral de Chinese aandelenkoersen erg uit de toon.

In Europa blonk de technologiesector uit. In de eerste jaarhelft was een gunstig sentiment rond de snelle ontwikkelingen op het gebied van kunstmatige intelligentie bepalend. Aan het einde van het jaar kreeg de sector de wind in de zeilen door de daling van de lange rentes. Hierdoor steeg de verdisconteerde waarde van (verwachte) toekomstige winsten, waarop tech-waarderingen zo sterk zijn gebaseerd. Ook de bankensector deed het goed, dankzij het veranderende renteklimaat met verder oplopende rentevergoedingen op ECB-deposito's. De olie-, gas- en steenkoolsector behoorde tot de achterblijvers. Bedrijven in deze sector hadden gedurende de verslagperiode last van lagere energieprijzen. Zo daalde de prijs van Noordzeeolie met 17,0% tot gemiddeld \$82,30 per vat, waar in 2022 nog werd geprofiteerd van een olieprijsstijging van 39,8%.

Vooruitzichten

Het hoge groeitempo van de Amerikaanse economie is naar verwachting niet houdbaar. De spaarbuffers van de consument zijn namelijk sterk geslonken. Consumenten zullen daardoor een voorzichtiger bestedingspatroon aan de dag gaan leggen en minder dan voorheen de economische activiteiten aanjagen. De ruimte voor de Amerikaanse overheid om dit laatste te bewerkstelligen is ook beperkt, omdat de grenzen van het begrotingsbeleid in zicht komen door de sterk gestegen financieringstekorten. Daarnaast wordt het verloop van de investeringen – tot voor kort ook een duidelijke aanjager van de expansie – onzekerder door de gestaag stijgende rentelasten.

43

In de eurozone zijn de kansen op een flinke economische opleving klein. Positief is echter dat de loongroei de inflatie inmiddels overtreft, waardoor de koopkracht weer stijgt en de consumptie op termijn kan aantrekken. Aan de aanbodkant zullen veel delen van de industrie het voorlopig moeilijk houden, gezien de nog altijd dalende werkvoorraad. De terugval in de wereldhandel heeft een drukkend effect, maar er is wel een omslag ophanden in vroeg-cyclische landen in Azië. Per saldo lijken de neerwaartse risico's kleiner geworden en de vooruitzichten voor later in 2024 te verbeteren. Binnen Europa blijft Duitsland een zwakke schakel, met als duidelijk nadelige factor de sterke opkomst van de Chinese auto-industrie ten koste van de eigen merken.

Voor de Nederlandse economie ligt enig herstel in het verschiet, vooral doordat de consumentenbestedingen naar verwachting zullen aantrekken nu de reële lonen weer stijgen. Het aantal faillissementen zal waarschijnlijk verder oplopen, omdat de fiscus de corona belastingschulden actief invordert. In navolging daarvan ligt ook enige stijging van de werkloosheid in de rede.

Duurzaamheidstrends

In 2023 werden opnieuw weerrecords gebroken. Daarnaast stond het jaar in het teken van toenemende politieke spanningen en internationale onveiligheid.

Volgens Copernicus, het klimaatbureau van de Europese Commissie, was 2023 wereldwijd het warmste jaar sinds het begin van de metingen in 1850. Met een gemiddelde temperatuur van 14,98 graden was het gemiddeld 1,48 graad warmer dan tijdens het pre-industriële tijdperk. In 2023 werd de grens van 1,5 graad gedurende iets minder dan de helft van het jaar zelfs overschreden. Copernicus stelt in haar rapport dat de opwarming van de aarde een alarmerende versnelling laat zien.

We ervaren de gevolgen. Wereldwijd hebben we te maken met extremer weer, waarbij periodes van zware neerslag en periodes van hoge temperaturen en grote droogte elkaar afwisselen. De klimaatverandering brengt voor miljoenen mensen het recht op voedsel en onderdak in gevaar. Daarnaast gaat in grote delen van de wereld de biodiversiteit verder achteruit. Dit komt deels ook door klimaatverandering (waardoor onder meer het aantal bosbranden flink toeneemt), maar ook door direct menselijk handelen, zoals boskap, intensieve landbouw, milieuvervuiling en stroperij. Het zesde rapport van de International Panel on Climate Change (IPCC), dat in maart 2023 is uitgebracht, stelt ondubbelzinnig vast dat menselijk handelen de oorzaak is van de opwarming van de aarde. Wereldwijd zijn veranderingen waarneembaar, zowel op land als in de oceanen. In sommige ecosystemen zijn deze bijna onomkeerbaar.

De urgentie om actie te ondernemen om de klimaatverandering binnen veilige grenzen te houden is onverminderd groot. Een koolstofvrije economie is hierbij cruciaal. De afspraken die zijn gemaakt op de 28ste VN-Klimaatconferentie (Conference of the Parties, COP), die in november 2023 in Dubai plaatsvond, moeten daarbij helpen. Na lang onderhandelen is tijdens de COP28 een akkoord gesloten over het afbouwen van fossiele brandstoffen. Velen zien dit als een historisch moment, want nooit eerder werd zo'n akkoord bereikt. Verder is afgesproken om de hoeveelheid hernieuwbare energie tussen nu en 2030 te verdriedubbelen. De International Energy Agency (IEA) meldde dat de wereldwijde productiecapaciteit van duurzame energie in 2023 met 50 procent is toegenomen ten opzichte van 2022. Dit zet volgens IEA-topman Fatih Birol de deur open om de beoogde verdriedubbeling van de hoeveelheid hernieuwbare energie in 2030 te halen.

Wereldwijd worden vele mensen geraakt door oorlogen en gewapende conflicten. Sinds februari 2022 zorgt de oorlog in Oekraïne voor een stroom van miljoenen vluchtelingen. Libië heeft te maken met twee rivaliserende regeringen die het land verscheuren. De storm Daniël heeft de crisis in het land nog verder verdiept. Ook in landen als Zuid-Soedan, Jemen, Syrië, Tsjad, Burkina-Faso en Myanmar zorgen conflicten en klimaatverandering voor humanitaire crises. En daar komen de recente afschuwelijke ontwikkelingen in het Israëlisch-Palestijns conflict bij. Oorlogen en conflicten kennen alleen verliezers.

Vanuit wetgevers komt steeds meer aandacht voor ketenverantwoordelijkheid. Op Europees niveau is het voorstel voor de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD) aangenomen. Dit verplicht het bestuur van bedrijven om due diligence-processen te implementeren en de noodzakelijke acties te ondernemen om negatieve impact op mensenrechten en het milieu in de hele waardeketen van het bedrijf te voorkomen. In de Verenigde Staten is al sinds 21 juni 2021 de US Uyghur Forced Labor Prevention Act van kracht en in Duitsland is er sinds 1 januari 2023 de German Act on Due Diligence in Supply Chains. In Canada is in mei 2023 de Fighting Against Forced Labour and Child Labour in Supply Chains Act aangenomen. In Europa ligt er daarnaast nog een initiatiefwet die verbiedt producten van buiten de Europese Unie te importeren die zijn gemaakt met behulp van gedwongen of kinderarbeid. De verwachting is dat er nog meer wetgeving komt om commitment aan bijvoorbeeld het tegengaan van ontbossing te realiseren. Een goed voorbeeld is de Deforestation-Free Products Regulation die de Europese Unie op 29 juni 2023 heeft vastgesteld. Van bedrijven wordt veel meer transparantie vereist vanuit de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Ketenverantwoordelijkheid is hier een onderdeel van.

Naast klimaat is er ook toenemende aandacht voor het beschermen van de biodiversiteit. Op 28 maart 2023 heeft de Taskforce on Nature-Related Financial Disclosures (TNFD) de laatste versie van het TNFD Nature-Related Risk & Opportunity Management and Disclosure Framework voor publieke consultatie gepubliceerd. Dit framework is gericht op risicomanagement en transparantie en verwacht van bedrijven onder meer engagement met de verschillende stakeholders.

Daarnaast oefenen investeerders en soms ook eigen medewerkers meer druk uit op bedrijven om ambitieuze klimaatdoelen te stellen in lijn met het Akkoord van Parijs. Dit geldt voor de eigen bedrijfsvoering en de hele waardeketen. Ook vragen zij steeds vaker naar transitieplannen om deze doelen te bereiken. Investeerders verwachten daarnaast dat een bedrijf een robuuste governance ontwikkelt ten aanzien van zijn klimaatstrategie. Investeerders vragen hier steeds vaker om via klimaatgerelateerde resoluties die ter stemming worden gebracht.

1.11 Dividend

Wij stellen voor om per aandeel de volgende dividenden aan de aandeelhouders uit te keren.

ASN Duurzaam Aandelenfonds	€ 3,00
ASN Duurzaam Obligatiefonds	€ 0,20
ASN Milieu & Waterfonds	€ 0,55
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	€ 0,85

Vanwege de status van fiscale beleggingsinstelling dient het fonds de winst die voor uitkering beschikbaar is (gedefinieerd in het Besluit Beleggingsinstellingen 1970 zoals laatstelijk gewijzigd per 18 december 2019), binnen acht maanden na afloop van elk boekjaar uit te keren.

1.12 Beloningsbeleid

De UCITS-richtlijn schrijft voor dat de beloning van de beheerder van het fonds in het jaarverslag wordt toegelicht. De beloningskosten maken niet direct onderdeel uit van de winst-en-verliesrekening van de fondsen. De beheerder brengt aan de fondsen fondskosten in rekening en betaalt daaruit de salarissen van de medewerkers die werkzaam zijn voor de beheerder. Derhalve worden de beloningskosten niet toegelicht in de jaarrekening maar in het verslag van de beheerder. De genoemde salariskosten zijn de salariskosten over het gehele boekjaar 2023.

Beloningsbeleid ASN Impact Investors

In lijn met zijn missie stelt ASN Impact Investors bij de uitvoering van zijn activiteiten betrouwbaarheid, integriteit van de dienstverlening en het belang van de beleggers in de fondsen centraal. Met het aanbieden van zijn dienstverlening streeft ASN Impact Investors naar een optimaal rendement voor de beleggers in de fondsen en voor een duurzame wereld.

Daarom willen wij een passend beloningsbeleid hanteren, dat bijdraagt aan deze ambitie en aan zingeving voor onze medewerkers, evenals aan passende beloning, adequate opleiding en duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Daarnaast beogen wij met dit beleid bij te dragen aan adequate beheersing van (duurzaamheids)risico's en aan het waarborgen van de continuïteit van de bedrijfsvoering.

De beloning van de medewerkers van ASN Impact Investors sluit hierop aan en is uitlegbaar aan de beleggers, de maatschappij en andere belanghebbenden. Om dit te waarborgen willen wij transparant zijn over ons beloningsbeleid.

Wet- en regelgeving

Vanwege de overeenkomsten tussen de missie en visie van de Volksbank en die van ASN Impact Investors, evenals de gewenste wijze van belonen van medewerkers, hebben wij aansluiting gevonden bij (de uitvoering van) het beloningsbeleid van de Volksbank. Wij nemen daarom het beloningsbeleid van de Volksbank aan als ons eigen beleid.

We onderkennen dat wij een zelfstandige verplichting hebben om te voldoen aan de (wettelijke) vereisten inzake beloning, die op ons als beheerder van toepassing zijn. Aangezien het beloningsbeleid van de Volksbank vooral gebaseerd is op relevante vereisten voor banken, hebben wij in ons eigen beloningsbeleid aanvullingen gemaakt op het beloningsbeleid van de Volksbank.

Hiermee kunnen wij voldoen aan sectorspecifieke beloningsbepalingen die volgen uit relevante Europese richtlijnen, (gedelegeerde) verordeningen en richtsnoeren (AIFMD, UCITS, SFDR en Richtsnoeren Goed Beloningsbeleid in het kader van AIFMD en UCITS) en uit nationale wet- en regelgeving (Wft, Wbfo, BW, Bgfo en Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2017).

Governance

In het beloningsbeleid van de Volksbank worden de verantwoordelijkheden van de remuneratie-commissie van de Raad van Commissarissen van de Volksbank (hierna: Remuneratie en Nominatie Commissie) beschreven. Als onderdeel van haar verantwoordelijkheid — die voortvloeit uit de wet- en regelgeving op het gebied van (beheerst) beloningsbeleid — bereidt de Remuneratie en Nominatie Commissie de beslissingen over beloning en het beloningsbeleid voor.

In aanvulling op het beloningsbeleid van de Volksbank houdt de Remuneratie en Nominatie Commissie ten behoeve van ASN Impact Investors rekening met de bepalingen die op hem van toepassing zijn, zoals uiteengezet in de Richtsnoeren Goed Beloningsbeleid.

Daarnaast is het beloningsbeleid van de Volksbank (na goedkeuring door de Raad van Commissarissen van de Volksbank) eveneens goedgekeurd door het bestuur van ASN Impact Investors. Het uitgangspunt voor de goedkeuring door ons

bestuur is dat het beloningsbeleid aansluit bij een deugdelijk en doeltreffend risicobeheer van ASN Impact Investors. Het bestuur van ASN Impact Investors heeft (met ondersteuning van onze compliance officer) vastgesteld dat het beloningsbeleid van de Volksbank:

- in overeenstemming is met onze strategie, doelstellingen, waarden en belangen;
- in overeenstemming is met de wet- en regelgeving die op ASN Impact Investors van toepassing is;
- niet aanzet tot het nemen van risico's, waaronder duurzaamheidsrisico's, die ten opzichte van het portfoliomanagementbeleid van de fondsen buitensporig zijn; en
- ons in staat stelt de belangen van de fondsen en de beleggers in de fondsen af te stemmen op de belangen van de *identified staff* en bijdraagt aan het bereiken en vasthouden van een gezonde financiële positie.

Beloningskenmerken

Het beloningsbeleid van de Volksbank, dat na vaststelling door het bestuur van ASN Impact Investors tevens van toepassing is op de medewerkers van ASN Impact Investors, bevat de volgende beloningskenmerken:

- beloning met de menselijke maat: het hoogste salaris bij de Volksbank is maximaal tien keer het gemiddelde salaris bij de bank. Ieder mens is anders en levert zijn/haar/hun bijdrage aan het bedrijfsresultaat, dat door middel van een bescheiden financieel gebaar gewaardeerd kan worden;
- financiële weerbaarheid: voor onze organisatie is het van belang dat arbeidsvoorwaarden en salarissen marktconform zijn;
- nut in plaats van rendement: niet alleen het resultaat geldt, ook goed gedrag wordt beloond; en
- duurzaamheid: een laag risicoprofiel bij beloning is belangrijk om de continuïteit van onze dienstverlening te garanderen.

Geen variabele beloning

Vanaf 1 januari 2018 kent de Volksbank geen variabele beloningen meer toe. Wij delen deze visie op belonen en adopteren deze beloningsmaatregel door aansluiting bij het beloningsbeleid van de Volksbank. Onze medewerkers worden in beginsel gedreven door hun ambitie om bij te dragen aan een duurzame samenleving. Hiermee streven zij niet primair naar een maximale financiële beloning. Dit past bij de waarden en het beleid van ASN Impact investors en de Volksbank.

Overigens betreft het hier alle vormen van variabele beloning, namelijk alle extra betalingen en verstrekkingen die afhankelijk zijn van de geleverde prestaties of in bepaalde gevallen van andere contractuele criteria.

46

Enige bijkomende betalingen die bij de Volksbank voor kunnen komen, maken deel uit van een algemeen, niet-discretionair, AIF- en UCITS-beheerderbreed beleid en vormen geen stimulans om risico's aan te gaan. Deze betalingen worden derhalve uitgesloten van de definitie van beloning voor toepassing van AIFMD-, UCITS- en SFDR-specifieke voorschriften voor risicogerelateerde beloningen.

Identified staff

Het regelgevend kader stelt specifieke eisen aan het beloningsbeleid voor bepaalde categorieën medewerkers die een materiële invloed kunnen uitoefenen op het risicoprofiel van ASN Impact Investors en de fondsen, de zogenoemde 'identified staff'. Wij hebben de volgende functies aangemerkt als identified staff:

- de bestuurders van ASN Impact Investors als uitvoerende leden van het bestuursorgaan; en
- de manager portfoliomanagement van ASN Impact Investors.

In afwijking van de procedure voor het identificeren van identified staff in het beloningsbeleid van de Volksbank, is de compliance officer van ASN Impact Investors – in samenspraak met de centrale stafafdeling HR van de Volksbank – verantwoordelijk voor identificatie van identified staff bij ASN Impact Investors. Hiertoe hanteert de compliance officer de bepalingen uit de Richtsnoeren Goed Beloningsbeleid die van toepassing zijn.

Beloning in de verslagperiode

In 2023 kende ASN Impact Investors een beloning van in totaal ruim € 4,1 miljoen toe aan zijn medewerkers. ASN Impact Investors hanteert geen variabele beloning. Het hiervoor genoemde bedrag is uitsluitend een vaste beloning. In de verslagperiode had ASN Impact Investors gemiddeld 35,5 fte's in dienst.

Beloning in euro's	Gemiddeld aantal FTE's in 2023	Vaste beloning 2023 ¹
Directie/identified staff	4,4	705.631
Medewerkers in controlefuncties	4,1	468.491
Overige medewerkers	27,0	2.948.269
Totaal		4.122.391

¹ Salaris inclusief door de werkgever betaalde pensioenpremies en sociale premies.

Uitbestedingsrelaties

ASN Impact Investors waarborgt dat personen die betrokken zijn bij uitbestede activiteiten en die een materiële impact kunnen hebben op het risicoprofiel van de fondsen, voldoen aan de beloningsregels die volgen uit de toepasselijke wet- en regelgeving. Dit betreft bepaalde medewerkers van de assetmanagers Achmea Investment Management, Impax Asset Management en Van Lanschot Kempen Investment Management die zijn aangemerkt als identified staff. Met deze assetmanagers zijn afspraken gemaakt over het beloningsbeleid, die zijn vastgelegd in de overeenkomsten en *service level agreements* (SLA's) die met de assetmanagers zijn afgesloten. ASN Impact Investors monitort de afspraken die in de SLA's zijn vastgelegd en evalueert deze eens per jaar.

Den Haag, 13 maart 2024

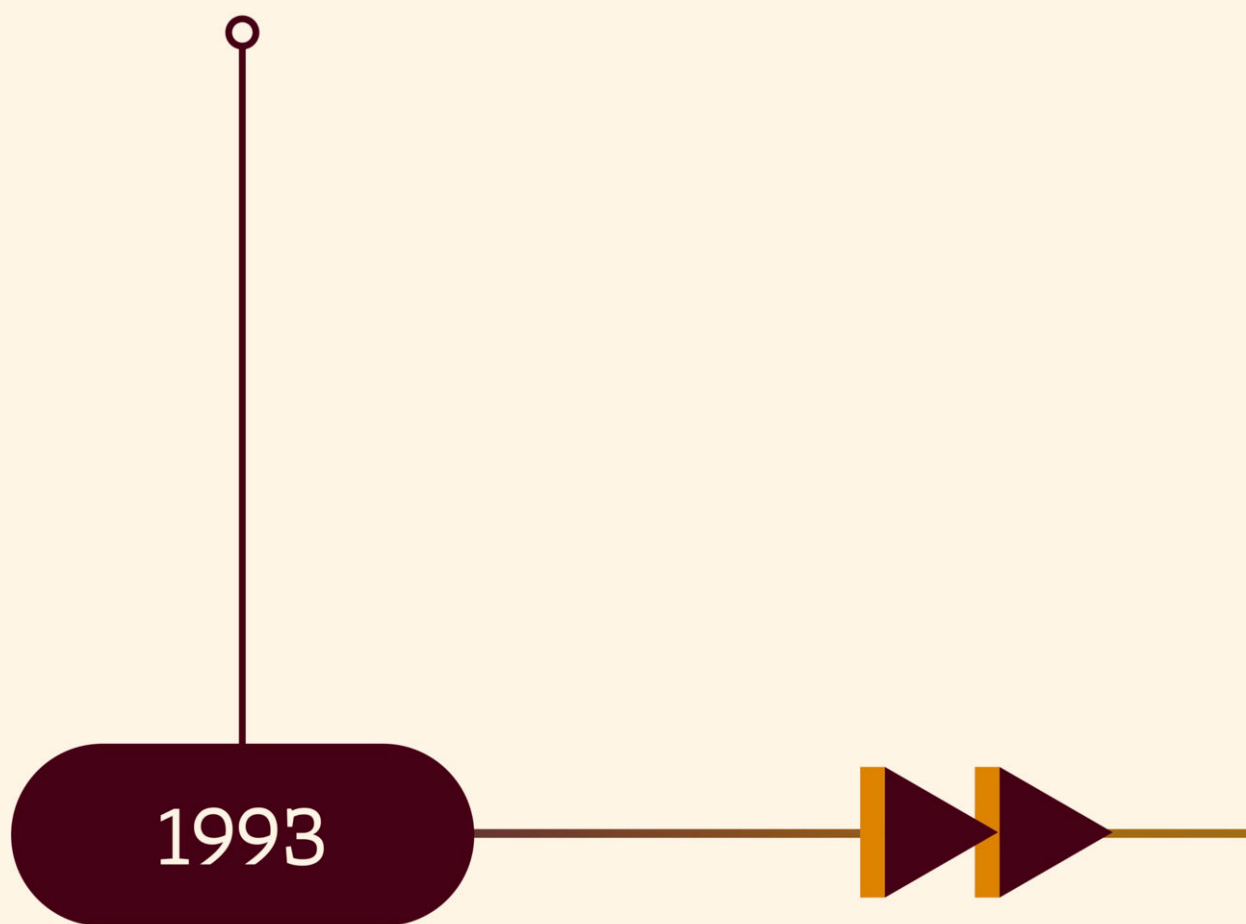
Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

San Lie

Ro Dielbandhoesing

Dirk-Jan Stam

ASN Duurzaam
Aandelenfonds
Eerste in Nederland

2 Verslag over het beheer van de ASN UCITS-Beleggingsfondsen

2.1 ASN Duurzaam Aandelenfonds

Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt wereldwijd in aandelen van voornamelijk beursgenoteerde ondernemingen met goede financiële vooruitzichten, die zich inspannen om de duurzaamheid van de samenleving te bevorderen. Tevens belegt het fonds voor een beperkt deel in durfkapitaalfondsen via ASN Venture Capital Fonds N.V. Wij hebben het portefeuillebeheer van de beursgenoteerde aandelen uitbesteed aan Achmea Investment Management B.V. (Achmea IM) en voeren zelf het portefeuillebeheer van ASN Venture Capital Fonds N.V. uit. Alle ondernemingen moeten voldoen aan onze duurzaamheidscriteria. Wij stellen het beleggingsbeleid van het fonds op. Binnen de kaders van dit beleid speelt Achmea IM met zijn portefeuilleconstructie actief in op verwachte marktontwikkelingen. Dit actieve beleggingsbeleid is gericht op vermogensgroei op lange termijn. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnimpactinvestors.com op de webpagina van het fonds.

Beleggingsbeleid

Wij stellen het beleggingsuniversum van het ASN Duurzaam Aandelenfonds vast aan de hand van duurzaamheidsanalyses van bedrijven. Uitgangspunt hierbij is ons duurzaamheidsbeleid. Dit beleid is erop gericht dat beleggingen positief moeten bijdragen aan de maatschappij en het milieu en dat wij negatieve gevolgen van de beleggingen vermijden. Daarnaast hebben wij voor het ASN Duurzaam Aandelenfonds drie specifieke duurzame doelstellingen vastgesteld (zie Duurzaamheidsparagraaf). Achmea IM voert de financiële analyse uit, waarbij het drie factoren (statistische kenmerken) hanteert in de portefeuilleconstructie. De eerste factor, de *quality factor*, is gebaseerd op kwaliteitseigenschappen van bedrijven, zoals winstgevendheid, goed bestuur en prudente boekhoudregels. De tweede factor, de *value factor*, draait om de waardering van bedrijven ten opzichte van de markt. Hierbij gaat het om de marktprijs van een aandeel ten opzichte van bijvoorbeeld de verwachte winsten. De derde factor is gebaseerd op duurzaamheidskenmerken van bedrijven in lijn met de duurzaamheidsdoelstellingen van het fonds. Wij hebben deze factor ontwikkeld in samenwerking met Achmea IM en *impact factor* genoemd. De duurzaamheidskenmerken die wij meewegen in deze factor zijn klimaat, biodiversiteit en mensenrechten. Achmea IM bepaalt per bedrijf hoe het scoort op de drie factoren. Dat resulteert in een totaalscore per bedrijf. Op basis van deze totaalscore selecteert Achmea IM binnen het ASN Beleggingsuniversum de beste bedrijven voor de fondsportefeuille.

De benchmark van het fonds is de MSCI ACWI Climate Paris Aligned Index. Deze benchmark sluit goed aan bij de duurzaamheidsdoelstellingen van het fonds, vooral op het gebied van klimaat. Het uitgangspunt bij het beheer van de portefeuille is het beleggingsuniversum en niet de benchmark van het fonds. Hierdoor kunnen er afwijkingen ten opzichte van de benchmark optreden. Dit geeft het fonds een relatief hoge *tracking error* (de mate van afwijking tussen het rendement van een beleggingsportefeuille en de waardeontwikkeling van een benchmark).

51

Portefeuillebeheer

In 2023 hebben we in totaal 47 nieuwe bedrijven opgenomen in de portefeuille en 47 bedrijven geheel verkocht. De verdeling van de portefeuille over sectoren en landen wijzigde als volgt: de allocatie naar informatietechnologie is gedurende het jaar verhoogd, vooral gedreven door de sterke performance van de sector. Hetzelfde geldt voor de sector cyclische consumentengoederen. Deze verhogingen gingen ten koste van onze posities in de sectoren communicatiediensten, basisconsumptiegoederen, nutsbedrijven en gezondheidszorg.

Dit waren in de verslagperiode de grootste aankopen:

- In maart kochten we een positie in het Japanse **Murata Manufacturing**, producent van elektronische onderdelen binnen de IT-sector. Eind augustus hebben we deze positie verder uitgebreid. Murata had wat ons betreft destijds zowel een mooie waardering als een sterk profiel qua winstgevendheid en kapitaalstructuur.
- De Amerikaanse fabrikant en verkoper van chips **KLA Corporation** werd in april opgenomen in het beleggingsuniversum vanwege de goede duurzaamheids- en winstgevendheidskenmerken.
- Eind oktober werd het Amerikaanse cloudbased softwarebedrijf **HubSpot Inc.** aan het duurzame beleggingsuniversum toegevoegd. In november en december hebben we een grote positie in dit bedrijf opgebouwd. Ondanks dat het bedrijf aan de dure kant is, vinden we de winstgevendheid en kapitaalstructuur en het duurzaamheidsprofiel erg sterk.

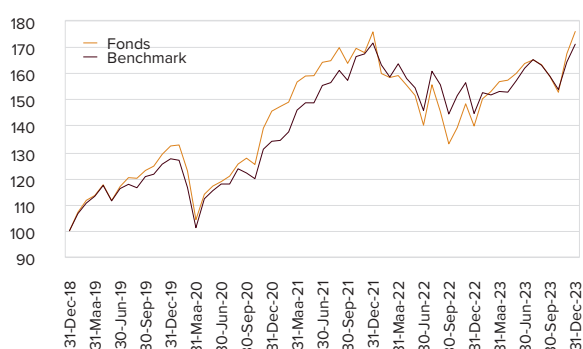
Dit waren in de verslagperiode de grootste verkopen:

- We verkochten in februari onze positie in het Amerikaanse **ResMed Inc.** Dit bedrijf produceert medische apparatuur, zoals apparaten voor de behandeling van slaapapneu en luchtwegaandoeningen (waaronder COPD). ResMed presteerde destijds ondermaats op bedrijfskarakteristieken als winstgevendheid en kapitaalstructuur. Tevens vonden we de waardering van het bedrijf te hoog.
- In april besloten we, na een toets op duurzaamheidseisen, het Franse cosmeticabedrijf **L'Oréal** uit het beleggingsuniversum te verwijderen en onze positie in dit aandeel te verkopen.
- Vanwege betrokkenheid bij de productie van wapens besloten we in november om afscheid te nemen van onze positie in de Taiwanese chipgigant **Taiwan Semiconductor Manufacturing (TSMC)**.

Rendement

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds behaalde over 2023 op basis van de intrinsieke waarde een rendement van 25,75% (2022: -20,42%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2022 van € 3,00 per aandeel (over 2021: € 2,00). De benchmark behaalde in dezelfde periode een rendement van 18,27% (2022: -15,67%).

Geïndexeerd rendement over de afgelopen vijf jaar ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Attributie rendement ASN Duurzaam Aandelenfonds 2023 ten opzichte van de benchmark

Rendement NAV fonds ¹	Rendement benchmark	Outperformance	Outperformance beleggingsportefeuille	Kosten
25,75%	18,27%	7,48%	8,33%	-0,85%

¹ Het rendement van het fonds op basis van de intrinsieke waarde (net asset value of NAV) kan afwijken van het rendement op basis van de beurskoers. De beurskoers per ultimo 2023 is gebaseerd op de NAV van de beursdag ervoor.

Ondanks de toegenomen geopolitieke spanningen en verslechterende economische cijfers bleven beleggers in aandelen optimistisch. Door lagere inflatiecijfers lieten de kapitaalmarktrentes vooral in het laatste kwartaal een snelle daling zien. De lagere inflatiedruk gaf de Fed en de ECB reden om hun beleidsrentes voorlopig niet verder te verhogen en beleggers gingen uit van beleidsrenteverlagingen in 2024. Dit zorgde voor een eindejaarsrally. Het positieve rendement van de benchmark over het afgelopen jaar werd over het algemeen gedragen door een relatief kleine groep van zeven IT-gerelateerde aandelen met een hoog indexgewicht, "the Magnificent Seven". De zeven bedrijven die het meest bijdroegen aan het indexrendement (Apple, Microsoft, Alphabet, NVIDIA, Amazon, Meta Platforms en Tesla) waren verantwoordelijk voor circa 45% van het totale benchmarkrendement. Het ASN Duurzaam Aandelenfonds kiest ervoor om alleen in de meest duurzame technologiebedrijven te beleggen. Daarmee beleggen we niet in bovenstaande Amerikaanse technologiegerelateerde bedrijven. Toch heeft het fonds over 2023 sterk presterende, duurzame technologiegerelateerde bedrijven geselecteerd en wist het ook binnen de IT-sector de benchmark voor te blijven.

Het was vooral deze selectie van de juiste aandelen binnen landen en sectoren die zorgde voor de outperformance ten opzichte van de benchmark. Dit selectie-effect werd wat betreft sectoren behaald in informatietechnologie en de industrie en wat betreft landen hoofdzakelijk in Japan en de Verenigde Staten. Het fonds heeft echter wel een onderweging in de Verenigde Staten, waar bedrijven vaker niet voldoen aan onze duurzaamheidseisen. Dit was nadelig voor het rendement. Daar stond tegenover dat de Amerikaanse dollar in waarde daalde ten opzichte van de euro, wat positief was voor het rendement. Een andere voor het fonds positieve valutabeweging was dat het Britse pond beter presteerde dan de euro.

De fondskosten bedroegen 0,85%.

De volgende aandelen waren in 2023 het meest positief voor het rendement:

- De sector informatietechnologie kende een erg sterk jaar. De grootste positieve bijdrage kwam dan ook uit deze sector, en wel van **Palo Alto Networks** (bijdrage aan het fondsrendement: 1,9%). Dit is een Amerikaans bedrijf dat is gespecialiseerd in cybersecurity; een industrie die gezien de toenemende cybercriminaliteit steeds belangrijker wordt. Analisten denken dat Palo Alto binnen de cybersecurity-industrie goed is gepositioneerd voor de toenemende vraag naar deze diensten.
- De enorme aandacht voor kunstmatige intelligentie (KI) en de toepassingen daarvan was voor aandelen binnen de sector informatietechnologie een grote aanjager van het rendement. Aangezien KI voor vrijwel iedereen toegankelijk is geworden, was het vooral de chipindustrie die daarvan profiteerde. De fors hogere rekenkracht die nodig is om KI zijn werk te laten doen, wordt geleverd door de meest geavanceerde computers en chips. De Japanse chipbedrijven **Tokyo Electron** (bijdrage aan het fondsrendement: 1,6%) en **Advantest** (bijdrage aan fondsrendement: 1,6%) profiteerden hiervan.

De volgende aandelen waren in 2023 het meest nadelig voor het rendement:

- De defensieve sector gezondheidszorg behoorde in 2023 tot de achterblijvers en steeg over het geheel slechts met 0,8%. Als gevolg van de economische ommekeer hebben aandelenbeleggers hun voorkeur in 2023 verlegd van 'relatief veilige' farmaceuten naar de meer cyclische, op groei gerichte bedrijven. De drie bedrijven die het meest negatief waren voor het rendement van het fonds kwamen dan ook uit de sector gezondheidszorg. Het Japanse **Astellas Pharma** (bijdrage aan het fondsrendement: -0,5%) zag de koers vooral in de laatste maanden van het jaar dalen, nadat het bedrijf een winstwaarschuwing had afgegeven.
- Het Zwitserse **Mettler-Toledo** (bijdrage aan het fondsrendement: -0,4%) had vooral last van de algehele negatieve tendens in de sector.
- Het Duitse **Merck KGaA** (bijdrage aan het fondsrendement: -0,4%) zag de koers flink dalen na de mededeling in december dat haar experimenteel medicijn tegen multiple sclerose (MS) niet succesvol door de laatste fasen van klinisch onderzoek is gekomen.

Kerncijfers ASN Duurzaam Aandelenfonds

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2023	25,75%	18,27%
2022	-20,42%	-15,67%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	6,52%	8,46%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	11,97%	11,34%
Gemiddeld per jaar sinds start (20-04-1993)	7,99%	8,22%

¹ Vanaf 1 oktober 2021 is de benchmark de MSCI ACWI Climate Paris Aligned Index.

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2023	160,25
Koers 31 december 2022	131,45
Hoogste koers in 12 maanden	160,25
Laagste koers in 12 maanden	130,51
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2023 ¹	160,49
Dividend over het boekjaar 2022	3,00

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsontwikkeling

	31-12-2023	31-12-2022
Fondsomvang in duizenden euro's	1.668.300	1.498.937
Aantal uitstaande aandelen	10.395.206	11.505.265

ASN Venture Capital Fonds N.V.

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt voor maximaal 5% van het vermogen in ASN Venture Capital Fonds N.V. Deze vennootschap belegt in kleine, innovatieve ondernemingen, onder meer in ontwikkelingslanden. Dat doet zij via duurzame beleggingsfondsen die zijn gespecialiseerd in durfkapitaalinvesteringen (durfkapitaalfondsen). ASN Venture Capital Fonds N.V. maakt gebruik van de expertise en ervaring van externe fondsbeheerders. De beleggingen in ASN Venture Capital Fonds N.V. zijn zorgvuldig getoetst op duurzaamheidscriteria, verwachte duurzame ontwikkeling en rendementsverwachting. De vennootschap belegt in de sectoren duurzame technologie en energie, gezondheidszorg, microkrediet en in het midden- en kleinbedrijf in Afrika en Azië. We voegen geen nieuwe investeringen meer toe aan het fonds. Per balansdatum was 0,61% van het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegd in ASN Venture Capital Fonds N.V. In de verslagperiode heeft deze belegging 0,61% bijgedragen aan het rendement, door een saldo van uitkeringen naar aanleiding van verkopen, opwaardering en afwaarderingen van de onderliggende fondsen.

Duurzaamheid

ASN Impact Investors belegt uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Duurzaam Aandelenfonds aan duurzaamheid bijdraagt.

Drie duurzame doelstellingen

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds is een artikel 9-product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9-product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzaamheidsdoelen. Voor het ASN Duurzaam Aandelenfonds zijn de volgende drie doelen vastgesteld.

1. Het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs (uitgedrukt in de bijdrage van het Fonds om de temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graden te houden)

2. Het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van het basisjaar 2019)

3. Het stimuleren van de betaling van leefbaar loon aan fabrieks-werknemers in de keten van de kledingindustrie (ten opzichte van basisjaar 2019)

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds is een artikel 9 product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9 product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzaamheidsdoelen.

De SFDR-wetgeving schrijft voor dat ASN Impact Investors inzicht geeft in de voortgang die ze maakt bij het behalen van haar duurzaamheidsdoelen. Wij rapporteren de voortgang in de verplichte annex 5 die aan dit jaarverslag is toegevoegd. Daarin geven wij cijfermatig inzicht in de uitkomsten en voortgang. ASN Impact Investors monitort de voortgang van deze doelstellingen in haar Impactcommissie. In deze commissie worden voorstellen en scenarioanalyses besproken die bijdragen aan het behalen van de duurzame doelstellingen. In dit hoofdstuk geven we meer duiding over de impact op het klimaat.

Klimaat

ASN Impact Investors maakt gebruik van de MSCI-ITR methode (Implied Temperature Rise) om de voortgang op de doelstelling *Het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs* te meten. De MSCI ITR-methode is een intuïtieve, toekomstgerichte metriek, uitgedrukt in graden Celsius, die is ontworpen om de temperatuurafstemming van beleggingen, portefeuilles en fondsen weer te geven op de mondiale temperatuuroelstellingen. De ITR is in 2023 met 0,21 graad verbeterd. Hieronder leggen wij uit waar de veranderingen ten opzichte van 2022 door zijn veroorzaakt.

Waarde per eind 2022	Waarde per eind 2023	Vershil
1,81	1,60	-11,6%
MSCI ITR (in graden Celcius)		

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille

De verwijdering van ResMed, L'Oreal, Taiwan Semiconductor Manufacturing, STMicroelectronics en NIBE Industries uit de fondsportefeuille heeft het meest bijgedragen aan de afname van de ITR van het ASN Duurzaam Aandelenfonds. Samen zorgden ze voor een afname van 0,19 graad. Ook de verwijdering van Plastic Omnium droeg bij. Dit bedrijf had de hoogste ITR in de portefeuille, namelijk 4,4 graad. De nieuw aangekochte bedrijven KLA Corp, HubSpot, Murate Manufacturing, Elastic en New York Times zorgen samen voor een toename van 0,121 graad.

De posities van Yaskawa Electric Corp, Sage Group, Straumann Holding, Workday Inc en Lennox International zijn gedurende het jaar vergroot. Dit droeg bij aan een verhoging van de ITR met 0,1 graad. Fujifilm Holdings, Redeia Corporation en Astellas Pharma zijn verlaagd. Dit droeg bij aan een verlaging van de ITR met 0,068.

Wijzigingen van de ITR-data

MSCI verbetert continue de ITR van de bedrijven. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat bedrijven betere data rapporteren, de modellen van MSCI beter worden of doordat bedrijven klimaatdoelstellingen opnemen. De grootste wijzigingen, allemaal met als resultaat een lagere ITR, deden zich voor bij Trane Technologies, Inditex, Mettler-Toledo International, Assa Abloy en Tokyo Electron. Samen zorgden zij voor een verbetering van de ITR met 0,09 graad.

Actiefaandelhouderschap

Wij verwachten dat bedrijven dat zij een ambitieus en tijdsgebonden klimaatdoel hebben gesteld in lijn met het Akkoord van Parijs. Als een bedrijf dat niet heeft stemmen wij tegen goedkeuring van het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantsverklaring. Zo hebben wij Nemetschek laten weten dat wij tegen stemmen omdat het geen emissie reductiedoelen heeft gesteld en dat een geloofwaardig plan om de noodzakelijke transitie te managen ontbreekt. Verder is er met drie bedrijven uit het ASN Duurzaam Aandelenfonds engagement gevoerd over klimaat. Zo is er met MTR Corp engagement gevoerd. Het bedrijf heeft aangegeven volgend jaar klimaatdoelstellingen te hebben in lijn met Scienced Based Target initiative.

Biodiversiteit

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds heeft tot doel het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van basisjaar 2019). De realisatie van deze doelstelling wordt gemeten op basis van de methode die het Partnership for Biodiversity Accounting Financials (PBAF) heeft ontwikkeld. Deze methode is nog in ontwikkeling. Ook zal de datakwaliteit in de komende jaren naar verwachting nog flink verbeteren. Voor de biodiversiteitsfootprint geldt: hoe lager de score, hoe beter.

55

Waarde 2019	Waarde 2020	Waarde 2021	Waarde 2022	Waarde 2023
22,45	26,01	18,34	16,21	9,61
Biodiversiteit footprint (in pdf.ha.jaar er miljoen euro geïnvesteerd)				

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille

De verwijdering van Toppan, Kingspan Group en WPP PLC uit de fondsportefeuille heeft het meest bijgedragen aan de afname voor de biodiversiteitsfootprint. Samen zorgden ze voor een afname van 4,96 pdf.ha.jaar per miljoen euro geïnvesteerd.

Actiefaandelhouderschap

Er is met zes bedrijven uit het ASN Duurzaam Aandelenfonds engagement gevoerd over biodiversiteit. Lear Corp is in verband gebracht met ontbossing in het Amazone gebied. Wij hebben Lear Corp hier eind 2023 mee geconfronteerd. We willen weten of Lear Corp haar leveranciers in Brazilië hierop heeft aangesproken en welke stappen het onderneemt om te voorkomen dat de producten van het bedrijf bijdragen aan ontbossing.

Mensenrechten

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt in kledingbedrijven. ASN Impact Investors heeft voor het ASN Duurzaam Aandelenfonds een doelstelling voor leefbaar loon geformuleerd: het stimuleren van de betaling van leefbaar loon aan fabriekswerknemers in de keten van de kledingindustrie (ten opzichte van basisjaar 2019). In hoofdstuk 1.8 van dit jaarverslag rapporteert ASN Impact Investors over de voortgang van deze doelstelling. De leefbaarloonscore van de portefeuille wordt elk kwartaal beoordeeld. De scores die hieronder worden gepresenteerd zijn het gemiddelde van de vier kwartalen per jaar.

Waarde 2019	Waarde 2020	Waarde 2021	Waarde 2022	Waarde 2023
21,89	23,07	23,08	24,01	25,27
Gemiddelde leefbaarloonscore				

Sustainable Development Goals (SDG's)

De Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelen) bieden een gemeenschappelijke taal om over duurzame, sociale ontwikkeling te spreken. In hoofdstuk 1 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's.

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds heeft vooral impact op SDG's 8, 9, 12 en 13. Hieronder lichten we dat toe.

SDG 8	Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen.	
Target 8.8	De arbeidsrechten beschermen en veilige en gezonde werkomgevingen bevorderen voor alle werknemers, met inbegrip van migrantenarbeiders, in het bijzonder vrouwelijke migranten, en zij die zich in preciaire werkomstandigheden bevinden.	
Uitleg	Het fonds mijdt sectoren als het risico groot is dat de arbeidsomstandigheden slecht zijn, zoals in de landbouw, mijnbouw en seksindustrie. Daarnaast onderzoeken we of ondernemingen voldoen aan onze duurzaamheidscriteria op het gebied van algemene mensenrechten: gelijke behandeling en non-discriminatie, kinderarbeid, dwangarbeid, vakbondsvrijheid, gezonde en veilige werkomgeving en leefbaar loon.	
SDG 9	Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie	
Target 9.4	Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om ze duurzaam te maken. Hierbij ligt de focus op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen mogelijkheden.	
Uitleg	Het fonds belegt in beursgenoteerde bedrijven die schone, milieuvriendelijke technologieën toepassen. We sluiten niet-duurzame activiteiten uit en mijden deze. Het fonds belegt bijvoorbeeld niet in de fossiele-energiesector, afvalverwerkers die voornamelijk afval storten en producenten van verbrandingsmotoren. Het belegt wel in openbaar vervoer, telecommunicatie- en softwarebedrijven. Daarnaast onderzoeken we of ondernemingen voldoen aan onze richtlijnen op het gebied van milieu, ontbossing, verandering van landgebruik, introductie van uitheemse soorten, overexploitatie en vervuiling.	
SDG 12	Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen	
Target 12.6	Bedrijven aanmoedigen, in het bijzonder grote en transnationale bedrijven, om duurzame praktijken aan te nemen en duurzaamheidsinformatie te integreren in hun rapporteringscyclus.	
Uitleg	We onderzoeken de bedrijven in het fonds minimaal iedere vier jaar op het gebied van bestuur, mensenrechten, biodiversiteit, klimaat en ketenbeleid. Sectorrisico's, risicolanden, beleidsdocumenten en prestaties van de bedrijven worden meegenomen in dit onderzoek. Daarnaast kunnen we engagement voeren met bedrijven.	
SDG 13	Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden	
Target 13.2	Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in (nationale) beleidslijnen, strategieën en planning.	
Uitleg	We sluiten vervuilende sectoren uit van het fonds en mijden deze. We onderzoeken de risico's, het beleid en de prestaties van bedrijven op het gebied van onder meer ontbossing en verandering van landgebruik. Ook houden we grotere belangen in de portefeuille aan in ondernemingen die relatief minder CO ₂ uitstoten.	

Duurzame selectie

In 2023 hebben we voor het ASN Duurzaam Aandelenfonds 126 bedrijven onderzocht. De onderzoeken, selectie en de verwijdering van bedrijven heeft geleid tot een nettogroei van het beleggingsuniversum met één bedrijf. Coupa Software, Evoqua Water Technologies, Simcorp en Vantiva, zijn om andere dan duurzaamheidsredenen zijn verwijderd².

² Een bedrijf kan worden verwijderd in verband met een fusie, overname of faillissement of wanneer de assetmanager het financieel niet meer aantrekkelijk vindt als belegging.

Overzicht van de ondernemingen die zijn doorgelicht voor het ASN Duurzaam Aandelenfonds

Nieuw toegelaten	Gehandhaafd (vervolg)	Verwijderd
American Tower Corp	Georg Fischer	Amadeus IT Holding
Array Technologies	Gerresheimer	Ericsson
BCE, Inc.	GIVAUDAN	Indutrade
cBrain	Haleon	KINGSPAN GROUP
Corporacion Acciona Energias Renovables	HanesBrands	L'Oreal
Elastic	ISS	Nokian Renkaat
Encavis	KINGFISHER	RED ELECTRICA DE ESPANA
Fisker	KPN	Rockwool International
Fortnox	Landsec (Land Securities Group)	SOITEC
HubSpot	Lear corp	SolarEdge Technologies
KLA Corp	Legrand	STMICROELECTRONICS
RE:NewCell	Lennox	Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC)
Silicon Laboratories	ManpowerGroup	TOPPAN PRINTING
Strategic Education	Mercialys	WPP GROUP
United Microelectronics Corp.	Metropole Television	
Universal Display Corp	Mettler-Toledo	
Worldline	Meyer Burger	
Ypsomed Holding	Mondi	
	MTR CORP	
Gehandhaafd	NIBE INDUSTRIER	
Adevinta	NOS SGPS	
Advanced Drainage Systems	Orange Belgium	
Advantest	Pennant Group	
AIXTRON	PERSIMMON	
AMS-OSRAM	Proximus	
ASML	Renewi	
Barratt Developments	RS Group	
Becton Dickinson	Schibsted	
Benesse Holdings	SEB	
Berkeley Group	SMA SOLAR TECHNOLOGY	
Beyond Meat	Smurfit Kappa	
Brambles	Starhub	
British Land	Stockland Corporation Limited	
ChargePoint Holdings	SWISSCOM	
Chr. Hansen Holding	Telefónica Deutschland Holding	
Chroma Ate	Terna Rete Elettrica Nazionale	
Clariane	TKH Group	
Deutsche Wohnen	Trane Technologies	
EAST JAPAN RAILWAY	Unibail Rodamco Westfield	
EDP Renovaveis	UNITED UTILITIES	
ELECTROLUX	UPONOR	
Ensign Group	VF Corporation	
	Vicinity Centres	
	WH Smith	
	Xinyi Solar	

Tijdens de verslagperiode hebben we onder meer het Zweedse Re:NewCell toegelaten. Re:NewCell produceert Circulose®, een textielvezel die volledig is gemaakt van textielafval (afkomstig van bijvoorbeeld afgedragen spijkerbroeken en katoenresten). Dit is een prachtig voorbeeld van een circulair bedrijf en een bedrijf dat mode circulair maakt. Het bedrijf past goed bij ASN Impact Investors.

Een van de bedrijven die we hebben afgekeurd en verwijderd, is Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC). TSMC is een producent van chips met een marktaandeel van bijna 60% en grote klanten als Apple en AMD. Na nieuw onderzoek is gebleken dat TSMC ook semiconductors produceert voor militaire toepassingen, waaronder de F-35 Joint Strike Fighter. Reden voor ons om het bedrijf af te keuren en te verwijderen.

Engagement

In 2023 hebben we met 49 bedrijven uit het beleggingsuniversum een dialoog gevoerd. In het kader van de langetermijndoelstelling voor leefbaar loon voerden we een dialoog met elf kledingbedrijven, waarover u eveneens kunt lezen in hoofdstuk 1.8 onder *Duurzame doelstellingen ASN Impact Investors*. Met nog eens 38 bedrijven, waaronder ook kledingbedrijven, waren we om andere redenen in gesprek, bijvoorbeeld:

- Er was een misstand bij het bedrijf aan het licht gekomen.
- Het bedrijf bleek na heronderzoek niet meer aan onze criteria te voldoen.
- ASN Impact Investors wil het bedrijf ertoe brengen om zich verder te ontwikkelen op duurzaamheidsgebied.

In 2023 zijn we actief engagement gestart met Groupe SEB, producent van onder meer keukenapparaten en huishoudproducten. We missen ketenbeleid op het gebied van conflictmineralen. We hebben aangegeven graag een reactie te ontvangen waarin het bedrijf zich uitspreekt tegen het gebruik van conflictmineralen in de keten. Een andere optie is dat SEB zich openlijk aansluit bij een van de volgende internationale standaarden: Responsible Minerals Initiative van de RBA of de OECD-richtlijnen voor conflictmineralen. Wij zijn in afwachting van een reactie van het bedrijf.

Taxonomieverordening

De technische screeningcriteria tot aanvulling van de Taxonomieverordening voor ecologisch duurzame economische activiteiten zijn met betrekking tot de milieudoelstellingen van mitigatie van klimaatverandering en aanpassing aan klimaatverandering met ingang van 1 januari 2022 van toepassing. De technische screeningcriteria voor de andere vier milieudoelstellingen duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, transitie naar een circulaire economie, preventie en bestrijding van verontreiniging, en bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen zijn met ingang van 1 januari 2024 van toepassing. Deze gedetailleerde criteria vereisen de beschikbaarheid van meerdere, specifieke datapunten met betrekking tot elke investering. Op dit moment zijn er onvoldoende betrouwbare, tijdige en verifieerbare gegevens beschikbaar om investeringen met behulp van de technische screeningcriteria te kunnen beoordelen.

ASN Impact Investors is van mening dat de EU-taxonomie, de EU-lijst van duurzame economische activiteiten, mogelijk een belangrijk instrument is om te bepalen welke beleggingen duurzaam zijn. De taxonomie kan transparantie bevorderen, greenwashing tegengaan en de verschuiving van kapitaal naar de duurzame economie van de toekomst stimuleren. Wij kunnen echter niet instemmen met de opname van kernenergie en fossiel gas als duurzame beleggingen onder de huidige EU-taxonomie. Dit is niet in overeenstemming met onze overtuigingen, visie en missie. Om deze reden hebben we tot nu toe geen specifieke EU-taxonomiedoelstelling vastgesteld..

59

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Duurzaam Aandelenfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.9 staat een algemene omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's, in paragraaf 3.4.6 worden de financiële risico's per fonds beschreven.

Marktrisico aandelen					
Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt vooral in beursgenoteerde aandelen. De waarde van dergelijke aandelen fluctueert onder invloed van onder meer vooruitzichten voor economische groei en inflatie. Hoe groter deze fluctuaties, hoe hoger het marktrisico.					
Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	VaR99 maximaal 50%	In de verslagperiode is de limiet niet overschreden. Ultimo 2023: 35,57%.	Risicobeheersing en monitoring d.m.v. limiet voor Value at Risk (VaR)

Valutarisico

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt in aandelen die zowel in euro's als in andere valuta's zijn genoteerd. De waarde van de beleggingen wordt dus beïnvloed door valutakoersbewegingen. Het fonds dekt de valutarisico's niet af.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Gemiddeld	VaR99 maximaal 50%	In de verslagperiode is de limiet niet overschreden. Ultimo 2023: 35,57%.	Risicobeheersing en -monitoring door middel van: • limiet voor Value-at-Risk (VaR) • actieve valutaposities (posities die niet volgen uit aandelenposities) zijn niet toegestaan.

Het valutarisico kan worden beperkt door geografische spreiding van de beleggingen in de portefeuille van het ASN Duurzaam Aandelenfonds. In de tabellen hierna vindt u de geografische verdeling van de beleggingsportefeuille per ultimo 2023.

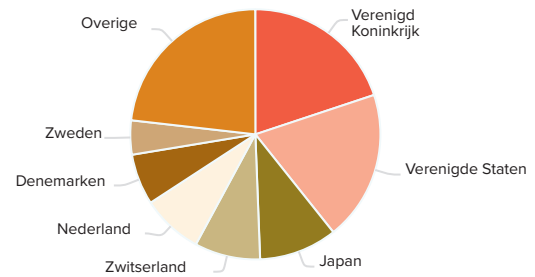
Geografische verdeling in %

Verenigd Koninkrijk	19,9
Verenigde Staten	19,4
Japan	10,1
Zwitserland	8,5
Nederland	7,9
Denemarken	6,6
Zweden	4,4
Overige	23,2

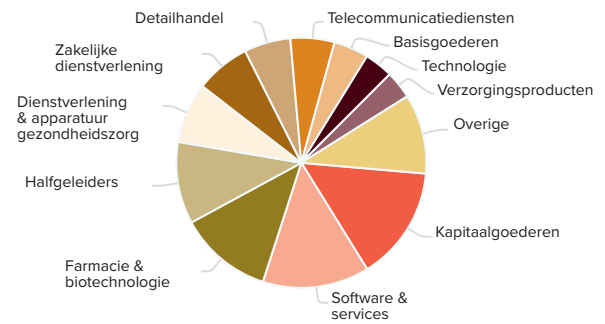
Sectorverdeling in %

Kapitaalgoederen	14,8
Software & services	13,8
Farmacie & biotechnologie	12,1
Halfgeleiders	10,6
Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg	7,8
Zakelijke dienstverlening	7,1
Detailhandel	6,0
Telecommunicatiediensten	5,7
Basisgoederen	4,5
Technologie	3,7
Verzorgingsproducten	3,6
Overige	10,3

Geografische verdeling

Sectorverdeling

2.2 ASN Duurzaam Obligatiefonds

Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt uitsluitend in staatsobligaties die zijn uitgegeven door overheden die voldoen aan de duurzaamheidscriteria van ASN Impact Investors. Wij toetsen overheden op hun sociale en milieuprestaties. Daarnaast kan het fonds beleggen in groene en sociale obligaties. Dit zijn obligaties waarmee specifieke sociale of milieugerelateerde projecten worden gefinancierd. Wij hebben het portefeuillebeheer van het fonds uitbesteed aan Achmea Investment Management B.V. (Achmea IM). Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnimpactinvestors.com op de webpagina van het fonds.

Beleggingsbeleid

Het fonds heeft een doelweging van 80% in staatsobligaties en 20% in groene en sociale obligaties (*green bonds*). Het belang in groene en sociale obligaties wordt ingevuld op basis van hun beschikbaarheid en liquiditeit in de markt. Hierbij houdt Achmea IM rekening met een zo evenwichtig mogelijk risicoprofiel. Bij de keuze van staatsobligaties wordt het gewicht van de verschillende landen in de portefeuille bepaald door hun duurzaamheidsscores. ASN Impact Investors bepaalt deze scores. Wij hanteren een unieke benchmark voor het fonds, de Bloomberg 80% EUR Treasury 1-10yr en 20% Euro Green Bond Government Related 1-10yr., die speciaal is ontwikkeld door benchmarkleverancier Bloomberg. Deze benchmark bestaat voor 80% uit landen die de hoogste duurzaamheidsscores hebben en euro-obligaties uitgeven, en voor 20% uit groene obligaties. Achmea IM hanteert deze benchmark als uitgangspunt bij de samenstelling van de portefeuille. Het belegt per land in obligaties met een evenwichtige verdeling over beschikbare looptijden, met een maximale looptijd van tien jaar. Zo houdt Achmea IM de gemiddelde rentetypische looptijd van het fonds rond vijf jaar. Achmea IM heeft binnen het ASN Beleggingsuniversum de mogelijkheid om actief af te wijken van de benchmark om extra rendement te genereren.

Portefeuillebeheer

Na het record van meer dan 9% in Europa van eind 2022 daalde de inflatie in 2023 gestaag, zelfs tot onder de 3%. Dit kwam vooral door lagere energieprijzen ten opzichte van het voorgaande jaar. De economische groei in Europa kwam in 2023 tot een halt, mede door het verkrappende beleid van de ECB en een lagere groei in een groot deel van de rest van de wereld. Normaal gesproken leiden een dalende inflatie en lage groei tot lagere rentes op de obligatiemarkten. De rente ging gedurende een groot deel van het jaar echter omhoog, gedreven door verdere renteverhogingen van de ECB en een aanbodoverschot van nieuwe obligaties. Maar vanaf oktober draaide de markt snel en nam de rente sterk af richting het einde van het jaar. Na de lage inflatiecijfers over november waren de centrale banken er meer gerust op dat de inflatie richting hun doelstelling van 2% zou bewegen. Beleggers hielden daardoor sterker rekening met beleidsrenteverlagingen in 2024.

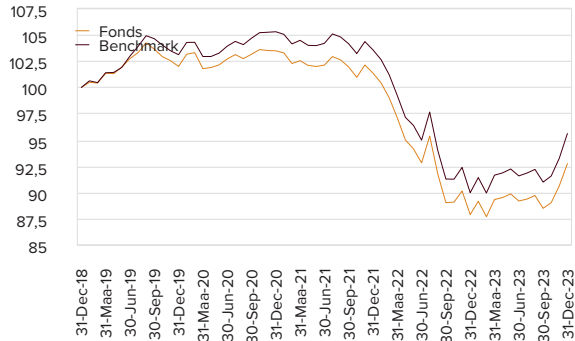
Begin 2023 was de duratie (of rentegevoeligheid) van de portefeuille meestal lager dan die van de benchmark, aangezien wij op een verdere stijging van de rente rekenden. In de tweede helft van het jaar was de duratie doorgaans juist hoger dan die van de benchmark, omdat de inflatie daalde en de ECB richting haar laatste renteverhoging leek te gaan. Wat betreft landen was de portefeuille gedurende het jaar onderwogen in Italië, Spanje en Portugal, vanwege de afnemende economische groei en minder obligatie-aankopen van de ECB in 2023. Landen als Oostenrijk en Ierland, waar de fiscale situatie beter is, waren overwogen in de portefeuille. Ook Chili was overwogen, gezien de aantrekkelijkere waardering.

Gedurende het jaar is de positie in groene obligaties verder uitgebreid, vooral via beleggingen in nieuw uitgegeven obligaties. Door de aankopen is de weging van groene en sociale obligaties toegenomen naar 27,4%. De portefeuille heeft daarmee een overwogen positie in groene obligaties ten opzichte van de benchmark (een weging van 20%). Een goed voorbeeld is de groene obligatie van EnBW (Energie Baden-Württemberg). De energiemaatschappij uit de gelijknamige Duitse deelstaat is bezig met een transformatie naar duurzame energie en heeft ambitieuze doelstellingen om de CO₂-uitstoot sterk te reduceren. EnBW financiert met de groene obligaties dan ook projecten in duurzame energie, energie-efficiëntie, elektriciteitsnetwerken en schoon, energie-efficiënt transport.

Rendement

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds behaalde over 2023 op basis van intrinsieke waarde een rendement van 5,52% (2022: -13,30%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2022 van € 0,10 per aandeel (over 2021: € 0,30). De benchmark behaalde in dezelfde periode een rendement van 6,26% (ultimo 2022: -13,14%).

Geïndexeerd rendement over de afgelopen vijf jaar ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Attributie rendement ASN Duurzaam Obligatiefonds 2023 ten opzichte van de benchmark

Rendement NAV fonds ¹	Rendement benchmark	Outperformance	ESG-overlay	Actief beheer	Kosten
5,52%	6,26%	-0,74%	n.v.t.	-0,29%	-0,45%

¹ Het rendement van het fonds op basis van de intrinsieke waarde (net asset value of NAV) kan afwijken van het rendement op basis van de beurskoers. De beurskoers per ultimo 2023 is gebaseerd op de NAV van de beursdag ervoor.

Dankzij de sterke rally in het laatste kwartaal van het jaar hebben obligatiemarkten over 2023 positieve rendementen laten zien. Het positieve absolute rendement was vooral te danken aan de daling van de kapitaalmarktrente en de kleinere renteversillen. Hierdoor stegen de obligaties in waarde. De 10-jaars Duitse rente sloot het jaar uiteindelijk 0,60% lager af op 1,97%, na een piek van 2,96% begin oktober. Alle landen lieten in 2023 een positief rendement zien, waarbij Italië het hoogste rendement behaalde. Het laagste rendement kwam op naam van Duitse staatsobligaties. Ook groene obligaties lieten een hoger rendement zien dan Duitsland. Vooral de groene obligaties met een lagere kredietwaardigheid presteerden goed.

Het fonds behaalde in 2023 een lager rendement dan de benchmark. De duratieposities gedurende het jaar waren nadelig voor de performance. Hetzelfde gold voor de onderwogen posities in Italië en Portugal. De onderweging in Frankrijk ten opzichte van Oostenrijk en Ierland was wel gunstig. Tot slot waren ook de overweging in groene obligaties en de selectie in groene obligaties positief voor de relatieve performance. Dit kwam vooral door de sterke performance van Tennet, gedreven door de verkoop van een groot deel van het bedrijf aan de Duitse overheid.

Kerncijfers ASN Duurzaam Obligatiefonds

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2023	5,52%	6,26%
2022	-13,30%	-13,14%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	-3,59%	-3,17%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	-1,50%	-0,89%
Gemiddeld per jaar sinds start (20-04-1993)	2,47%	3,33%

¹ Vanaf 1 oktober 2021 is de benchmark de Bloomberg 80% EUR Treasury 1-10yr en 20% Euro Green Bond Government Related 1-10yr.

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2023	24,78
Koers 31 december 2022	23,61
Hoogste koers in 12 maanden	24,80
Laagste koers in 12 maanden	23,34
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2023 ¹	24,71
Dividend over het boekjaar 2022	0,10

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsentwikkeling

	31-12-2023	31-12-2022
Fondsomvang in duizenden euro's	557.505	514.943
Aantal uitstaande aandelen	22.562.964	21.899.148

Duurzaamheid

ASN Impact Investors belegt uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Duurzaam Obligatiefonds aan duurzaamheid bijdraagt.

Twee duurzame doelstellingen

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds is een artikel 9-product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9-product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzaamheidsdoelen. Voor het ASN Duurzaam Obligatiefonds zijn de volgende twee doelen vastgesteld.

1. Het verminderen van de uitstoot van CO₂ van de staatsobligaties in de portefeuille per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs (uitgedrukt in de bijdrage van het Fonds om de temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graad te houden).

2. Het vermijden van de uitstoot van CO₂ van de groene en sociale obligaties in de portefeuille (gemeten in tonnen CO₂ per geïnvesteerde euro).

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds is een artikel 9 product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9 product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzaamheidsdoelen.

De SFDR-wetgeving schrijft voor dat ASN Impact Investors inzicht geeft in de voortgang op het behalen van de duurzaamheidsdoelen. Wij rapporteren de voortgang in de verplichte annex 5 die aan dit jaarverslag is toegevoegd. Daarin wordt cijfermatig inzicht gegeven in de uitkomsten en voortgang. ASN Impact Investors monitort de voortgang van deze doelstellingen in haar Impactcommissie. In de commissie worden voorstellen en scenarioanalyses besproken die bijdragen om de duurzame doelstellingen te behalen. In dit hoofdstuk geven we meer duiding over de impact op het klimaat.

Klimaat

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds heeft twee doelstellingen die bijdragen aan klimaat. In dit hoofdstuk bespreken wij de voortgang van beide doelstellingen. We lichten hieronder eerst de methodiekwijziging voor staatsobligaties toe die in 2023 is doorgevoerd. Daarna rapporteren we de voortgang op de doelstelling.

De methodiek om de impact van staatsleningen op klimaat te berekenen is gewijzigd. Het Platform Carbon Accounting Financials heeft de wijziging voorgesteld, wij volgen deze. De berekening van de impact van staatsleningen betrof voorheen de goederen en diensten die overheden kopen. Deze methode was geen goede weergave van de emissies die toegerekend worden aan een overheid. Emissies als gevolg van subsidies aan bedrijven werden bijvoorbeeld niet

meegenomen. Ook werden de toegerekende emissies beïnvloed door de grootte van de staatsschuld. Vanaf 2023 berekenen wij daarom ook de emissies van landgebruik, landgebruik verandering en bosbouw in een land.

In de onderstaande twee tabellen ziet u het verschil tussen de CO₂-emissies op basis van de nieuwe input en de oude input voor de staatsleningen in het ASN Duurzaam Obligatiefonds. U ziet dat de impact per scope verschilt. Daarnaast ziet u dat de totale CO₂-emissies fors toenemen.

CO ₂ -uitstoot staatsleningen ultimo 2022 ¹	Nieuwe methodiek	Oude methodiek	Vershil
Scope 1 en 2	63.571	541	63.030
Scope 3	56.221	1.366	54.855
Scope 1, 2 en 3	119.792	1.907	117.885

¹ De CO₂-uitstoot is weergegeven in tonnen.

CO ₂ -uitstoot Staatsleningen ^{1,2}	Ultimo 2023	Ultimo 2022	Vershil
Scope 1 en 2	57.705	63.571	-9,2%
Scope 3	50.352	56.221	-10,4%
Totaal scope 1, 2 en 3	108.057	119.792	-9,8%

¹ De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De gebruikte data worden steeds beter. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

² De CO₂-uitstoot is weergegeven in tonnen.

ASN Duurzaam Obligatiefonds	Ultimo 2023	Ultimo 2022	Vershil
Het verminderen van uitstoot van CO ₂ van staatsobligaties in de portefeuille per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs.	108.057	119.792	-9,8%
Het vermijden van de uitstoot van CO ₂ van de groene en sociale obligaties in de portefeuille (gemeten in tonnen CO ₂ per geïnvesteerde euro).	-0,000067	-0,000039	71,8%

Het fonds heeft in 2023 9 green en social bonds aangekocht. Daarmee is de vermeden CO₂ per geïnvesteerde Euro toegenomen. Het portefeuillegewicht van de green en social bonds is gestegen, ook is de vermeden CO₂ per belegde Euro harder gestegen. Gemiddeld hebben de 9 nieuw aangekochte green en social bonds een grotere vermeden CO₂ intensiteit.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelen) bieden een gemeenschappelijke taal om over duurzame, sociale ontwikkeling te spreken, ook internationaal. In hoofdstuk 1 leggen we de relatie tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's uit. Hieronder leest u op welke SDG's het ASN Duurzaam Obligatiefonds vooral impact heeft.

SDG 10	Dring ongelijkheid in en tussen landen terug	
Target 10.4	Beleid voeren dat geleidelijk tot een grotere gelijkheid leidt, in het bijzonder inzake fiscaliteit, lonen en sociale bescherming.	
Uitleg	De duurzaamheidsscore van de landen in het fonds hangt onder andere af van de inkomensongelijkheid, het risico op corruptie, het aandeel ontwikkelingsgeld en het risico dat er gediscrimineerd wordt. Hoe beter een land scoort op deze duurzaamheidscriteria, des te zwaarder is de weging van het land in de fondsportefeuille. Bovendien belegt het fonds in social bonds, met projecten in sociale woningbouw en microkredieten. Deze obligaties dragen bij aan vermindering van ongelijkheid.	

SDG 13	Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden	
Target 13.2	Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in (nationale) beleidslijnen, strategieën en planning.	
Uitleg	De duurzaamheidsscore van de landen in het fonds hangt onder andere af van de uitstoot van broeikasgassen en het aandeel duurzaam opgewekte elektriciteit. Hoe beter een land scoort op deze duurzaamheidscriteria, des te zwaarder is de weging van het land in de fondsportefeuille. Bovendien belegt het fonds in green bonds, die vooral projecten in duurzame energie en energiebesparing financieren. Deze obligaties dragen bij aan het tegengaan van klimaatverandering.	
SDG 15	Bescherm, herstel en bevorder duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen duurzaam, bestrijd woestijnvorming en landdegradatie en draai deze terug, en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe	
Target 15.5	Dringende en doortastende actie ondernemen om de aftakeling in te perken van natuurlijke leefgebieden, het verlies van biodiversiteit een halt toe te roepen en, tegen 2020, de met uitsterven bedreigde soorten te beschermen en hun uitsterven te voorkomen.	
Uitleg	De duurzaamheidsscore van de landen in het fonds hangt onder andere af van de hoeveelheid geproduceerde kernenergie, de oppervlakte beschermd natuurgebied, de uitstoot van zwaveloxiden en op land gestort afval. Hoe beter een land scoort op deze duurzaamheidscriteria, des te zwaarder is de weging van het land in de fondsportefeuille. De impact van het fonds op de biodiversiteit is heel klein (PRé Sustainability, 2018). Daarnaast dragen de green bonds waarin het belegt, bij aan behoud van biodiversiteit.	
SDG 16	Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen	
Target 16.10	Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen.	
Uitleg	Bij de selectie van landen hanteren we de volgende uitsluitingscriteria op het gebied van mensenrechten: misdaden tegen de menselijkheid, genocide, doodstraf en oorlogsmisdaden. De duurzaamheidsscore van de landen in het fonds hangt onder andere af van het risico op dwang- en kinderarbeid en de vrijheid van meningsuiting en vereniging. Hoe beter een land scoort op de duurzaamheidscriteria, des te zwaarder is de weging van het land in de portefeuille.	

Duurzame selectie

In de verslagperiode heeft er geen beoordeling van overheden plaatsgevonden. In de verslagperiode lieten we 7 green bonds frameworks goed en keurden we 2 af. Een green bond framework is een standaard die beschrijft aan welke voorwaarden de onderliggende leningen moeten voldoen. Ook onderzochten we één uitgevende instelling van green bonds opnieuw. Deze werd opnieuw goedgekeurd.

Taxonomieverordening

De technische screeningcriteria tot aanvulling van de Taxonomieverordening voor ecologisch duurzame economische activiteiten zijn met betrekking tot de milieudoelstellingen van mitigatie van klimaatverandering en aanpassing aan klimaatverandering met ingang van 1 januari 2022 van toepassing. De technische screeningcriteria voor de andere vier milieudoelstellingen duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, transitie naar een circulaire economie, preventie en bestrijding van verontreiniging, en bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen zijn met ingang van 1 januari 2024 van toepassing. Deze gedetailleerde criteria vereisen de beschikbaarheid van meerdere, specifieke datapunten met betrekking tot elke investering. Op dit moment zijn er onvoldoende betrouwbare, tijdige en verifieerbare gegevens beschikbaar om investeringen met behulp van de technische screeningcriteria te kunnen beoordelen.

ASN Impact Investors is van mening dat de EU-taxonmie, de EU-lijst van duurzame economische activiteiten, mogelijk een belangrijk instrument is om te bepalen welke beleggingen duurzaam zijn. De taxonomie kan transparantie bevorderen, greenwashing tegengaan en de verschuiving van kapitaal naar de duurzame economie van de toekomst

stimuleren. Wij kunnen echter niet instemmen met de opname van kernenergie en fossiel gas als duurzame beleggingen onder de huidige EU-taxonomie. Dit is niet in overeenstemming met onze overtuigingen, visie en missie. Om deze reden hebben we tot nu toe geen specifieke EU-taxonomiedoelstelling vastgesteld.

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Duurzaam Obligatiefonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.9 staat een algemene omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's, in paragraaf 3.4.6 worden de financiële risico's per fonds beschreven.

Renterisico					
Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt in beursgenoteerde (staats)obligaties. De waarde van de beursgenoteerde obligaties fluctueert als gevolg van de verandering van markttrentes. Hoe korter de resterende looptijd (duration) van de portefeuille, des te kleiner is het marktrisico.					
Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	Duration max. 5,0 VaR99 max. 5,5%	Ultimo 2023: 4,62 Ultimo 2023: 10,01% In de verslagperiode werd de limiet voor de VaR het hele jaar overschreden door de fors gestegen rente. Er zijn geen maatregelen getroffen om dit risico te mitigeren, aangezien naast de VaR ook wordt gestuurd op de duration van het fonds en deze binnen de bandbreedtes bleef.	Risicobeheersing en monitoring via limiet voor de duration Risicobeheersing en monitoring via limiet voor Value at Risk (VaR)

Concentratierisico					
Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt in beursgenoteerde (staats)obligaties, geselecteerd op basis van duurzaamheidscriteria en terugbetaalcapaciteit van de uitgevende overheden en instellingen. Hieruit volgt dat de concentratie in landen en individuele posities hoog is.					
Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Gemiddeld	Gemiddeld	Hoog	Staatsobligaties 70 - 90% Groene en sociale obligaties: 10 - 30% Maximale allocatie per land: 35% Maximale allocatie per uitgevende instelling: 10%	Ultimo 2023: 72,39% Ultimo 2023: 27,61% Ultimo 2023: 17,80% In de verslagperiode zijn de limieten niet overschreden.	Risicobeheersing en monitoring via limieten voor (maximale) allocaties per land en groene en sociale obligaties.

Duration

31-12-2023

Modified duration	4,62
Modified duration van de benchmark	4,72

Vijf grootste belangen in %

in % van de portefeuille per 31-12-2023

	%
Republiek Oostenrijk	10,4
Kreditanstalt für Wiederaufbau	8,6
Bondsrepubliek Duitsland	8,3
Koninkrijk der Nederlanden	6,7
Republiek Italië	6,7

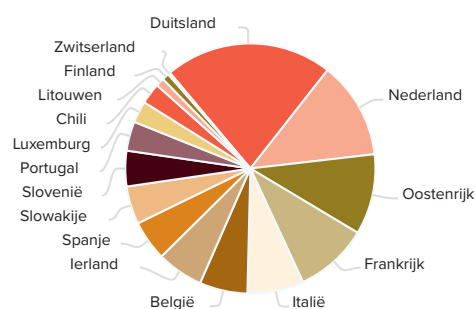
Landenverdeling in %

Duitsland	21,7
Nederland	12,6
Oostenrijk	10,4
Frankrijk	9,5
Italië	7,3
België	6,2
Ierland	6,0
Spanje	5,2
Slowakije	4,9
Slovenië	4,6
Portugal	3,8
Luxemburg	2,8
Chili	2,7
Litouwen	1,1
Finland	0,9
Zwitserland	0,3

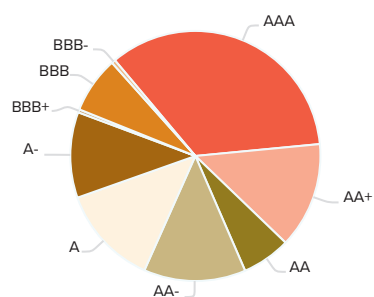
Kredietrating verdeling in %

AAA	34,6
AA+	13,7
AA	6,3
AA-	13,2
A	12,9
A-	11,1
BBB+	0,4
BBB	7,3
BBB-	0,5

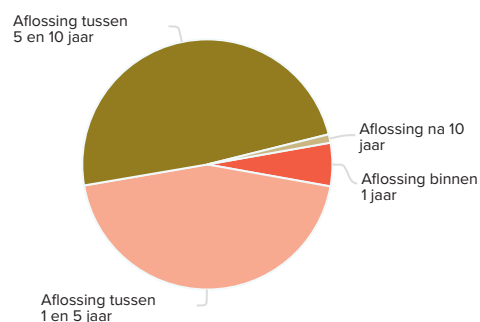
Landenverdeling

Kredietrating

Aflossing van de beleggingen in %

2.3 ASN Milieu & Waterfonds

Fondsprofiel

Het ASN Milieu & Waterfonds is een themafonds. Het belegt wereldwijd in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen die – veelal technologisch geavanceerde – oplossingen bieden voor milieuproblemen. ASN Impact Investors heeft het vermogensbeheer van het fonds uitbesteed aan Impax Asset Management. De vermogensbeheerder selecteert ondernemingen die actief zijn in de sectoren water, duurzame energie, energie-efficiëntie, zuivering en afvalverwerking, duurzame voeding en land- en bosbouw. Deze ondernemingen voldoen aan de duurzaamheidscriteria van ASN Impact Investors. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnimpactinvestors.com op de webpagina van het fonds.

Beleggingsbeleid

ASN Impact Investors stelt het beleggingsuniversum van het ASN Milieu & Waterfonds vast aan de hand van duurzaamheidsanalyses van bedrijven. Impax voert de financiële analyse uit, die is gebaseerd op fundamentele analyse. Hierbij beoordeelt Impax bedrijven op zaken als marktpositie, concurrentie en financiële kengetallen. Als benchmark hanteren we de FTSE Environmental Technologies 100 Index, de index die het dichtste in de buurt komt van het thematische beleggingsbeleid van het fonds. Op basis van de bedrijfsanalyse neemt Impax met het fonds posities in, zonder daarbij de benchmark als uitgangspunt te nemen. Hierdoor kunnen afwijkingen van de benchmark optreden en heeft het fonds een relatief hoge *tracking error* (de mate van afwijking tussen het rendement van een beleggingsportefeuille en de waardeontwikkeling van een benchmark).

Portefeuillebeheer

De oorlog in Oekraïne en de daaropvolgende energiecrisis brachten vorig jaar hoop voor duurzame energie. Helaas presteerden zonne- en windenergiebedrijven en producenten van warmtepompen veel slechter dan verwacht. Eerst waren er problemen met de bevoorrading van deze duurzame energieproducenten en later kwam daar het probleem van oplopende rentes bij. Duurzame energiebedrijven zijn hoofdzakelijk groeiende bedrijven, waarvan de kasstromen grotendeels in de toekomst liggen. Hierdoor zijn deze bedrijven gevoeliger voor de hogere rentes dan andere bedrijven. De koersdalingen bieden echter wel mogelijkheden om tegen aantrekkelijke koersen in te stappen in nieuwe aandelen of om bestaande posities uit te breiden. Zeker nu de trend van stijgende rentes lijkt te zijn doorbroken en de urgentie voor een versnelling van de energietransitie op steeds meer plaatsen begint door te dringen en wordt ondersteund door wet- en regelgeving. Impax voerde geen strategische veranderingen in de portefeuille door, maar blijft zich richten op bedrijven met een sterk prijszettingsvermogen en aantrekkelijke waarderingen en volgt nauwlettend de ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsresultaten.

69

Er zijn in 2023 vier nieuwe bedrijven aan de portefeuille toegevoegd (in alfabetische volgorde):

- Het Amerikaanse waterdistributie- en infrastructuurbedrijf **Core & Main** is aangekocht in maart 2023. Het bedrijf is aan de portefeuille toegevoegd op basis van het duurzaamheidsprofiel, de aantrekkelijke waardering en de sterke marktpositie in de Verenigde Staten.
- **Delta Electronics** is een Taiwanees elektronica-bedrijf dat is gespecialiseerd in cloud computer-apparatuur gericht op energie- en warmtemanagement. Het bedrijf is aan de portefeuille toegevoegd vanwege het duurzaamheidsprofiel en de aantrekkelijke waardering.
- Rockwool is om duurzaamheidsredenen uit het universum verwijderd. Als vervanging voor Rockwool is de Ierse producent van isolatiemateriaal **Kingspan** tegen een aantrekkelijke prijs aan de portefeuille toegevoegd.
- In 2023 heeft Danaher Corporation haar waterkwaliteitsbedrijf **Veralto** afgesplitst. Veralto is een koploper onder de waterkwaliteitsbedrijven en is aan de portefeuille toegevoegd omdat het bedrijf goed het aansluit bij het duurzaamheidsprofiel van het fonds.

Er zijn in 2023 negen bedrijven uit de portefeuille volledig verkocht (in alfabetische volgorde):

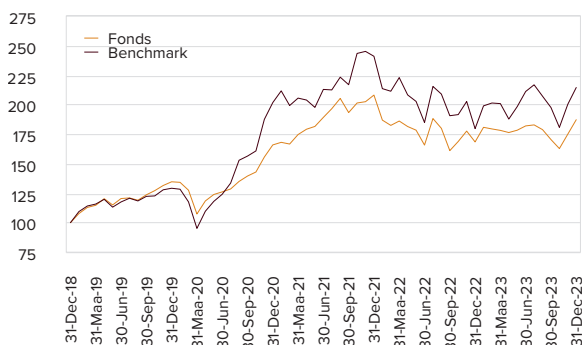
- Het Chinese waternutsbedrijf **Beijing Enterprises** is verkocht omdat het wil overschakelen op een asset light-strategie. Hierbij draagt het bedrijf bepaalde middelen en activiteiten over aan derden en richt het zich op de kernactiviteiten. Vanwege vragen bij de uitvoering van deze nieuwe strategie gaat de voorkeur uit naar andere bedrijven.

- De positie in de Britse voedselverpakkingenproducent **DS Smith** is volledig verkocht om de positie in de Zwitserse concurrent **SIG** te kunnen uitbreiden. SIG heeft andere eindklanten ten opzichten van de andere voedselverpakkingenproducten in de portefeuille. Dit zorgt voor een betere diversificatie binnen de portefeuille.
- Het Amerikaanse waterzuiveringsbedrijf **Evoqua Water Technologies** ontving een overnamebod van Xylem, waarna werd besloten de positie te sluiten.
- De positie in het Spaanse waterzuiveringsbedrijf **Fluidra** is verkocht nadat het om duurzaamheidsredenen is verwijderd uit het beleggingsuniversum. Fluidra ontwikkelt apparatuur voor zwembaden (voor het overgrote deel privézwembaden) en wellness, zoals pompen en filters. Dankzij de producten van Fluidra is er minder water nodig en worden minder chemicaliën gebruikt. Privézwembaden dragen echter niet bij aan een duurzame samenleving, zeker niet in combinatie met toenemende waterschaarste.
- **Indutrade**, een Zweeds bedrijf dat is gespecialiseerd in waterdistributie en infrastructuur, is verkocht nadat het om duurzaamheidsredenen is verwijderd uit het beleggingsuniversum. Het bedrijf voldeed niet langer aan ons strikte wapenbeleid.
- De Ierse producent van isolatiemateriaal **Kingspan** was aangekocht in 2023, maar is ook weer verkocht na heronderzoek en verwijdering uit het universum vanwege betrokkenheid bij ernstige controverses.
- De Deense steenwolproducent **Rockwool** is verkocht nadat het om duurzaamheidsredenen is verwijderd uit het beleggingsuniversum. Er is actief engagement gevoerd met het bedrijf vanwege betrokkenheid bij controverses. Rockwool zou brandwerend isolatiemateriaal hebben verkocht dat wordt gebruikt door het Russische leger. Hierna is besloten dat het bedrijf niet in lijn handelt met ons duurzaamheidsbeleid.
- Vanwege betrokkenheid bij de productie van wapens besloten we in november om afscheid te nemen van onze positie in de Taiwanese chipgigant **Taiwan Semiconductor Manufacturing (TSMC)**.
- Georg Fisher heeft in 2023 het Finse waterdistributie- en infrastructuurbedrijf **Uponor OYJ** overgenomen. Om deze reden is de positie in Uponor verkocht. Georg Fischer hadden wij al reeds in de portefeuille zitten.

Rendement

Het ASN Milieu & Waterfonds behaalde over 2023 op basis van de intrinsieke waarde een rendement van 11,17% (2022: -19,07%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2022 van € 0,60 per aandeel (over 2021: € 1,00). De benchmark behaalde in dezelfde periode een rendement van 19,39% (ultimo 2022: -25,44%).

Geïndexeerd rendement over de afgelopen vijf jaar ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Attributie rendement ASN Milieu & Waterfonds 2023 ten opzichte van de benchmark

Rendement NAV fonds ¹	Rendement benchmark	Outperformance	ESG-overlay	Actief beheer	Kosten
11,17%	19,39%	-7,22%	-11,79%	4,57%	-1,00%

¹ Het rendement van het fonds op basis van de intrinsieke waarde (net asset value of NAV) kan afwijken van het rendement op basis van de beurskoers. De beurskoers per ultimo 2023 is gebaseerd op de NAV van de beursdag ervoor.

Het was een zeer beweeglijk jaar voor de aandelenmarkten, maar ondanks de zorgen om de inflatie, almaar hogere rentes en de impact hiervan op de reële economie sloten ze het jaar met forse koerswinsten af. In het eerste halfjaar leek de inflatie gestaag te dalen, wat deed vermoeden dat het einde van de renteverhogingen in zicht kwam. De centrale banken bleven hun rentes echter opschroeven en de verwachting was dat ze de beleidsrentes lang op een hoog niveau zouden houden. Hier kwam in november verandering in; de inflatiecijfers waren lager dan verwacht en het sentiment op de markten werd daarop veel positiever. Beleggers houden nu rekening met beleidsrenteverlagingen in 2024. Daarnaast blijven de bedrijfsresultaten meevallen en lijken de macro-economische indicatoren voorzichtig een beter beeld te laten zien.

Het rendement van het fonds bleef gedurende 2023 achter bij dat van de benchmark. Dit had verschillende oorzaken. Ten eerste is het fonds onderwogen in de transportsector, vooral doordat wij Tesla uitsluiten van ons beleggingsuniversum vanwege zorgen over goed bestuur en de arbeidsomstandigheden bij dit bedrijf. Deze onderweging droeg er sterk aan bij dat het fonds slechter presteerde dan de benchmark, bijna 8%. Daarnaast heeft het fonds een overweging in de sector duurzame voeding en landbouw. Deze sector deed het in 2023 relatief slecht, doordat de vraag tegenviel. Dit was het gevolg van de grote voorraden die klanten gedurende en na de coronaperiode hadden opgebouwd. De keuzes voor duurzamere beleggingen dan de benchmark leverden een negatieve bijdrage van 11,79%, terwijl het actieve beheer van Impax goed was voor een positieve bijdrage van 4,57%.

De fondskosten bedroegen 1,00%.

De volgende aandelen waren in 2023 het meest positief voor het rendement:

- **Vertiv Holdings**, een Amerikaanse specialist in digitale infrastructuur, leverde in 2023 de grootste bijdrage (2,1%) aan het fondsrendement. Het bedrijf liet zeer sterke groeicijfers zien, met hogere marges en cashflow. De enorme aandacht voor kunstmatige intelligentie (KI) en de toepassingen daarvan zorgde voor hogere verwachtingen voor Vertiv.
- Het Amerikaanse waterdistributie- en infrastructuurbedrijf **Pentair** (bijdrage aan het fondsrendement: 1,4%) had het in 2022 moeilijk, maar herstelde flink in 2023. De zorgen om afnemende activiteiten op de eindmarkten van het bedrijf bleken toch niet terecht. Pentair liet gedurende het jaar sterke resultaten zien, waarbij de marges toenamen en de uitstaande schulden werden afgebouwd.
- Ook de aandelenkoers van de Amerikaanse sectorgenoot **Advanced Drainage Systems** (bijdrage aan het fondsrendement: 1,2%) liep op na de bekendmaking van beter dan verwachte resultaten. Dit gaf investeerders vertrouwen in de kracht van de eindmarkten.

De volgende aandelen waren in 2023 het meest nadelig voor het rendement:

- De koers van **Solaredge Technologies** (bijdrage aan het fondsrendement: -1,5%) daalde gedurende het eerste halfjaar als gevolg van de stijgende rentes. Vervolgens zette de koersdaling in de tweede helft van het jaar door nadat de vraag naar zonnepanelen en omvormers afnam in Europa. Dit zorgde voor een aanbodoverschot.
- **Xinyi Solar Holdings** (bijdrage aan het fondsrendement: -1,0%) zag de koers eveneens dalen door het aanbodoverschot van zonnepanelen en teleurstellende resultaten van het bedrijf. Hierbij vielen vooral de lage marges op.
- Hoewel **Corbion** (bijdrage aan het fondsrendement: -0,7%) in 2023 operationeel redelijk presteerde, blijft de schuldpositie hoog door de trager dan verwachte afbouw van werkkapitaal en het uitblijven van de voorgenomen verkoop van een niet-kernactiviteit.

71

Kerncijfers ASN Milieu & Waterfondsen

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2023	11,17%	19,39%
2022	-19,07%	-25,44%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	4,12%	2,07%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	13,36%	16,49%
Gemiddeld per jaar sinds start (20-04-1993)	3,55%	6,70%

¹ De benchmark is FTSE Environmental Technologies 100 Index.

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2023	49,04
Koers 31 december 2022	45,17
Hoogste koers in 12 maanden	49,36
Laagste koers in 12 maanden	42,04
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2023 ¹	49,13
Dividend over het boekjaar 2022	0,60

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsonwikkeling

	31-12-2023	31-12-2022
Fondsomvang in duizenden euro's	973.003	903.536
Aantal uitstaande aandelen	19.805.320	20.186.621

Duurzaamheid

ASN Impact Investors belegt uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Milieu & Waterfonds aan duurzaamheid bijdraagt.

Twee duurzame doelstellingen

Het ASN Milieu & Waterfonds is een artikel 9-product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9-product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzaamheidsdoelen. Voor het ASN Milieu & Waterfonds zijn de volgende twee doelen vastgesteld.

1. Het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs (uitgedrukt in de bijdrage van het Fonds om de temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graden te houden)

2. Het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van het basisjaar 2019)

Het ASN Milieu & Waterfonds is een artikel 9-product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9-product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzaamheidsdoelen.

De SFDR-wetgeving schrijft voor dat ASN Impact Investors inzicht geeft in de voortgang op het behalen van de duurzaamheidsdoelen. Wij rapporteren de voortgang in de verplichte annex 5 die aan dit jaarverslag is toegevoegd. Daarin wordt cijfermatig inzicht gegeven in de uitkomsten en voortgang. ASN Impact Investors monitort de voortgang van deze doelstellingen in haar Impactcommissie. In de commissie worden voorstellen en scenarioanalyses besproken die bijdragen om de duurzame doelstellingen te behalen. In dit hoofdstuk geven we meer duiding over de impact op het klimaat.

Klimaat

ASN Impact Investors maakt gebruik van de MSCI-ITR methode (Implied Temperature Rise) om de voortgang op de doelstelling *Het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs* te meten. De MSCI ITR-methode is een intuïtieve, toekomstgerichte metriek, uitgedrukt in graden Celsius, die is ontworpen om de temperatuurafstemming van beleggingen, portefeuilles en fondsen weer te geven op de mondiale temperatuuroelstellingen. De ITR van het ASN Milieu & Waterfonds is in met 0,15 graad verbeterd. Hieronder leggen wij uit waar de veranderingen ten opzichte van 2022 door zijn veroorzaakt.

	Waarde 2023	Waarde 2022	Vershil
	2,07	2,22	-6,8%

MSCI ITR (in graden Celcius)

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille

De verwijdering van Industrade, Uponor, Evoqua Water Technologies, Taiwan Semiconductor Manufacturing en Rockwool uit de fondsportefeuille heeft het meest bijgedragen aan de afname van de ITR van het ASN Milieu & Waterfonds. Samen zorgden ze voor een afname van 0,17 graden Celsius. Industrade zat met een ITR van 3 graden Celsius bij de top 10 van bedrijven met de hoogste ITR in de fondsportefeuille. De nieuw aangekochte bedrijven Core & Main, Veralto en Delta Electronics zorgden samen voor een toename van de ITR met 0,10 graden Celsius.

De posities van Xinyi Solar en Corbion namen af, dit zorgde voor een verlaging van de ITR met 0,04 graden Celsius.

Wijzigingen van de ITR-data

MSCI verbetert continue de ITR van de bedrijven. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat bedrijven betere data rapporteren, de modellen van MSCI beter worden of doordat zij klimaatdoelstellingen opnemen. De grootste wijzigingen, allemaal met als resultaat een lagere ITR, deden zich voor bij Corbion, George Fischer, Mettler-Toledo International, Lennox International en Befesa. Samen zorgden zij voor een verbetering van de ITR met 0,08 graden Celsius.

Actieaandeelhouderschap

Wij verwachten dat bedrijven dat zij een ambitieus en tijdsgebonden klimaatdoel hebben gesteld in lijn met het Akkoord van Parijs. Als een bedrijf dat niet heeft stemmen wij tegen goedkeuring van het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantsverklaring. Zo hebben wij Rational laten weten dat wij tegen stemmen. Het bedrijf rapporteert over scope 1, 2 en 3. Helaas ontbreekt het aan emissie reductie doelen en een geloofwaardig klimaat actieplan. We hebben Rational hierover geïnformeerd. Verder is er met vier bedrijven uit het ASN Milieu en Waterfonds engagement gevoerd over klimaat. Zo is er met EDP Renovaveis engagement gevoerd. Het bedrijf geeft aan dat het valt onder de emissie doelen van moederbedrijf EDP. Ook is het bezig om de eigen doelen geïntegreerd te krijgen door het Science Based Target initiative.

Biodiversiteit

Het ASN Milieu & Waterfonds heeft tot doel het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van basisjaar 2019). De realisatie van deze doelstelling wordt gemeten op basis van de methode die het Partnership for Biodiversity Accounting Financials (PBAF) heeft ontwikkeld. De methodiek om de impact op biodiversiteit te meten is continue in ontwikkeling. Voor de biodiversiteitsfootprint geldt: hoe lager de score, hoe beter.

Waarde 2019	Waarde 2020	Waarde 2021	Waarde 2022	Waarde 2023
27,42	26,43	24,91	20,02	17,24

Biodiversiteit footprint (n pdf.ha.jaar er miljoen euro geïnvesteerd)

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille

De verwijdering van Udonor, DS Smith PLC en Rockwool uit de fondsportefeuille heeft het meest bijgedragen aan de afname voor de biodiversiteitsfootprint. Samen zorgden ze voor een afname van 3,06 pdf.ha.jaar per miljoen euro geïnvesteerd.

Actieaandeelhouderschap

Er is met vijf bedrijven uit het ASN Milieu en Waterfonds engagement gevoerd over biodiversiteit. Zo is er met American Water Works gesproken. We wilden een beter beeld krijgen over de uitkomsten van een assessment van het bedrijf met betrekking tot de afhankelijkheid van biodiversiteit en de impact die de bedrijfsvoering daarop heeft. Ook is er gesproken over processen om risico's te mitigeren en de activiteiten van het management. De gesprekken gaan in de 2024 verder.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelen) bieden een gemeenschappelijke taal om over duurzame, sociale ontwikkeling te spreken, ook internationaal. In hoofdstuk 1 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's. Hieronder leest u op welke SDG's het ASN Milieu & Waterfonds vooral impact heeft.

SDG 6	Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen	6 CLEAN WATER AND SANITATION
Target 6.3	Tegen 2030 de waterkwaliteit verbeteren door verontreiniging te beperken, de lozing van gevaarlijke chemicaliën en materialen een halt toe te roepen en de uitstoot ervan tot een minimum te beperken, waarbij ook het aandeel van onbehandeld afvalwater wordt gehalveerd en recyclage en veilig hergebruik wereldwijd aanzienlijk worden verhoogd.	
Uitleg	Het fonds belegt 25 tot 60 procent van de fondsportefeuille in waterinfrastructuur en -technologie.	
SDG 7	Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY
Target 7.2	Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.	
Uitleg	Het fonds belegt 20 tot 50 procent van de fondsportefeuille in duurzame energie en mobiliteit.	
SDG 9	Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie	9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE
Target	Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om ze duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden.	
Uitleg	Het fonds belegt in beursgenoteerde bedrijven die schone en milieuvriendelijke technologieën toepassen. We sluiten niet-duurzame activiteiten uit en mijden deze. Het fonds belegt bijvoorbeeld niet in de fossiele-energiesector, afvalverwerkers die voornamelijk afval storten, en producenten van verbrandingsmotoren. Het belegt wel in openbaar vervoer, telecommunicatie- en softwarebedrijven. Daarnaast onderzoeken we of ondernemingen voldoen aan onze richtlijnen op het gebied van milieubeleid, ontbossing, verandering van landgebruik, introductie van uitheemse soorten, overexploitatie en vervuiling.	
SDG 12	Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen	12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION
Target 12.5	Tegen 2030 de afvalproductie aanzienlijk beperken via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik.	
Uitleg	Het fonds belegt 0 tot 20 procent van de fondsportefeuille in circulaire economie.	

Duurzame selectie

In 2023 zijn er voor het ASN Milieu & Waterfonds 55 bedrijven onderzocht. We lieten vijf nieuwe bedrijven toe tot het ASN Beleggingsuniversum, handhaafden 42 bedrijven en wezen vier bedrijven af, terwijl vijf bedrijven werden afgekeurd en verwijderd. Evoqua Water Technologies, China Everbright Water en FarmersEdge zijn verwijderd zonder dat er een duurzaamheidsbeoordeling aan ten grondslag lag³.

Nieuw toegelaten	Gehandhaafd (vervolg)	Verwijderd
Befesa	GEBERIT	Indutrade
KLA Corp	Genuit Group	KINGSPAN GROUP
Mondi	Georg Fischer	Rockwool International
Shoals Technologies Group	Hiwin	SolarEdge Technologies
Veralto	Legrand	Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC)
	LEM Holdings	
Gehandhaafd	Lennox	
Advanced Drainage Systems	Lindsay Corp	
AIXTRON	Littelfuse	
Amiad Water Systems	Manila Water Company	
AMS-OSRAM	Mettler-Toledo	
ASML	Meyer Burger	
Azbil	Middlesex Water	
Beyond Meat	MTR CORP	
Brambles	NIBE INDUSTRIER	
California Water Service	Northwest Pipe	
Chr. Hansen Holding	Ormat Technologies	
Chroma Ate	Power Integrations	
Daiseki	Rational	
EAST JAPAN RAILWAY	Renewi	
EDP Renovaveis	SMA SOLAR TECHNOLOGY	
Everlight Electronics	Smurfit Kappa	
	Trane Technologies	
	UNITED UTILITIES	
	UPONOR	
	Watts Water Technologies	
	Xinyi Solar	

In de verslagperiode hebben we het Amerikaanse KLA Corp toegelaten. Dit bedrijf ontwikkelt procesbesturings- en opbrengstsystemen voor onder meer de halfgeleiderindustrie. De producten dragen bij aan innovaties die de halfgeleiderindustrie mogelijk maken: een mooie aanvulling op ons beleggingsuniversum.

We hebben Indutrade afgekeurd. Het bedrijf heeft een aantal overnames gedaan. Deze overgenomen bedrijven maken specifieke onderdelen voor defensie waardoor het bedrijf niet aan ons wapencriterium voldoet. Het overgenomen *Datum Electronics* maakt bijvoorbeeld meetinstrumenten om bepaalde krachten te kunnen meten. Deze worden in normale schepen gebruikt maar ook bij de marine en voor de marine moeten ze aan specifieke militaire standaarden voldoen. We hebben daarom Indutrade afgekeurd en verwijderd uit ons beleggingsuniversum.

Engagement

In 2023 hebben we met 29 bedrijven uit het beleggingsuniversum een dialoog gevoerd. Het engagement over biodiversiteit en klimaat is hierin niet meegenomen. Het engagement was vooral extra engagement door de beheerder om de bedrijven in de portefeuille ertoe te brengen zich verder te ontwikkelen op duurzaamheidsgebied. Met de andere bedrijven gingen we in gesprek omdat er een misstand bleek te zijn, of omdat na heronderzoek bleek dat de bedrijven niet meer aan onze criteria voldeden.

Een van de bedrijven waar we in 2023 engagement mee hebben gevoerd is het Amerikaanse Ormat Technologies. We hebben onze zorgen geuit over de ontwikkeling van een geothermisch energieproject in Nevada. Het project is in het leefgebied van een zeldzame, in 2017 ontdekte, paddensoort: the Dixie Valley Toad. Het bedrijf heeft aangegeven na te denken over het verkleinen van de productiefaciliteit in Nevada. Hierdoor is de mogelijke negatieve impact op de

³ Een bedrijf kan worden verwijderd in verband met een fusie, overname of faillissement of wanneer de assetmanager het financieel niet meer aantrekkelijk vindt als belegging.

bedreigde paddensoort kleiner. Daarnaast is Ormat een rechtszaak begonnen tegen de natuurorganisatie die de paddensoort op de lijst met bedreigde diersoorten heeft gezet. Het spreekt voor zich dat we de uitkomst van deze zaak met grote belangstelling blijven volgen.

Taxonomieverordening

De technische screeningcriteria tot aanvulling van de Taxonomieverordening voor ecologisch duurzame economische activiteiten zijn met betrekking tot de milieudoelstellingen van mitigatie van klimaatverandering en aanpassing aan klimaatverandering met ingang van 1 januari 2022 van toepassing. De technische screeningcriteria voor de andere vier milieudoelstellingen duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, transitie naar een circulaire economie, preventie en bestrijding van verontreiniging, en bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen zijn met ingang van 1 januari 2024 van toepassing. Deze gedetailleerde criteria vereisen de beschikbaarheid van meerdere, specifieke datapunten met betrekking tot elke investering. Op dit moment zijn er onvoldoende betrouwbare, tijdige en verifieerbare gegevens beschikbaar om investeringen met behulp van de technische screeningcriteria te kunnen beoordelen.

ASN Impact Investors is van mening dat de EU-taxonomie, de EU-lijst van duurzame economische activiteiten, mogelijk een belangrijk instrument is om te bepalen welke beleggingen duurzaam zijn. De taxonomie kan transparantie bevorderen, greenwashing tegengaan en de verschuiving van kapitaal naar de duurzame economie van de toekomst stimuleren. Wij kunnen echter niet instemmen met de opname van kernenergie en fossiel gas als duurzame beleggingen onder de huidige EU-taxonomie. Dit is niet in overeenstemming met onze overtuigingen, visie en missie. Om deze reden hebben we tot nu toe geen specifieke EU-taxonomiedoelstelling vastgesteld.

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Milieu & Waterfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.9 staat een algemene omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's, in paragraaf 3.4.6 worden de financiële risico's per fonds beschreven.

Marktrisico aandelen Het ASN Milieu & Waterfonds belegt in beursgenoteerde aandelen. De waarde van beursgenoteerde aandelen fluctueert onder invloed van onder meer vooruitzichten van de economische groei en inflatie. Hoe groter deze fluctuaties, hoe hoger het marktrisico.					
Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	Var99 maximaal 55%	In de verslagperiode is de limiet niet overschreden. Ultimo 2023: 39,27%.	Risicobeheersing en monitoring via limiet voor Value at Risk (VaR)

Concentratierisico Het ASN Milieu & Waterfonds belegt in het duurzame ASN Beleggingsuniversum. Als gevolg daarvan zijn de concentraties in sectoren, landen en individuele posities hoog.					
Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	Bandbreedtes voor sectorverdeling, regionale allocatie, limiet voor maximale blootstelling aan individuele landen. De limieten worden separaat getoond in de tabellen hieronder.	De materialisatie wordt separaat getoond in de tabellen hieronder. In de verslagperiode zijn de limieten niet overschreden.	Risicobeheersing door monitoring van de vastgestelde limieten.

Limiet voor sectorverdeling

Sector	Limiet	Materialisatie
Waterinfrastructuur en - technologie	25-60%	Ultimo 2023: 34%
Duurzame energie en mobiliteit	20-50%	Ultimo 2023: 42%
Circulaire economie	0-20%	Ultimo 2023: 13%
Voeding en landbouw	0-20%	Ultimo 2023: 7%

Limiet voor regioverdeling

Regio	Limiet	Materialisatie
Europa	30-60%	Ultimo 2023: 45,2%
Verenigde Staten en Canada	15-50%	Ultimo 2023: 41,8%
Rest van de wereld	5-35%	Ultimo 2023: 13,0%

Limiet voor maximale belegging in één bedrijf of instelling

Restrictie	Limiet	Materialisatie
Omvang van belegging in één bedrijf of instelling in verhouding tot het fondsvermogen	5%	Ultimo 2023: 3,2%

Valutarisico

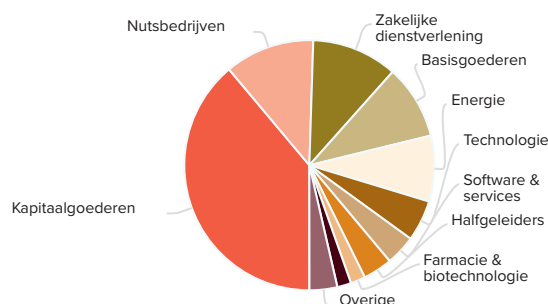
Het ASN Milieu & Waterfonds belegt in aandelen die zowel in euro's als in andere valuta's zijn genoteerd. De waarde van de beleggingen worden dus beïnvloed door valutakoersbewegingen. Het fonds dekt de valutarisico's niet af.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Gemiddeld	Bandbreedtes voor regioallocatie, limiet voor maximale blootstelling aan individuele landen. De limieten worden getoond bij de tabellen over het concentratierisico.	De materialisatie wordt getoond in de tabellen van het concentratierisico.	Risicobeheersing door monitoring van de vastgestelde limieten.

In de volgende tabellen en grafieken worden de sectorverdeling en landenverdeling nader gespecificeerd.

Sectorverdeling in %

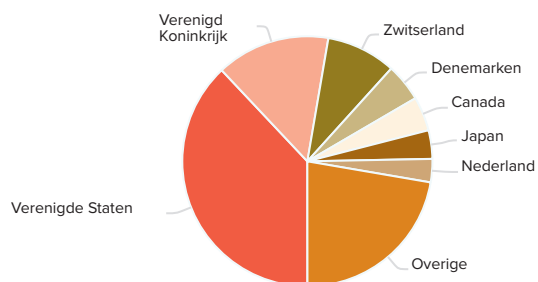
Kapitaalgoederen	38,9
Nutsbedrijven	11,6
Zakelijke dienstverlening	11,1
Basisgoederen	9,6
Energie	8,5
Technologie	5,3
Software & services	3,9
Halfgeleiders	3,8
Farmacie & biotechnologie	1,9
Verzorgingsproducten	1,8
Overige	3,6

Sectorverdeling

Landenverdeling in %

Verenigde Staten	38,0
Verenigd Koninkrijk	14,7
Zwitserland	9,0
Denemarken	4,9
Canada	4,4
Japan	3,7
Nederland	3,0
Overige	22,3

Landenverdeling

Tien grootste belangen in %

in % van de portefeuille per 31-12-2023

	%
Severn Trent	3,2
Pentair	2,9
United Utilities	2,8
Georg Fischer	2,7
Vestas Wind Systems	2,7
A.O. Smith	2,7
American Water Works	2,6
Geberit	2,6
Stericycle	2,5
Boralex	2,5
Totaal	27,2

2.4 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegt in aandelen van kleine tot middelgrote beursgenoteerde Europese ondernemingen die zich inspannen om de duurzaamheid van de samenleving te bevorderen. ASN Impact Investors heeft het portefeuillebeheer van het fonds uitbesteed aan Van Lanschot Kempen Investment Management. De bedrijven waarin het fonds belegt, zijn getoetst aan de duurzaamheidscriteria van ASN Impact Investors. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnimpactinvestors.com op de webpagina van het fonds.

Beleggingsbeleid

ASN Impact Investors stelt het beleggingsuniversum van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds vast aan de hand van duurzaamheidsanalyses van bedrijven. Van Lanschot Kempen voert de financiële analyse uit, gebaseerd op fundamentele analyse. Ze beoordeelt hierbij zaken als marktpositie, concurrentie, balanssterkte en financiële kengetallen. De benchmark van het Fonds is de MSCI Europe Small Cap Total Return Index. Op basis van de bedrijfsanalyse neemt de portefeuillebeheerder posities in, zonder de benchmark als uitgangspunt te nemen. Hierdoor kunnen afwijkingen van de benchmark optreden en heeft het fonds een relatief hoge *tracking error* (de mate van afwijking tussen het rendement van een beleggingsportefeuille en de waardeontwikkeling van een benchmark).

Portefeuillebeheer

Gedurende het jaar zijn verschillende posities aangepast, gedreven door de waarderingen en het opwaarts koerspotentieel. Het bottom-up beleggingsproces heeft geleid tot aanpassingen in de sectorweginen. In 2023 namen per saldo vooral de wegingen van de sectoren informatietechnologie en basismaterialen af. De posities in de informatietechnologiebedrijven Software AG en Dustin werden verkocht en de positie in basismaterialenbedrijf Corbion werd verkleind. De wegingen van de industriële sector en gezondheidszorg zijn het sterkst toegenomen, vooral door de toevoeging van respectievelijk Azelis en Alliance Pharma. Geografisch gezien is per saldo vooral de weging van Zweden teruggeschroefd, door de verkoop van vastgoedonderneming Faberge en het eerder genoemde Dustin. Daarentegen is de weging van zowel het Verenigd Koninkrijk als Nederland verhoogd, onder meer door de aankoop van gezondheidszorgbedrijf Alliance Pharma en de verdere uitbreiding van de positie in Alfen, producent van onder andere laadpalen en energieopslagapparatuur.

Er zijn in 2023 drie nieuwe bedrijven aan de portefeuille toegevoegd (in alfabetische volgorde):

- Het Duitse halfgeleiderbedrijf **Aixtron** is met afstand wereldmarktleider (>70% marktaandeel) in Metal Organic Chemical Vapour Deposition (MOCVD). Dit proces behelst het aanbrengen van een flinterdun laagje materie op een 'wafer', de basis voor iedere chip, waardoor de eigenschappen ervan sterk verbeteren. De systemen van Aixtron zijn van belang voor onder meer elektrische auto's (grotere actieradius), en chip-servers (minder energieverbruik). Wij denken dat Aixtron uitstekend is gepositioneerd in zeer aantrekkelijke en groeiende niches en een lange periode van winstgevend groei voor zich heeft.
- **Alliance Pharma** is een Britse onderneming met ongeveer 210 medewerkers die de marketing en sales doet voor meer dan 90 geneesmiddelen die met en zonder recept in ruim 100 landen worden verkocht. Door veelal onderbelichte producten uit grotere organisaties te kopen en hernieuwde marketingaandacht te geven, weet Alliance de omzet van dit soort producten langjarig te verhogen en tegelijkertijd een snelle terugverdientijd te realiseren.
- Het Britse **EMIS Group** levert software voor huisartsen en ziekenhuizen in het Verenigd Koninkrijk en is een oude bekende voor de portefeuille. Na de aankondiging van een voorgenomen overname in het tweede kwartaal van 2022 hebben wij de positie voor ongeveer GBP 19 per aandeel verkocht. Vragen van de mededingingsautoriteiten zorgden echter voor onzekerheid rond de voorgenomen overname, waarop de koers tot ver onder de overnameprijs zakte. Voor ons betekende dit een aantrekkelijk instapmoment, want we achtten de kans op goedkeuring van de transactie groot.

Er zijn in 2023 zeven bedrijven uit de portefeuille volledig verkocht (in alfabetische volgorde):

- De Britse online mode- en cosmeticawinkel **ASOS** kende een periode van tegenvallende resultaten, wisselingen in het management en een verdere verzwakking van de balans. We vonden de range van mogelijke uitkomsten van de casus te onzeker geworden en hebben de positie in het bedrijf daarom geheel verkocht.

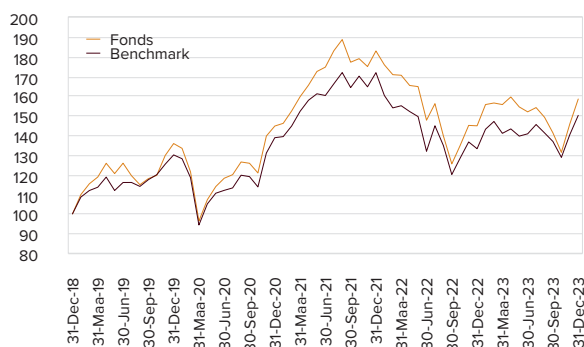
- De financiële positie van **Dustin**, een Zweedse aanbieder van IT-producten, verzwakte sneller dan verwacht. Het bedrijf had een nieuwe aandelenuitgifte aangekondigd, maar dit lost de balansproblemen volgens ons onvoldoende op. Daarnaast zijn er te weinig signalen die wijzen op een herstel van de relevante eindmarkten (hardware, software, services) in de komende kwartalen.
- Het Britse gezondheidszorgsoftware bedrijf **EMIS Group** hadden we in juni aan de portefeuille toegevoegd. In augustus meldde de toezichthouder dat United Health Inc. het bedrijf waarschijnlijk toch mag overnemen. De koers van EMIS liep vervolgens weer op naar het oorspronkelijke bod van ruim GBP 19 per aandeel. Daarom hebben we de positie in september alweer volledig verkocht.
- Het Zweedse vastgoedbedrijf **Fabege** is enkel actief op de thuismarkt. Wij verwachten dat de Zweedse vastgoedmarkt door stijgende rentes zal verzwakken, waarbij de waarderingen van gebouwen mogelijk zullen worden verlaagd. Dit, in combinatie met een al hoge schuldenratio ten opzichte van de huidige waardering van gebouwen, heeft ons doen besluiten de positie te verkopen.
- In juli werd duidelijk dat een groot deel van de aandeelhouders van het Duitse softwarebedrijf **Software AG** zou ingaan op het overnamebod van Silver Lake van € 32 per aandeel. Op basis van een eerste melding van eind juni bezat Silver Lake 63%; dit belang liep vervolgens snel op naar 71% halverwege juli en 84% een week later. Hiermee leek de overname door Silver Lake succesvol, waarop wij de resterende stukken Software AG hebben verkocht.
- Na een mislukte overnamepoging van Liberty Global in 2012 was de kans op een succesvolle overname van het Belgische **Telenet** in 2023 veel groter, ondanks de lagere bieding van € 21 per aandeel. Liberty had met haar belang van 58% in Telenet een veel langere beleggingshorizon dan publieke markten en gebruikte de lage waardering om haar belang verder uit te breiden. De onzekerheid over het concurrentielandschap is na de onverwachte toetreding van een nieuwe speler op de markt voor mobiele telefonie bij de veiling van de 5G-frequentie echter toegenomen en het rendement van de investeringen in glasvezel wordt pas na een lange periode zichtbaar. We hebben daarom besloten om de aandelen Telenet te verkopen tegen een koers die rond de biedingsprijs lag.
- De positie in de Britse doe-het-zelfketen **Wickes** hebben we verkocht naar aanleiding van een verschil van inzicht tussen ons en het management over de kapitaalallocatie. Volgens ons is het openen van nieuwe winkels op dit punt in de cyclus niet opportuun en zal dit in de toekomst zorgen voor lagere rendementen op het geïnvesteerde vermogen. Een alternatieve en ons inziens betere aanwending van het kapitaal zou een inkoop van eigen aandelen of een verdere balansversterking zijn.

Rendement

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds behaalde over 2023 op basis van de intrinsieke waarde een rendement van 9,41% (2022: -20,81%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2022 van € 1,00 per aandeel (over 2021: € 0,70). De benchmark behaalde in dezelfde periode een rendement van 12,74% (ultimo 2022: -22,50%).

80

Geïndexeerd rendement over de afgelopen vijf jaar ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Attributie rendement ASN Duurzaam Small & Midcapfonds 2023 ten opzichte van de benchmark

Rendement NAV fonds ¹	Rendement benchmark	Outperformance	ESG-overlay	Actief beheer	Kosten
9,41%	12,74%	-3,33%	n.v.t.	-2,13%	-1,20%

¹ Het rendement van het fonds op basis van de intrinsieke waarde (net asset value of NAV) kan afwijken van het rendement op basis van de beurskoers. De beurskoers per ultimo 2023 is gebaseerd op de intrinsieke waarde van de beursdag ervoor.

Het grootste gedeelte van 2023 stond in het teken van verdere renteverhogingen door centrale banken om de hardnekkiger dan verwachte inflatie te beteugelen. Niet alleen liepen de rentes sterker op dan verwacht, maar het werd ook steeds waarschijnlijker dat ze langer dan verwacht op een hoog niveau zouden blijven. Dit drukte de

aandelenkoersen. De start van het jaar was relatief zwak voor bedrijven, doordat de voorraden in de waardeketen werden afgebouwd. Dit was weer het gevolg van een verbeterde beschikbaarheid van componenten na het wegvallen van de COVID-beperkingen. Verder drukten de aanhoudende economische onzekerheid en de opgelopen kapitaalmarktrente de investeringsbereidheid van klanten, met krimpende orderboeken tot gevolg. De krapte op de arbeidsmarkt en de verwachte 'zachte landing' van de economie maakten bedrijven terughoudend om kosten te besparen. Naarmate het jaar vorderde, zagen we echter meer bedrijven reorganiseren om de gevolgen van de kostenstijgingen (inflatie) te compenseren.

Het lager dan verwachte Amerikaanse inflatiecijfer over oktober was het startschot voor het herstel op de financiële markten. De lagere inflatiedruk gaf de Fed en de ECB reden om hun beleidsrentes voorlopig niet verder te verhogen en beleggers gingen uit van beleidsrenteverlagingen in 2024. Dit zorgde voor een eindejaarsrally vanaf het dieptepunt in oktober. Het 'higher for longer'-scenario, waarmee beleggers in de zomer nog rekening hielden, verdween hiermee uit beeld. Net als in 2022 bleven smallcaps in 2023 achter ten opzichte van largecaps. Beleggers kozen vooral vanwege de oorlog in Oekraïne, de renteverhogingen en de economische onzekerheden voor grote, bekende en meer liquide ondernemingen. Daarnaast hebben kleine bedrijven minder makkelijk toegang tot goedkope financiering. Toen de marktrenten aan het einde van het jaar daalden, lieten deze kleine bedrijven wel de grootste koersstijgingen zien.

Gedurende het jaar leverden de posities in Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en België de beste prestaties, terwijl de posities in Zweden, Duitsland en Italië het zwakst presteerden. Vanuit sectorperspectief leverde de positionering in informatietechnologie, gezondheidszorg en duurzame consumentengoederen de sterkste bijdrage, terwijl de sectorposities in industrie, basismaterialen en vastgoed achterbleven. Het rendement van het fonds bleef per saldo achter bij dat van de benchmark. Dit kwam vooral door negatieve selectie-effecten binnen de industriële sector en onder Zweedse bedrijven.

De fondskosten bedroegen 1,20%.

De volgende aandelen waren in 2023 het meest positief voor het rendement:

- **BE Semiconductor Industries** (bijdrage aan het fondsrendement: 3,6%), ook wel Besi, was zowel binnen onze portefeuille als in Europa in zijn geheel een van de best presterende aandelen (+150%). Besi begon 2023 op operationeel gebied slecht met een sterke daling ten opzichte van het voorgaande jaar in zowel orders als omzet, door tegenvallende omstandigheden op de halfgeleidermarkt. Toch steeg de koers van het aandeel in de eerste zes maanden van 2023 met meer dan 80%, want het bedrijf profiteerde sterk van de euforie op de financiële markten over de mogelijkheden en het potentieel van kunstmatige intelligentie (KI), vooral gedreven door het succes van Chat GPT van OpenAI. Om KI wereldwijd op grotere schaal mogelijk te maken, is er fors meer rekenkracht en geheugencapaciteit met hoge bandbreedte nodig, waardoor er nieuwe en nog meer geavanceerde chips moeten worden ontwikkeld. Besi is wereldmarktleider in een van de niches (Advanced Packaging) die hier in de toekomst van zullen profiteren.
- De koers van **Kardex** (bijdrage aan het fondsrendement: 1,7%) herstelde in 2023 van een zwak 2022, toen de hoge inflatie en componententekorten de winstgevendheid onder druk zetten. Kardex zag haar marges in 2023 herstellen, terwijl de vraag naar haar geautomatiseerde magazijnoplossingen onverminderd sterk bleef. De nieuwe Amerikaanse fabriek komt op stoom en nieuwe samenwerkingen verlopen zeer voorspoedig, wat de winstgroei voor 2024 ondersteunt.
- De koers van het aandeel **Software AG** (bijdrage aan het fondsrendement: 1,6%) steeg sterk naar aanleiding van een eerste bod van € 30 per aandeel dat Silver Lake op de onderneming uitbracht. Dit bod betekende een premie van 53% ten opzichte van de koers van Software AG destijds. De bieder, Silver Lake, was al langer betrokken bij Software AG. De voorzitter van de raad van commissarissen was bijvoorbeeld een vertegenwoordiger van Silver Lake. Ongeveer een week nadat het nieuws van de bieding publiek werd gemaakt, werd duidelijk dat ook Bain Capital belangstelling had voor Software AG, want Bain verwierf effectief een belang van 10% in de groep. Gedurende deze ontwikkelingen heeft Silver Lake het bod verhoogd naar € 32 en hebben wij met zowel Silver Lake als Software AG gesproken. Uiteindelijk hebben wij besloten om de in het fonds aangehouden positie te verkopen.

De volgende aandelen waren in 2023 het meest nadelig voor het rendement:

- Hoewel **Corbion** (bijdrage aan het fondsrendement: -1,4%) in 2023 operationeel redelijk presteerde, blijft de schuldpositie hoog door de trager dan verwachte afbouw van werkkapitaal en het uitblijven van de voorgenomen verkoop van een niet-kernactiviteit. In de trading update voor het derde kwartaal gaf Corbion onverwachts aan dat ze verschillende strategische scenario's evalueert, waarbij ze zelfs de toekomst van de PLA-joint venture (PLA is een biologisch afbreekbaar alternatief voor plastic) tegen het licht houdt. Het is positief dat het management van Corbion

focus wil aanbrengen en prioriteit geeft aan het afbouwen van de schuld. Het moment waarop de review plaatsvindt is echter ongelukkig, gezien de fors gestegen kapitaalmarktrente in de tweede helft van 2023 en het fors lagere activiteiteniveau bij de PLA-activiteiten.

- De resultaten en vooruitzichten die **Bravida** (bijdrage aan het fondsrendement: -1,3%) in 2023 bekendmaakte, stelden op meerdere momenten teleur. De onderneming heeft last van een afzwakkende eindmarkt als gevolg van de gestegen rente. Daarnaast was het niet mogelijk om hogere kosten van projecten in Denemarken en Finland aan de klant door te berekenen. Bravida blijft ons inziens echter een interessant bedrijf. De acquisitieve strategie zou juist in tegenvallende markten de groei moeten ondersteunen. Daarnaast genereert het bedrijf de helft van de omzet met stabielere dienstverlening, onderbouwd door langer lopende contracten.
- De financiële positie van **Dustin** (bijdrage aan het fondsrendement: -1,3%) verzwakte sneller dan verwacht. Het bedrijf had een nieuwe aandelenuitgifte aangekondigd, maar dit lost de balansproblemen volgens ons onvoldoende op. Daarnaast zijn er te weinig signalen die wijzen op een herstel van de relevante eindmarkten (hardware, software, services) in de komende kwartalen. Dit drukte de koers van het aandeel flink en daarom is in oktober 2023 het resterende belang in Dustin volledig verkocht.

Kerncijfers ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2023	9,41%	12,74%
2022	-20,81%	-22,50%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	3,07%	2,66%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	9,63%	8,46%
Gemiddeld per jaar sinds start (20-04-1993)	5,41%	5,01%

¹ De benchmark is MSCI Europe Small Cap Total Return Net Index.

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2023	49,57
Koers 31 december 2022	46,60
Hoogste koers in 12 maanden	51,35
Laagste koers in 12 maanden	40,71
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2023 ¹	49,82
Dividend over het boekjaar 2022	1,00

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsontwikkeling

	31-12-2023	31-12-2022
Fondsomvang in duizenden euro's	200.624	189.331
Aantal uitstaande aandelen	4.027.113	4.076.775

Duurzaamheid

ASN Impact Investors belegt uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds aan duurzaamheid bijdraagt.

Drie duurzame doelstellingen

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds is een artikel 9-product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9-product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzaamheidsdoelen. Voor het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds zijn de volgende drie doelen vastgesteld.

1. Het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs (uitgedrukt in de bijdrage van het Fonds om de temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graden te houden)

2. Het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van het basisjaar 2019)

3. Het stimuleren van de betaling van leefbaar loon aan fabrieks-werknemers in de keten van de kledingindustrie (ten opzichte van basisjaar 2019)

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds is een artikel 9 product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9 product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzaamheidsdoelen.

De SFDR-wetgeving schrijft voor dat ASN Impact Investors inzicht geeft in de voortgang op het behalen van de duurzaamheidsdoelen. Wij rapporteren de voortgang in de verplichte annex 5 die aan dit jaarverslag is toegevoegd. Daarin wordt cijfermatig inzicht gegeven in de uitkomsten en voortgang. ASN Impact Investors monitort de voortgang van deze doelstellingen in haar Impactcommissie. In de commissie worden voorstellen en scenarioanalyses besproken die bijdragen om de duurzame doelstellingen te behalen. In dit hoofdstuk geven we meer duiding over de impact op het klimaat.

Klimaat

ASN Impact Investors maakt gebruik van de MSCI-ITR methode (Implied Temperature Rise) om de voortgang op de doelstelling *Het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs* te meten. De MSCI ITR-methode is een intuïtieve, toekomstgerichte metriek, uitgedrukt in graden Celsius, die is ontworpen om de temperatuurafstemming van beleggingen, portefeuilles en fondsen weer te geven op de mondiale temperatuuroelstellingen. De ITR van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds is in met 0,12 graad verbeterd. Hieronder leggen wij uit waar de veranderingen ten opzichte van 2022 door zijn veroorzaakt.

	Waarde 2023	Waarde 2022	Vershil
MSCI ITR (in graden Celcius)	2,23	2,35	-5,1%

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille

De verwijdering van Software AG, Dustin Group, Telenet Group Holding, Fabeg, Wickes Group en ASOS heeft het meest bijgedragen aan de afname van de ITR van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds. Samen zorgden ze voor een afname van 0,22 graden Celsius. De nieuw aangekochte bedrijven Aixtron en Alliance Pharma zorgden voor een toename van 0,10 graden Celsius.

De posities van Alfen, Coats Group, Basic-Fit, BE Semiconductor Industries en Premier Foods zijn vergroot. Dit droeg bij aan een verhoging van de ITR met 0,23 graden Celsius. De positie in Jost Werke is verlaagd, dit zorgde voor een daling van de ITR met 0,10 graden Celsius.

Wijzigingen van de ITR-data

MSCI verbetert continue de ITR van de bedrijven. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat bedrijven betere data rapporteren, de modellen van MSCI beter worden of doordat zij klimaatdoelstellingen opnemen. De grootste wijzigingen, allemaal met als resultaat een lagere ITR, deden zich voor bij Premier Foods, Corbion, Bekaert, Befesa en Jost Werke. Samen zorgden zij voor een verbetering van de ITR met 0,21 graden Celsius.

Actieaandeelhouderschap

Wij verwachten van bedrijven dat zij een ambitieus en tijdsgebonden klimaatdoel hebben gesteld in lijn met het Akkoord van Parijs. Als een bedrijf dat niet heeft stemmen wij tegen goedkeuring van het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantsverklaring. Zo hebben wij Kardex laten weten dat wij tegen stemmen omdat het geen emissie reductiedoelen

heeft gesteld en een klimaat actieplan ontbreekt. Verder is er met zes bedrijven uit het ASN Small en Midcapfonds engagement gevoerd over klimaat. Zo is er met Corbion engagement gevoerd. We willen het emissie reductieplan beter begrijpen. Het bedrijf heeft aangegeven dat het verwacht dat de emissies in 2028/2029 fors omlaag gaan, gedreven door technologische ontwikkelingen in de fabrieken zoals electrificatie en duurzame energiebronnen.

Biodiversiteit

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds heeft tot doel het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van basisjaar 2019). De realisatie van deze doelstelling wordt gemeten op basis van de methode die het Partnership for Biodiversity Accounting Financials (PBAF) heeft ontwikkeld. De methodiek om de impact op biodiversiteit te meten is continue in ontwikkeling. Voor de biodiversiteitsfootprint geldt: hoe lager de score, hoe beter.

Waarde 2019	Waarde 2020	Waarde 2021	Waarde 2022	Waarde 2023
25,07	24,91	37,97	32,09	28,93

Actiefaandeelhouderschap

Er is met één bedrijf uit het ASN Small en Midcapfonds engagement gevoerd over biodiversiteit. Berkeley koopt veel hout in. Het bedrijf geeft aan dat 90% van het hout gecertificeerd is conform duurzaamheidsstandaarden van PEFC of FSC. Wij willen weten wat de onderverdeling van de certificering is en waar het hout vandaan komt. En hoeveel van het hout buiten Europa wordt ingekocht en volgens welke certificeringsstandaard. Dit engagement wordt in 2024 vervolgd.

Mensenrechten

Het ASN Duurzaam Small en Midcapfonds belegt in kledingbedrijven. ASN Impact Investors heeft voor het ASN Duurzaam Small en Midcapfonds een doelstelling voor leefbaar loon geformuleerd: het stimuleren van de betaling van leefbaar loon aan fabriekswerknemers in de keten van de kledingindustrie (ten opzichte van basisjaar 2019). In hoofdstuk 1.8 van dit jaarverslag rapporteert ASN Impact Investors over de voortgang van deze doelstelling. De leefbaarloonscore van de portefeuille wordt elk kwartaal beoordeeld. De scores die hieronder worden gepresenteerd zijn het gemiddelde van de vier kwartalen per jaar.

Waarde 2019	Waarde 2020	Waarde 2021	Waarde 2022	Waarde 2023
13	13	15,61	20,44	23,25

Gemiddelde leefbaarloonscore

Sustainable Development Goals (SDG's)

De Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelen) bieden een gemeenschappelijke taal om over duurzame, sociale ontwikkeling te spreken, ook internationaal. In hoofdstuk 1 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's uit. Hieronder leest u op welke SDG's het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds vooral impact heeft.

SDG 8	Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen	
Target 8.8	De arbeidsrechten beschermen en veilige en gezonde werkomgevingen bevorderen voor alle werknemers, met inbegrip van migrantenarbeiders, in het bijzonder vrouwelijke migranten, en zij die zich in precare werkomstandigheden bevinden.	
Uitleg	Het fonds mijdt sectoren als het risico groot is dat de arbeidsomstandigheden slecht zijn, zoals in de landbouw, mijnbouw en seksindustrie. Daarnaast onderzoeken we of ondernemingen voldoen aan de duurzaamheidscriteria op het gebied van algemene mensenrechten: gelijke behandeling en non-discriminatie, kinderarbeid, dwangarbeid, vakbondsvrijheid, gezonde en veilige werkomgeving en leefbaar loon.	

SDG 9	Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie	
Target 9.4	Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om hen duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden.	
Uitleg	Het fonds belegt in beursgenoteerde bedrijven die schone, milieuvriendelijke technologieën toepassen. Het sluit niet-duurzame activiteiten uit en mijdt deze. Het fonds belegt bijvoorbeeld niet in de fossiele-energiesector, afvalverwerkers die voornamelijk afval storten, en producenten van verbrandingsmotoren. Het belegt wel in openbaar vervoer, telecommunicatie- en softwarebedrijven. Daarnaast onderzoeken we of ondernemingen voldoen aan onze richtlijnen op het gebied van milieubeleid, ontbossing, verandering van landgebruik, introductie van uitheemse soorten, overexploitatie en vervuiling.	
SDG 12	Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen	
Target 12.6	Bedrijven aanmoedigen, in het bijzonder grote en transnationale bedrijven, om duurzame praktijken aan te nemen en duurzaamheidsinformatie te integreren in hun rapporteringscyclus.	
Uitleg	We onderzoeken de bedrijven in het fonds minimaal iedere vier jaar op het gebied van bestuur, mensenrechten, biodiversiteit, klimaat en ketenbeleid. Sectorrisico's, risicolanden, beleidsdocumenten en prestaties van de bedrijven worden meegenomen in dit onderzoek. Daarnaast kunnen we engagement voeren met bedrijven.	
SDG 13	Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden	
Target 13.2	Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in (nationale) beleidslijnen, strategieën en planning.	
Uitleg	We sluiten vervuilende sectoren uit van het fonds en mijden deze. We onderzoeken het beleid en de prestaties van bedrijven op het gebied van onder meer ontbossing en verandering van landgebruik.	

Duurzame selectie

In 2023 hebben we voor het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds 47 bedrijven onderzocht. Er werd 1 nieuw bedrijf toegelaten tot het universum, 31 bedrijven werden gehandhaafd, 4 bedrijven afgewezen en 4 bedrijven afgekeurd en verwijderd uit het universum. Dignity, Emis Group, Homeserve, Shaftesbury, Simcorp, Logitech International en Vantiva zijn om andere dan duurzaamheidsredenen verwijderd.⁴

⁴ Een bedrijf kan worden verwijderd in verband met een fusie, overname of faillissement of wanneer de assetmanager het financieel niet meer aantrekkelijk vindt als belegging.

<i>Nieuw toegelaten</i>	<i>Gehandhaafd</i>	<i>Verwijderd</i>
Alliance Pharmaceuticals	AIXTRON	AddTech
	AMS-OSRAM	KINGSPAN GROUP
	Barratt Developments	Nokian Renkaat
	Befesa	Rockwool International
	Berkeley Group	
	Bravida Holding	
	Clariane	
	Coats Group	
	Elanders	
	Electrolux	
	Fabege	
	Genuit Group	
	Georg Fischer	
	Gerresheimer	
	Immobiliare Grande Distribuzione (IGD)	
	Interroll	
	Jost Werke	
	LEM Holdings	
	Mercialys	
	Meyer Burger	
	NOS SGPS	
	Orange Belgium	
	Renewi	
	Rightmove	
	RS Group	
	Safestore	
	SEB	
	SMA SOLAR TECHNOLOGY	
	TKH Group	
	UNITED UTILITIES	
	UPONOR	

Het Britse Alliance Pharmaceuticals voert zo'n 80 consumenten gezondheidsmerken en medicijnen op recept en is actief in meer dan 100 landen. De gezondheidsmerken betreft bijvoorbeeld producten gericht op het verminderen van littekens, het tegengaan van roos en supplementen gericht op het verminderen van overgangsklachten. Een mooie aanvulling voor op het beleggingsuniversum.

Het Zweedse Addtech ontwikkelt onder andere energie-oplossingen en oplossingen voor de biowetenschappen. Het maakt ook zelf producten waaronder elektromotoren en transformatoren. Helaas bleek ook dat Addtech betrokken bij de ontwikkeling van wapens. Voor ASN Impact Investors reden het bedrijf te verwijderen uit het beleggingsuniversum.

Engagement

In 2023 hebben we met 25 bedrijven uit het beleggingsuniversum een dialoog gevoerd. In het kader van de langetermijndoelstelling voor leefbaar loon voerden we een dialoog met twee kledingbedrijven. Verder voerden we veel extra engagement om bedrijven ertoe te brengen zich verder te ontwikkelen op duurzaamheidsgebied. Met andere bedrijven gingen we in gesprek omdat er een misstand bleek te zijn, of omdat na heronderzoek bleek dat de bedrijven niet meer aan onze criteria voldeden. Samengevat voerden we engagement in de volgende gevallen:

- Er was een misstand bij het bedrijf aan het licht gekomen.
- Het bedrijf bleek na heronderzoek niet meer aan onze criteria te voldoen.
- We willen het bedrijf ertoe brengen om zich verder te ontwikkelen op duurzaamheidsgebied.

In 2023 hebben we het passief engagement met Berkeley Group Holdings, een Britse projectontwikkelaar en woningbouwer, afgesloten wegens het aflopen van de vierjaarstermijn van het passief engagement traject. We constateren dat het bedrijf aan veel van onze criteria voldoet, maar nog niet aan alle criteria. Om te voldoen aan ons

houtcriterium verwachten we van bedrijven dat ze rapporteren op de splitsing van PEFC of FSC gecertificeerd hout. Dit ontbreekt bij Berkeley Group Holdings. Ook missen er elementen in het ketenbeleid. Wij hebben daarom besloten om met Berkeley Group Holdings actief engagement te voeren en we verwachten binnen een jaar verbetering op voorgaande benoemde punten.

Taxonomieverordening

De technische screeningcriteria tot aanvulling van de Taxonomieverordening voor ecologisch duurzame economische activiteiten zijn met betrekking tot de milieudoelstellingen van mitigatie van klimaatverandering en aanpassing aan klimaatverandering met ingang van 1 januari 2022 van toepassing. De technische screeningcriteria voor de andere vier milieudoelstellingen duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, transitie naar een circulaire economie, preventie en bestrijding van verontreiniging, en bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen zijn met ingang van 1 januari 2024 van toepassing. Deze gedetailleerde criteria vereisen de beschikbaarheid van meerdere, specifieke datapunten met betrekking tot elke investering. Op dit moment zijn er onvoldoende betrouwbare, tijdige en verifieerbare gegevens beschikbaar om investeringen met behulp van de technische screeningcriteria te kunnen beoordelen.

ASN Impact Investors is van mening dat de EU-taxonomie, de EU-lijst van duurzame economische activiteiten, mogelijk een belangrijk instrument is om te bepalen welke beleggingen duurzaam zijn. De taxonomie kan transparantie bevorderen, greenwashing tegengaan en de verschuiving van kapitaal naar de duurzame economie van de toekomst stimuleren. Wij kunnen echter niet instemmen met de opname van kernenergie en fossiel gas als duurzame beleggingen onder de huidige EU-taxonomie. Dit is niet in overeenstemming met onze overtuigingen, visie en missie. Om deze reden hebben we tot nu toe geen specifieke EU-taxonomiedoelstelling vastgesteld.

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.9 staat een algemene omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's, in paragraaf 3.4.6 worden de financiële risico's per fonds beschreven.

Marktrisico aandelen Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegt in beursgenoteerde aandelen van kleine tot middelgrote bedrijven. De waarde van beursgenoteerde aandelen fluctueert onder invloed van onder meer vooruitzichten voor de economische groei en inflatie. Hoe groter deze fluctuaties, hoe hoger het marktrisico.					
Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	VaR99 maximaal 55%	In de verslagperiode is de limiet niet overschreden. Ultimo 2023: 44,53%.	Risicobeheersing en monitoring via limiet voor Value at Risk (VaR)

Valutarisico Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegt in aandelen die zowel in euro's als in andere valuta's zijn genoteerd. De waarde van de beleggingen wordt dus beïnvloed door valutakoersbewegingen. Het fonds dekt de valutarisico's niet af.					
Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Gemiddeld	Gemiddeld	Gemiddeld	Europa 100%	Europa 100%	Risicobeheersing door monitoring van de vastgestelde limieten.

Concentratierisico

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegt in het duurzame ASN Beleggingsuniversum. Dit resulteert in hoge concentraties in sectoren, landen en individuele posities.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Gemiddeld	Hoog	Hoog	Restricties aan de omvang van beleggingen. De limieten worden separaat getoond in de tabel hieronder.	De materialisatie wordt separaat getoond in de tabel hieronder. De limieten zijn gedurende de verslagperiode niet overschreden.	Risicobeheersing door monitoring van de vastgestelde limieten.

Restrictie

Omvang van belegging in één bedrijf of instelling ten opzichte van het fondsvermogen

Marktkapitalisatie van het bedrijf

Limiet

10%

Bij aanvang minder dan € 6 miljard
gedurende belegging max. 3 maanden meer dan € 10 miljard

Materialisatie

Ultimo 2023: 4,8%

Gedurende het verslagjaar is deze limiet niet overschreden

Belang van investering in het aandelenkapitaal van ondernemingen

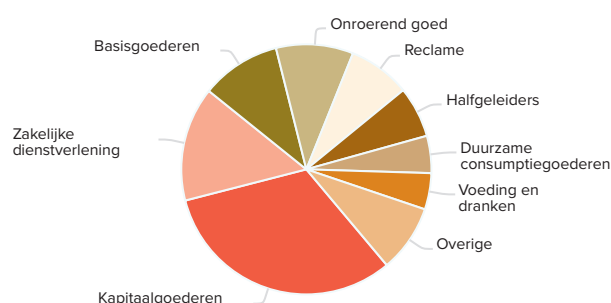
Max. 5% bij aanvang
Max. 10% gedurende de belegging
Belangen groter dan 5% zijn samen max. 40% van de portefeuille

Ultimo 2023: 1,6%

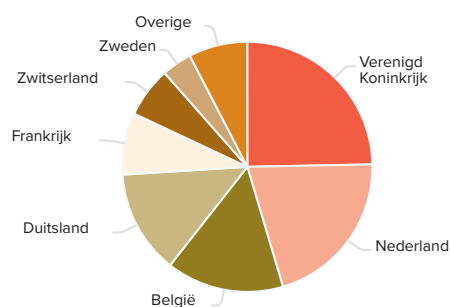
- N.v.t.

Sectorverdeling in %

Kapitaalgoederen	32,1
Zakelijke dienstverlening	14,8
Basisgoederen	10,3
Onroerend goed	10,0
Reclame	8,0
Halfgeleiders	6,6
Duurzame consumptiegoederen	4,8
Voeding en dranken	4,7
Overige	8,7

Sectorverdeling**Landenverdeling in %**

Verenigd Koninkrijk	24,7
Nederland	20,7
België	15,2
Duitsland	13,4
Frankrijk	8,0
Zwitserland	6,5
Zweden	3,9
Overige	7,6

Landenverdeling

2.5 Verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de UCITS-beheerder

Uitgevoerde werkzaamheden

ASN Impact Investors beschikt als UCITS-beheerder over een beschrijving van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 121 lid 1, die voldoet aan de eisen van het Bgfo. ASN Impact Investors heeft gedurende het afgelopen boekjaar verschillende aspecten van de bedrijfsvoering beoordeeld.

Rapportage over de bedrijfsvoering

Bij onze werkzaamheden hebben wij:

- geen constatering gedaan op grond waarvan wij zouden moeten concluderen dat de beschrijving van de opzet van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 121 lid 1 van het Bgfo niet voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in de Wet op het financieel toezicht en daaraan gerelateerde regelgeving;
- niet geconstateerd dat de bedrijfsvoering niet effectief en niet overeenkomstig de vigerende beschrijving functioneert.
 - dit blijkt uit de beheersing van financiële risico's en niet financiële risico's waarover periodiek wordt gerapporteerd en hetgeen wordt besproken in de maandelijkse vergadering van de Commissie Risicomanagement en Compliance ;
 - het aanhouden van ruim meer kapitaal dan vereist en een key control op de controle van het minimum kapitaal;
 - de three lines of defense governance, waaronder de separate 2e lijns risicomanagement en Compliance functie.

Derhalve kunnen wij met een redelijke mate van zekerheid verklaren dat de bedrijfsvoering effectief en overeenkomstig de vigerende beschrijving heeft gefunctioneerd.

Den Haag, 13 maart 2024

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

San Lie

Ro Dielbandhoesing

Dirk-Jan Stam

ASN Duurzaam
Obligatiefonds
Eerste in Nederland

2001

3 Jaarrekening ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

3.1 Balans

Vóór winstbestemming en in € 1.000	Ref. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	(A)		
Directe beleggingen ²		3.357.916	3.058.512
Vorderingen	(B)	27.223	21.457
Overige activa	(C)		
Liquide middelen		25.695	33.241
Kortlopende schulden	(D)	11.402	6.463
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		41.516	48.235
Activa min kortlopende schulden		3.399.432	3.106.747
Eigen vermogen	(E)		
Geplaatst kapitaal		283.954	288.340
Agio		2.130.491	2.210.467
Herwaarderingsreserve		71	168 ³
Overige reserves		467.255	1.339.611 ³
Onverdeeld resultaat		517.661	-731.839
Totaal eigen vermogen		3.399.432	3.106.747

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

² In de directe beleggingen is ook een indirecte belegging verantwoord, namelijk ASN Venture Capital Fonds N.V.

³ De vergelijkende cijfers zijn aangepast als gevolg van toevoeging van de positieve niet-gerealiseerde waardeverandering van het ASN Venture Capital Fonds N.V. aan de Herwaarderingsreserve

3.2 Winst-en-verliesrekening

In € 1.000	Ref. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Opbrengsten uit beleggingen		68.779	68.891
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	146.140	-101.565
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)	330.165	-671.133
In rekening gebrachte op- en afslagen		562	718
Overige bedrijfsopbrengsten		804	308
Som van de bedrijfsopbrengsten		546.450	-702.781
Bedrijfslasten	(H)		
Beheervergoeding		28.213	28.597
Overige bedrijfslasten		576	461
Som van de bedrijfslasten		28.789	29.058
Resultaat		517.661	-731.839

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

3.3 Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	517.661	-731.839
Koersverschillen op geldmiddelen	454	199
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	518.115	-731.640
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-146.140	101.565
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-330.165	671.133
Aankoop van beleggingen	-1.364.951	-1.142.364
Verkoop van beleggingen	1.531.188	1.085.483
Lossing van beleggingen	10.664	10.836
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-5.503	2.558
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-8	-5.136
Nettokasstroomen uit beleggingsactiviteiten	213.200	-7.565
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	239.072	333.699
Inkoop van aandelen	-411.048	-285.894
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-263	5.308
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	4.947	1.992
Uitgekeerd dividend	-53.000	-52.455
Nettokasstroomen uit financieringsactiviteiten	-220.292	2.650
Totaal nettokasstroomen	-7.092	-4.915
Koersverschillen op geldmiddelen	-454	-199
Mutatie liquide middelen	-7.546	-5.114
Liquide middelen begin van de verslagperiode	33.241	38.355
Liquide middelen eind van de verslagperiode	25.695	33.241

3.4 Toelichting op de jaarrekening

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. is een beleggingsmaatschappij met veranderlijk kapitaal, statutair gevestigd te Den Haag aan de Bezuidenhoutseweg 153. De vennootschap is opgericht op 22 april 2020. Aandelen van de fondsen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. worden verhandeld via Euronext Fund Service (EFS). Dit is het handelssysteem voor open-end beleggingsinstellingen die in Nederland zijn geregistreerd en aan Euronext Amsterdam zijn genoteerd. De verslagperiode van de vennootschap is gelijk aan het kalenderjaar. Dit verslag heeft betrekking op de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023. De jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. is opgemaakt op 13 maart 2024.

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. bestaat uit het ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Aandelenfonds en ASN Duurzaam Small & Midcapfonds, waarover we in dit jaarverslag berichten. Deze fondsen worden beheerd onder een UCITS-vergunning en zijn daardoor mede verkrijgbaar in het buitenland. De jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. is opgesteld volgens de voorschriften die zijn vastgelegd in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB), onder de handelsnaam ASN Impact Investors, is in het bezit van een vergunning op grond van artikel 2:69b Wft.

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. is een open-end beleggingsinstelling en is opgezet volgens een paraplustructuur. De gewone aandelen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. zijn onderverdeeld in verschillende series aandelen (de fondsen), waaraan het vermogen van de beleggingsmaatschappij wordt toegerekend en waarin afzonderlijk kan worden belegd. De fondsen als zodanig hebben geen rechtspersoonlijkheid; het vermogen is van een en dezelfde rechtspersoon: ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

Conform de Wet op het financieel toezicht (Wft) zijn de vermogens van de verschillende fondsen van elkaar gescheiden. Elk fonds heeft zijn eigen beleggingsbeleid, risicoprofiel en koersvorming. Tevens is de administratie van elk fonds gescheiden door het gebruik van separate rekeningen. Het kapitaal wordt in een afzonderlijk fonds gestort en afzonderlijk belegd. Zowel de kosten als de opbrengsten worden per fonds afzonderlijk verantwoord. Waardestijgingen en waardedalingen in de portefeuille van een fonds komen ten goede aan of ten laste van de houders van de desbetreffende serie aandelen. ASN Impact Investors als UCITS-beheerder is van mening dat het in het belang van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. en zijn aandeelhouders kan zijn om de uitgifte of inkoop van eigen aandelen te beperken of tijdelijk op te schorten als bijzondere omstandigheden daartoe noodzaken.

Voor nadere details van bovenstaande structuur verwijzen wij naar hoofdstuk 5 van het prospectus van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

ASN Impact Investors treedt op als UCITS-beheerder van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. Het stelt in die hoedanigheid het beleggingsbeleid van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. vast. ASN Impact Investors is tevens de statutaire directie van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

Elk ASN Beleggingsfonds betaalt aan ASN Impact Investors fondskosten. ASN Impact Investors betaalt uit deze fondskosten alle kosten die het voor het fonds maakt, zoals genoemd in hoofdstuk 11 van het prospectus. De kosten die de ASN Beleggingsfondsen aan ASN Impact Investors betalen, worden dagelijks (op beursdagen), naar rato van een vast percentage van het jaarlijkse vermogen van het fonds aan het einde van de dag, gereserveerd en ten laste van het vermogen van het betreffende fonds gebracht.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

De lopendekostenfactor (LKF) per beleggingsfonds bedraagt:

	<i>LKF (op jaarbasis)</i>	
	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
ASN Duurzaam Obligatiefonds	0,45%	0,45%
ASN Milieu & Waterfonds	1,00%	1,03% ¹
ASN Duurzaam Aandelenfonds	0,85%	0,85%
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1,20%	1,20%

¹ De fondskosten van het ASN Milieu & Waterfonds zijn vanaf 1 maart 2022 veranderd van 1,20% naar 1,00% op jaarbasis, waardoor de fondskosten voor 2022 uitkomen op 1,03%

ASN Impact Investors is de handelsnaam van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB). ABB een 100%-deelneming van ASN Duurzame Deelnemingen N.V., een 100%-deelneming van de Volksbank N.V. (de Volksbank). De Volksbank is statutair gevestigd te Utrecht op het adres Croeselaan 1, 3521 BJ. ASN Impact Investors is statutair gevestigd te Den Haag en houdt kantoor aldaar aan de Bezuidenhoutseweg 153, 2594 AG.

Op onderdelen zijn in deze jaarrekening bewoordingen gehanteerd die afwijken van de modellen voor beleggingsinstellingen zoals voorgeschreven in het Besluit modellen jaarrekening, omdat deze beter de inhoud van de post weergeven.

3.4.1 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Tenzij anders vermeld zijn alle bedragen in duizenden euro's en worden de posten die in de balans zijn opgenomen, gewaardeerd tegen marktwaarde.

Vreemde valuta

De rapportage- en functionele valuta van de vennootschap is de euro. Omrekening van activa en passiva in vreemde valuta's geschiedt tegen de geldende valutakoersen per balansdatum.

Ultimo verslagperiode werden voor de fondsen de volgende wisselkoersen gehanteerd (World Market/Reuters *closing spot rates*):

<i>Valutakoersen t.o.v. de euro</i>	<i>31-12-2023</i>	<i>31-12-2022</i>
Amerikaanse dollar	1,1046	1,0672
Australische dollar	1,6189	1,5738
Braziliaanse real	5,3659	5,6348
Britse pond	0,8665	0,8872
Canadese dollar	1,4566	1,4461
Deense kroon	7,4546	7,4364
Euro	1,0000	1,0000
Hongkong dollar	8,6257	8,3298
Japanse yen	155,7336	140,8183
Nieuwe Israëlische sjekel	3,9777	3,7658
Noorse kroon	11,2185	10,5135
Singaporese dollar	1,4571	1,4314
Taiwanese dollar	33,9023	32,8025
Zuid-Afrikaanse rand	20,2013	18,1593
Zuid-Koreaanse won	1.422,6787	1.349,5376
Zweedse kroon	11,1325	11,1202
Zwitserse frank	0,9297	0,9874

Voor aan- en verkopen gedurende de verslagperiode zijn de transactiekoersen gehanteerd. Voor posten van de winst-en-verliesrekening in vreemde valuta geldt eveneens de transactiekoers. Verschillen uit hoofde van de valutaomrekening worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Criteria voor opname in de balans

Een financieel instrument wordt in de balans opgenomen zodra het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen hieruit naar de vennootschap zullen vloeien. De reële waarde van een financieel instrument bij eerste opname

is gelijk aan de kostprijs van een financieel instrument. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het financiële instrument aan een derde worden overgedragen.

Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en simultaan af te wikkelen. Bovendien bestaat het stellige voornemen om de posten netto en simultaan af te wikkelen. De rentebaten en rentelasten die samenhangen met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen, worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen doet die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden beoordeeld. Dit is een regulier proces, waarbij minimaal maandelijks nieuwe beoordelingen plaatsvinden. Deze beoordelingen worden tevens gedocumenteerd. Het is mogelijk dat tussentijds nieuwe informatie naar voren komt op basis waarvan schattingen worden herzien. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De tabel *Waardering van financiële instrumenten tegen reële waarde* in de volgende paragraaf biedt nader inzicht in de mate waarin schattingen aan de orde zijn.

Beleggingen

Beschikking

De effecten staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

Bepaling reële waarde beleggingen

In overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving (RJ) 290.916 volgt onderstaand informatie over financiële instrumenten die in de jaarrekening tegen reële waarde worden gewaardeerd. Deze financiële instrumenten worden geclassificeerd en beschreven op de volgende niveaus (categorieën):

Categorie 1: de reële waarde is afgeleid van ter beurze genoteerde marktprijzen;

Categorie 2: de reële waarde is afgeleid van onafhankelijke taxaties;

Categorie 3: de reële waarde is afgeleid van een berekening van de netto contante waarde (NCW);

Categorie 4: de reële waarde is afgeleid van een andere geschikte methode.

Waardering van financiële instrumenten tegen reële waarde

		Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4
		<i>Ter beurze genoteerde marktprijzen</i>	<i>Onafhankelijke taxaties</i>	<i>Netto-contante-waardeberekeningen</i>	<i>Andere methode</i>
In € 1.000	31 december 2023				
ASN Duurzaam Aandelenfonds	1.656.720	1.646.610	-	-	10.110 ¹
ASN Duurzaam Obligatiefonds	551.781	551.781	-	-	-
ASN Milieu & Waterfonds	956.520	956.520	-	-	-
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	192.895	192.895	-	-	-
Totaal	3.357.916	3.347.806	-	-	10.110

¹ Betreft de belegging in het ASN Venture Capital Fonds. De waardering van het ASN Venture Capital Fonds wordt gebaseerd op de laatst bekende intrinsieke waarde.

		Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4
		Ter beurze genoteerde marktprijzen	Onafhankelijk ke taxaties	Netto- contante- waardeberek- eningen	Andere methode
In € 1.000	31 December 2022				
ASN Duurzaam Aandelenfonds	1.488.673	1.478.465	-	-	10.208 ¹
ASN Duurzaam Obligatiefonds	507.563	507.563	-	-	-
ASN Milieu & Waterfonds	880.323	880.323	-	-	-
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	181.953	181.953	-	-	-
Totaal	3.058.512	3.048.304	-	-	10.208

¹ Betreft de belegging in het ASN Venture Capital Fonds. De waardering van het ASN Venture Capital Fonds wordt gebaseerd op de laatst bekende intrinsieke waarde.

De beleggingen in de fondsen zijn doorgaans als liquide te beschouwen.

In overeenstemming met artikel 146 BGfo betreffen de categorie 1 beleggingen, financiële instrumenten die genoteerd staan op een gereguleerde markt. De categorie 4 beleggingen betreffen financiële instrumenten die op een niet-gereguleerde markt of een andere markt in financiële instrumenten worden verhandeld.

Transactiekosten

Transactiekosten bij aan- en verkoop van beleggingen worden verantwoord als onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Transactiekosten bij aankoop van beleggingen worden derhalve niet geactiveerd.

Transactiekosten voor vastrentende waarden zijn niet te bepalen omdat zij in de aan- en verkoopkoers zijn opgenomen en niet separaat identificeerbaar zijn. De totale omvang van de transactiekosten voor vastrentende waarden is derhalve niet met voldoende nauwkeurigheid vast te stellen. De omloopsnelheid van de portefeuille is een indicatie voor de relatieve transactiekosten.

Beleggingen met een beursnotering

Aandelen genoteerd aan een effectenbeurs worden gewaardeerd tegen reële waarde op basis van de meest recente slotkoers in de verslagperiode. Als financiële instrumenten op verschillende effectenbeurzen zijn genoteerd, bepaalt de UCITS-beheerder van welke effectenbeurs de koers in aanmerking wordt genomen.

Vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde. Als er een actieve markt bestaat, wordt gebruik gemaakt van de relevante biedkoersen of, als biedkoersen niet aanwezig zijn, van de relevante midkoers (tussen bieden en laten) ten tijde van het slot van de markt. Als een waardering niet mogelijk is op basis van quotes van informatieleveranciers, wordt gekeken naar waarderingen door andere externe partijen. In het geval van vastrentende producten wordt er bij de *lead manager* of de partij waarvan de stukken zijn overgenomen, een waardering opgevraagd. Als dit niet mogelijk is, wordt de koers modelmatig bepaald.

Beleggingen zonder beursnotering

Niet aan een effectenbeurs genoteerde of verhandelde beleggingen en eventuele incurante beleggingen worden in beginsel gewaardeerd op basis van een indicatieve waardering van externe partijen. Als deze niet beschikbaar is, bepaalt de UCITS-beheerder de waardering modelmatig. Hij stelt alles in het werk om een zo accuraat en recent mogelijke waardering toe te kennen. Dit betekent dat de waardering gedateerd kan zijn. Als na vaststelling van de intrinsieke waarde van het fonds per ultimo verslagperiode, maar voorafgaand aan publicatie van het jaarverslag, informatie beschikbaar komt die leidt tot een materieel ander inzicht in de intrinsieke waarde, wordt dit in het jaarverslag verwerkt en toegelicht.

De beleggingen van ASN Venture Capital Fonds N.V., waarin het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt, hebben het karakter van duurzaam durfkapitaal en zijn veelal niet-beursgenoteerd. Ten behoeve van de berekening van de intrinsieke waarde van het ASN Duurzaam Aandelenfonds wordt voor ASN Venture Capital Fonds N.V. dagelijks een intrinsieke waarde berekend op basis van op dat moment beschikbare informatie. Doordat gecontroleerde jaarcijfers van de fondsen waarin ASN Venture Capital Fonds N.V. belegt, per de datum van het verslag van de ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. ontbreken, resteert er enige onzekerheid over de waardering per balansdatum. Deze onzekerheid is inherent aan de aard van de beleggingen. Voor de niet-beursgenoteerde beleggingen in de portefeuille van ASN Venture Capital Fonds N.V.

geven de beheerders van deze fondsen doorgaans eens per kwartaal een waardering af per het einde van het voorgaande kwartaal.

Vorderingen en schulden

Vorderingen en schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Aangezien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen en schulden.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De nominale waarde is nagenoeg gelijk aan de marktwaarde als gevolg van de korte looptijden van de betreffende posten.

Op- en afslag bij toe- en uittredingen

Bij de uitgifte van aandelen van het fonds wordt de uitgifteprijs van de aandelen ten opzichte van de berekende intrinsieke waarde verhoogd met een opslag; bij de inkoop van aandelen wordt de inkoopprijs verlaagd met een afslag. Aandelen worden uitgegeven tegen de actuele intrinsieke waarde vermeerderd met een opslag, dan wel ingenomen tegen de actuele intrinsieke waarde verminderd met een afslag.

De op- en afslagen worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord onder de post *In rekening gebrachte op- en afslagen* en komen geheel ten goede aan het betreffende fonds. Zij dienen vooral om transactiekosten te dekken die bij het fonds in rekening worden gebracht over zijn beleggingstransacties. Deze transactiekosten bestaan uit vergoedingen voor onder andere brokerkosten, settlementkosten, valutaverschillen en vergoedingen voor marktimpact. Jaarlijks worden de op- en afslagen vastgesteld op basis van de gemiddelde transactiekosten die representatief zijn voor transacties op de financiële markten in de betreffende beleggingscategorie. Hierna staan de actuele op- en afslagen die gelden vanaf 4 maart 2024.

	ASN Duurzaam Obligatiefonds	ASN Milieu & Waterfonds	ASN Duurzaam Aandelenfonds	ASN Duurzaam Small & Midcapfonds
Opslag	+ 0,025%	+ 0,10%	+ 0,10%	+ 0,35%
Afslag	- 0,025%	- 0,10%	- 0,05%	- 0,30%

Gedurende het boekjaar 2023 waren vanaf 15 maart de volgende op- en afslagen van toepassing.

	ASN Duurzaam Obligatiefonds	ASN Milieu & Waterfonds	ASN Duurzaam Aandelenfonds	ASN Duurzaam Small & Midcapfonds
Opslag	+ 0,025%	+ 0,125%	+ 0,125%	+ 0,40%
Afslag	- 0,025%	- 0,10%	- 0,05%	- 0,40%

3.4.2 Grondslagen voor de resultaatbepaling

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt voornamelijk bepaald door de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de beleggingen gedurende de verslagperiode, onder aftrek van de kosten die aan de verslagperiode zijn toe te rekenen. De gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de verkoopopbrengst (inclusief verkoopkosten) de balanswaarde aan het begin van de verslagperiode in mindering te brengen, dan wel de gemiddelde kostprijs van de aankopen gedurende de verslagperiode. De niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de balanswaarde ultimo verslagperiode de balanswaarde aan het begin van de verslagperiode in mindering te brengen, dan wel de gemiddelde kostprijs van de aankopen gedurende de verslagperiode.

Daarnaast bestaat het resultaat in de beleggingsfondsen uit de directe beleggingsopbrengsten, zoals interest en dividend. Het dividend is het verdiende bruto contante dividend onder aftrek van provisie, voor zover het niet terug te vorderen

dividendbelasting is. De opbrengsten in de vorm van stockdividend worden als aankoop tegen nihil in de balans verwerkt. In het geval van keuzedividend (cashdividend of stockdividend) wordt bij de keuze voor stockdividend het niet ontvangen cashdividend verantwoord en als kostprijs van het stockdividend geregistreerd. De interestbaten zijn de bruto ontvangen rentes op (onderhandse) leningen, kredieten en obligaties, onder aftrek van een eventuele provisie. De rente wordt verantwoord in de periode waarop zij betrekking heeft.

Herwaarderingsreserve

Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen worden via de winst-en-verliesrekening verwerkt. Het deel van het resultaat dat betrekking heeft op positieve niet-gerealiseerde waardeveranderingen van niet-beursgenoteerde aandelen wordt niet uitgekeerd aan de participanten, maar toegevoegd aan de herwaarderingsreserve. De herwaarderingsreserve is gecreëerd door het bedrag van de positieve niet-gerealiseerde waardeverandering in mindering te brengen op de overige reserve in het eigen vermogen.

Deze herwaarderingsreserve is opgenomen in de balans van het fonds.

Lopendekostenfactor (LKF)

De lopendekostenfactor (LKF) geeft de totale kosten die ten laste van het fonds komen weer als percentage van het gemiddelde fondsvermogen. Bij de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of *net asset value* (NAV) wordt afgegeven. De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten alle kosten die in een verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten. De lopende kosten worden uitgedrukt in procenten van het gemiddelde fondsvermogen van het betreffende fonds in de verslagperiode.

Behalve de fondskosten worden geen andere kosten aan de fondsen in rekening gebracht. Door de berekeningsmethodiek van de kostenvergoeding wijken de lopende kosten in beginsel niet af van de fondskosten.

Omloopfactor

De omloopfactor van de activa geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het fonds. Dit biedt inzicht in de mate waarin er actief beheer plaatsvindt in de beleggingsportefeuille. Een negatieve omloopfactor geeft aan dat de dekking vanuit de op- en afslag hoger is dan de transactiekosten van het fonds.

De omloopfactor wordt als volgt berekend:

$$[(\text{Totaal 1} - \text{Totaal 2}) / X] * 100$$

99

Totaal 1: het totale bedrag aan effectentransacties (effectenaankopen + effectenverkopen)

Totaal 2: het totale bedrag aan transacties (uitgiftes + inkopen) van deelnemingsrechten van de beleggingsinstelling

X: de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling

Het gemiddelde fondsvermogen over de verslagperiode wordt bepaald op basis van de frequentie waarmee de NAV wordt afgegeven. De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

3.4.3 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst van de liquide middelen die gedurende de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen, en de wijze waarop deze zijn aangewend. De kasstromen worden gesplitst in operationele (beleggings)activiteiten en financieringsactiviteiten. Als liquide middelen worden aangemerkt alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. In het kasstroomoverzicht wordt het resultaat door middel van aanpassingen hierop tot kasstromen herleid. Deze aanpassingen betreffen onder andere correcties op de overlopende posten.

3.4.4 Grondslagen voor de fondsen

De jaarrekening van de fondsen is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. De grondslagen die van toepassing zijn voor ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V., zoals uiteengezet in de voorgaande paragrafen: i) Grondslagen voor de waardering van activa en passiva; ii) Grondslagen voor de resultaatbepaling; en iii) Kasstroomoverzicht, zijn overeenkomstig van toepassing op de fondsen.

3.4.5 Fiscale aspecten

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. heeft de status van fiscale beleggingsinstelling zoals bedoeld in artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, zoals nader is uitgewerkt in het Besluit beleggingsinstellingen.

Dit houdt in dat ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. aan een tarief van 0% voor de vennootschapsbelasting onderworpen is als het voldoet aan de voorwaarden die in de wet- en regelgeving worden genoemd. Een van die voorwaarden is dat het fonds de winst die voor uitdeling beschikbaar is, binnen acht maanden na afloop van het boekjaar aan de aandeelhouders uitkeert (de doorstootverplichting).

Voor meer informatie verwijzen wij naar het prospectus.

Fiscale risico's

Wijzigingsrisico belastingregimes

Het wijzigingsrisico met betrekking tot belastingregimes houdt in hoofdlijnen in dat een overheid de belastingwetgeving in ongunstige zin voor een fonds verandert. Daardoor wordt de waarde van de beleggingsportefeuille en/of de waarde van het eigen vermogen van een fonds of pool negatief beïnvloed. Het is niet uitgesloten dat de wet of wetsinterpretatie verandert, al dan niet met terugwerkende kracht. Het is daardoor mogelijk dat additionele belastingen verschuldigd worden, inclusief eventuele bronheffingen met betrekking tot betaalbaar gestelde dividenden of rente, die niet voorzien waren toen het prospectus werd uitgebracht of ten tijde van aankoop, waardering of verkoop. Dit risico neemt toe naarmate er meer wordt belegd in landen met minder stabiele regeringen en democratische procedures bij de totstandkoming van (belasting)wetgeving. Alle fondsen beleggen overwegend in landen waar deze minder gunstige externe factoren niet van toepassing zijn. Niettemin geldt het wijzigingsrisico belastingregimes voor alle beleggingen in alle landen, inclusief het Nederlandse belastingregime. Dit risico bestaat zowel op fondsniveau als op aandeelhoudersniveau.

Risico niet-behouden status van fiscale beleggingsinstelling

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. heeft de status van fiscale beleggingsinstelling conform artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Als gevolg daarvan worden de winsten en verliezen belast tegen 0%. Aan de status van fiscale beleggingsinstelling wordt een aantal voorwaarden gesteld. Elk fonds dient separaat aan deze voorwaarden te voldoen. Als de fondsen niet voldoen aan een van de voorwaarden, leidt dit tot verlies van de status van fiscale beleggingsinstelling per 1 januari van het jaar waarin zij niet langer voldoen aan de voorwaarden. Als een fonds niet (tijdig) voldoet aan de doorstootverplichting, verliest ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. deze status reeds met ingang van het jaar waarop de doorstoot betrekking heeft. Het verlies van de status van fiscale beleggingsinstelling heeft tot gevolg dat de fondsen dan belastingplichtig worden tegen het reguliere tarief vennootschapsbelasting van 25%. Daarnaast vindt er belastingheffing plaats over specifiek gevormde reserves. Bij een beursgenoteerd fonds is er een verhoogd risico omdat er geen volledig zicht is op wie de aandeelhouders in het fonds zijn. De UCITS-beheerder heeft passende maatregelen geformuleerd om dit risico te mitigeren.

Erosierisico fondsvermogen

Uit hoofde van de status van fiscale beleggingsinstelling moet ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. jaarlijks de fiscale winst nagenoeg geheel aan de aandeelhouders uitkeren. De fiscale jaarwinst kan onder omstandigheden hoger uitkomen dan de winst die wordt berekend op grond van de regels die gelden bij het opstellen van de statutaire jaarrekening. Daarnaast kan een fonds onder omstandigheden een beleid voeren waarbij meer dividend wordt uitgekeerd dan het jaarresultaat. Als gevolg hiervan is het mogelijk dat het vermogen van de beleggingsinstelling door een dividenduitkering meer afneemt dan de omvang van de jaarwinst. Dit risico wordt beperkt door een actief herbeleggingsbeleid van de fondsen.

Risico uit hoofde van FATCA/CRS

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. moet voldoen aan de Amerikaanse Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA), de Common Reporting Standard (CRS) en de bepalingen die in dat kader in de Nederlandse wet zijn opgenomen. Een daarvan is dat het de status van aandeelhouders onder FATCA of de Nederlandse wet moet kunnen (blijven) vaststellen. Daarom kan het aan aandeelhouders documentatie opvragen. Als de beheerder niet voldoet aan FATCA, waardoor het

fonds wordt onderworpen aan bronbelasting van de Verenigde Staten op zijn beleggingen, dan kan dit gevolgen hebben voor de waarde van het fonds.

Afdrachtverminderingrisico

Als van winstbelasting vrijgestelde (pensioen)lichamen en buitenlandse partijen die een teruggaaf van Nederlandse dividendbelasting kunnen claimen, toe- of uittreden, kan dit invloed hebben op het rendement van een fonds. Deze participanten wijzigen namelijk de mate waarin ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. een fiscale faciliteit (de afdrachtsvermindering) kan toepassen. De afdrachtsvermindering wordt verminderd overeenkomstig het percentage aandeelhouders dat geen recht heeft op de afdrachtvermindering.

Dividendbelasting en buitenlandse bronbelasting

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. dient op uitgekeerd dividend aan aandeelhouders in beginsel 15% dividendbelasting in te houden.

Op dividend dat ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. van Nederlandse beleggingen ontvangt, wordt in beginsel ook 15% dividendbelasting ingehouden. Op dividend, rente en royalty's die het van buitenlandse beleggingen ontvangt, kan het betreffende land bronbelasting inhouden. Veel landen houden een bronbelasting in op betaalde rente en uitgekeerde dividenden. Als Nederland met het bronland een verdrag heeft gesloten om dubbele belasting te voorkomen, kan het toepasselijke bronbelastingtarief op grond van het belastingverdrag mogelijk worden verlaagd tot lager dan het nationaalrechtelijke bronbelastingtarief van dat bronland. Afhankelijk van het betreffende belastingverdrag vraagt ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. in beginsel bij de buitenlandse belastingautoriteiten om een (gedeeltelijke) teruggaaf van de ingehouden bronbelasting (tot aan het verdragstarief). Voor de resterende buitenlandse bronbelasting (tot maximaal 15%, of het verdragstarief als dat lager is) kan gebruik worden gemaakt van de afdrachtvermindering voor de dividendbelasting. Deze afdrachtvermindering mag ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. niet toepassen ter zake van buitenlandse bronbelasting voor zover er van winstbelasting vrijgestelde (pensioen)lichamen en buitenlandse partijen die een teruggaaf van Nederlandse dividendbelasting kunnen claimen, deelnemen in ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. Dit heeft mogelijk een negatieve impact op het rendement van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. De grootte van de impact is afhankelijk van het belang van deze beleggers in het fonds.

3.4.6 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen

De activiteiten van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. brengen verschillende financiële risico's met zich mee. Omdat elk fonds een eigen beleggingsbeleid voert, variëren deze risico's per fonds. Om uitvoering te geven aan het beleggingsbeleid, beleggen de fondsen in directe beleggingen. Het risicoprofiel van een fonds wordt bepaald door (de combinatie van) directe beleggingen waarin het fonds belegt.

101

De financiële risico's zijn vooral het marktrisico aandelen, renterisico, valutarisico, concentratierisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico. Hierna worden deze risico's per fonds weergegeven.

3.4.6.1 ASN Duurzaam Aandelenfonds Marktrisico aandelen

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt in aandelen en is derhalve blootgesteld aan het risico van waardefluctuaties als gevolg van de ontwikkelingen op de aandelenmarkten. Dit risico wordt (gedeeltelijk) beperkt door de beleggingen in de portefeuille te spreiden over onder andere regio's en sectoren.

De toelichting op de jaarrekening van het ASN Duurzaam Aandelenfonds (zie hoofdstuk 4.1) geeft inzicht in de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaaf. Als indicator voor het marktrisico wordt de absolute VaR gehanteerd. De VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op maandbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum. Gedurende de periode bedroegen de waarden van de laagste, hoogste en gemiddelde VaR-cijfers respectievelijk 33,24%, 35,57% en 34,10%, wat neerkomt op 66,48%, 71,14% en 68,20% van de door de Beheerder gehanteerde limiet van 50%. Voor het bepalen van de global exposure wordt de commitment benadering gehanteerd. Deze was over de verslagperiode nihil, omdat er geen derivaten zijn toegestaan in het fonds.

Renterisico

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt niet in vastrentende financiële instrumenten en is hierdoor niet blootgesteld aan een (significant) renterisico.

Valutarisico

De valutarisico's die voortkomen uit de beleggingen van het ASN Duurzaam Aandelenfonds worden niet afgedekt. Derhalve brengt beleggen in het fonds valutarisico met zich mee. Ultimo verslagperiode belegde het fonds de volgende bedragen in euro's en andere valuta's:

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Euro	418.958	25,2	491.627	32,9
Amerikaanse dollar	363.695	21,9	237.683	15,9
Britse pond	251.672	15,2	208.880	14,0
Japanse yen	167.699	10,1	136.408	9,2
Zwitserse frank	140.438	8,5	97.683	6,6
Deense kroon	108.861	6,6	109.935	7,4
Zweedse kroon	73.125	4,4	77.574	5,2
Australische dollar	66.746	4,0	50.416	3,4
Taiwanese dollar	35.674	2,2	56.389	3,8
Zuid-Koreaanse won	13.083	0,8	12.959	0,9
Zuid-Afrikaanse rand	8.518	0,5	905	0,1
Canadese dollar	5.197	0,3	5.511	0,4
Hongkong dollar	1.203	0,1	1.432	0,1
Noorse kroon	1.001	0,1	1.271	0,1
Braziliaanse real	850	0,1	-	-
Totaal	1.656.720	100,0	1.488.673	100,0

Concentratierisico

Het beleggingsbeleid is erop gericht het concentratierisico te beheersen door bandbreedtes in te stellen voor de regionale verdeling en limieten te hanteren voor het maximale percentage van het vermogen dat het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt in één bedrijf of instelling. Het fonds mag nooit meer dan 5% van het vermogen beleggen in één bedrijf of instelling.

De toelichting op de jaarrekening van het ASN Duurzaam Aandelenfonds (zie hoofdstuk 4.1) geeft inzicht in de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

Kredietrisico

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds loopt kredietrisico, voornamelijk als gevolg van verkooptransacties waardoor kortlopende vorderingen ontstaan. Het risico van deze kortlopende vorderingen is zeer laag, doordat de onderliggende activa worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag. Het maximale kredietrisico van het fonds wordt bepaald door de som van de liquide middelen en de vorderingen. Dit risico bedroeg ultimo verslagperiode € 18,2 miljoen (ultimo 2022: € 13,2 miljoen).

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico is het risico dat het ASN Duurzaam Aandelenfonds niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om te voldoen aan financiële verplichtingen op korte of langere termijn, hetzij in normale omstandigheden, hetzij in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt overwegend in goed verhandelbare beursgenoteerde beleggingen. Het fonds is hierdoor niet blootgesteld aan een significant liquiditeitsrisico.

3.4.6.2 ASN Duurzaam Obligatiefonds

Marktrisico aandelen

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt niet in aandelen en is derhalve niet blootgesteld aan het risico van waardefluctuaties als gevolg van de ontwikkelingen op de aandelenmarkten.

Renterisico

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt overwegend in vastrentende financiële instrumenten en is hierdoor blootgesteld aan een (significant) renterisico. De toelichting op de jaarrekening van het ASN Duurzaam Obligatiefonds (zie hoofdstuk 4.2) geeft inzicht in de *modified duration* en de renteherzieningsdata van de beleggingen van het ASN Duurzaam Obligatiefonds.

De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaaf. Als indicator voor het marktrisico wordt de absolute VaR gehanteerd. De VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op maandbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum. Gedurende de periode bedroegen de waarden van de laagste, hoogste en gemiddelde VaR-cijfers respectievelijk 9,61%, 10,84% en 10,25%, wat neerkomt op 174,73%, 179,09% en 186,36% van de door de Beheerder gehanteerde limiet van 5,5%. In de verslagperiode werd de limiet voor de VaR het hele jaar overschreden door de fors gestegen rente. Er zijn geen maatregelen getroffen om dit risico te mitigeren, aangezien naast de VaR ook wordt gestuurd op de duration van het fonds en deze binnen de bandbreedtes bleef. Voor het bepalen van de global exposure wordt de commitment benadering gehanteerd. Deze was over de verslagperiode nihil, omdat er geen derivaten zijn toegestaan in het fonds.

Valutarisico

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt alleen in obligaties en in *green* en *social bonds* die een notering in euro's hebben. Het ASN Duurzaam Obligatiefonds loopt derhalve geen valutarisico over zijn beleggingen.

Concentratierisico

Het beleggingsbeleid is erop gericht het concentratierisico te beheersen door limieten in te stellen voor:

- Het maximale percentage van het vermogen dat het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt in financiële instrumenten uitgegeven door één land. Het fonds mag niet meer dan 35% van het vermogen beleggen in (financiële instrumenten uitgegeven door) één land. Minder liquide landen worden gemaximeerd op 2% van het fondsvermogen.
- Het maximale percentage van het vermogen dat het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt in green en social bonds. Het fonds mag niet meer dan 30% van het vermogen beleggen in green en social bonds.

De toelichting op de jaarrekening van het ASN Duurzaam Obligatiefonds (zie hoofdstuk 4.2) geeft inzicht in de individuele beleggingen van het fonds en spreiding van de beleggingen over landen.

Kredietrisico

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt in staatsobligaties en green en social bonds. Voor het fonds gelden geen eisen voor de minimale rating per individuele obligatie en voor de minimale rating van de portefeuille. Tevens gelden er geen restricties voor de omvang van de leningen.

ASN Impact Investors bepaalt het universum van landen waarin het ASN Duurzaam Obligatiefonds via obligaties kan beleggen. De portefeuille is ingericht op basis van de scores die landen behalen op het gebied van duurzaamheid, hun terugbetaalcapaciteit en een liquiditeitsfilter.

De toelichting op de jaarcijfers van het ASN Duurzaam Obligatiefonds (zie hoofdstuk 4.2) geeft inzicht in de individuele beleggingen van het fonds en de verdeling van de beleggingen van het fonds per kredietratingklasse.

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds loopt kredietrisico. Het maximale kredietrisico wordt bepaald door de som van de liquide middelen, de vorderingen en de waarde van de vastrentende beleggingen. Dit risico bedroeg ultimo verslagperiode € 558,3 miljoen (ultimo 2022: € 515,4 miljoen).

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeits- en handelbaarheidsrisico is het risico dat het ASN Duurzaam Obligatiefonds niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om te voldoen aan financiële verplichtingen op korte of langere termijn, hetzij in normale omstandigheden, hetzij in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt overwegend in goed verhandelbare beursgenoteerde beleggingen. Het fonds is hierdoor niet blootgesteld aan een significant liquiditeitsrisico.

3.4.6.3 ASN Milieu & Waterfonds

Marktrisico aandelen

Het ASN Milieu & Waterfonds belegt in aandelen en is derhalve blootgesteld aan het risico van waardefluctuaties als gevolg van de ontwikkelingen op de aandelenmarkten. Dit risico wordt (gedeeltelijk) beperkt door de beleggingen in de portefeuille te spreiden, onder andere over regio's en sectoren. De toelichting op de jaarrekening van het fonds (zie hoofdstuk 4.3) geeft inzicht in de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaaf. Als indicator voor het marktrisico wordt de absolute VaR gehanteerd. De VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op maandbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum. Gedurende de periode bedroegen de waarden van de laagste, hoogste en gemiddelde VaR-cijfers respectievelijk 38,11%, 39,36% en 38,78%, wat neerkomt op 69,29%, 71,56% en 70,51% van de door de Beheerder gehanteerde limiet van 55%. Voor het bepalen van de global exposure wordt de commitment benadering gehanteerd. Deze was over de verslagperiode nihil, omdat er geen derivaten zijn toegestaan in het fonds.

Renterisico

Het ASN Milieu & Waterfonds belegt niet in vastrentende financiële instrumenten en is hierdoor niet blootgesteld aan een (significant) renterisico.

Valutarisico

De valutarisico's die voortkomen uit de beleggingen van het ASN Milieu & Waterfonds worden niet afgedekt. Derhalve brengt beleggen in het fonds valutarisico met zich mee. Ultimo verslagperiode belegde het fonds de volgende bedragen in euro's en andere valuta's:

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Amerikaanse dollar	399.066	41,6	341.846	38,8
Euro	161.969	16,9	164.094	18,6
Britse pond	95.481	10,0	78.787	8,9
Zwitserse frank	85.821	9,0	66.618	7,6
Deense kroon	46.434	4,9	48.352	5,5
Canadese dollar	42.070	4,4	33.002	3,7
Japanse yen	35.234	3,7	28.176	3,2
Hongkong dollar	22.954	2,4	34.002	3,9
Australische dollar	20.542	2,1	20.958	2,4
Nieuwe Israëlische sjekel	15.807	1,7	13.815	1,6
Taiwanese dollar	14.305	1,5	13.809	1,6
Zweedse kroon	10.180	1,1	31.104	3,5
Noorse kroon	6.657	0,7	5.760	0,7
Totaal	956.520	100,0	880.323	100,0

Concentratierisico

Het beleggingsbeleid is erop gericht het concentratierisico te beheersen door bandbreedtes in te stellen voor de regionale verdeling en de sectorverdeling, en een limiet te hanteren voor het maximale percentage van het vermogen dat het ASN Milieu & Waterfonds belegt in één bedrijf of instelling.

Ultimo verslagperiode gelden de volgende bandbreedtes voor de regionale respectievelijk sectorverdeling:

Regionale verdeling beleggingsportefeuille	
Europa	30-60%
Verenigde Staten en Canada	15-50%
Rest van de wereld	5-35%

Sectorverdeling beleggingsportefeuille

Duurzame energie en mobiliteit	20-50%
Waterinfrastructuur en -technologie	25-60%
Circulaire economie	0-20%
Voeding en landbouw	0-20%

Het ASN Milieu & Waterfonds mag nooit meer dan 5% van het vermogen beleggen in één bedrijf of instelling.

De toelichting op de jaarrekening van het ASN Milieu & Waterfonds (zie hoofdstuk 4.3) geeft inzicht in de beleggingen van het fonds en de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

Kredietrisico

Het ASN Milieu & Waterfonds loopt kredietrisico, voornamelijk als gevolg van verkooptransacties waardoor kortlopende vorderingen ontstaan. Het risico van deze kortlopende vorderingen is zeer laag doordat de onderliggende activa worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag. Het maximale kredietrisico van het fonds wordt bepaald door de som van de liquide middelen en de vorderingen. Dit risico bedroeg ultimo verslagperiode € 19,4 miljoen (ultimo 2022: € 25,4 miljoen).

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico is het risico dat het ASN Milieu & Waterfonds niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om te voldoen aan financiële verplichtingen op korte of langere termijn, hetzij in normale omstandigheden, hetzij in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

Het ASN Milieu & Waterfonds belegt overwegend in goed verhandelbare beursgenoteerde beleggingen. Het fonds is hierdoor niet blootgesteld aan een significant liquiditeitsrisico.

3.4.6.4 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds**Marktrisico aandelen**

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegt in aandelen en is derhalve blootgesteld aan het risico van waardefluctuaties als gevolg van de ontwikkelingen op de aandelenmarkten. Dit risico wordt (gedeeltelijk) beperkt door de beleggingen in de portefeuille te spreiden, onder andere over regio's en sectoren. De toelichting op de jaarrekening van het fonds (zie hoofdstuk 4.4) geeft inzicht in de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaf. Als indicator voor het marktrisico wordt de absolute VaR gehanteerd. De VaR techniek geeft de (maximale) daling van de net asset value (NAV) in procenten, waarbij de daling niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op maandbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het Fonds op de rapportage datum. Gedurende de periode bedroegen de waarden van de laagste, hoogste en gemiddelde VaR-cijfers respectievelijk 37,44%, 44,53% en 42,47%, wat neerkomt op 68,07%, 80,96% en 77,22% van de door de Beheerder gehanteerde limiet van 55%. Voor het bepalen van de global exposure wordt de commitment benadering gehanteerd. Deze was over de verslagperiode nihil, omdat er geen derivaten zijn toegestaan in het fonds.

Renterisico

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegt niet in vastrentende financiële instrumenten en is hierdoor niet blootgesteld aan een (significant) renterisico.

Valutarisico

De valutarisico's die voortkomen uit de beleggingen van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds worden niet afgedekt. Derhalve brengt beleggen in het fonds valutarisico met zich mee. Ultimo verslagperiode belegde het fonds de volgende bedragen in euro's en andere valuta's:

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Euro	124.958	64,8	117.294	64,4
Britse pond	47.889	24,8	39.432	21,7
Zwitserse frank	12.445	6,5	11.629	6,4
Zweedse kroon	7.603	3,9	13.598	7,5
Totaal	192.895	100,0	181.953	100,0

Concentratierisico

Het beleggingsbeleid is erop gericht het concentratierisico te beheersen door bandbreedtes in te stellen voor de regionale verdeling, door limieten te hanteren voor het maximale percentage van het vermogen dat het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegt in één bedrijf of instelling, en door limieten te hanteren voor het maximale belang dat het fonds verkrijgt in de vennootschap waarin het belegt.

Ultimo verslagperiode gelden de volgende bandbreedtes en limieten voor de beleggingen van het fonds:

- Maximaal 10% van het vermogen mag zijn belegd in één bedrijf of instelling.
- De marktkapitalisatie van een bedrijf moet bij opname in de portefeuille kleiner zijn dan 6 miljard euro; gedurende de belegging mag de marktkapitalisatie maximaal drie maanden lang groter zijn dan 10 miljard euro.
- Als het fonds aandelen in een onderneming koopt, mag dit belang op het moment van aankoop maximaal 5% van het aandelenkapitaal van deze onderneming uitmaken.
- Als het fonds aandelen in een onderneming koopt, mag dit belang maximaal 5% van het vermogen uitmaken; gedurende de belegging mag het belang niet groter worden dan 10% van het vermogen.
- De belangen die groter zijn dan 5% van het vermogen, mogen samen niet meer dan 40% van het vermogen uitmaken.
- Regionale verdeling: 100% Europa.

De toelichting op de jaarrekening van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds (zie hoofdstuk 4.4) geeft inzicht in de beleggingen van het fonds en de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

Kredietrisico

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds loopt kredietrisico, voornamelijk als gevolg van verkooptransacties waardoor kortlopende vorderingen ontstaan. Het risico van deze kortlopende vorderingen is zeer laag doordat de onderliggende activa worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag. Het maximale kredietrisico van het fonds wordt bepaald door de som van de liquide middelen en de vorderingen. Dit risico bedroeg ultimo verslagperiode € 8,8 miljoen (ultimo 2022: € 8,3 miljoen).

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico is het risico dat het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om te voldoen aan financiële verplichtingen op korte of langere termijn, hetzij in normale omstandigheden, hetzij in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegt overwegend in goed verhandelbare beursgenoteerde beleggingen. Het fonds is hierdoor niet blootgesteld aan een significant liquiditeitsrisico.

3.5 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Verloop directe beleggingen

<i>In € 1.000</i>	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand begin periode	3.058.512	3.785.165
Aankopen	1.364.951	1.142.364
Verkopen	-1.531.188	-1.085.483
Lossingen	-10.664	-10.836
Gerealiseerde waardeveranderingen	146.140	-101.565
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	330.165	-671.133
Stand ultimo periode	3.357.916	3.058.512

Voor een nadere specificatie van de directe beleggingen verwijzen wij naar de toelichting op de beleggingen bij de vier fondsen (Hoofdstuk 4 (A) Beleggingen).

(B) Vorderingen

Onder de vorderingen zijn opgenomen:

<i>In € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van effectentransacties	5.105	1.874
Te vorderen dividend	3.055	3.175
Te vorderen dividend-/bronbelasting	14.990	13.059
Lopende rente obligaties	3.359	2.898
Subtotaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	26.509	21.006
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	714	451
Subtotaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	714	451
Totaal	27.223	21.457

Van de bovenstaande vorderingen heeft een saldo van € 8,86 miljoen (2022: € 6,54 miljoen) een looptijd langer dan één jaar. Dit betreft in zijn geheel terug te vorderen dividend- of bronbelasting.

(C) Overige activa

Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Kortlopende schulden

Onder de kortlopende schulden zijn opgenomen:

<i>In € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van effectentransacties	2.004	2.135
Te betalen fondskosten	2.424	2.301
Subtotaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	4.428	4.436
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	6.974	2.027
Subtotaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	6.974	2.027
Totaal	11.402	6.463

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Eigen vermogen

Het eigen vermogen is als volgt over de fondsen verdeeld:

<i>In € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
ASN Duurzaam Aandelenfonds	1.668.300	1.498.937
ASN Duurzaam Obligatiefonds	557.505	514.943
ASN Milieu & Waterfonds	973.003	903.536
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	200.624	189.331
Totaal	3.399.432	3.106.747

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal is verdeeld in (twintig series van in totaal) 146.000.000 gewone aandelen van nominaal € 5,00 en één prioriteitsaandeel van nominaal € 2,50. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt derhalve € 730.000.002,50.

De tabellen op de volgende pagina specificeren achtereenvolgens het verloop van het aantal uitstaande aandelen, het verloop van het geplaatste kapitaal, agio, overige reserves en het onverdeeld resultaat in 2023 en 2022.

	ASN Duurzaam Aandelenfonds	ASN Duurzaam Obligatiefonds	ASN Milieu & Waterfonds	ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	Prioriteits- aandeel	Totaal
Stand per 01-01-2022	11.290.696	22.066.024	20.115.995	3.804.203	1	57.276.919
Uitgegeven aandelen	1.108.371	2.929.828	1.457.054	590.815	-	6.086.068
Ingekochte aandelen	-893.802	-3.096.704	-1.386.428	-318.243	-	-5.695.177
Stand per 31-12-2022	11.505.265	21.899.148	20.186.621	4.076.775	1	57.667.810
Uitgegeven aandelen	770.180	2.940.939	911.735	333.985	-	4.956.839
Ingekochte aandelen	-1.880.239	-2.277.123	-1.293.036	-383.647	-	-5.834.045
Stand per 31-12-2023	10.395.206	22.562.964	19.805.320	4.027.113	1	56.790.604

In € 1.000

	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	288.340	286.385
Uitgegeven aandelen	24.784	30.431
Ingekochte aandelen	-29.170	-28.476
Stand ultimo periode	283.954	288.340
Agio		
Stand begin periode	2.210.467	2.115.685
Uitgegeven aandelen	214.288	303.268
Ingekochte aandelen	-294.264	-208.486
Stand ultimo periode	2.130.491	2.210.467
Herwaarderingsreserve		
Stand begin periode	168	-
Onttrekking/toevoeging inzake aandelenparticipaties	-97	168
Stand ultimo periode	71	168¹
Overige reserves		
Stand begin periode	1.339.611	868.422
Mutatie aan herwaarderingsreserve inzake aandelenparticipaties	97	-168
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-784.839	520.289
Ingekochte aandelen	-87.614	-48.932
Stand ultimo periode	467.255	1.339.611¹
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-731.839	572.744
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	784.839	-520.289
Uitgekeerd dividend	-53.000	-52.455
Resultaat over de verslagperiode	517.661	-731.839
Stand ultimo periode	517.661	-731.839
Totaal eigen vermogen	3.399.432	3.106.747

¹ De vergelijkende cijfers zijn aangepast als gevolg van toevoeging van de positieve niet-gerealiseerde waardeverandering van het ASN Venture Capital Fonds N.V. aan de Herwaarderingsreserve

Voor het vijftjarenoverzicht verwijzen wij naar de toelichtingen op de afzonderlijke fondsen.

Mutatieoverzicht eigen vermogen

<i>In € 1.000</i>	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand begin periode	3.106.747	3.843.236
Uitgegeven aandelen	239.072	333.699
Ingekochte aandelen	-411.048	-285.894
Stand ultimo periode	2.934.771	3.891.041
Opbrengsten uit beleggingen	68.779	68.891
Beheervergoeding	-28.213	-28.597
Overige bedrijfslasten	-576	-461
	39.990	39.833
Waardeveranderingen beleggingen	476.305	-772.698
In rekening gebrachte op- en afslagen	562	718
Overige bedrijfsopbrengsten	804	308
Resultaat	517.661	-731.839
Uitgekeerd dividend	-53.000	-52.455
Totaal eigen vermogen	3.399.432	3.106.747

3.6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

De gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door de boekwaarde in mindering te brengen op de verkoopopbrengst (inclusief verkoopkosten). In overeenstemming met RJ 615.405a volgt per beleggingsfonds onderstaand informatie over de gerealiseerde waardeveranderingen uit beleggingen.

Gerealiseerde waardeveranderingen per beleggingsfonds

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
ASN Duurzaam Aandelenfonds	98.063	-62.862
ASN Duurzaam Obligatiefonds	2.414	-13.650
ASN Milieu & Waterfonds	38.933	-16.286
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	6.730	-8.767
Totaal	146.140	-101.565

De uitsplitsing in gerealiseerde winsten en verliezen is opgenomen in de jaarrekening van de fondsen.

(G) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

De niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de balanswaarde ultimo verslagperiode hetzij de balanswaarde aan het begin van het boekjaar, hetzij de gemiddelde kostprijs van de aankopen gedurende de verslagperiode in mindering te brengen. In overeenstemming met RJ 615.405a volgt per beleggingsfonds onderstaand informatie over de niet-gerealiseerde waardeveranderingen uit beleggingen.

Niet-gerealiseerde waardeveranderingen per beleggingsfonds

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
ASN Duurzaam Aandelenfonds	248.054	-349.165
ASN Duurzaam Obligatiefonds	22.325	-69.676
ASN Milieu & Waterfonds	52.546	-209.735
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	7.240	-42.557
Totaal	330.165	-671.133

De uitsplitsing in ongerealiseerde winsten en verliezen is opgenomen in de jaarrekening van de fondsen.

(H) Bedrijfslasten

Fondskosten

ASN Impact Investors brengt fondskosten in rekening bij de fondsen. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van de fondsen. Dit gebeurt naar rato van de percentages per fonds op jaarbasis die in het prospectus zijn genoemd en het vermogen van het fonds per dagultimo. Deze vergoeding wordt iedere maand achteraf in rekening gebracht. ASN Impact Investors brengt aan het einde van iedere maand het maandtotaal van de aldus berekende en gereserveerde fondskosten in rekening aan ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

De fondskosten dienen om alle kosten van de fondsen te dekken, inclusief de vergoeding aan de vermogensbeheerders van de fondsen, de bewaarder, de *custodian*, de *fund agent*, het duurzaamheidsonderzoek, de accountant, het toezicht, fiscaal en juridisch advies, alsmede de settlementskosten, de marketingkosten, de kosten van diensten van derden en de beloning van de raad van commissarissen.

Een uitzondering hierop zijn de transactiekosten. Dit zijn de directe kosten die samenhangen met de aan- en verkoop van beleggingen. Deze kosten worden (gedeeltelijk) gedekt uit een opslag op de intrinsieke waarde bij een (per saldo) uitgifte van aandelen in ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V., dan wel een afslag van de intrinsieke waarde bij een (per saldo) inkoop van eigen aandelen.

Uitgangspunt bij de vaststelling van de hoogte van de op- en afslag is dat ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. de transactiekosten dekt die het gemiddeld op lange termijn maakt bij inkoop en uitgifte van eigen aandelen. Uit oogpunt van transparantie en eenvoud wordt de op- of afslag uitgedrukt in een vast percentage van de intrinsieke waarde. De hoogte

wordt bepaald op basis van reële aan- en verkoopkosten van de financiële instrumenten waarin de fondsen beleggen. ASN Impact Investors kan het betreffende percentage aanpassen als het langetermijngemiddelde als gevolg van marktomstandigheden is gewijzigd. ASN Impact Investors evalueert jaarlijks de kosten van de op- en afslag. De op- of afslag komt geheel ten goede aan ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. Dit kan daarmee de aankoopkosten en verkoopkosten van de onderliggende financiële instrumenten voldoen. Dit beschermt zittende beleggers in de fondsen tegen de kosten die ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. moet maken om eigen aandelen uit te geven of in te kopen.

Fondskosten per beleggingsfonds

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
ASN Duurzaam Aandelenfonds	13.969	13.729
ASN Duurzaam Obligatiefonds	2.440	2.480
ASN Milieu & Waterfonds	9.453	10.034
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	2.351	2.354
Totaal	28.213	28.597

Lopendekostenfactor (LKF)

De lopendekostenfactor (LKF) geeft de totale kosten die ten laste van het fonds komen weer als percentage van het gemiddelde fondsvermogen. Bij de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of *net asset value* (NAV) wordt afgegeven. De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten alle kosten die in een verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten. De lopende kosten worden uitgedrukt in procenten van het gemiddelde fondsvermogen van het betreffende fonds in de verslagperiode. De lopendekostenfactor voor elk van de fondsen is vermeld in hoofdstuk 1.4.

Behalve de fondskosten worden geen andere kosten aan de fondsen in rekening gebracht. Door de berekeningsmethodiek van de kostenvergoeding wijken de lopende kosten in beginsel niet af van de fondskosten.

Omloopfactor

De omloopfactor van de activa geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het fonds. Dit biedt inzicht in de mate waarin er actief beheer plaatsvindt in de beleggingsportefeuille. Een negatieve omloopfactor geeft aan dat de dekking vanuit de op- en afslag hoger is dan de transactiekosten van het fonds.

De omloopfactor wordt als volgt berekend:

$$[(\text{Totaal 1} - \text{Totaal 2}) / X] * 100$$

Totaal 1: het totale bedrag aan effectentransacties (effectenaankopen + effectenverkoop)

Totaal 2: het totale bedrag aan transacties (uitgiftes + inkopen) van deelnemingsrechten van de beleggingsinstelling

X: de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling

Het gemiddelde fondsvermogen over de verslagperiode wordt bepaald op basis van de frequentie waarmee de NAV wordt afgegeven. De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de fondsen zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Zij komen indirect ten laste van de vennootschap.

Vijfjarenoverzicht

Het vijfjarenoverzicht is per fonds opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van de fondsen.

Accountantskosten

ASN Impact Investors brengt fondskosten in rekening bij de fondsen. ASN Impact Investors betaalt de accountantskosten uit deze fondskosten. De honoraria van de accountantsorganisatie Ernst & Young Accountants LLP, zoals bedoeld in artikel 2:382a BW, komen volledig ten laste van ASN Impact Investors. Er komen geen accountantskosten direct ten laste van de fondsen.

De accountantskosten van de reguliere audit voor ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. bedroegen € 125.610 exclusief btw.

De accountantskosten zijn niet verder gekwantificeerd per fonds en worden daarom niet verder toegelicht in de jaarrekening van de fondsen. De accountantskosten hebben betrekking op controlediensten in het kader van het jaarverslag en de beoordeling van het halfjaarbericht en op de assurance werkzaamheden ten aanzien van updates van het prospectus en de beoordeling van de UCITS compliance rapportage.

De accountantskosten van de andere assurance werkzaamheden bedroegen € 23.002 exclusief btw.

<i>In euro's, exclusief btw</i>	2023	2022
Controle jaarverslag en beoordeling halfjaarbericht	125.610	119.038
Andere assurance werkzaamheden	23.002	21.730
Totaal	148.612	140.768

Werknemers

De vennootschap heeft geen werknemers in dienst.

Beloning raad van commissarissen

De leden van de raad van commissarissen ontvangen voor hun werkzaamheden voor ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. ieder een jaarlijkse vergoeding van € 8.920. De voorzitter ontvangt een jaarlijkse vergoeding van € 13.380. Deze bedragen zijn inclusief onkostenvergoeding en exclusief btw. In 2023 vergaderde de raad van commissarissen vier keer op reguliere basis en hadden zij eenmalig een extra bijeenkomst. De auditcommissie vergaderde eveneens vier keer.

3.7 Overige toelichtingen

Uitbesteding werkzaamheden

Ingevolge artikel 124 lid 1 sub g Bgfo wordt hierna een overzicht gegeven van de werkzaamheden voor ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. die zijn uitbesteed. In de overeenkomsten met de hierna genoemde partijen zijn onder meer voorschriften opgenomen voor de prestatienorm, de wederzijdse informatieverschaffing, de (formele) opzegtermijn en de vergoeding. De UCITS-beheerder houdt toezicht op de uitbestede werkzaamheden. De procedures hiervoor staan in de beschrijving van de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC). De vergoeding voor uitbestede werkzaamheden komt volledig ten laste van de UCITS-beheerder. ASN Impact Investors is de UCITS-beheerder van de vennootschap en heeft de vergunning als bedoeld in artikel 2:69b van de Wft.

Kerntaak	Partij
Uitvoering van het vermogensbeheer van het ASN Duurzaam Aandelenfonds en het ASN Duurzaam Obligatiefonds	Achmea Investment Management B.V.
Uitvoering van de administratie, rapportage en verslaglegging van de ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. en de onderliggende subfondsen	BNP Paribas S.A., Netherlands branch
Uitvoering van het vermogensbeheer van het ASN Milieu & Waterfonds	Impax Asset Management Ltd. te Londen (V.K.)
Uitvoering van het vermogensbeheer van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	Van Lanschot Kempen Investment Management N.V. te Amsterdam
Fund Agent, ENL (Euroclear Nederland) Agent, uitvoeren tax reclaims en proxy voting	CACEIS Bank (tot 25-09-2023)
Fund Agent, ENL (Euroclear Nederland) Agent	ING Bank N.V. (vanaf 25-09-2023)
Uitvoeren tax reclaims en proxy voting	BNP Paribas S.A., Netherlands branch (vanaf 25-09-2023)
Fiscaal adviseur	KPMG Meijburg & Co B.V.
Diverse werkzaamheden ten aanzien van audit, duurzaamheidsbeleid, juridische zaken en HR	De Volksbank N.V.

De UCITS-beheerder is altijd bevoegd om de samenwerking met genoemde dienstverlenende instellingen te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen of zelf ter hand te nemen.

Belangenconflicten

Op grond van wet- en regelgeving is de UCITS-beheerder verplicht te beschikken over adequate procedures en maatregelen ter voorkoming van en voor de omgang met belangenconflicten. Door de uitvoering van de bedrijfsactiviteiten van ASN Impact Investors kunnen belangenconflicten ontstaan. Deze belangenconflicten kunnen ontstaan tussen, maar zijn niet beperkt tot, de belangen van ASN Impact Investors enerzijds en de fondsen die het beheert, de beleggers in die fondsen, de uitbestedingsrelaties en overige klanten van ASN Impact Investors anderzijds. Daarnaast kunnen zich ook belangenconflicten voordoen

- tussen de fondsen die ASN Impact Investors beheert;
- tussen fondsen die ASN Impact Investors beheert en klanten van ASN Impact Investors; en
- tussen klanten van ASN Impact Investors.

ASN Impact Investors heeft passende, effectieve maatregelen getroffen om (mogelijke) belangenconflicten te voorkomen en te beheersen. ASN Impact Investors houdt via een register de gegevens bij die betrekking hebben op de soorten werkzaamheden die door of namens ASN Impact Investors worden verricht, waarbij een belangenconflict is of kan ontstaan dat een wezenlijk risico met zich meebrengt dat de belangen van een of meer fondsen of van de beleggers daarin worden geschaad. Het is mogelijk dat de maatregelen die ASN Impact Investors heeft getroffen om belangenconflicten te beheersen, bij een specifiek belangenconflict niet volstaan om met redelijke zekerheid te kunnen aannemen dat het risico dat de belangen van beleggers worden geschaad wordt voorkomen. In dat geval brengt ASN Impact Investors beleggers in duidelijke bewoordingen op de hoogte van de algemene aard of de oorzaken van dit belangenconflict. Door middel van interne procedures waarborgt ASN Impact Investors een billijke behandeling van beleggers. De beroepsaansprakelijkheidsrisico's die voortvloeien uit werkzaamheden die ASN Impact Investors uitvoert als beheerder, dekt het af met een beroepsaansprakelijkheidsverzekering en door extra eigen vermogen aan te houden.

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met partijen die aan ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. zijn gelieerd. Als gevolg van het Bgfo worden in dit kader als gelieerde partijen aangemerkt: alle partijen die behoren tot de groep van de Volksbank N.V. en/of (rechts)personen die via een

zeggenschapsstructuur met ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. zijn verbonden. Voor ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. zijn de gelieerde partijen onder andere de Volksbank en ASN Impact Investors.

Bovengenoemde partijen verrichten werkzaamheden voor de ASN Beleggingsfondsen. Veelal zijn dat echter geen diensten die rechtstreeks aan ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. zijn geleverd. In de verslagperiode hebben de volgende gelieerde partijen diensten geleverd aan ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

Naam verbonden partij	Geleverde diensten
ASN Impact Investors	Beheerder van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

De transacties die ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. heeft verricht met bovengenoemde gelieerde partijen, hebben *at arm's length* plaatsgevonden. Dit betekent dat bij de transacties prijzen zijn gehanteerd die marktconform zijn. Aan een transactie met een gelieerde partij buiten een gereguleerde markt, effectenbeurs of een andere geregelde, regelmatig functionerende, erkende open markt, ligt een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag.

Voor zijn werkzaamheden als beheerder brengt ASN Impact Investors een beheerfee in rekening; dit zijn de fondskosten. Deze fee is in lijn met de fondskosten die andere, soortgelijke fondsen in de markt in rekening brengen.

Softdollararrangementen en retourprovisies

Er kan gebruik worden gemaakt van softdollararrangementen. Dit zijn diensten en producten van financiële dienstverleners die aan vermogensbeheerders ter beschikking worden gesteld in het kader van de uitvoering van transacties in financiële instrumenten in de fondsen. Deze diensten en producten worden bekostigd uit de opbrengsten van transacties in financiële instrumenten. In de verslagperiode werd geen gebruik gemaakt van softdollararrangementen.

In de verslagperiode is er, in tegenstelling tot in 2022, van de vermogensbeheerder van het ASN Milieu & Waterfonds, Impax Asset Management, geen retourprovisie ontvangen. Van de overige vermogensbeheerders die effectentransacties hebben uitgevoerd zijn in de verslagperiode en in 2022 geen retourprovisies ontvangen.

Handelsregister

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. is statutair gevestigd te Den Haag en is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 77885899.

Gebeurtenissen na balansdatum

Sinds 4 maart 2024 biedt het prospectus van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. de mogelijkheid om aparte shareclasses voor professionele beleggers aan te bieden.

3.8 Voorstel resultaatbestemming

Wij stellen voor om per aandeel de volgende dividenden aan de aandeelhouders uit te keren.

ASN Duurzaam Aandelenfonds	€ 3,00
ASN Duurzaam Obligatiefonds	€ 0,20
ASN Milieu & Waterfonds	€ 0,55
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	€ 0,85

Den Haag, 13 maart 2024

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

San Lie

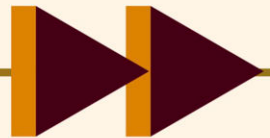
Ro Dielbandhoesing

Dirk-Jan Stam

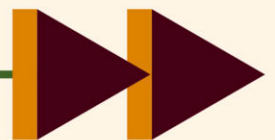

ASN Milieu
& Waterfonds
Eerste in Nederland

2001

4 Jaarrekening ASN UCITS-Beleggingsfondsen

4.1 ASN Duurzaam Aandelenfonds

Balans

Vóór winstbestemming en in € 1.000	Ref. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	(A)		
Directe beleggingen ²		1.656.720	1.488.673
Vorderingen	(B)	15.953	9.984
Overige activa	(C)		
Liquide middelen		2.218	3.246
Kortlopende schulden	(D)	6.591	2.966
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		11.580	10.264
Activa min kortlopende schulden		1.668.300	1.498.937
Eigen vermogen	(E)		
Geplaatst kapitaal		51.976	57.527
Agio		997.201	1.084.852
Herwaarderingsreserve		71	168 ³
Overige reserves		247.496	742.244 ³
Onverdeeld resultaat		371.556	-385.854
Totaal eigen vermogen		1.668.300	1.498.937

1 De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

2 In de directe beleggingen is ook een indirecte belegging verantwoord, namelijk ASN Venture Capital Fonds N.V.

3 De vergelijkende cijfers zijn aangepast als gevolg van toevoeging van de positieve niet-gerealiseerde waardeverandering van het ASN Venture Capital Fonds N.V. aan de Herwaarderingsreserve

Winst-en-verliesrekening

In € 1.000	Ref. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Opbrengsten uit beleggingen		39.521	39.500
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	98.063	-62.862
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)	248.054	-349.165
In rekening gebrachte op- en afslagen		277	292
Overige bedrijfsopbrengsten	(H)	79	158
Som van de bedrijfsopbrengsten		385.994	-372.077
Bedrijfslasten	(I)		
Beheervergoeding		13.969	13.729
Overige bedrijfslasten		469	48
Som van de bedrijfslasten		14.438	13.777
Resultaat		371.556	-385.854

1 De referenties in de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	371.556	-385.854
Koersverschillen op geldmiddelen	469	-154
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	372.025	-386.008
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-98.063	62.862
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-248.054	349.165
Aankoop van beleggingen	-683.237	-512.994
Verkoop van beleggingen	861.307	470.374
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-5.748	-127
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	1.294	-2.201
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	199.524	-18.929
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	110.560	157.627
Inkoop van aandelen	-278.277	-124.967
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-221	2.360
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	2.331	1.062
Uitgekeerd dividend	-34.476	-22.888
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-200.083	13.194
Totaal nettokasstromen	-559	-5.735
Koersverschillen op geldmiddelen	-469	154
Mutatie liquide middelen	-1.028	-5.581
Liquide middelen begin van de verslagperiode	3.246	8.827
Liquide middelen eind van de verslagperiode	2.218	3.246

4.1.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Aandelen

<i>In € 1.000</i>	01-01-2023 t/m 31-12-2023¹	01-01-2022 t/m 31-12-2022¹
Stand begin periode	1.488.673	1.858.080
Aankopen	683.237	512.994
Verkopen	-861.307	-470.374
Gerealiseerde waardeveranderingen	98.063	-62.862
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	248.054	-349.165
Stand ultimo periode	1.656.720	1.488.673

¹ In het verloop aandelen is ook het verloop van de fondsbelegging in ASN Venture Capital Fonds N.V. opgenomen. Deze fondsbelegging heeft geen beursnotering.

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van het ASN Duurzaam Aandelenfonds bevinden, is de reële waarde afgeleid van ter beurse genoteerde marktprijzen, waarbij er voldoende liquiditeit is op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt. Een uitzondering geldt voor de belegging in ASN Venture Capital Fonds N.V., zoals ook te zien is in de tabel *Waardering van financiële instrumenten tegen reële waarde* in paragraaf 3.4.1.

De onderstaande specificaties van de sector- en landenverdeling van de portefeuille geven inzicht in het koersrisico en het valutarisico. De specificaties betreffen de beleggingen per 31 december 2023, met de gepresenteerde marktwaarde in duizenden euro's.

Landenverdeling ASN Duurzaam Aandelenfonds

<i>In € 1.000</i>	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Verenigd Koninkrijk	331.979	19,9	284.076	19,0
Verenigde Staten	322.876	19,4	201.978	13,5
Japan	167.699	10,1	136.408	9,2
Zwitserland	140.438	8,5	112.221	7,5
Nederland	130.249	7,9	120.282	8,1
Denemarken	108.861	6,6	109.935	7,4
Zweden	73.125	4,4	77.574	5,2
Duitsland	61.386	3,7	72.808	4,9
Australië	59.747	3,6	49.027	3,3
Spanje	46.024	2,8	62.364	4,2
Frankrijk	45.109	2,7	79.053	5,3
Ierland	40.819	2,5	43.388	2,9
Taiwan	35.674	2,2	56.389	3,8
Finland	31.075	1,9	26.074	1,8
Italië	24.808	1,5	24.493	1,6
Zuid-Korea	13.083	0,8	12.959	0,9
Zuid-Afrika	8.518	0,5	905	0,1
Nieuw-Zeeland	6.999	0,4	1.389	0,1
Canada	5.197	0,3	5.511	0,4
Hongkong	1.203	0,1	1.432	0,1
Noorwegen	1.001	0,1	1.271	0,1
Brazilië	850	0,1	-	-

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
België	-	-	5.480	0,4
Oostenrijk	-	-	3.656	0,2
Totaal	1.656.720	100,0	1.488.673	100,0

Sectorverdeling ASN Duurzaam Aandelenfonds

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
Basisgoederen			
203.421	Chr. Hansen	DKK	15.451
10.515	Givaudan	CHF	39.403
412.250	Novozymes	DKK	20.522
			75.376
Consumentenservicebedrijven			
267.226	Pearson	GBP	2.973
			2.973
Detailhandel			
1.301.827	Hennes & Mauritz	SEK	20.654
1.050.981	Inditex	EUR	41.441
3.466.319	Kingfisher	GBP	9.733
261.877	Lojas Renner	BRL	850
242.794	NEXT	GBP	22.746
205.766	WH Smith	GBP	3.168
425.911	Wickes Group	GBP	698
			99.290
Detailhandelfoeding			
522.148	Kesko Corp.	EUR	9.360
1.025.343	Marks & Spencer	GBP	3.223
			12.583
Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg			
156.359	Amplifon	EUR	4.900
132.088	Cochlear	AUD	24.369
256.227	Coloplast	DKK	26.535
25.368	Demant A/S	DKK	1.007
519.052	Fisher & Paykel Healthcare	AUD	6.999
1.214.931	Netcare	ZAR	856
134.528	Smith & Nephew	GBP	1.674
101.022	Sonova Holding	CHF	29.816
222.667	Straumann Holding	CHF	32.476
			128.632
Duurzame consumptiegoederen			
1.757.580	Barratt Developments	GBP	11.411
212.240	Bellway	GBP	6.290
91.811	Berkeley Group	GBP	4.967
13.913	Kontoor Brands	USD	786
182.831	LG Electronics	KRW	13.083
459.746	Persimmon	GBP	7.369
20.830	Puma	EUR	1.052
6.850	SEB	EUR	774
2.600.321	Taylor Wimpey	GBP	4.413
			50.145
Energie			
126.431	Acciona Energias Renovables	EUR	3.550

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde in € 1.000</i>
			3.550
	Farmacie & biotechnologie		
2.689.800	Astellas Pharma	JPY	29.120
261.195	AstraZeneca	GBP	31.951
2.167.076	GlaxoSmithKline	GBP	36.268
174.588	Merck	EUR	25.158
33.515	Mettler-Toledo International	USD	36.801
447.083	Novo Nordisk	DKK	41.868
			201.166
	Fund certificates		
13.982	ASN Venture Capital Fonds	EUR	10.110
			10.110
	Halfgeleiders		
1.190.800	Advantest	JPY	36.680
60.106	ASML	EUR	40.974
170.585	Global Unichip	TWD	8.755
76.966	KLA-Tencor	USD	40.502
8.338	Silicon Laboratories	USD	998
66.983	SMA Solar Technology	EUR	4.056
260.500	Tokyo Electron	JPY	42.245
8.453	Universal Display Corporation	USD	1.464
			175.674
	Kapitaalgoederen		
139.862	Dürr	EUR	2.990
157.309	Advanced Drainage Systems	USD	20.028
299.757	Array Technologies	USD	4.559
1.456.190	Assa Abloy	SEK	37.973
723.329	Chroma ATE	TWD	4.545
160.617	Georg Fischer	CHF	10.555
1.105.900	Howden Joinery Group	GBP	10.384
44.118	Krones	EUR	4.932
382.901	Legrand	EUR	36.031
63.861	Lennox International	USD	25.872
235.473	RS Group	GBP	2.227
250.004	Signify	EUR	7.580
184.875	Trane Technologies	USD	40.819
361.137	Travis Perkins	GBP	3.453
371.936	Valmet	EUR	9.711
120.989	Vestas Wind Systems	DKK	3.478
483.800	Yaskawa Electric	JPY	18.298
			243.435
	Media		
105.472	M6 Métropole Télévision	EUR	1.365
7.171	Nextar Broadcasting Group	USD	1.018
355.863	ProSiebenSat.1 Media	EUR	1.969
1.584.319	Rightmove	GBP	10.524
638.178	SEEK	AUD	10.537
			25.413
	Nutsbedrijven		
5.964.000	Beijing Enterprises Water	HKD	1.203
116.198	Pennon Group	GBP	1.008
69.258	Red Eléctrica de España	EUR	1.033
36.140	Severn Trent	GBP	1.076

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde in € 1.000</i>
2.635.483	Terna Rete Elettrica Nazionale	EUR	19.908
94.676	United Utilities	GBP	1.158
			25.386
	Onroerend goed		
260.283	British Land	GBP	1.200
51.075	Gecina	EUR	5.623
266.335	Land Securities	GBP	2.166
476.831	Stockland	AUD	1.311
			10.300
	Reclame		
102.117	Stroeer SE & Co	EUR	5.489
			5.489
	Software & services		
185.617	Autodesk	USD	40.913
362.807	DCAmbu A/S	EUR	5.101
112.492	DOoredoo	EUR	8.828
196.126	Elastic	USD	20.009
1.175.421	Fortnox	SEK	6.365
71.110	GEN DIGITAL	USD	1.469
62.729	Hubspot	USD	32.967
144.315	Palo Alto Networks	USD	38.524
2.069.774	Sage Group	GBP	28.006
388.332	Softcat	GBP	6.095
162.744	Workday	USD	40.671
			228.948
	Technologie		
245.200	Canon	JPY	5.700
1.916.811	Delta Electronics	TWD	17.725
44.300	Fuji Photo Film	JPY	2.410
827.000	Invente Corp	TWD	1.288
459.000	Lite-on Technology	TWD	1.584
952.800	Murata Manufacturing	JPY	18.312
353.300	Omron	JPY	14.934
			61.953
	Telecommunicatiediensten		
145.111	BCE	CAD	5.197
502.000	Chunghwa Telecom	TWD	1.777
286.687	Elisa	EUR	12.004
6.762.916	KPN	EUR	21.087
51.793	Swisscom	CHF	28.188
1.046.197	Tele2	SEK	8.133
21.765.391	Vodafone Group	GBP	17.221
			93.607
	Transport		
79.419	Eurotunnel	EUR	1.316
1.118.518	FirstGroup	GBP	2.259
			3.575
	Uitgeverijen		
326.440	New York Times	USD	14.477
38.367	Schibsted	NOK	1.001
			15.478
	Verzorgingsproducten		
13.342	Beiersdorf	EUR	1.811

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde in € 1.000</i>
608.643	Haleon	GBP	2.259
222.920	Reckitt Benckiser Group	GBP	13.943
931.884	Unilever	EUR	40.868
			58.881
Voeding en dranken			
475.232	Clicks Group	ZAR	7.662
			7.662
Zakelijke dienstverlening			
2.800.895	Brambles	AUD	23.530
562.738	Hays	GBP	709
112.298	Interface	USD	1.283
7.441	Manpower	USD	535
222.472	Randstad	EUR	12.619
1.101.037	RELX	EUR	39.439
149.158	Renewi	GBP	1.100
294.322	Wolters Kluwer	EUR	37.879
			117.094
	Som van de beleggingen		1.656.720

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

<i>In € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van effectentransacties	5.105	895
Te vorderen dividend	1.914	2.077
Te vorderen dividend-/bronbelasting	8.546	6.845
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	15.565	9.817
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	388	167
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	388	167
Totaal	15.953	9.984

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend- en/of bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben. In het geval van de ASN Duurzaam Aandelenfonds bedragen deze vorderingen per ultimo verslagperiode € 4,49 miljoen (ultimo 2022: € 3,03 miljoen).

(C) Overige activa**Liquide middelen**

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De Beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van effectentransacties	2.004	786
Te betalen fondskosten	1.194	1.118
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	3.198	1.904
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	3.393	1.062
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	3.393	1.062
Totaal	6.591	2.966

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	57.527	56.454
Uitgegeven aandelen	3.850	5.542
Ingekochte aandelen	-9.401	-4.469
Stand ultimo periode	51.976	57.527
Agio		
Stand begin periode	1.084.852	1.022.616
Uitgegeven aandelen	106.710	152.085
Ingekochte aandelen	-194.361	-89.849
Stand ultimo periode	997.201	1.084.852
Herwaarderingsreserve		
Stand begin periode	168	-
Onttrekking/toevoeging inzake aandelenparticipaties	-97	168
Stand ultimo periode	71	168¹
Overige reserves		
Stand begin periode	742.244	473.221
Mutatie aan herwaarderingsreserve inzake aandelenparticipaties	97	-168
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-420.330	299.840
Ingekochte aandelen	-74.515	-30.649
Stand ultimo periode	247.496	742.244¹
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-385.854	322.728
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	420.330	-299.840
Uitgekeerd dividend	-34.476	-22.888
Resultaat over de verslagperiode	371.556	-385.854
Stand ultimo periode	371.556	-385.854
Totaal eigen vermogen	1.668.300	1.498.937

1 De vergelijkende cijfers zijn aangepast als gevolg van toevoeging van de positieve niet-gerealiseerde waardeverandering van het ASN Venture Capital Fonds N.V. aan de Herwaarderingsreserve

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Totaal intrinsieke waarde	1.668.300	1.498.937	1.875.019	1.543.572	1.487.553
Directe opbrengsten	39.521	39.500	33.744	27.178	37.559
Waardeveranderingen	346.117	-412.027	303.647	124.089	365.981
In rekening gebrachte op- en afslagen	277	292	327	219	188
Overige bedrijfsopbrengsten	79	158	-	-	236
Bedrijfslasten	-14.438	-13.777	-14.990	-11.252	-7.361
Totaal resultaat	371.556	-385.854	322.728	140.234	396.603
Aantal uitstaande gewone aandelen	10.395.206	11.505.265	11.290.696	11.091.282	11.463.400
Per gewoon aandeel					
In euro's					
Intrinsieke waarde	160,49	130,28	166,07	139,17	129,73
Beurskoers	160,25	131,45	166,99	139,19	130,06
Dividend ¹	3,00	2,00	1,80	2,85	2,95
Opbrengsten uit beleggingen	3,51	3,42	3,01	2,89	3,10
Waardeveranderingen beleggingen	30,73	-35,72	27,04	13,20	30,24
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,02	0,03	0,03	0,02	0,02
Overige bedrijfsopbrengsten	0,01	0,01	-	-	0,02
Bedrijfslasten	-1,28	-1,19	-1,34	-1,20	-0,61
Totaal resultaat	32,99	-33,45	28,74	14,91	32,77

¹ Dit is het dividend over het voorgaande jaar, dat in het betreffende jaar is uitgekeerd.

Mutatieoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand begin periode	1.498.937	1.875.019
Uitgegeven aandelen	110.560	157.627
Ingekochte aandelen	-278.277	-124.967
Stand ultimo periode	1.331.220	1.907.679
Opbrengsten uit beleggingen	39.521	39.500
Beheervergoeding	-13.969	-13.729
Overige bedrijfslasten	-469	-48
	25.083	25.723
Waardeveranderingen beleggingen	346.117	-412.027
In rekening gebrachte op- en afslagen	277	292
Overige bedrijfsopbrengsten	79	158
Resultaat	371.556	-385.854
Uitgekeerd dividend	-34.476	-22.888
Totaal eigen vermogen	1.668.300	1.498.937

Kredietrisico

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds loopt een kredietrisico op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico van het fonds bedroeg ultimo verslagperiode € 18,2 miljoen (ultimo 2022: € 13,2 miljoen).

Liquiditeitsrisico

Per verslagdatum was 0,61% (ultimo 2022: 0,69%) van het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegd in ASN Venture Capital Fonds N.V. De beleggingen in ASN Venture Capital Fonds N.V. hebben een illiquide karakter.

4.1.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Aandelen		
Aandelen - gerealiseerde koerswinsten	119.612	14.545
Aandelen - gerealiseerde koersverliezen	-16.005	-85.826
Aandelen - gerealiseerde valutawinsten	2.627	12.899
Aandelen - gerealiseerde valutaverliezen	-8.171	-4.480
Totaal	98.063	-62.862

(G) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Aandelen		
Aandelen - niet-gerealiseerde koerswinsten	293.779	35.770
Aandelen - niet-gerealiseerde koersverliezen	-40.002	-368.721
Aandelen - niet-gerealiseerde valutawinsten	12.278	20.265
Aandelen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-18.001	-36.479
Totaal	248.054	-349.165

(H) Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit:

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Koersverschillen op geldmiddelen	-	154
Rente rekening-courant	79	-
Overige bedrijfsopbrengsten	-	4
Totaal	79	158

(I) Bedrijfslasten

De overige bedrijfslasten bestaan uit:

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Koersverschillen op geldmiddelen	469	-
Rente rekening-courant	-	48
Totaal	469	48

Lopendekostenfactor

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Lopende kosten		
Beheervergoeding	13.969	13.729
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	1.642.270	1.614.473
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	0,85%	0,85%

Het fonds betaalt aan ASN Impact Investors fondskosten. ASN Impact Investors betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 0,85% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo. De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van deelnemingsrechten, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van het beleggingsfonds.

	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Omloopfactor	70,37%	43,41%

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten in de verslagperiode, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar waren, bedroegen € 921.436 (2022: € 380.699).

4.2 ASN Duurzaam Obligatiefonds

Balans

Vóór winstbestemming en in € 1.000	Ref. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	(A)		
Directe beleggingen		551.781	507.563
Vorderingen	(B)	3.553	3.270
Overige activa	(C)		
Liquide middelen		2.981	4.533
Kortlopende schulden	(D)	810	423
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		5.724	7.380
Activa min kortlopende schulden		557.505	514.943
Eigen vermogen	(E)		
Geplaatst kapitaal		112.815	109.496
Agio		503.961	499.760
Overige reserves		-88.295	-14.413
Onverdeeld resultaat		29.024	-79.900
Totaal eigen vermogen		557.505	514.943

¹ De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

In € 1.000	Ref. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Opbrengsten uit beleggingen		6.618	5.833
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	2.414	-13.650
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)	22.325	-69.676
In rekening gebrachte op- en afslagen		61	92
Overige bedrijfsopbrengsten	(H)	46	1
Som van de bedrijfsopbrengsten		31.464	-77.400
Bedrijfslasten	(I)		
Beheervergoeding		2.440	2.480
Overige bedrijfslasten		-	20
Som van de bedrijfslasten		2.440	2.500
Resultaat		29.024	-79.900

¹ De referenties in de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	29.024	-79.900
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	29.024	-79.900
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-2.414	13.650
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-22.325	69.676
Aankoop van beleggingen	-432.340	-383.755
Verkoop van beleggingen	402.197	376.048
Lossing van beleggingen	10.664	10.836
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-312	1.458
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-136	-1.012
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	-15.642	7.001
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	70.104	75.041
Inkoop van aandelen	-54.292	-79.221
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	29	941
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	523	39
Uitgekeerd dividend	-2.274	-6.588
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	14.090	-9.788
Totaal nettokasstromen	-1.552	-2.787
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-1.552	-2.787
Liquide middelen begin van de verslagperiode	4.533	7.320
Liquide middelen eind van de verslagperiode	2.981	4.533

4.2.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Obligaties

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand begin periode	507.563	594.018
Aankopen	432.340	383.755
Verkopen	-402.197	-376.048
Lossingen	-10.664	-10.836
Gerealiseerde waardeveranderingen	2.414	-13.650
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	22.325	-69.676
Stand ultimo periode	551.781	507.563

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

Onderstaande tabel geeft inzicht in het renterisico. De *modified duration* geeft een indicatie wat de percentuele mutatie van de waarde van de portefeuille zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.

	31-12-2023	31-12-2022
Effectief rendement	2,54%	3,18%
Couponrendement	1,29%	1,17%
Gemiddeld resterende looptijd	4,98 jaar	4,85 jaar
Modified duration	4,62	4,54

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van het ASN Duurzaam Obligatiefonds bevinden, is de reële waarde afgeleid van ter beurse genoteerde marktprijzen, waarbij er voldoende liquiditeit is op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

De onderstaande specificaties van de sector-, landen- en ratingverdeling van de portefeuille geven inzicht in het koersrisico, valutarisico en kredietrisico. De specificaties betreffen de beleggingen per 31 december 2023, met de gepresenteerde marktwaarde in duizenden euro's.

Landenverdeling ASN Duurzaam Obligatiefonds

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Duitsland	119.533	21,7	70.988	14,0
Nederland	69.303	12,6	86.772	17,2
Oostenrijk	57.419	10,4	50.867	10,0
Frankrijk	52.180	9,5	30.631	6,0
Italië	40.247	7,3	35.659	7,0
België	34.121	6,2	35.440	7,0
Ierland	33.170	6,0	38.850	7,7
Spanje	28.917	5,2	32.141	6,3
Slowakije	27.058	4,9	23.594	4,6
Slovenië	25.263	4,6	30.067	5,9
Portugal	21.009	3,8	32.241	6,4
Luxemburg	15.556	2,8	13.561	2,7
Chili	15.159	2,7	14.283	2,8
Litouwen	6.272	1,1	6.111	1,2
Finland	4.921	0,9	4.784	0,9
Zwitserland	1.653	0,3	1.574	0,3
Totaal	551.781	100,0	507.563	100,0

Sectorverdeling ASN Duurzaam Obligatiefonds

Nominale waarde in € 1.000	Coupon-rente		Valuta	Renteherzienings-datum	Marktwaaarde in € 1.000
		Staatsobligaties			
2.600	0,8%	België	EUR	22-6-2027	2.474
4.900	0%	België	EUR	22-10-2027	4.506
3.400	0,8%	België	EUR	22-6-2028	3.196
4.300	0,9%	België	EUR	22-6-2029	3.998
1.442	0,1%	België	EUR	22-6-2030	1.251
2.600	1%	België	EUR	22-6-2031	2.348
1.800	0%	België	EUR	22-10-2031	1.488
1.000	4%	België	EUR	28-3-2032	1.111
4.700	0,35%	België	EUR	22-6-2032	3.929
1.400	3%	België	EUR	22-6-2033	1.446
					25.747
8.000	0,1%	Chili	EUR	26-1-2027	7.247
3.000	0,555%	Chili	EUR	21-1-2029	2.611
4.000	1,44%	Chili	EUR	1-2-2029	3.646
2.000	0,83%	Chili	EUR	2-7-2031	1.655
					15.159
6.000	0%	Duitsland	EUR	5-4-2024	5.943
8.300	0%	Duitsland	EUR	18-10-2024	8.092
7.000	3,1%	Duitsland	EUR	12-12-2025	7.091
4.200	0%	Duitsland	EUR	15-2-2032	3.596
5.300	1,7%	Duitsland	EUR	15-8-2032	5.193
2.000	2,3%	Duitsland	EUR	15-2-2033	2.053
13.300	2,6%	Duitsland	EUR	15-8-2033	13.980
					45.948
3.300	1%	Frankrijk	EUR	25-11-2025	3.211
8.500	0,25%	Frankrijk	EUR	25-11-2026	8.026

Nominale waarde in € 1.000	Coupon-rente		Valuta	Renteherzienings-datum	Marktwaaarde in € 1.000
2.850	0,75%	Frankrijk	EUR	25-5-2028	2.676
3.900	0,75%	Frankrijk	EUR	25-11-2028	3.638
2.200	2,75%	Frankrijk	EUR	25-2-2029	2.252
600	2%	Frankrijk	EUR	25-11-2032	579
4.800	3%	Frankrijk	EUR	25-5-2033	5.002
1.900	3,5%	Frankrijk	EUR	25-11-2033	2.058
					27.442
7.500	1%	Ierland	EUR	15-5-2026	7.280
3.800	0,2%	Ierland	EUR	15-5-2027	3.560
1.800	0,9%	Ierland	EUR	15-5-2028	1.709
4.200	1,1%	Ierland	EUR	15-5-2029	3.973
3.000	2,4%	Ierland	EUR	15-5-2030	3.033
2.600	0,2%	Ierland	EUR	18-10-2030	2.266
3.400	1,35%	Ierland	EUR	18-3-2031	3.191
4.300	0%	Ierland	EUR	18-10-2031	3.612
2.700	0,35%	Ierland	EUR	18-10-2032	2.268
2.500	1,3%	Ierland	EUR	15-5-2033	2.278
					33.170
600	3,5%	Italië	EUR	15-1-2026	608
11.500	3,8%	Italië	EUR	15-4-2026	11.742
6.500	1,1%	Italië	EUR	1-4-2027	6.156
300	2,2%	Italië	EUR	1-6-2027	294
4.300	0,5%	Italië	EUR	15-7-2028	3.858
3.400	3,8%	Italië	EUR	1-8-2028	3.515
1.400	4,1%	Italië	EUR	1-2-2029	1.466
3.400	2,8%	Italië	EUR	15-6-2029	3.350
3.100	3,85%	Italië	EUR	15-12-2029	3.208
2.400	4%	Italië	EUR	30-10-2031	2.500
					36.697
2.200	1,25%	Litouwen	EUR	22-10-2025	2.119
2.500	2,125%	Litouwen	EUR	29-10-2026	2.436
1.000	0,5%	Litouwen	EUR	19-6-2029	861
1.000	0,75%	Litouwen	EUR	6-5-2030	856
					6.272
1.000	0%	Luxemburg	EUR	13-11-2026	935
6.900	1,375%	Luxemburg	EUR	25-5-2029	6.570
2.000	0%	Luxemburg	EUR	28-4-2030	1.725
2.556	0%	Luxemburg	EUR	24-3-2031	2.153
1.200	3%	Luxemburg	EUR	2-3-2033	1.255
					12.638
4.600	0,25%	Nederland	EUR	15-7-2025	4.442
3.300	0%	Nederland	EUR	15-1-2026	3.137
5.400	0,5%	Nederland	EUR	15-7-2026	5.170
3.400	0%	Nederland	EUR	15-1-2027	3.183
1.500	5,5%	Nederland	EUR	15-1-2028	1.691
3.100	0%	Nederland	EUR	15-1-2029	2.786
3.000	2,5%	Nederland	EUR	15-1-2030	3.057
8.400	0,5%	Nederland	EUR	15-7-2032	7.253
5.900	2,5%	Nederland	EUR	15-7-2033	5.992
					36.711

Nominale waarde in € 1.000	Coupon-rente		Valuta	Renteherzienings-datum	Marktwaaarde in € 1.000
13.000	1,2%	Oostenrijk	EUR	20-10-2025	12.700
1.900	2%	Oostenrijk	EUR	15-7-2026	1.881
4.150	0,75%	Oostenrijk	EUR	20-10-2026	3.968
7.700	0,5%	Oostenrijk	EUR	20-4-2027	7.256
4.969	0,75%	Oostenrijk	EUR	20-2-2028	4.665
11.300	0,5%	Oostenrijk	EUR	20-2-2029	10.293
1.900	2,9%	Oostenrijk	EUR	23-5-2029	1.954
7.800	0%	Oostenrijk	EUR	20-2-2030	6.734
901	3,45%	Oostenrijk	EUR	20-10-2030	954
2.500	0%	Oostenrijk	EUR	20-2-2031	2.097
2.800	0,9%	Oostenrijk	EUR	20-2-2032	2.458
2.400	2,9%	Oostenrijk	EUR	20-2-2033	2.459
					57.419
600	2,875%	Portugal	EUR	15-10-2025	605
4.050	4,125%	Portugal	EUR	14-4-2027	4.287
2.200	0,7%	Portugal	EUR	15-10-2027	2.081
2.800	2,125%	Portugal	EUR	17-10-2028	2.787
3.350	1,95%	Portugal	EUR	15-6-2029	3.294
300	3,875%	Portugal	EUR	15-2-2030	326
4.000	0,475%	Portugal	EUR	18-10-2030	3.521
1.900	0,3%	Portugal	EUR	17-10-2031	1.605
2.700	1,65%	Portugal	EUR	16-7-2032	2.503
					21.009
5.800	1,25%	Slovenië	EUR	22-3-2027	5.536
3.700	1%	Slovenië	EUR	6-3-2028	3.462
3.700	1,1875%	Slovenië	EUR	14-3-2029	3.423
3.700	0,275%	Slovenië	EUR	14-1-2030	3.189
3.000	0,875%	Slovenië	EUR	15-7-2030	2.662
2.500	0%	Slovenië	EUR	12-2-2031	2.052
1.700	0,125%	Slovenië	EUR	1-7-2031	1.395
3.700	2,25%	Slovenië	EUR	3-3-2032	3.544
					25.263
1.600	0,25%	Slowakije	EUR	14-5-2025	1.537
4.750	0,625%	Slowakije	EUR	22-5-2026	4.509
2.900	1,375%	Slowakije	EUR	21-1-2027	2.777
2.550	1%	Slowakije	EUR	12-6-2028	2.353
2.700	3,625%	Slowakije	EUR	16-1-2029	2.790
5.750	0,75%	Slowakije	EUR	9-4-2030	5.037
3.000	1%	Slowakije	EUR	9-10-2030	2.635
2.000	4%	Slowakije	EUR	19-10-2032	2.130
3.200	3,75%	Slowakije	EUR	23-2-2035	3.290
					27.058
2.350	1,6%	Spanje	EUR	30-4-2025	2.309
2.000	0%	Spanje	EUR	31-5-2025	1.920
950	4,65%	Spanje	EUR	30-7-2025	976
2.000	0%	Spanje	EUR	31-1-2026	1.893
2.300	1,95%	Spanje	EUR	30-4-2026	2.265
3.000	0%	Spanje	EUR	31-1-2027	2.776
1.500	0,8%	Spanje	EUR	30-7-2027	1.413
2.500	1,45%	Spanje	EUR	31-10-2027	2.405

Nominale waarde in € 1.000	Coupon-rente		Valuta	Renteherzienings-datum	Marktwaaarde in € 1.000
1.800	0%	Spanje	EUR	31-1-2028	1.627
400	1,4%	Spanje	EUR	30-4-2028	382
1.000	1,4%	Spanje	EUR	30-7-2028	952
900	5,15%	Spanje	EUR	31-10-2028	1.006
1.000	6%	Spanje	EUR	31-1-2029	1.163
1.000	1,45%	Spanje	EUR	30-4-2029	945
900	0,8%	Spanje	EUR	30-7-2029	816
2.500	0,5%	Spanje	EUR	30-4-2030	2.192
773	1,95%	Spanje	EUR	30-7-2030	740
1.500	2,55%	Spanje	EUR	31-10-2032	1.462
1.600	3,55%	Spanje	EUR	31-10-2033	1.675
					28.917
		Totaal staatsobligaties			399.450
Greenbonds					
6.700	0%	België	EUR	2-6-2028	6.045
2.300	2,75%	België	EUR	4-2-2033	2.329
België					8.374
2.000	3,85%	EnBW International Finance	EUR	23-5-2030	2.062
3.000	1,625%	EnBW International Finance	EUR	5-8-2079	2.690
1.200	0,05%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	30-5-2024	1.183
1.000	0,25%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	30-6-2025	964
4.000	0,5%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	28-9-2026	3.801
10.000	0,01%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	5-5-2027	9.241
8.000	0%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	15-9-2028	7.155
14.000	0%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	15-6-2029	12.283
3.800	2%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	15-11-2029	3.712
9.200	2,75%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	15-5-2030	9.374
1.900	3%	Land Baden-Württemberg	EUR	27-6-2033	1.973
3.700	2,875%	Land Baden-Württemberg	EUR	4-7-2033	3.797
2.000	0,5%	Land Nordrhein-Westfalen	EUR	16-2-2027	1.881
2.000	0,25%	Landesbank Baden-Württemberg	EUR	21-7-2028	1.712
1.800	0%	Landwirtschaftliche Rentenbank	EUR	22-9-2027	1.645
1.800	1,9%	Landwirtschaftliche Rentenbank	EUR	12-7-2032	1.711
1.000	0,875%	NRW Bank	EUR	10-11-2025	965
3.000	0,5%	NRW Bank	EUR	13-9-2027	2.789
4.500	3%	NRW Bank	EUR	31-5-2030	4.630
2.500	0,25%	NRW Bank	EUR	26-1-2032	2.079
Duitsland					75.647
5.000	0,125%	Nordic Investment Bank	EUR	10-6-2024	4.921
Finland					4.921
5.000	0,125%	Council of Europe Development Bank	EUR	10-4-2024	4.951
1.200	0,5%	Île-de-France	EUR	14-6-2025	1.156
1.000	0,625%	Île-de-France	EUR	23-4-2027	936
5.800	0,4%	Ile-de-France mobilites	EUR	28-5-2031	4.908
4.000	0,95%	Ile-de-France mobilites	EUR	16-2-2032	3.472
1.100	0,875%	Regie Autonome des Transports Parisiens (RATP)	EUR	25-5-2027	1.037
1.000	0,1%	Région Île-de-France	EUR	2-7-2030	843
1.600	2,9%	Région Île-de-France	EUR	30-4-2031	1.612
7.000	0%	Société du Grand Paris	EUR	25-11-2030	5.823

Nominale waarde in € 1.000	Coupon-rente		Valuta	Renteherzienings-datum	Marktwaaarde in € 1.000
Frankrijk					24.738
4.000	0,375%	Ferrovie Dello Stato	EUR	25-3-2028	3.550
Italië					3.550
3.000	1,25%	European Investment Bank	EUR	13-11-2026	2.918
Luxemburg					2.918
6.000	0,2%	Bank Nederlandse Gemeenten	EUR	9-11-2024	5.841
2.000	0,25%	BNG Bank	EUR	12-1-2032	1.655
4.200	3%	Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden	EUR	25-10-2027	4.290
4.242	1%	Nederlandse Waterschapsbank	EUR	3-9-2025	4.113
4.100	2,75%	Nederlandse Waterschapsbank	EUR	9-11-2027	4.139
3.900	0,25%	Nederlandse Waterschapsbank	EUR	19-1-2032	3.240
1.000	0,75%	Tennet Holding	EUR	26-6-2025	970
1.900	1,375%	Tennet Holding	EUR	5-6-2028	1.810
2.800	1,375%	Tennet Holding	EUR	26-6-2029	2.638
2.000	0,875%	Tennet Holding	EUR	3-6-2030	1.834
Nederland					30.530
1.600	3,125%	Eurofima	EUR	9-11-2031	1.653
Zwitserland					1.653
		Totaal greenbonds			152.331
		Som van de beleggingen			551.781

Ratingverdeling ASN Duurzaam Obligatiefonds

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
AAA	190.808	34,6	162.207	31,9
AA+	75.533	13,7	65.328	12,9
AA	34.918	6,3	19.603	3,9
AA-	72.881	13,2	74.187	14,6
A	71.141	12,9	71.610	14,1
A-	61.501	11,1	46.728	9,2
BBB+	2.062	0,4	-	-
BBB	40.247	7,3	67.900	13,4
BBB-	2.690	0,5	-	-
Totaal	551.781	100,0	507.563	100,0

Aflossing ASN Duurzaam Obligatiefonds

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Aflossing binnen 1 jaar	30.931	5,6	57.292	11,3
Aflossing tussen 1 en 5 jaar	245.345	44,5	268.466	52,9
Aflossing tussen 5 en 10 jaar	269.525	48,8	181.805	35,8
Aflossing na 10 jaar	5.980	1,1	-	-
Totaal	551.781	100,0	507.563	100,0

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

<i>In € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van effectentransacties	-	149
Lopende rente obligaties	3.359	2.898
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	3.359	3.047
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	194	223
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	194	223
Totaal	3.553	3.270

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Overige activa**Liquide middelen**

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De Beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

<i>In € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van effectentransacties	-	149
Te betalen fondskosten	213	200
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	213	349
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	597	74
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	597	74
Totaal	810	423

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	109.496	110.330
Uitgegeven aandelen	14.705	14.650
Ingekochte aandelen	-11.386	-15.484
Stand ultimo periode	112.815	109.496
Agio		
Stand begin periode	499.760	510.739
Uitgegeven aandelen	55.399	60.391
Ingekochte aandelen	-51.198	-71.370
Stand ultimo periode	503.961	499.760
Overige reserves		
Stand begin periode	-14.413	-3.150
Onttrekking uit onverdeeld resultaat	-82.174	-18.896
Ingekochte aandelen	8.292	7.633
Stand ultimo periode	-88.295	-14.413
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-79.900	-12.308
Onttrekking aan overige reserves	82.174	18.896
Uitgekeerd dividend	-2.274	-6.588
Resultaat over de verslagperiode	29.024	-79.900
Stand ultimo periode	29.024	-79.900
Totaal eigen vermogen	557.505	514.943

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Totaal intrinsieke waarde	557.505	514.943	605.611	576.826	644.273
Directe opbrengsten	6.618	5.833	8.407	9.208	13.774
Waardeveranderingen	24.739	-83.326	-18.073	1.381	4.091
In rekening gebrachte op- en afslagen	61	92	129	148	97
Overige bedrijfsopbrengsten	46	1	-	-	-
Bedrijfslasten	-2.440	-2.500	-2.771	-1.645	-1.038
Totaal resultaat	29.024	-79.900	-12.308	9.092	16.924
Aantal uitstaande gewone aandelen	22.562.964	21.899.148	22.066.024	20.366.907	22.275.347
Per gewoon aandeel					
In euro's					
Intrinsieke waarde	24,71	23,51	27,45	28,32	28,92
Beurskoers	24,78	23,61	27,47	28,34	28,95
Dividend ¹	0,10	0,30	0,30	1,00	0,60
Opbrengsten uit beleggingen	0,29	0,27	0,38	0,71	0,58
Waardeveranderingen beleggingen	1,10	-3,80	-0,82	0,12	0,17
In rekening gebrachte op- en afslagen	-	-	0,01	0,01	-
Bedrijfslasten	-0,11	-0,11	-0,13	-0,13	-0,04
Totaal resultaat	1,28	-3,64	-0,56	0,71	0,71

¹ Dit is het dividend over het voorgaande jaar, dat in het betreffende jaar is uitgekeerd.

Mutatieoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand begin periode	514.943	605.611
Uitgegeven aandelen	70.104	75.041
Ingekochte aandelen	-54.292	-79.221
Stand ultimo periode	530.755	601.431
Opbrengsten uit beleggingen	6.618	5.833
Beheervergoeding	-2.440	-2.480
Overige bedrijfslasten	-	-20
	4.178	3.333
Waardeveranderingen beleggingen	24.739	-83.326
In rekening gebrachte op- en afslagen	61	92
Overige bedrijfsopbrengsten	46	1
Resultaat	29.024	-79.900
Uitgekeerd dividend	-2.274	-6.588
Totaal eigen vermogen	557.505	514.943

Kredietrisico

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds loopt een kredietrisico op het totaal van vastrentende beleggingen, vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico van het fonds bedroeg ultimo verslagperiode € 558,3 miljoen (ultimo 2022: € 515,4 miljoen).

4.2.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Obligaties		
Obligaties - gerealiseerde koerswinsten	3.704	419
Obligaties - gerealiseerde koersverliezen	-1.290	-14.069
Obligaties - gerealiseerde valutawinsten	-	-
Obligaties - gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Totaal	2.414	-13.650

(G) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Obligaties		
Obligaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	22.383	59
Obligaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-58	-69.735
Obligaties - niet-gerealiseerde valutawinsten	-	-
Obligaties - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-	-
Totaal	22.325	-69.676

(H) Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit:

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Rente rekening-courant	46	-
Overige bedrijfsopbrengsten	-	1
Totaal	46	1

(I) Bedrijfslasten

De overige bedrijfslasten bestaan uit:

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Rente rekening-courant	-	20
Totaal	-	20

Lopendekostenfactor

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Lopende kosten		
Beheervergoeding	2.440	2.480
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	542.056	551.111
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	0,45%	0,45%

Het fonds betaalt aan ASN Impact Investors fondskosten. ASN Impact Investors betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 0,45% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo. De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van deelnemingsrechten, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van het beleggingsfonds.

	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Omloopfactor	131,01%	109,88%

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten zijn in beperkte mate te bepalen, omdat de transactiekosten van vastrentende waarden in de aan- en verkoopkosten zijn opgenomen en niet separaat worden vastgelegd.

4.3 ASN Milieu & Waterfonds

Balans

Vóór winstbestemming en in € 1.000	Ref. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	(A)		
Directe beleggingen		956.520	880.323
Vorderingen	(B)	5.202	5.467
Overige activa	(C)		
Liquide middelen		14.195	19.945
Kortlopende schulden	(D)	2.914	2.199
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		16.483	23.213
Activa min kortlopende schulden		973.003	903.536
Eigen vermogen	(E)		
Geplaatst kapitaal		99.028	100.933
Agio		500.042	497.143
Overige reserves		274.363	523.342
Onverdeeld resultaat		99.570	-217.882
Totaal eigen vermogen		973.003	903.536

¹ De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

In € 1.000	Ref. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Opbrengsten uit beleggingen		17.116	17.988
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	38.933	-16.286
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)	52.546	-209.735
In rekening gebrachte op- en afslagen		101	144
Overige bedrijfsopbrengsten	(H)	434	149
Som van de bedrijfsopbrengsten		109.130	-207.740
Bedrijfslasten	(I)		
Beheervergoeding		9.453	10.034
Overige bedrijfslasten		107	108
Som van de bedrijfslasten		9.560	10.142
Resultaat		99.570	-217.882

¹ De referenties in de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

<i>In € 1.000</i>	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	99.570	-217.882
Koersverschillen op geldmiddelen	107	69
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	99.677	-217.813
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-38.933	16.286
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-52.546	209.735
Aankoop van beleggingen	-182.671	-168.074
Verkoop van beleggingen	197.953	177.068
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	318	1.495
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-832	-1.596
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	22.966	17.101
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	42.357	71.525
Inkoop van aandelen	-60.274	-66.245
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-53	1.510
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	1.547	551
Uitgekeerd dividend	-12.186	-20.260
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-28.609	-12.919
Totaal nettokasstromen	-5.643	4.182
Koersverschillen op geldmiddelen	-107	-69
Mutatie liquide middelen	-5.750	4.113
Liquide middelen begin van de verslagperiode	19.945	15.832
Liquide middelen eind van de verslagperiode	14.195	19.945

4.3.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Aandelen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand begin periode	880.323	1.115.338
Aankopen	182.671	168.074
Verkopen	-197.953	-177.068
Gerealiseerde waardeveranderingen	38.933	-16.286
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	52.546	-209.735
Stand ultimo periode	956.520	880.323

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van het ASN Milieu & Waterfondsfonds bevinden, is de reële waarde afgeleid van ter beurse genoteerde marktprijzen, waarbij er voldoende liquiditeit is op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

De onderstaande specificaties van de sector- en landenverdeling van de portefeuille geven inzicht in het koersrisico en het valutarisico. De specificaties betreffen de beleggingen per 31 december 2023, met de gepresenteerde marktwaarde in duizenden euro's.

Landenverdeling ASN Milieu & Waterfondsfonds

In € 1.000	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaarde	%	Marktwaarde	%
Verenigde Staten	364.841	38,0	301.267	34,2
Verenigd Koninkrijk	140.210	14,7	122.520	13,9
Zwitserland	85.821	9,0	66.618	7,6
Denemarken	46.434	4,9	48.352	5,5
Canada	42.070	4,4	33.002	3,7
Japan	35.234	3,7	28.176	3,2
Nederland	29.043	3,0	32.141	3,7
Spanje	23.730	2,5	16.985	1,9
Israël	22.605	2,4	28.985	3,3
Australië	20.542	2,1	20.958	2,4
Ierland	20.398	2,1	17.042	1,9
Frankrijk	19.262	2,0	16.732	1,9
Griekenland	15.286	1,6	17.163	1,9
Taiwan	14.305	1,5	13.809	1,6
Duitsland	13.985	1,5	11.096	1,3
Luxemburg	13.486	1,4	12.522	1,4
Hongkong	12.649	1,3	22.740	2,6
China	10.305	1,1	11.262	1,3
Zweden	10.180	1,1	31.104	3,5
Oostenrijk	9.477	1,0	9.030	1,0
Noorwegen	6.657	0,7	5.760	0,7
Finland	-	-	13.059	1,5
Totaal	956.520	100,0	880.323	100,0

Sectorverdeling ASN Milieu & Waterfonds

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde in € 1.000</i>
Basisgoederen			
554.181	Corbion	EUR	10.740
266.577	Lenzing	EUR	9.477
411.607	Novozymes	DKK	20.490
727.799	SIG Group	CHF	15.147
568.513	Smurfit Kappa	EUR	20.398
305.263	Sonoco Products	USD	15.439
			91.691
Duurzame consumptiegoederen			
1.230.651	Maytronics	ILS	12.694
			12.694
Energie			
1.037.429	Boralex	CAD	23.988
1.280.989	EDP Renováveis	EUR	23.730
260.258	Ormat Technologies	USD	17.856
961.376	Terna Energy	EUR	15.286
			80.860
Farmacie & biotechnologie			
16.961	Mettler-Toledo International	USD	18.624
			18.624
Halfgeleiders			
33.628	Monolithic Power Systems	USD	19.202
80.224	Solaredge Technologies	USD	6.798
19.493.769	Xinyi Solar Holdings	HKD	10.305
			36.305
Kapitaalgoederen			
343.343	A.O. Smith	USD	25.625
172.458	Advanced Drainage Systems	USD	21.957
1.270.207	Amiad Water Systems	ILS	3.113
593.200	Azbil	JPY	17.773
541.200	Core & Main	USD	19.798
42.396	Geberit	CHF	24.580
3.092.365	Genuit Group	GBP	14.400
400.071	Georg Fischer	CHF	26.293
204.701	Legrand	EUR	19.262
8.872	LEM	CHF	19.801
40.598	Lennox International	USD	16.447
74.753	Lindsay	USD	8.740
1.600.667	NIBE Industrier	SEK	10.180
416.682	Pentair	USD	27.427
19.993	Rational	EUR	13.985
603.662	Signify	EUR	18.303
604.917	Tomra systems	NOK	6.657
343.436	Vertiv	USD	14.933
902.482	Vestas Wind Systems	DKK	25.944
89.464	Watts Water Technologies	USD	16.873
718.542	Zurn Elkay Water Solutions	USD	19.130
			371.221
Nutsbedrijven			
207.252	American Water Works	USD	24.764

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
354.210	California Water Service	USD	16.632
6.151.750	Hyflux	SGD	-
1.317.258	Pennon Group	GBP	11.424
1.033.718	Severn Trent	GBP	30.766
2.195.379	United Utilities	GBP	26.843
			110.429
	Onroerend goed		
13.003	Equinix	USD	9.480
			9.480
	Software & services		
89.092	Autodesk	USD	19.637
236.575	Descartes System Group	CAD	18.082
			37.719
	Technologie		
1.547.000	Delta Electronics	TWD	14.305
80.101	Littelfuse	USD	19.401
908.562	Murata Manufacturing	JPY	17.461
			51.167
	Transport		
3.601.000	MTR	HKD	12.649
			12.649
	Verzorgingsproducten		
394.522	Unilever	EUR	17.302
			17.302
	Zakelijke dienstverlening		
383.122	Befesa	EUR	13.486
2.445.280	Brambles	AUD	20.542
38.377	Cintas	USD	20.937
1.633.822	Renewi	GBP	12.048
541.090	Stericycle	USD	24.277
202.626	Veralto	USD	15.089
			106.379
	Som van de beleggingen		956.520

147

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van effectentransacties	-	508
Te vorderen dividend	1.141	1.098
Te vorderen dividend-/bronbelasting	3.965	3.818
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	5.106	5.424
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	96	43
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	96	43
Totaal	5.202	5.467

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend- en/of bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben. In het geval van ASN Milieu & Waterfondsen bedragen deze vorderingen per ultimo verslagperiode € 2,60 miljoen (ultimo 2022: € 1,98 miljoen).

(C) Overige activa

Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De Beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

<i>In € 1.000</i>	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van effectentransacties	-	859
Te betalen fondskosten	816	789
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	816	1.648
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	2.098	551
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	2.098	551
Totaal	2.914	2.199

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	100.933	100.580
Uitgegeven aandelen	4.560	7.285
Ingekochte aandelen	-6.465	-6.932
Stand ultimo periode	99.028	100.933
Agio		
Stand begin periode	497.143	469.022
Uitgegeven aandelen	37.797	64.240
Ingekochte aandelen	-34.898	-36.119
Stand ultimo periode	500.042	497.143
Overige reserves		
Stand begin periode	523.342	346.788
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-230.068	199.748
Ingekochte aandelen	-18.911	-23.194
Stand ultimo periode	274.363	523.342
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-217.882	220.008
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	230.068	-199.748
Uitgekeerd dividend	-12.186	-20.260
Resultaat over de verslagperiode	99.570	-217.882
Stand ultimo periode	99.570	-217.882
Totaal eigen vermogen	973.003	903.536

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Totaal intrinsieke waarde	973.003	903.536	1.136.398	838.039	708.605
Directe opbrengsten	17.116	17.988	24.166	11.666	15.981
Waardeveranderingen	91.479	-226.021	207.863	155.454	187.552
In rekening gebrachte op- en afslagen	101	144	210	250	140
Overige bedrijfsopbrengsten	434	149	25	63	149
Bedrijfslasten	-9.560	-10.142	-12.256	-7.904	-6.887
Totaal resultaat	99.570	-217.882	220.008	159.529	196.935
Aantal uitstaande gewone aandelen	19.805.320	20.186.621	20.115.995	18.477.881	18.904.827
Per gewoon aandeel					
<i>In euro's</i>					
Intrinsieke waarde	49,13	44,76	56,49	45,35	37,48
Beurskoers	49,04	45,17	56,67	45,17	37,55
Dividend ¹	0,60	1,00	0,35	0,60	0,35
Opbrengsten uit beleggingen	0,84	0,88	1,26	0,66	0,79
Waardeveranderingen beleggingen	4,52	-11,10	10,81	8,84	9,30
In rekening gebrachte op- en afslagen	-	0,01	0,01	0,01	0,01
Overige bedrijfsopbrengsten	0,02	0,01	-	-	0,01
Bedrijfslasten	-0,47	-0,50	-0,64	-0,45	-0,34
Totaal resultaat	4,91	-10,70	11,44	9,06	9,77

¹ Dit is het dividend over het voorgaande jaar, dat in het betreffende jaar is uitgekeerd.

Mutatieoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand begin periode	903.536	1.136.398
Uitgegeven aandelen	42.357	71.525
Ingekochte aandelen	-60.274	-66.245
Stand ultimo periode	885.619	1.141.678
Opbrengsten uit beleggingen	17.116	17.988
Beheervergoeding	-9.453	-10.034
Overige bedrijfslasten	-107	-108
	7.556	7.846
Waardeveranderingen beleggingen	91.479	-226.021
In rekening gebrachte op- en afslagen	101	144
Overige bedrijfsopbrengsten	434	149
Resultaat	99.570	-217.882
Uitgekeerd dividend	-12.186	-20.260
Totaal eigen vermogen	973.003	903.536

Kredietrisico

Het ASN Milieu & Waterfonds loopt een kredietrisico op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico van het fonds bedroeg ultimo verslagperiode € 19,4 miljoen (ultimo 2022: € 25,4 miljoen).

4.3.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Aandelen		
Aandelen - gerealiseerde koerswinsten	41.713	7.237
Aandelen - gerealiseerde koersverliezen	-1.054	-35.345
Aandelen - gerealiseerde valutawinsten	197	12.288
Aandelen - gerealiseerde valutaverliezen	-1.923	-466
Totaal	38.933	-16.286

(G) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Aandelen		
Aandelen - niet-gerealiseerde koerswinsten	133.148	14.999
Aandelen - niet-gerealiseerde koersverliezen	-70.332	-236.611
Aandelen - niet-gerealiseerde valutawinsten	6.067	28.501
Aandelen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-16.337	-16.624
Totaal	52.546	-209.735

(H) Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit:

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Rente rekening-courant	434	-
Overige bedrijfsopbrengsten	-	149
Totaal	434	149

De overige bedrijfsopbrengsten bestonden in 2022 uit twee onderdelen: € 147 duizend had betrekking op een rebate (terugbetaling) van Impax en € 2 duizend betrof vergoedingen met betrekking tot de Central Securities Depository Regulation (CSDR).

(I) Bedrijfslasten

De overige bedrijfslasten bestaan uit:

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Koersverschillen op geldmiddelen	107	69
Rente rekening-courant	-	39
Totaal	107	108

Lopendekostenfactor

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Lopende kosten		
Beheervergoeding	9.453	10.034
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	944.836	969.646
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	1,00%	1,03%

Het fonds betaalt aan ASN Impact Investors fondskosten. ASN Impact Investors betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 1,00% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo (tot 1 maart 2022 bedroeg het percentage 1,20%). De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

151

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van deelnemingsrechten, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van het beleggingsfonds.

	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Omloopfactor	29,42%	21,39%

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten in de verslagperiode, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar waren, bedroegen € 577.454 (2022: € 287.236).

4.4 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Balans

Vóór winstbestemming en in € 1.000	Ref. ¹	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen	(A)		
Directe beleggingen		192.895	181.953
Vorderingen	(B)	2.515	2.736
Overige activa	(C)		
Liquide middelen		6.301	5.517
Kortlopende schulden	(D)	1.087	875
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		7.729	7.378
Activa min kortlopende schulden		200.624	189.331
Eigen vermogen	(E)		
Geplaatst kapitaal		20.135	20.384
Agio		129.287	128.712
Overige reserves		33.691	88.438
Onverdeeld resultaat		17.511	-48.203
Totaal eigen vermogen		200.624	189.331

¹ De referenties in de balans verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

In € 1.000	Ref. ¹	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Opbrengsten uit beleggingen		5.524	5.570
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	6.730	-8.767
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)	7.240	-42.557
In rekening gebrachte op- en afslagen		123	190
Overige bedrijfsopbrengsten	(H)	245	-
Som van de bedrijfsopbrengsten		19.862	-45.564
Bedrijfslasten	(I)		
Beheervergoeding		2.351	2.354
Overige bedrijfslasten		-	285
Som van de bedrijfslasten		2.351	2.639
Resultaat		17.511	-48.203

¹ De referenties in de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

<i>In € 1.000</i>	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	17.511	-48.203
Koersverschillen op geldmiddelen	-122	284
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	17.389	-47.919
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-6.730	8.767
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-7.240	42.557
Aankoop van beleggingen	-66.703	-77.541
Verkoop van beleggingen	69.731	61.993
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	239	-268
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-334	-327
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	6.352	-12.738
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	16.051	29.506
Inkoop van aandelen	-18.205	-15.461
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-18	497
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	546	340
Uitgekeerd dividend	-4.064	-2.719
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-5.690	12.163
Totaal nettokasstromen	662	-575
Koersverschillen op geldmiddelen	122	-284
Mutatie liquide middelen	784	-859
Liquide middelen begin van de verslagperiode	5.517	6.376
Liquide middelen eind van de verslagperiode	6.301	5.517

4.4.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Aandelen

<i>In € 1.000</i>	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand begin periode	181.953	217.729
Aankopen	66.703	77.541
Verkopen	-69.731	-61.993
Gerealiseerde waardeveranderingen	6.730	-8.767
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	7.240	-42.557
Stand ultimo periode	192.895	181.953

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds bevinden, is de reële waarde afgeleid van ter beurse genoteerde marktprijzen, waarbij er voldoende liquiditeit is op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

De onderstaande specificaties van de sector- en landenverdeling van de portefeuille geven inzicht in het koersrisico en het valutarisico. De specificaties betreffen de beleggingen per 31 december 2023, met de gepresenteerde marktwaarde in duizenden euro's.

Landenverdeling ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

<i>In € 1.000</i>	31-12-2023		31-12-2022	
	Marktwaarde	%	Marktwaarde	%
Verenigd Koninkrijk	47.889	24,7	39.432	21,7
Nederland	39.864	20,7	34.419	18,9
België	29.361	15,2	26.232	14,4
Duitsland	25.833	13,4	26.232	14,4
Frankrijk	15.347	8,0	15.168	8,3
Zwitserland	12.445	6,5	11.629	6,4
Zweden	7.603	3,9	13.598	7,5
Finland	7.475	3,9	7.448	4,1
Luxemburg	7.078	3,7	7.795	4,3
Totaal	192.895	100,0	181.953	100,0

Sectorverdeling ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

<i>Aantal</i>		<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde in € 1.000</i>
	Basisgoederen		
181.464	Bekaert	EUR	8.442
200.729	Corbion	EUR	3.890
203.510	Huhtamaki	EUR	7.475
			19.807
	Consumentenservicebedrijven		
320.827	Basic-Fit	EUR	9.034
			9.034
	Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg		
285.857	Fagron	EUR	4.748
			4.748
	Duurzame consumptiegoederen		
10.300.989	Coats Group	GBP	9.201
			9.201
	Farmacie & biotechnologie		
6.332.207	Alliance Pharma	GBP	2.960
			2.960
	Halfgeleiders		
147.015	Aixtron	EUR	5.684
52.100	BE Semiconductor Industries	EUR	7.109
			12.793
	Kapitaalgoederen		
139.104	Alfen Beheer	EUR	8.385
378.489	Azelis	EUR	8.395
73.038	Barco N.V.	EUR	1.209
186.988	JOST Werke	EUR	8.265
28.393	Kardex	CHF	6.658
2.593	LEM	CHF	5.787
239.718	Signify	EUR	7.268
105.765	TKH Group	EUR	4.178
491.089	Travis Perkins	GBP	4.696
224.569	Washtec	EUR	7.186
			62.027
	Onroerend goed		
562.524	Safestore Holdings	GBP	5.739
580.791	Unite Group	GBP	6.997
230.433	Warehouses De Pauw	EUR	6.567
			19.303
	Reclame		
169.038	Ipsos	EUR	9.592
316.197	JCDcaux	EUR	5.755
			15.347
	Voeding en dranken		
5.826.036	Premier Foods	GBP	9.116
			9.116
	Zakelijke dienstverlening		
201.072	Befesa	EUR	7.078
1.044.314	Bravida Holding	SEK	7.603
1.902.948	Sthree	GBP	9.180

Aantal	Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
347.995 Takkt	EUR	4.698
		28.559
Som van de beleggingen		192.895

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van effectentransacties	-	322
Te vorderen dividend-/bronbelasting	2.479	2.396
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	2.479	2.718
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	36	18
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	36	18
Totaal	2.515	2.736

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend- en/of bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben. In het geval van ASN Duurzaam Small & Midcapfonds bedragen deze vorderingen per ultimo verslagperiode € 1,77 miljoen (ultimo 2022: € 1,53 miljoen).

(C) Overige activa

Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De Beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van effectentransacties	-	341
Te betalen fondskosten	201	194
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	201	535
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	886	340
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	886	340
Totaal	1.087	875

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	20.384	19.021
Uitgegeven aandelen	1.669	2.954
Ingekochte aandelen	-1.918	-1.591
Stand ultimo periode	20.135	20.384
Agio		
Stand begin periode	128.712	113.308
Uitgegeven aandelen	14.382	26.552
Ingekochte aandelen	-13.807	-11.148
Stand ultimo periode	129.287	128.712
Overige reserves		
Stand begin periode	88.438	51.563
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-52.267	39.597
Ingekochte aandelen	-2.480	-2.722
Stand ultimo periode	33.691	88.438
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-48.203	42.316
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	52.267	-39.597
Uitgekeerd dividend	-4.064	-2.719
Resultaat over de verslagperiode	17.511	-48.203
Stand ultimo periode	17.511	-48.203
Totaal eigen vermogen	200.624	189.331

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Totaal intrinsieke waarde	200.624	189.331	226.208	157.359	194.721
Directe opbrengsten	5.524	5.570	5.009	2.240	4.174
Waardeveranderingen	13.970	-51.324	39.411	732	44.728
In rekening gebrachte op- en afslagen	123	190	314	127	60
Overige bedrijfsopbrengsten	245	-	-	-	187
Bedrijfslasten	-2.351	-2.639	-2.418	-1.574	-1.276
Totaal resultaat	17.511	-48.203	42.316	1.525	47.873
Aantal uitstaande gewone aandelen	4.027.113	4.076.775	3.804.203	3.320.386	4.281.283
Per gewoon aandeel					
<i>In euro's</i>					
Intrinsieke waarde	49,82	46,44	59,46	47,39	45,46
Beurskoers	49,57	46,60	59,83	47,72	45,57
Dividend ¹	1,00	0,70	0,40	0,80	0,45
Opbrengsten uit beleggingen	1,34	1,44	1,42	0,73	1,08
Waardeveranderingen beleggingen	3,39	-13,26	11,13	0,25	11,61
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,03	0,05	0,09	0,04	0,02
Overige bedrijfsopbrengsten	0,06	-	-	-	0,05
Bedrijfslasten	-0,57	-0,68	-0,68	-0,52	-0,33
Totaal resultaat	4,25	-12,45	11,96	0,50	12,43

¹ Dit is het dividend over het voorgaande jaar, dat in het betreffende jaar is uitgekeerd.

Mutatieoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Stand begin periode	189.331	226.208
Uitgegeven aandelen	16.051	29.506
Ingekochte aandelen	-18.205	-15.461
Stand ultimo periode	187.177	240.253
Opbrengsten uit beleggingen	5.524	5.570
Beheervergoeding	-2.351	-2.354
Overige bedrijfslasten	-	-285
	3.173	2.931
Waardeveranderingen beleggingen	13.970	-51.324
In rekening gebrachte op- en afslagen	123	190
Overige bedrijfsopbrengsten	245	-
Resultaat	17.511	-48.203
Uitgekeerd dividend	-4.064	-2.719
Totaal eigen vermogen	200.624	189.331

Kredietrisico

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds loopt een kredietrisico op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico van het fonds bedroeg ultimo verslagperiode € 8,8 miljoen (ultimo 2022 € 8,3 miljoen).

4.4.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Aandelen		
Aandelen - gerealiseerde koerswinsten	11.357	5.621
Aandelen - gerealiseerde koersverliezen	-4.590	-14.135
Aandelen - gerealiseerde valutawinsten	190	77
Aandelen - gerealiseerde valutaverliezen	-227	-330
Totaal	6.730	-8.767

(G) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Aandelen		
Aandelen - niet-gerealiseerde koerswinsten	16.396	4.137
Aandelen - niet-gerealiseerde koersverliezen	-10.549	-43.526
Aandelen - niet-gerealiseerde valutawinsten	1.409	622
Aandelen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-16	-3.790
Totaal	7.240	-42.557

(H) Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit:

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Koersverschillen op geldmiddelen	122	-
Rente rekening-courant	123	-
Totaal	245	-

(I) Bedrijfslasten

De overige bedrijfslasten bestaan uit:

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Koersverschillen op geldmiddelen	-	284
Rente rekening-courant	-	1
Totaal	-	285

Lopendekostenfactor

In € 1.000	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Lopende kosten		
Beheervergoeding	2.351	2.354
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	195.765	195.992
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	1,20%	1,20%

Het fonds betaalt aan ASN Impact Investors fondskosten. ASN Impact Investors betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 1,20% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo. De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van deelnemingsrechten, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van het beleggingsfonds.

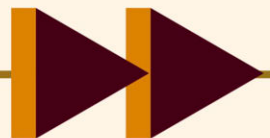
	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Omloopfactor	52,19%	48,25%

Transactiekosten

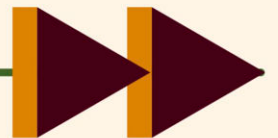
Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten in de verslagperiode, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar waren, bedroegen € 103.836 (2022: € 123.123).

ASN Duurzaam
Small & Midcapfonds
Eerste in Nederland

2006

5 Overige gegevens

Bijzondere statutaire zeggenschapsrechten

Volgens de statuten heeft de houder van het prioriteitsaandeel het recht om een bindende voordracht op te stellen voor de benoeming van bestuurders. Daarnaast kan de houder van het prioriteitsaandeel een bindende voordracht doen voor de benoeming van commissarissen, indien de raad van commissarissen (RvC) geen kandidaten voordraagt binnen de daartoe gestelde termijn. Een wijziging van de statuten of een besluit tot ontbinding van de vennootschap kan slechts worden genomen op voorstel van de houder van het prioriteitsaandeel. Bij liquidatie van de vennootschap wordt, na voldoening van alle schulden, allereerst het nominale bedrag van het prioriteitsaandeel terugbetaald.

Het prioriteitsaandeel dient om het bijzondere karakter van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. te beschermen tegen ongewenste invloeden van derden. Het wordt gehouden door ASN Duurzame Deelnemingen N.V., een 100%-dochter van de Volksbank N.V. Voor de rechten die zijn verbonden aan het prioriteitsaandeel, verwijzen wij naar de statuten van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

Statutaire winstbestemming

Conform artikel 27 van de statuten bepaalt het bestuur per serie van gewone aandelen welk gedeelte van de winst aan de houders van gewone aandelen wordt uitgekeerd. Het betreft de winst na aftrek van een uitkering ter hoogte van de wettelijke interest, berekend over de nominale waarde van het prioriteitsaandeel. Het bestuur bepaalt de uitkering onder goedkeuring van de raad van commissarissen.

Belangen bestuurders en raad van commissarissen

Conform artikel 122 lid 2 Bgfo wordt in dit verslag gerapporteerd of de leden van de directie van ASN Impact Investors en de leden van de raad van commissarissen een persoonlijk belang hebben gehad bij beleggingen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. De leden van de directie en van de raad van commissarissen hadden volgens opgave van de betrokkenen geen belangen in beleggingen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. per begin en einde van de verslagperiode.

Vanuit het oogpunt van transparantie zijn in de volgende tabel de persoonlijke belangen opgenomen die de leden van de directie van ASN Impact Investors en de leden van de raad van commissarissen, volgens opgave van de betrokkenen, hebben gehad in de fondsen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. per begin en einde van de verslagperiode.

Omschrijving	Gemeenschappelijk belang directie ASN Impact Investors en leden RvC in aantallen 31-12-2023	Gemeenschappelijk belang directie ASN Impact Investors en leden RvC in aantallen 31-12-2022
ASN Duurzaam Aandelenfonds	169	169
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	250	250

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst-en-verliesrekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen waaronder de jaarcijfers van de afzonderlijke ASN UCITS-Beleggingsfondsen (subfondsen).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. (verder: de beleggingsentiteit) zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. is een beleggingsmaatschappij met veranderlijk kapitaal, statutair gevestigd te Den Haag en bestaat uit vier subfondsen (instellingen voor collectieve belegging in effecten): het ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Aandelenfonds en ASN Duurzaam Small & Midcapfonds. De aandelen van deze subfondsen worden verhandeld via Euronext Amsterdam, segment Euronext Fund Service. Deze subfondsen beleggen voornamelijk in beursgenoteerde effecten waarvan de reële waarde is afgeleid van genoteerde marktprijzen. De beheerder en directie is ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V., onderdeel van de Volksbank N.V., en verwijzingen naar functies en afdelingen in deze sectie zijn betrokken functies en afdelingen van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Materialiteit

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit	Wij bepalen de materialiteit per subfonds van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.
Toegepaste benchmark	1% van het eigen vermogen (fondsvermogen) per subfonds.
Nadere toelichting	De subfondsen kennen een eigen beleggingsbeleid, risicoprofiel, koersvorming en een afzonderlijke administratie. Beleggers kunnen (uitsluitend) in subfondsen beleggen. Voor ieder subfonds worden jaarcijfers opgesteld, die onderdeel uitmaken van de toelichting van de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. Deze jaarrekening is gebaseerd op de gecumuleerde jaarcijfers van de subfondsen. Op basis van hetgeen hiervoor beschreven hanteren wij een materialiteit die is gebaseerd op het fondsvermogen per subfonds. Het fondsvermogen per subfonds is de totale (markt)waarde waarop beleggers in het subfonds aanspraak maken en wordt in de sector beschouwd als de belangrijkste factor voor beleggingsbeslissingen door de aandeelhouders. De bepaling van de materialiteit is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen groter dan 5% van de materialiteit per subfonds rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een beursgenoteerde beleggingsentiteit. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT audit en belastingsspecialisten.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de beleggingsentiteit en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 1. Verslag van de beheerder van het jaarverslag, waarin de directie haar (fraude) risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de Gedragscode Fund Governance ASN Impact Investors, het fraude- en corruptiebeleid, de Meldregeling Klokkenluiders van de Volksbank N.V. en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle organisaties aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten zoals toegelicht in paragraaf 3.4.1 onder Gebruik van schattingen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben onder meer data analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Verder hebben wij specifieke werkzaamheden verricht vanwege integriteitsrisico's vanuit de potentiële belangentegenstelling tussen de beheerder en de beleggers in de beleggingsentiteit. Hiervoor verwijzen wij naar het kernpunt 'Beheerste en integere bedrijfsvoering'.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording, in aanvulling op het hiervoor genoemde risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Voor de beschrijving van onze controle-aanpak ten aanzien van de opbrengsten uit beleggingen, verwijzen wij naar het gelijknamige kernpunt van onze controle.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij de directie, juridische zaken, compliance afdeling, risk afdeling en de raad van commissarissen.

Uit het door ons geïdentificeerde frauderisico, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1142 *Specifieke verplichtingen volgens de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant van beleggingsondernemingen, (beheerders van) alternatieve beleggingsinstellingen en (beheerders van) instellingen voor collectieve belegging in effecten*, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met de directie, het kennisnemen van de systematische analyse van integriteitsrisico's (SIRA), het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne accountantsdienst van de Volksbank voor zover relevant voor ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. en van de compliance afdeling. Verder hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

165

Wij hebben verder kennis genomen van rapporten van juridische zaken en correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben wij schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in paragraaf 3.4 "Toelichting op de jaarrekening" is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de directie een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de beleggingsentiteit om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de directie besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd.

Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de directie op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Bestaan en waardering van beleggingen

Risico	De subfondsen die samen ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. vormen, beleggen voornamelijk in beursgenoteerde beleggingen. Deze beleggingen zijn in belangrijke mate bepalend voor de financiële resultaten van de subfondsen. Wij verwijzen in dat kader naar de toelichting op de beleggingen in de jaarcijfers van de subfondsen die onderdeel uitmaken van de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. Uit de toelichting van de categorie-indeling van de beleggingsportefeuille van de subfondsen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. (paragraaf 3.4.1), blijkt dat voornamelijk in beursgenoteerde beleggingen is belegd. Wij schatten het risico op een materiële fout voor de beleggingen lager in, mede omdat de beleggingen voornamelijk bestaan uit beursgenoteerde titels waarvoor een prijs op een actieve markt beschikbaar is en derhalve een schattingselement ontbreekt. Echter, vanwege de omvang van de beleggingen in relatie tot jaarrekening als geheel, zijn de beleggingen de post met de grootste impact op onze controle.
Onze controleaanpak	Onze werkzaamheden bestonden onder andere uit het evalueren of de door de beleggingsentiteit gehanteerde grondslagen voor opname en waardering van beleggingen en de daarbij gehanteerde (valuta) prijsbronnen en afspraken in overeenstemming zijn met Titel 9 Boek 2 BW en of deze grondslagen, bronnen en afspraken consistent zijn toegepast. Wij hebben de opzet en bestaan van interne beheersmaatregelen met betrekking tot het waarderingsproces geëvalueerd. Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van bestaan en waardering van de beleggingen bestonden verder onder andere uit: • het afstemmen van de waardering van de beursgenoteerde beleggingen met minimaal één onafhankelijke prijsbron; • het afstemmen van bestaan en eigendom van de beleggingsportefeuille met rechtstreeks door ons ontvangen externe confirmaties van de bewaarder.
Belangrijke observaties	De uitvoering van deze werkzaamheden heeft niet geleid tot significante bevindingen ten aanzien van bestaan of waardering van de beleggingen.

Opbrengsten uit beleggingen

Risico	De opbrengsten uit beleggingen zijn de belangrijkste opbrengstenstroom van de beleggingsentiteit en bestaan zowel uit de directe beleggingsopbrengsten (dividend en interest) als uit de (niet-)gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Wij beschouwen de opbrengsten uit beleggingen derhalve als kernpunt van onze controle. Wij verwijzen naar de uitsplitsing van de opbrengsten uit beleggingen in de winst-en-verliesrekening en het verslag over het beheer van de ASN UCITS-Beleggingsfondsen waarin de resultaten van de subfondsen worden vergeleken met die van de benchmark.
Onze controleaanpak	Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van de opbrengsten uit beleggingen bestonden onder andere uit: • het kennisnemen en toetsen van de interne beheersmaatregelen, inclusief relevante algemene IT beheersmaatregelen rondom processen inzake transactieverwerking, corporate actions, reconciliatie van beleggingen en portefeuille waardering. Hierbij hebben wij voor uitbestede processen mede gebruik gemaakt van een onafhankelijke rapportage inzake de opzet, het bestaan en de werking van relevante beheersmaatregelen van de administrateur, BNP Paribas SA, Netherlands Branch, Securities Services; • het uitvoeren van gedetailleerde cijferanalyses (inclusief data-analyse op basis van marktdata) van zowel directe als indirecte opbrengsten in relatie tot de beleggingen, alsmede in relatie tot het rendement van de benchmark van ieder subfonds.
Belangrijke observaties	De uitvoering van deze werkzaamheden heeft niet geleid tot significante bevindingen ten aanzien van de opbrengsten uit beleggingen.

Beheerste en integere bedrijfsvoering

Risico

Bij en krachtens de Wet op het financieel toezicht worden eisen gesteld aan de beheerste en integere bedrijfsvoering van de beheerder, onder andere ten aanzien van het beheersen van (uitbestede) bedrijfsprocessen en -risico's en ten aanzien van het beheersen van integriteitsrisico's. In onze controle houden wij rekening met integriteitsrisico's die volgen uit de potentiële belangentegenstelling tussen de beheerder en de beleggers in de beleggingsentiteit. Volgens onze inschatting geven met name de kosten onttrokken aan de beleggingsentiteit (en alle andere betalingen uit de activa van de beleggingsentiteit) die opbrengsten zijn voor de beheerder of aan de beheerder gelieerde partijen aanleiding tot dit risico.

Verder is de financiële informatie die ontvangen wordt van uitbestedingspartijen betrokken bij de totstandkoming van de jaarrekening van de beleggingsentiteit.

De beleggingsentiteit heeft geen werknemers in dienst. Vermogensbeheer, risicobeheer en de aandelenregistratie, financiële administratie en beleggingsadministratie zijn uitbesteed aan de beheerder ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. die dit op zijn beurt deels heeft uitbesteed aan de administrateur, BNP Paribas SA, Netherlands Branch, Securities Services.

Wij verwijzen naar het "verslag van de beheerder" en het "verslag over het beheer van de ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V." inzake (de risico's van) uitbesteding en de verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de beheerder. Verder verwijzen wij naar de toelichting op de lopende kosten waarin een vergelijking wordt gemaakt met de afspraken die zijn opgenomen in het prospectus.

Onze controleaanpak

In het kader van en voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening van de beleggingsentiteit hebben wij, in lijn met NBA-handreiking 1142, aandacht besteed aan de beheerste en integere bedrijfsvoering van de beheerder. Onze controlewerkzaamheden bestonden onder andere uit:

- het vaststellen dat de beheerder en de bewaarder beschikken over de vereiste vergunning van de toezichthouder;
- het kennisnemen en toetsen van de interne beheersmaatregelen bij de beheerder en andere partijen waaraan (kern)taken zijn uitbesteed, inclusief relevante algemene IT-beheersmaatregelen rondom processen. Hierbij hebben wij mede gebruik gemaakt van de onafhankelijke rapportage inzake de opzet, het bestaan en de werking van relevante beheersingsmaatregelen bij de administrateur;
- het kennisnemen van correspondentie met de toezichthouders, de rapportage van de onafhankelijke bewaarder en bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden alert blijven op mogelijke signalen van niet naleving van wet- en regelgeving in het algemeen en de bepalingen bij of krachtens de Wet op het financieel toezicht en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme in het bijzonder;
- het controleren van de in rekening gebrachte beheervergoeding en overige kosten door middel van een controleberekening in lijn met de afspraken die zijn opgenomen in het prospectus en het vaststellen dat transacties met gelieerde partijen juist en volledig zijn toegelicht;
- het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden zoals cijferanalyses en deelwaarnemingen gericht op de uitkomsten van de relevante financiële informatiestromen.

Belangrijke observaties

De uitvoering van deze werkzaamheden heeft niet geleid tot significante bevindingen met een directe invloed op de jaarrekening van de beleggingsentiteit ten aanzien van de beheerste en integere bedrijfsvoering en de financiële informatie ontvangen van uitbestedingspartijen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij waren vanaf de controle van het boekjaar 2016 accountant van ASN Beleggingsfondsen N.V. Na de oprichting van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. en de splitsing van ASN Beleggingsfondsen N.V., zijn wij door de algemene vergadering benoemd als accountant van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. vanaf de controle van het boekjaar 2020 en zijn tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten geleverd als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de beleggingsentiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie "Informatie ter ondersteuning van ons oordeel" hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

In dit kader geven wij ook een verklaring aan de auditcommissie van de raad van commissarissen op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 13 maart 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.J. Knijnenburg RA

**BEST
DUUR**

AS

6 Bijlagen

TE AANBIEDER
RZAME PRODUCTEN

SN IMPACT INVESTORS

ASN Impact Investors wint opnieuw de CashCow award 2023 - Beste aanbieder duurzame producten

Bijlage 1 Beleidsbepalers en vermogensbeheerders

Verschillende teams zijn verantwoordelijk voor het beleid van de ASN Beleggingsfondsen. Hieronder zijn de leden van deze teams die in 2023 werkzaam waren voor de fondsen, hun functie, verantwoordelijkheden en ervaring vermeld.

ASN Impact Investors

ASN Impact Investors is verantwoordelijk voor het portfoliomanagement, de ontwikkeling en marketing van beleggingsproducten en het risicomanagement van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. Dit team draagt tevens zorg voor de uitvoering van wet- en regelgeving voor zover deze betrekking heeft op de klanten en producten, en voor het beleggingsbeleid en beheer van de fondsen. Onderstaande tabel toont een overzicht van de portfoliomanagers en medewerkers die stemrecht hebben in één of meerdere van de zes commissies van ASN Impact Investors. De portfoliomanagers hebben ook stemrecht in deze commissies.

Portfoliomanagers		
Naam	Functie	
Marcel Blom	Portfoliomanager SRI fondsen	
Milan Schut	Portfoliomanager SRI fondsen a.i.	
Karin van Dijk	Portfoliomanager ASN Biodiversiteitsfonds	
Stephan Langen	Hoofd Portfoliomanagement	
Rosemarijn van der Meij	Portfoliomanager ASN Groenprojectenfonds	
Sascha Noé	Portfoliomanager ASN Microkredietfonds	

Beleggingsfonds	Strategie	Vermogensbeheerder/adviseur
ASN Duurzaam Obligatiefonds	Euro-obligaties; actief	Achmea Investment Management
ASN Milieu & Waterfonds	Aandelen wereldwijd; actief	Impax Asset Management Ltd.
ASN Duurzaam Aandelenfonds	Aandelen wereldwijd; actief	Achmea Investment Management
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	Aandelen Europa; actief	Van Lanschot Kempen Investment Management

Expertisecentrum Duurzaamheid (ECD)

Het Expertisecentrum Duurzaamheid van ASN Bank (ECD) adviseert ASN Impact Investors over het duurzaamheidsbeleid. Het team onderzoekt landen, projecten en ondernemingen waarin de ASN Beleggingsfondsen kunnen beleggen. Ook voert het team de dialoog met ondernemingen (engagement) op verzoek van ASN Impact Investors.

Vermogensbeheerders

ASN Impact Investors heeft het vermogensbeheer van de ASN Beleggingsfondsen uitbesteed. Bij de selectie van een vermogensbeheerder beoordelen wij de vermogensbeheerders onder meer op hun kennis en ervaring, hun prestaties en hun duurzaamheid.

De volgende teams voeren het dagelijkse vermogensbeheer van de ASN Beleggingsfondsen uit:

- ASN Duurzaam Aandelenfonds en ASN Duurzaam Obligatiefonds: Achmea Investment Management;
- ASN Milieu & Waterfonds: Impax Asset Management;
- ASN Duurzaam Small & Midcapfonds: Van Lanschot Kempen Investment Management.

Achmea Investment Management*Managers ASN Duurzaam Aandelenfonds*

Naam	Functie
Mark Voermans	Portfoliomanager Aandelen
Dennis Thé	Manager Aandelen

Managers ASN Duurzaam Obligatiefonds

Naam	Functie
Rob Dekker	Portfoliomanager LDI & Rates
Raymond Vermeulen	Manager LDI & Rates

Impax Asset Management*Managers ASN Milieu & Waterfonds*

Naam	Functie
Jon Forster	Senior Portfolio Manager, Managing Director
Justin Winter	Portfolio Manager, Director
Fotis Chatzimichalakis	Portfolio Manager, Associate Director
Matthew Wright	Research Analyst

Van Lanschot Kempen Investment Management*Managers ASN Duurzaam Small & Midcapfonds*

Naam	Functie
Jan-Willem Berghuis	Hoofd smallcapteam
Michiel van Dijk	Senior portfoliomanager
Ingmar Schaefer	Senior portfoliomanager
Sander van Oort	Senior portfoliomanager

Bijlage 2 Adresgegevens en personalia

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

Telefoon 070 - 356 93 33
www.asnimpactinvestors.com

UCITS-beheerder

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.
Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

Directie ASN Impact Investors

1. San Lie
2. Ro Dielbandhoesing
3. Dirk-Jan Stam

Raad van commissarissen ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

1. Anne Gram (voorzitter)
2. Dennis Bams (vicevoorzitter)
3. Chris Zadeh
4. Wim Hekstra (vanaf 28 april 2023)

Bewaarder

BNP Paribas S.A., Netherlands Branch
Herengracht 595
1017 CE Amsterdam

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP
Wassenaarseweg 80
2596 CZ Den Haag

Fiscaal adviseur

KPMG Meijburg & Co B.V.
Laan van Langerhuize 9
1186 DS Amstelveen
Postbus 74600
1070 DE Amsterdam

Vermogensbeheerders

Achmea Investment Management B.V.
Handelsweg 2
3707 NH Zeist
Postbus 866
3700 AW Zeist

Impax Asset Management Ltd.
7th Floor
30 Panton Street
London SW1Y 4AJ
Verenigd Koninkrijk

Van Lanschot Kempen Investment Management
Beethovenstraat 300
1077 WZ Amsterdam
Postbus 75666
1070 AR Amsterdam

Fund Agent

ING Bank N.V.
Bijlmerdreef 106
1102 CT Amsterdam

Raad van commissarissen

Anne Gram (voorzitter)

Benoemd in 2017, lopende termijn tot 2025

Anne Gram (1965) is een betrokken en ervaren bestuurder, toezichthouder, commissaris en adviseur duurzaamheid en vermogensbeheer. Zij zet zich in verschillende rollen in voor duurzaamheid: hoe kan de sturende kracht van geld ingezet worden om de klimaatverandering tegen te gaan? Hoe kunnen beleggers meer bijdragen aan een duurzamere wereld? Anne is econoom en heeft 30+ jaar ervaring in de financiële sector. Zij heeft o.a. als portfoliomanager, hoofd aandelen, chief investment officer en directeur beleggingen bij Robeco, ABN Amro en Fortis MeesPierson gewerkt. Zij was werkzaam bij een groot aantal pensioenfondsen, waaronder PFZW, PF Horeca en de pensioenfondsen van DNB, AKZO, Randstad en MediQ en ook verbonden aan de Erasmus Universiteit als docent Pension Executive Program en als columnist bij de Financiële Telegraaf. Tevens was zij lid van de raad van toezicht van de Vereniging van Effectenbezitters (VEB) en lid van de raad van advies van Transparency International Nederland. Anne is momenteel werkzaam als voorzitter van de raad van commissarissen van ASN Impact Investors, bestuurslid bij ABP en als duurzaamheids- en investment expert bij de pensioenfondsen van ING, IBN, HAL, de Huisartsen en Fonds 1818. Tevens is zij lid van Sustainable Pension Investment Lab en van het bestuur van Eumedion.

Dennis Bams

Benoemd in 2020, lopende termijn tot 2024.

Dennis Bams (1970) is hoogleraar Financieel Management en Financial Markets aan de Open Universiteit van Heerlen en aan de Universiteit van Maastricht en heeft een focus op risicomanagement. Daarnaast heeft hij zijn eigen consultancybureau. Duurzaamheid is voor hem een belangrijke drijfveer en hij doet onderzoek naar duurzaamheid in relatie tot beleggen. Dennis studeerde Econometrie aan de Erasmus Universiteit van Rotterdam en Actuariële Wetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam. Daarna deed hij promotieonderzoek aan de universiteiten van Chicago, Marseille en Maastricht. Van 1998 tot 2015 werkte hij in verschillende risicomanagementfuncties bij ING, De Lage Landen en het Philips Pensioenfonds. Naast zijn werkzaamheden is Dennis onder andere jurylid voor de Johan de Witt-prijs (beste actuariële wetenschappelijke scriptie) en lid van de toelatingscommissie voor het programma Master Financial Economics van de universiteit van Maastricht. Momenteel doet hij wetenschappelijk onderzoek naar de relatie tussen ESG-gedrag van bedrijven en het effect daarvan op het rendements- en risicoprofiel.

Chris Zadeh

Benoemd in 2021, lopende termijn tot 2025

Chris Zadeh (1975) is ondernemer en oprichter van fintechbedrijf Ohpen, waarvan hij tot 2019 CEO was. Een jaar later nam hij afscheid van Ohpen om een nieuw bedrijf te beginnen: Whangai, een bureau waarmee hij andere scale-upondernemers wil helpen groeien met corporate finance- en andere adviezen. Voordat hij in 2009 na een sabbatical met Ohpen begon, was Chris onder meer 10 jaar managing director bij BinckBank. Hij was er een van de eerste werknemers naast oprichter Kalo Bagijn. Eerder werkte Chris voor vermogensbeheerder Alex en – naast zijn studie rechten aan de Universiteit van Amsterdam – de toenmalige Postbank. Via BinckBank en Ohpen heeft Chris niet alleen 25 jaar ervaring opgedaan in de nieuwste technologie achter financiële diensten, hij deed ook veel commerciële ervaring en juridische kennis op. Hij is bestuurder geweest bij een verzekeraar en vermogensbeheerder die 750 miljoen euro onder beheer had en eigen beleggingsfondsen verkocht aan particulieren. Naast zijn dagelijkse werkzaamheden zit Chris onder meer in de raad van commissarissen van InShared. Hij steunt verschillende organisaties die zich inzetten voor het welzijn van dieren en natuurbehoud, in het bijzonder projecten die toezien op het beschermen van de onderwaterwereld. Duiken is een van Chris' grootste passies.

Wim Hekstra

Benoemd in 2023, lopende termijn tot 2027

Wim Hekstra (1970) is een ervaren bestuurder en adviseur uit het internationale bedrijfsleven die het grootste deel van zijn carrière buiten Nederland heeft gewerkt. De laatste jaren was hij tot 2022 directielid van Aegon Nederland. Inmiddels verdeelt hij zijn tijd tussen advieswerk, investeringen in innovatieve, jonge bedrijven en de Wildlife Forensic Academy, een instituut dat vanuit Zuid-Afrika parkwachten traint in de effectievere opsporing van stropers. Wim studeerde Banking and Finance aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Daarna gaf hij leiding aan dochterbedrijven van Heineken in Europa, MiddenAmerika en Azië. Na enkele jaren bij ING in Hongkong leidde hij er verzekeraar Sun Life Financial, om in 2016 terug te keren naar Nederland. Quote: 'Ik hoop dat ik mijn ervaring met marketing en sales, maar ook met governance, kan delen om te zorgen dat ASN Impact Investors ook in de toekomst gezond en winstgevend blijft. Want duurzaamheid vraagt wat mij betreft ook om een duurzaam businessmodel.'

Directie ASN Impact Investors

San Lie

San Lie (1971) is sinds 1 maart 2022 voorzitter van de directie en is verantwoordelijk voor Marketing & Sales en Portfoliomanagement. Sinds augustus 2019 was hij hoofd Portfoliomanagement bij ASN Impact Investors. Daarvoor werkte hij ondermeer bij Morningstar Benelux, Insinger de Beaufort, Fortis Bank (Nederland en België) en ABN AMRO in verschillende managementfuncties op het gebied van duurzaamheid en beleggingsdienstverlening.

San studeerde economie aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Ook publiceert hij regelmatig artikelen in vakbladen.

Ro Dielbandhoesing

Ro Dielbandhoesing (1979) is per 22 juni 2021 directeur van ASN Impact Investors en verantwoordelijk voor Risicomanagement en Compliance. Vanaf 2017 werkte Ro in verschillende rollen als riskmanager bij de Volksbank en dochter ASN Impact Investors. Daarvoor was hij onder meer financial risk manager bij Staalbankiers. Ro startte zijn carrière als controller bij Achmea. Ro studeerde Bedrijfseconomie aan de Hogeschool Inholland en behaalde een Master Accountancy & Control en een Executive Master Finance & Control / Registercontroller (RC) aan de Universiteit van Amsterdam.

Dirk-Jan Stam

Dirk-Jan Stam (1982) is sinds 1 maart 2022 directeur Finance en Reporting van ASN Impact Investors en verantwoordelijk voor de cijfers en financiële rapportages en voor Productmanagement. Dirk-Jan werkt sinds 2011 voor de Volksbank en haar rechtsvoorgangers en vanaf 2018 als bedrijfshoofd Controlling en Compliance van ASN Bank. Dirk-Jan studeerde Technische Bedrijfskunde aan de Hogeschool in Rotterdam en volgde een Bachelor Bedrijfskunde en een Master Accountancy en Control aan de Erasmus Universiteit van Rotterdam.

SFDR annex V ASN Duurzaam Aandelenfonds

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 9, leden 1 tot en met 4 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 5, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productnaam: ASN Duurzaam Aandelenfonds **Identificatiecode juridische entiteiten (LEI):** 549300LDXPD7XM2J2X44

Duurzame beleggingsdoelstelling

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten vastgesteld. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling ?

☒ ☐ ☒ **JA**

☐ ☐ ☐ **NEE**

☒ Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen** met een **ecologische** doelstelling gedaan: **94,5%**

☐ Dit product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken**. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ____% duurzame beleggingen

☒ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☒ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een sociale doelstelling.

☒ Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een sociale doelstelling** gedaan : **5,5%**.

☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar **heeft niet duurzaam belegd**

In hoeverre is de duurzame beleggingsdoelstelling van dit financiële product behaald?

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds (het Fonds) heeft de volgende duurzame beleggingsdoelstellingen:

- het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs (uitgedrukt in de bijdrage van het Fonds om de temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graden te houden);
- het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van het basisjaar 2019); en
- het stimuleren van de betaling van leefbaar loon aan fabriekswerknemers in de keten van de kledingindustrie (ten opzichte van basisjaar 2019).

Het Fonds heeft gedurende de verslagperiode 2023 belegd in een wereldwijd gespreide portefeuille van aandelen van beursgenoteerde ondernemingen. Alle beleggingen van het Fonds die in aanmerking kwamen voor het Beleggingsuniversum hebben voldaan aan het Duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors (het duurzaamheidsbeleid). In het Beleggingsuniversum worden alleen bedrijven opgenomen waarvan de economische activiteiten passen binnen een duurzame samenleving en daarmee een bijdrage hebben geleverd aan de duurzame beleggingsdoelstellingen.

De beleggingen met een ecologische doelstelling in het Fonds hielden ook rekening met de doelstellingen die genoemd worden in de EU-taxonomie: mitigatie van klimaatverandering, adaptatie aan klimaatverandering, duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, transitie naar een circulaire economie, preventie en bestrijding van verontreiniging, en bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen.

Het Fonds heeft deels de duurzame beleggingsdoelstellingen behaald.

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

- De geïmpliceerde temperatuurstijging van het Fonds in 2023 bedroeg **1,60** graden, gemeten aan de hand van de MSCI Implied Temperature Rise (ITR)-methodologie. In 2022 bedroeg de ITR van het Fonds 1,81 graden. Het Fonds heeft een verbetering laten zien ten opzichte van 2022 van 11,6%. Voor meer informatie over de MSCI ITR-methodologie zie: **MSCI Implied Temperature Rise**.
- In 2023 is de negatieve impact op de biodiversiteit van het Fonds **9,61** en dus per belegde euro **verbeterd** ten opzichte van het basisjaar 2019 (gemeten aan de hand van de Biodiversity Footprint Financial Institutions (BFFI)-methodologie). In 2019 was de negatieve impact op biodiversiteit van het Fonds 22,45.
- In 2023 is de gemiddelde leefbaarloonscore voor de kledingmerken in het Beleggingsuniversum van de portefeuille van het Fonds **25,27** en daarmee **verbeterd** ten opzichte van het basisjaar 2019 (gemeten aan de hand van de Platform Living Wage Financials (PLWF)-methodologie). In 2019 was de gemiddelde leefbaarloonscore 23,92.

● **... en in vergelijking met voorafgaande perioden?**

Tabel met prestaties van de duurzaamheidsindicatoren over de afgelopen 5 jaar. In de periode 2019-2021 was de SFDR annex nog niet van toepassing. De data over de duurzaamheidsindicatoren is niet voor alle indicatoren of jaren beschikbaar. Voor deze perioden en indicatoren is in de tabel “niet beschikbaar” opgenomen.

Duurzaamheidsindicator	Waarde periode 2019	Waarde periode 2020	Waarde periode 2021	Waarde periode 2022	Waarde periode 2023
MSCI ITR (in graden Celcius)	N/B	N/B	N/B	1,81	1,60
Biodiversiteit footprint (in pdf.ha.jaar per miljoen euro geïnvesteerd)	22,45	26,01	18,34	16,21	9,61
Gemiddelde leefbaarloonscore	21,89	23,07	23,08	24,01	25,27

Voor zowel de biodiversiteit footprint als de gemiddelde leefbaarloonscore is 2019 het basisjaar. Voor de periodes 2020 en 2021 was de SFDR nog niet van toepassing.

Om de geïmpliceerde temperatuurstijging van het Fonds te meten, heeft het Fonds gebruikgemaakt van de MSCI ITR-methode (voor sturing richting de op de Overeenkomst van Parijs afgestemde doelstelling). De MSCI ITR-methode is een intuïtieve, toekomstgerichte metriek, uitgedrukt in graden Celsius, die is ontworpen om de temperatuurafstemming van beleggingen, portefeuilles en fondsen weer te geven op de mondiale temperatuurdoelstellingen. Voor het Fonds was de MSCI-ITR methodologie voor de verslagperiode 2023 beschikbaar voor **100%** van de beleggingen.

Om de impact op de biodiversiteit te meten, heeft het Fonds gebruikgemaakt van de BFFI-methode. De BFFI-methode meet de biodiversiteitsvoetafdruk in ha per geïnvesteerde euro, gebaseerd op de levenscyclusbeoordelingen (LCA). Een LCA berekent het milieueffect van producten en diensten over hun gehele levenscyclus. Dit resulteert in een verwacht negatief of positief effect op de biodiversiteit (in ha) per geïnvesteerde euro per jaar ((ha/€)/jr). Sinds 2023 wordt de biodiversiteitsvoetafdruk elk kwartaal beoordeeld.

Om de stimulering van het leefbaar loon in de kledingindustrie te meten, heeft het Fonds gebruikgemaakt van PLWF-methode. De PLWF-methode beoordeelt de bedrijven in de kledingindustrie binnen de portefeuille aan de hand van een toets en rangschikt deze in vijf

Duurzaamheidsindicatoren
meten hoe
de duurzaamheidsdoelstel-
lingen van dit
financiële product
worden verwezenlijkt.

categorieën, van slechtste tot beste: Embryonic (het bedrijf doet niets of nauwelijks iets aan leefbaar loon, 0-10 punten), Developing (in ontwikkeling, 11-20 punten), Maturing (de ontwikkeling vordert, 21-30 punten), Advanced (de ontwikkeling nadert haar voltooiing, 31-35 punten) en Leader (leidend, 36-40 punten). De leefbaarloonscore van de portefeuille wordt elk kwartaal beoordeeld. De score die hierboven wordt gepresenteerd is het gemiddelde van de vier kwartalen. De manier waarop deze scores tot stand komen, is door de jaren heen veranderd en strenger geworden. Hierdoor zijn de cijfers van 2023 niet goed te vergelijken met die van 2019. Het is echter zeer arbeidsintensief om het assessment met terugwerkende kracht te herrekenen. Om transparantie te kunnen bieden over de verschillen volgt hieronder een kwalitatieve uitleg over methodiek door de jaren heen.

De methodiek om een leefbaarloonscore te bepalen voor een kledingbedrijf is gebaseerd op een lijst met acht vragen, verdeeld in zeven overkoepelende hoofdcriteria (het beleid van het bedrijf, het engagement, de beoordeling van de effecten, de integratie van de bevindingen, het volgen van de prestaties, de remedie en de transparantie met betrekking tot leefbaar loon). Het aantal vragen is door de jaren heen gelijk gebleven. Echter is de weging van elke vraag veranderd. In 2018 wogen de eerste vragen zwaarder, dit waren de zogenoemde 'makkelijker te beantwoorden vragen' (het ging hierbij om twee vragen over het beleid en één over het engagement van het bedrijf, deze vragen hadden samen een weging van 60%). In 2020 is dit aangepast zodat nu elke vraag dezelfde weging heeft (acht vragen met ieder een weging van 12,5%). In 2018 lag het zwaartepunt voornamelijk op het hoofdcriterium over beleid van het bedrijf (twee van de acht vragen gingen hierover, met een totale weging van 40%). Veel bedrijven hadden het beleid nog niet op orde, laat staan de praktijk. In de loop van de tijd hadden steeds meer bedrijven voldoende beleid en werd het tijd om de daaruit volgende activiteiten zwaarder mee te wegen. Vandaar dat in 2022 het zwaartepunt is verschoven van het hoofdcriterium over beleid naar het hoofdcriterium over engagement van het bedrijf: de twee vragen over het beleid zijn samengevoegd (waardoor nu één vraag over het beleid gaat met een weging van 12,5%) en is een vraag toegevoegd bij het hoofdcriterium over engagement (deze heeft nu dus twee vragen met een totale weging van 25%). In 2023 hebben we de vereisten voor het onderdeel Assessing Impacts aangepast. Voorheen lag de nadruk op het begrip van een bedrijf van de risico's die gepaard gaan met het niet betalen van een leefbaar loon. Nu ligt de nadruk meer op concrete informatie. Bijvoorbeeld: heeft het bedrijf zicht op het daadwerkelijke gat tussen het betaalde loon en een leefbaar loon op de productielocaties en wat zijn de plannen om dit gat te dichten.

Naast dat de vragen door de jaren heen veranderd zijn en het zwaartepunt van de weging is veranderd, zijn de verschillende indicatoren waarmee het aantal punten bij een vraag wordt bepaald verder ontwikkeld. Hierbij is enerzijds verduidelijkt wat van de bedrijven gevraagd wordt en anderzijds de indicatoren uitgebreid waardoor deze strenger zijn geworden.

Voor meer informatie over de leefbaarloonscore en de onderliggende methodiek, zie: ASN Bank Leefbaar Loon

Hoe hebben duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk gedaan aan duurzame beleggingsdoelstellingen?

Alle beleggingen van het Fonds die in aanmerking kwamen voor het Beleggingsuniversum hebben voldaan aan het Duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors (het duurzaamheidsbeleid). Het duurzaamheidsbeleid bestaat uit een selectieproces, uitgevoerd door het Expertisecentrum Duurzaamheid (ECD) van de ASN Bank. In dit proces is de risicoanalyse opgenomen die leidt tot de uitsluitingscriteria van het Beleggingsuniversum. De basis van de uitsluitingscriteria is gevormd door de drie pijlers van ASN Impact Investors, oftewel klimaat, biodiversiteit en mensenrechten, evenals de governance van de ondernemingen en, indien relevant, dierenwelzijn. De lijst met uitsluitingscriteria omvat details die betrekking hebben op, maar niet beperkt zijn tot:

- klimaat (activiteiten met betrekking tot fossiele brandstoffen en kernenergie zijn uitgesloten);
- biodiversiteit (activiteiten met betrekking tot ontbossing en afvaldumping zijn uitgesloten);
- mensenrechten (activiteiten met betrekking tot misdaden tegen de menselijkheid, genocide, oorlogsmisdaden en de wapenindustrie zijn uitgesloten);
- governance (ondernemingen die geen beleid hadden dat het ethisch gedrag van hun werknemers regelt, zijn uitgesloten);
- dierenwelzijn (activiteiten met betrekking tot dierproeven en schending van de vijf vrijheden van het dierenwelzijn zijn uitgesloten).

Verder bestaat het duurzaamheidsbeleid uit een lijst van duurzaamheidscriteria. Op basis van deze criteria worden de ondernemingen beoordeeld op onder meer hun milieubeleid, vervuiling, overexploitatie, gelijke behandeling en discriminatie, dwangarbeid en een gezonde

en veilige werkomgeving. De uitsluitingscriteria zijn op alle ondernemingen toegepast. De duurzaamheidscriteria zijn proportioneel toegepast.

Het Beleggingsuniversum is uiteindelijk vastgesteld door de Investeringscommissie van ASN Impact Investors. Elke onderneming is in de Investeringscommissie van ASN Impact Investors besproken als onderdeel van de duurzaamheidsbeoordeling. De Investeringscommissie is verantwoordelijk om een onderneming goed te keuren, af te keuren of het voeren van engagement, en al deze besluiten hebben geresulteerd in het Beleggingsuniversum. Na goedkeuring is het Beleggingsuniversum periodiek beoordeeld door het ECD. Op basis van het bovenstaande duurzaamheidsbeoordelingsproces wordt gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is geweest van bedrijven die ernstige afbreuk doen aan de duurzame beleggingsdoelstellingen.

Gedurende 2023 zijn **veertien** bedrijven uit het Beleggingsuniversum verwijderd wegens schending van het duurzaamheidsbeleid.

Voorbeelden van engagement

In 2023 zijn we actief engagement gestart met Groupe SEB, producent van onder meer keukenapparaten en huishoudproducten. We missen ketenbeleid op het gebied van conflictmineralen. We hebben aangegeven graag een reactie te ontvangen waarin het bedrijf zich uitspreekt tegen het gebruik van conflictmineralen in de keten. Een andere optie is dat SEB zich openlijk aansluit bij een van de volgende internationale standaarden: Responsible Minerals Initiative van de RBA of de OECD-richtlijnen voor conflictmineralen. Het bedrijf heeft een jaar om stappen te zetten.

Voorbeelden van uitsluiting

ASN Impact Investors toetst gestructureerd of de bedrijven in het Beleggingsuniversum nog voldoen. Tijdens deze controle kwam Soitec naar boven vanwege betrokkenheid bij wapens. ASN Impact Investors heeft Soitec hierop onderzocht. Uit dit onderzoek kwam naar boven dat een dochteronderneming van Soitec, Dolphin Design, speciale diensten biedt aan en producten ontwikkelt met als einddoel de defensie-industrie. We constateren dat Soitec niet meer voldoet aan ons wapencriterium wat voldoende reden is het bedrijf af te keuren en te verwijderen uit ons universum.

ASN Impact Investors heeft verder Indutrade afgekeurd. Indutrade heeft sinds het vorige onderzoek een paar overnames gedaan. Deze overgenomen bedrijven maken specifieke onderdelen voor defensie waardoor het bedrijf niet aan ons wapencriterium voldoet. Het overgenomen *Datum Electronics* maakt bijvoorbeeld meetinstrumenten om bepaalde krachten te kunnen meten. Deze worden in normale schepen gebruikt maar ook bij de marine en voor de marine moeten ze aan specifieke militaire standaarden voldoen. Dit was reden om het bedrijf af te keuren en te verwijderen.

181

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Het duurzaamheidsbeleid van het Fonds beoordeelt ondernemingen onder andere op de 14 verplichte indicatoren voor ondernemingen waarin is belegd die gedefinieerd zijn in wet- en regelgeving. Daarnaast houden we rekening met zeven optionele indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

Dit wordt gedaan door het uitsluiten van activiteiten en het kwalitatief beoordelen van beleid, maar we beoordelen niet op basis van de parameters die per indicator gedefinieerd zijn in wet- en regelgeving.

Meer specifiek heeft dit betekent dat gedurende 2023 de parameters van **vijf** verplichte PAI-indicatoren en **één** optionele indicator in aanmerking zijn genomen, omdat deze indicatoren al deel uitmaakten van het bestaande duurzaamheidsbeleid. Het kan echter nog steeds zo zijn dat er een verschil in definitie is tussen de in SFDR geformuleerde indicatoren en het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors. De in aanmerking genomen PAI-indicatoren zijn:

Tabel 1:

- Indicator 1 Broeikasgas (BKG)-emissies (scope 1,2,3 en Totaal)
- Indicator 2 Koolstofvoetafdruk

De belangrijkste ongunstige effecten

zijn de significante negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

- Indicator 3 BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd
- Indicator 4 Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen
- Indicator 14 Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)

Tabel 3:

- Indicator 9 Ontbreken van een mensenrechtenbeleid

Voor de overige PAI-indicatoren (**negen** verplichte en **zes** optionele) geldt dat deze qua thematiek weliswaar onderdeel uitmaakten van het duurzaamheidsbeleid, maar dat het gebruik van datapunten die gedefinieerd zijn binnen SFDR in 2023 nog niet plaatsvond.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja, de duurzame beleggingen waren afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten. Overeenkomstig de criteria van het duurzaamheidsbeleid, werd een engagementprocedure gestart, wanneer een schending werd vastgesteld bij een onderneming uit het Beleggingsuniversum. Als de onderneming niet bereid of in staat was de situatie volgens de richtlijnen aan te passen, werd de onderneming uit het Beleggingsuniversum verwijderd.

Voorbeeld van engagement

In 2023 hebben we het passief engagement met Berkeley Group Holdings, een Britse projectontwikkelaar en woningbouwer, afgesloten wegens het aflopen van de vierjaarstermijn van het passief engagement traject. We constateren dat het bedrijf aan veel van onze criteria voldoet, maar nog niet aan alle criteria. Om te voldoen aan ons houtcriterium verwachten we van bedrijven dat ze rapporteren op de splitsing van PEFC en FSC gecertificeerd hout. Dit ontbreekt bij Berkeley Group Holdings. Ook missen er elementen in het ketenbeleid, waaronder een borging van vakbondsvrijheid, anti-discriminatie beleid en beleid voor werknemersveiligheid. Wij hebben daarom besloten om met Berkeley Group Holdings actief engagement te voeren en we verwachten binnen een jaar verbetering op voorgaande benoemde punten.

Voorbeeld van uitsluiting

Ericsson is al lange tijd betrokken bij corruptiezaken. In 2019 erkende Ericsson schuldig te zijn aan corruptieschendingen die in de periode 2000 – 2016 waar ze een overeenkomst troffen tot uitgestelde vervolging. Dit betekent dat als Ericsson goed gedrag laat zien, de vervolging kan worden verworpen. In 2021 heeft de Amerikaanse overheid laten weten dat Ericsson niet aan de overeenkomst heeft voldaan. In 2022 is wederom vastgesteld dat Ericsson de overeenkomst heeft geschonden. Uit intern onderzoek door Ericsson zelf bleek ook nog eens dat het bedrijf de zaken nog steeds niet op orde heeft. Ericsson zou mogelijk betalingen hebben gedaan aan de Islamitische Staat (IS) in Irak. Ericsson had het interne onderzoek niet eerder gepubliceerd omdat het bedrijf inschatte dat het niet materieel was. Het onderzoek naar de betalingen aan IS loopt nog. Ericsson heeft het *Ethics and Compliance Programme* versterkt, toch geeft het ons niet voldoende vertrouwen in het bedrijf. Dit zijn voldoende redenen voor ASN Impact Investors om Ericsson af te keuren en te verwijderen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

In de eerste plaats doordat alle beleggingen hebben voldaan aan het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors. Zoals aangegeven onder de vraag **Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?** is gedurende de verslagperiode 2023 slechts gedeeltelijk rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op de duurzaamheidsfactoren zoals deze zijn beschreven in de gedelegeerde verordening tot aanvulling van de SFDR. De reden hiervoor is dat met de implementatie van SFDR gedurende 2022 bepaald is welke PAI-indicatoren relevant zijn voor het Fonds. De beschikbare data ten tijde van het opstellen van dit verslag worden in onderstaande tabel gepresenteerd. Deze data zijn volledig afkomstig van MSCI en Morningstar Direct, en niet vermengd met de data waar het Fonds gedurende de verslagperiode op gestuurd heeft. Om deze reden is het waarschijnlijk dat er verschillen zijn tussen de onderstaande gegevens en gegevens elders gepresenteerd (met name over de CO₂-uitstoot).

De onderstaande tabel is enkel opgenomen ter informatie en mag dus niet worden gezien als een indicatie dat ASN Impact Investors gedurende 2023 op alle genoemde indicatoren heeft gestuurd. ASN Impact Investors wil de lezer ervoor behoeden om voorbarige conclusies te trekken uit hetgeen hieronder wordt gepresenteerd. Dit is nieuwe wet- en regelgeving waarover vanuit de wetgever nog geen 100% duidelijkheid is.

ASN Impact Investors heeft de vereiste PAI-data naar beste vermogen verzameld, bij gerenommeerde dataproviders. Uit de onderstaande tabel blijkt echter dat de datadekking van sommige PAI-indicatoren nog gering is en dat de beschikbare data relatief oud zijn, dit wil zeggen van (ruim) voor 2023, of dat het bronjaar geheel ontbreekt. Dit wijst erop dat de data in ontwikkeling zijn en dat algemeen aanvaarde standaarden nog ontbreken. ASN Impact Investors monitort op continue basis de ontwikkeling van deze data. De lage datakwaliteit is één van de voornaamste redenen geweest om nog niet op de in de tabel gepresenteerde indicatoren te sturen.

Voor meer details over de indicatoren zie Annex I van de Regulering (EU) 2022/1288.

ASN Impact Investors stuurt nog niet op deze indicatoren, mede omdat de datakwaliteit nog gering is. Om aan de cijfers in de PAI-tabel toch enige duiding te geven, is als bijlage in deze Annex V per PAI-indicator een kwalitatieve toelichting gegeven. Voor de PAI-indicatoren levert de dataleverancier niet altijd alle data. Indien er geen data beschikbaar zijn, wordt er in de tabel N/B weergegeven.

Tabel 1 – Verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren

Klimaat- en andere milieu-indicatoren

			Eenheid	Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Broeikasgasemissies	1. BKG-emissies	Scope 1-BKG-emissies	tCO2e	5.116,90	96,22%	2021-2022
		Scope 2-BKG-emissies	tCO2e	9.688,05	96,22%	2021-2022
		Scope 3-BKG-emissies	tCO2e	267.077,93	96,22%	2021-2022
		Totale BKG-emissies	tCO2e	273.118,20	96,22%	2021-2022
	2. Koolstofvoetafdruk		tCO2e/Meuro	167,25	96,22%	2021-2022
	3. BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd		tCO2e/Meuro	484,82	99,39%	2021-2022
	4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen			0,00%	99,39%	N/B
	5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie			56,00%	67,30%	2020-2022
	6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten		GWh / Meuro	A: 0,00	86,02%	2019-2022
			GWh / Meuro	B: 0,00	86,02%	2019-2022
			GWh / Meuro	C: 0,11	86,02%	2019-2022
			GWh / Meuro	D: 0,10	86,02%	2019-2022
			GWh / Meuro	E: 0,69	86,02%	2019-2022

			Eenheid	Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
			GWh / Meuro	F: 0,03	86,02%	2019-2022
			GWh / Meuro	G: 0,06	86,02%	2019-2022
			GWh / Meuro	H: 0,99	86,02%	2019-2022
			GWh / Meuro	L: 0,22	86,02%	2019-2022
Biodiversiteit	7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden			0,00%	99,39%	2021-2022
Watergehalte	8. Emissies in water		t/Meuro	0,00	2,27%	2021-2022
Afval	9. Aandeel gevaarlijk afval en radioactief afval		t/Meuro	0,11	40,03%	2020-2022

Indicatoren voor sociale thema's, eerbieding van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping

		Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Sociale thema's en arbeidsomstandigheden	10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	0,00%	99,39%	N/B
	11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen en voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	32,44%	99,39%	N/B
	12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen	13,96%	37,08%	2018-2022
	13. Genderdiversiteit raad van bestuur	37,71%	99,21%	N/B
	14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	0,00%	99,39%	N/B

Tabel 2 – Aanvullende klimaat- en andere milieu-indicatoren

Klimaat- en andere milieu-indicatoren

			Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Water-, afval- en materiaalemissies	14. Natuurlijke soorten en beschermde gebieden	1. Aandeel beleggingen in ondernemingen waarvan de activiteiten van invloed zijn op bedreigde soorten	7,11%	99,39%	2021-2022
		2. Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid ter bescherming van de biodiversiteit voor operationele locaties die in het bezit zijn van de onderneming of door haar worden geleased of beheerd in of naast beschermde gebieden of in of naast gebieden met een grote biodiversiteitswaarde buiten beschermde gebieden	90,63%	99,39%	2021-2022

Tabel 3 – Aanvullende indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping

Indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping

		Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Sociale thema's en arbeidsomstandigheden	4. Ontbreken van een gedragscode voor leveranciers	43,07%	99,39%	2021-2022
Mensenrechten	9. Ontbreken van een mensenrechtenbeleid	1,20%	99,30%	N/B
	12. Activiteiten en leveranciers met een significant risico op kinderarbeid	18,28%	99,30%	N/B
	13. Activiteiten en leveranciers met een significant risico op dwangarbeid of verplichte arbeid	19,46%	99,30%	N/B
	14. Aantal geconstateerde gevallen van ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen	0,00	96,22%	N/B
Bestrijding van corruptie en omkoping	15. Ontbreken van een beleid tegen corruptie en omkoping	2,58%	99,30%	N/B

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: 2023

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
TOKYO ELECTRON	Halfgeleiders	2,5	Japan
NOVO NORDISK A/S-B	Farmacie & biotechnologie	2,5	Denemarken
INDUSTRIA DE DISEÑO TEXTIL	Detailhandel	2,5	Spanje
ASML HOLDING NV	Halfgeleiders	2,5	Nederland
AUTODESK INC	Software & services	2,5	Verenigde Staten
UNILEVER PLC	Verzorgingsproducten	2,5	Verenigd Koninkrijk
TRANE TECHNOLOGIES PLC	Kapitaalgoederen	2,5	Ierland
WORKDAY INC-CLASS A	Software & services	2,5	Verenigde Staten
RELX PLC	Zakelijke dienstverlening	2,4	Verenigd Koninkrijk
GIVAUDAN-REG	Basisgoederen	2,4	Zwitserland
PALO ALTO NETWORKS INC	Software & services	2,3	Verenigde Staten
ASSA ABLOY	Kapitaalgoederen	2,3	Zweden
WOLTERS KLUWER	Zakelijke dienstverlening	2,3	Nederland
METTLER-TOLEDO INTERNATIONAL	Farmacie & biotechnologie	2,2	Verenigde Staten
ADVANTEST	Halfgeleiders	2,2	Japan

De kolom “% activa” is het aandeel van de belegging binnen het totaal van de beleggingen (Assets under Management), exclusief liquide middelen.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het Fonds heeft belegd in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen over de hele wereld die zich inzetten voor een duurzame samenleving en die gezonde financiële vooruitzichten hebben. Het Fonds heeft alleen belegd in ondernemingen die waren toegelaten tot het Beleggingsuniversum.

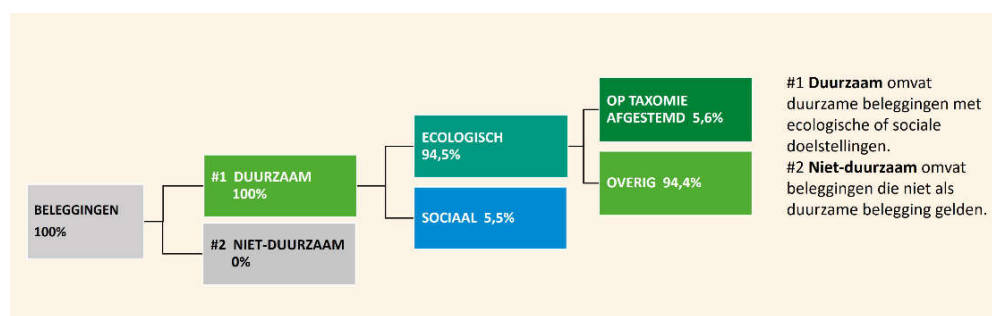
Hoe zag de activa-allocatie eruit?

Vanwege de duurzame beleggingsdoelstellingen is het Fonds door ASN Impact Investors geclassificeerd als een artikel 9 product onder SFDR. Daarom hebben de beleggingsselectiecriteria alleen beleggingen toegelaten die als duurzaam zijn aangemerkt in de zin van SFDR.

Het Fonds belegd voor 100% in duurzame beleggingen: bedrijven die passen in een duurzame samenleving. Het Fonds heeft in de verslagperiode 2023 gemiddeld **5,5%** van het beheerde vermogen in bedrijven uit de kledingindustrie gehad. De sociale beleggingsdoelstelling richt zich uitsluitend op de kledingmerken in de portefeuille; daarom is hetzelfde percentage als sociaal beschouwd. Het resterende percentage zijn ecologisch duurzame beleggingen.

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Naast de beleggingen houdt het Fonds liquiditeiten aan. Dit zijn geen beleggingen. Liquiditeiten zijn bedoeld om de verhandelbaarheid van het Fonds op de beurs te faciliteren en worden aangehouden in verband met het liquiditeitsbeheer overeenkomstig artikel 3:63 van de wet op het financieel toezicht (Wft).

● In welke economische sectoren werd belegd?

Het fonds heeft in de volgende economische sectoren belegd:

Sector	Totaal aandeel
Kapitaalgoederen	14,8%
Software & services	13,8%
Farmacie & biotechnologie	12,1%
Halfgeleiders	10,6%
Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg	7,8%
Zakelijke dienstverlening	7,1%
Detailhandel	6,0%
Telecommunicatiediensten	5,7%
Basisgoederen	4,5%
Technologie	3,7%
Verzorgingsproducten	3,6%
Overige	10,3%

In hoeverre waren duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

187

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel weergeeft van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele** uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

ASN Impact Investors gelooft dat de EU-taxonomie, de EU-lijst van duurzame economische activiteiten, een belangrijk instrument kan zijn om te bepalen welke beleggingen duurzaam zijn. Het kan transparantie bevorderen, greenwashing tegengaan en de verschuiving van kapitaal naar de duurzame economie van de toekomst stimuleren. Wat het ecologische deel van de EU-taxonomie betreft, kan ASN Impact Investors echter niet instemmen met de opname van kernenergie en fossiel gas als duurzame beleggingen onder de huidige EU-taxonomie. Dit is niet in overeenstemming met de overtuigingen, visie en missie van ASN Impact Investors. Om die reden is er tot nu toe geen specifieke EU-taxonomie doelstelling vastgesteld.

Waar er data beschikbaar zijn, rapporteert ASN Impact Investors de mate waarin de beleggingen in deze verslagperiode zijn afgestemd op de EU-taxonomie.

De mate waarmee duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling waren afgestemd op de EU-taxonomie was **5,6%**. Het bepalen van dit percentage was niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of toetsing door derden. Uitsplitst naar de EU taxonomie doelstellingen:

- Mitigatie van klimaatverandering: **5,5% ***
- Adaptatie aan klimaatverandering: **1,3% ***
- Duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen: 0%
- Transitie naar een circulaire economie: 0%
- Preventie en bestrijding van verontreiniging: 0%
- Bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen: 0%

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage aan een milieudoelstelling leveren. **Transitieactiviteiten** zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

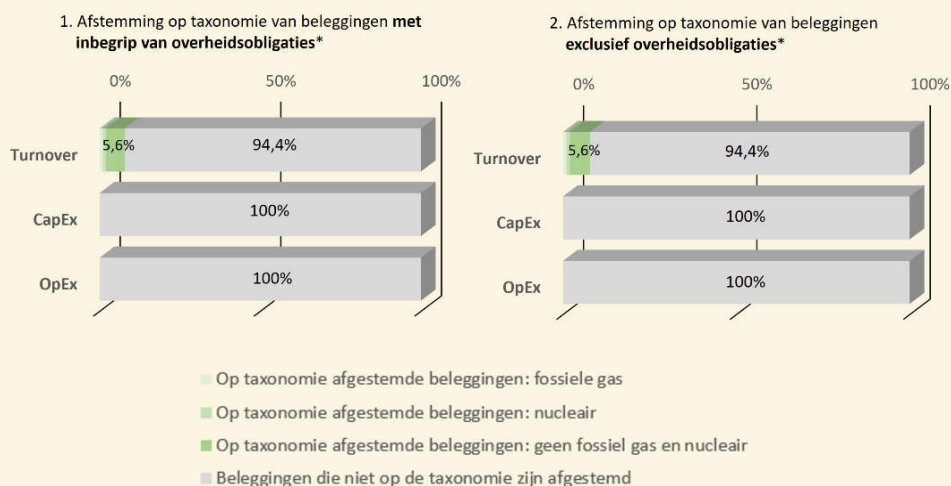
* Sommige beleggingen dragen zowel bij aan mitigatie van klimaatverandering als adaptatie van klimaatverandering. Hierdoor tellen deze percentages op tot een hoger percentage dan de 5,6% van de totale bijdrage aan de EU-taxonomie.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen¹ ?**

- ☐ Ja ☐ In fossiel gas ☐ In nucleaire energie
- ☒ Nee

¹. Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en iet ernstig afbreuk doen aan een van de doelstellingen van de EU-taxonomie - zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

De twee onderstaande grafieken tonen in groen het minimumpercentage beleggingen dat is afgestemd op de EU-taxonomie. Aangezien er geen geschikte methode is om te bepalen of overheidsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie*, toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van overheidsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor uitsluitend de beleggingen van het financiële product anders dan in overheidsobligaties.

* Voor deze grafieken omvatten 'overheidsobligaties' alle blootstellingen aan overheidsschulden.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

Het aandeel beleggingen in transitie activiteiten bedroeg in 2023: **0,01%** op basis van omzet en **0,04%** op basis van kapitaaluitgaven.

Het aandeel beleggingen in faciliterende activiteiten bedroeg in 2023: **1,77%** op basis van omzet en **1,93%** op basis van kapitaaluitgaven.

● **Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?**

De vraag is niet van toepassing. Dit is de eerste verslagperiode waarin wordt gerapporteerd over de EU-taxonomie. In het vorige verslagjaar waren hiertoe nog geen data beschikbaar.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling dat niet op de EU-taxonomie was afgestemd?

In 2023 was het aandeel **94,4%**. Het duurzaamheidsbeleid heeft strenge selectiecriteria, maar er wordt niet gestuurd op beleggingen die afgestemd zijn op de EU-taxonomie. Daarnaast heeft het Fonds belegd in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen over de hele wereld. Deze ondernemingen vallen grotendeels niet onder EU wet- en regelgeving en zijn daarmee niet verplicht hun afstemming te rapporteren. Om deze redenen is een aanzienlijk aandeel van de beleggingen niet afgestemd op de EU-taxonomie.

Wat was aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het Fonds heeft gedurende de verslagperiode 2023 gemiddeld **5,5%** van haar beheerde vermogen met een sociale doelstelling gehad. De sociaal duurzame beleggingen richten zich uitsluitend op de kledingmerken in de portefeuille.

Welke beleggingen zijn opgenomen in “niet duurzaam”? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

In lijn met het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors zijn geen beleggingen gedaan die als “niet duurzaam” kunnen worden aangemerkt.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om de ecologische en/of sociale kenmerken te verwezenlijken ?

ASN Impact Investors heeft engagement gebruikt om een dialoog aan te gaan met de beleggingen om hen bewuster te maken van hun duurzaamheidsprestaties met betrekking tot hun CO₂ uitstoot en biodiversiteitsvoetafdruk en hen aan te sporen deze te verbeteren. Het besluit tot engagement werd genomen wanneer een belegging niet langer voldeed aan de duurzaamheidscriteria van ASN Impact Investor of wanneer wangedrag werd vastgesteld. ASN Impact Investors heeft ook engagement gebruikt om de kledingbedrijven in de portefeuille te helpen hun leefbaarloonscore te verbeteren.

ASN Impact Investors heeft gebruikgemaakt van haar stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen van de ondernemingen waarin het Fonds heeft belegd. Dit recht wordt gebruikt om ondernemingen aan te sporen tot duurzamer beleid en praktijken. De uitgangspunten zijn vastgelegd in het duurzame stembeleid van ASN Impact Investors.

In 2022 is ASN Impact Investors gestart met het uitvoeren van engagement op biodiversiteit en klimaat. Klimaatverandering wordt steeds zichtbaarder en heeft een grote impact op biodiversiteit. De biodiversiteit staat onder druk en het verlies daarvan wordt jaarlijks groter. Biodiversiteit en klimaatverandering zijn nauw aan elkaar verbonden. In 2022 is ASN Impact Investors begonnen met het informeren van over het belang, de urgentie en de afhankelijkheid van biodiversiteit. In 2023 heeft ASN Impact Investors de engagement kaders vastgesteld, de bedrijven met de grootste negatieve impact binnen de portefeuille geselecteerd voor het engagement traject en is begonnen met een diepgaand onderzoek van deze bedrijven. In 2024 wordt het engagement met de bedrijven vervolgd.

Sinds 2016 neemt ASN Impact Investors het voortouw om een leefbaar loon voor textielwerkers breed onder de aandacht te brengen. ASN Impact Investors spreekt met kledingbedrijven en inspireert anderen die er iets aan willen doen. In 2023 heeft ASN Impact Investors de kledingbedrijven opnieuw beoordeeld en is over de uitkomsten met de bedrijven in gesprek gegaan.

Voorbeeld van engagement

Er vindt actief engagement plaats bij het Amerikaanse voedingsconcern Campbell Soup. We hebben aangegeven dat we meer verwachten van het dierenwelzijnbeleid. We hebben duidelijk aangegeven op welke aandachtspunten we verbetering verwachten.

Voorbeeld van stemrecht

ASN Impact Investors heeft tegen de benoeming van een bestuurder van Seek Limited gestemd. Het bedrijf had wat ASN Impact Investors betreft geen evenwichtige verhouding tussen vrouwen en mannen in het bestuur. Als meer dan 60% van het bestuur hetzelfde geslacht heeft, stemt ASN Impact

Investors tegen nieuwe kandidaten met dat geslacht. ASN Impact Investors vindt het belangrijk dat er een goede genderbalans is. Uit onderzoek is gebleken dat dit de bedrijfsvoering ten goede komt, zowel qua duurzaamheid als financieel rendement. Tevens heeft ASN Impact Investors tegen het beloningsvoorstel van het bedrijf gestemd omdat er geen ESG performance criteria in verwerkt zijn.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de duurzame referentiebenchmark ?

Er is geen referentiebenchmark aangewezen voor het bereiken van de duurzame beleggingsdoelstelling, aangezien er momenteel geen benchmark in de markt beschikbaar is die zowel CO₂-uitstoot, biodiversiteit en leefbaar loon verenigt.

● **Waarom verschilde de referentiebenchmark van een brede marktindex?**

Vraag is niet van toepassing.

● **Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de duurzame beleggingsdoelstelling?**

Vraag is niet van toepassing.

● **Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?**

Op dit moment is het alleen nog mogelijk om de duurzame beleggingsdoelstelling over het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs met een brede marktindex te vergelijken. De MSCI World Index wordt als brede marktindex gehanteerd. In de onderstaande tabel zijn de prestaties van het Fonds in vergelijking met de brede marktindex gepresenteerd. Hierbij is de geïmpliceerde temperatuurstijging berekend aan de hand van de MSCI ITR methode, zowel op fondsniveau, als op het niveau van de brede marktindex. Zoals hierboven aangegeven was de MSCI ITR methodologie voor de verslagperiode 2023 beschikbaar voor **100%** van de beleggingen van het Fonds. Voor de brede marktindex was de MSCI ITR methodologie beschikbaar voor **99,40%** van de beleggingen.

Het is de doelstelling van het Fonds om deze temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graden te houden. Zoals hieronder aangegeven is deze doelstelling nog niet gehaald, maar presteert het Fonds wel beter in vergelijking met de brede marktindex.

MSCI ITR values in °C	2023
ASN Duurzaam Aandelenfonds	1,60
MSCI World Index	2,38
Overprestatie van het Fonds	0,78

Bijlage: kwalitatieve uitleg per PAI-indicator

- **PAI-indicatoren 1, 2 en 3 van tabel 1** geven de som van de totale broeikasgasemissies in tonnen van de bedrijven in de portefeuille (scope 1, 2, 3) weer, gewogen met de meest recente beschikbare bedrijfswaarde van het bedrijf inclusief cash. Indicator 2 geeft de totale broeikasgasemissies per 1 miljoen euro belegd in de portefeuille weer. Indicator 3 is het portefeuille gewogen gemiddelde van de totale koolstofvoetafdruk van de bedrijven in de portefeuille per miljoen euro omzet (tonnen/ miljoen euro omzet). Zowel het duurzaamheidsbeleid en de PAI-indicatoren meten de scope 1, 2 en 3 emissies aan de hand van de PCAF-methode. Er bestaan echter verschillen tussen de beleidsdata en de MSCI data: ASN Impact Investors gebruikt wel proxy-data wanneer data ontbreken; MSCI doet dat niet.

Referentie benchmarks zijn indices die meten of het financiële product de duurzaamheidsdoelstelling verwezenlijkt.

- **PAI-indicator 4 van tabel 1** is de som van het gewicht van bedrijven in de portefeuille met een actieve blootstelling aan de sector fossiele brandstoffen. Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in de fossiele industrie.
- **PAI-indicator 5 van tabel 1** is het aandeel van niet-hernieuwbare energieconsumptie en niet-hernieuwbare energieproductie van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage. Meer dan de helft van de beleggingen in de portefeuille verbruikt nog niet-hernieuwbare energie of wekt dit op. Zoals aangegeven voert ASN Impact Investors engagement met de bedrijven in de portefeuille om hen hier bewust van te maken.
- **PAI-indicator 6 van tabel 1** is het energieverbruik in GWh per miljoen euro omzet van de beleggingen, per klimaatsector met een grote impact, NACE-sectiecode A, B, C, D, E, F, G, H en L (link naar NACE sectiecodes).
- **PAI-indicator 7 van tabel 1** is de som van bedrijven in de portefeuille die activiteiten hebben in biodiversiteitsgevoelige gebieden en/of betrokken zijn bij controverses met ernstige gevolgen voor het milieu. Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in bedrijven die activiteiten hebben in biodiversiteitsgevoelige gebieden en/of betrokken zijn bij controverses met ernstige gevolgen voor het milieu.
- **PAI-indicator 8 van tabel 1** is de som van het aantal ton emissies in water per miljoen euro belegd, uitgedrukt als gewogen gemiddelde. Emissies in water wordt gezien als afvalwater dat als gevolg van industriële of productieactiviteiten in oppervlaktewater wordt geloosd (in ton). Het getal van 0,00 ton per miljoen euro belegd is laag (nihil), echter is de datadekking dusdanig laag dat het getal weinig representatief is.
- **PAI-indicator 9 van tabel 1** is de som van het aantal ton gevaarlijk afval per miljoen euro belegd, uitgedrukt als gewogen gemiddelde. Het getal van 0,11 ton per miljoen euro belegd is laag, echter is de datadekking laag en daarmee is het getal weinig representatief.
- **PAI-indicator 10 van tabel 1** is de som van het gewicht van bedrijven in portefeuille die UN Global Compact zeer ernstig hebben geschonden. Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in bedrijven die UN Global Compact ernstig hebben geschonden.
- **PAI-indicator 11 van tabel 1** is de som van het gewicht van ondernemingen in portefeuille die geen bewijs hebben van een mechanisme om de naleving van UN Global Compact te controleren. MSCI haalt deze informatie van de website van de onderneming of tegenpartij. Wanneer hier niks vermeld staat, noteert MSCI geen beleid. ASN Impact Investors doet risicoanalyses. Afhankelijk van de geografische aanwezigheid en de bedrijfsactiviteiten wordt het risico hoog, gemiddeld of laag ingeschat. Bij een laag risico kan het bedrijf actief zijn in een land waar het rechtssysteem voldoende waarborgen biedt. Als er geen zichtbaar beleid is, neemt ASN Impact Investors actief contact op met de bedrijven waarin belegd wordt om te controleren of er wel of geen beleid is. De uitkomsten van de analyse van MSCI en die van ASN Impact Investors verschillen hierom van elkaar. Vanwege de strenge selectiecriteria van het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is van ondernemingen die geen bewijs hebben van een mechanisme om de naleving van UN Global Compact te controleren en die risico lopen op het schenden van de beginselen van de UN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen.
- **PAI-indicator 12 van tabel 1** is het verschil tussen het gemiddelde bruto-uurloon mannelijke en vrouwelijke werknemers als percentage van het bruto-uurloon van mannen. De rapportage over deze maatstaf is inconsistent: sommige bedrijven rapporteren over de absolute of ongecontroleerde loonkloof, terwijl andere controleren voor compenserende factoren zoals functie of locatie.
- **PAI-indicator 13 van tabel 1** is de gemiddelde verhouding tussen vrouwelijke en mannelijke bestuursleden in de beleggingen, uitgedrukt als percentage van alle bestuursleden. Het percentage 37,71% wil zeggen dat iets meer dan een derde van de bestuursleden van de bedrijven in de portefeuille, vrouwen zijn.
- **PAI-indicator 14 van tabel 1** is de som van het gewicht van bedrijven in portefeuille met blootstelling aan controversiële wapens (landmijnen, clustermunities, chemische wapens en

biologische wapens). Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in de wapenindustrie.

- **PAI-indicator 14 van tabel 2** is enerzijds het aandeel in bedrijven waarvan de activiteiten gevolgen hebben voor bedreigde soorten en anderzijds het aandeel in bedrijven zonder beleid ter bescherming van de biodiversiteit dat betrekking heeft op operationele locaties die eigendom zijn van, geleased of beheerd worden in of grenzen aan een beschermd gebied met een hoge biodiversiteitswaarde buiten beschermde gebieden. Zoals aangegeven is ASN Impact Investors engagement sinds 2022 gestart met het uitvoeren van engagement op biodiversiteit en klimaat.
- **PAI-indicator 4 van tabel 3** is het aandeel beleggingen zonder gedragscode voor leveranciers (tegen onveilige arbeidsomstandigheden, onzekere banen, kinderarbeid en dwangarbeid). MSCI haalt deze informatie van de website van de onderneming of tegenpartij. Wanneer hier niks vermeld staat, noteert MSCI geen beleid. ASN Impact Investors maakt een inschatting van de risico's in de keten. Het risico is afhankelijk van de bedrijfsactiviteiten, het bedrijfsmodel en de locaties waar wordt ingekocht. Als er geen zichtbaar beleid is, neemt ASN Impact Investors actief contact op met de bedrijven waarin belegd wordt om te controleren of er wel of geen beleid is. De uitkomsten van de analyse van MSCI en die van ASN Impact Investors verschillen hierom van elkaar. Vanwege de strenge selectiecriteria van het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is van ondernemingen zonder gedragscode voor leveranciers.
- **PAI-indicator 9 van tabel 3** is het aandeel beleggingen zonder mensenrechtenbeleid. MSCI haalt deze informatie van de website van de onderneming of tegenpartij. Wanneer hier niks vermeld staat, noteert MSCI geen beleid. ASN Impact Investors doet risicoanalyses. Afhankelijk van de geografische aanwezigheid en de bedrijfsactiviteiten wordt het risico hoog, gemiddeld of laag ingeschat. Bij een laag risico kan het bedrijf actief zijn in een land waar het rechtssysteem voldoende waarborgen biedt. Als er geen zichtbaar beleid is, neemt ASN Impact Investors actief contact op met de bedrijven waarin belegd wordt om te controleren of er wel of geen beleid is. De uitkomsten van de analyse van MSCI en die van ASN Impact Investors verschillen hierom van elkaar. Vanwege de strenge selectiecriteria van het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is van ondernemingen zonder mensenrechtenbeleid.
- **PAI-indicator 12 van tabel 3** is het aandeel beleggingen dat blootstaat aan activiteiten en leveranciers met een aanzienlijk risico op incidenten met kinderarbeid, uitgedrukt in geografische gebieden en/of het soort activiteiten.
- **PAI-indicator 13 van tabel 3** is het aandeel beleggingen dat blootstaat aan activiteiten en leveranciers met een aanzienlijk risico van gevallen van gedwongen of verplichte arbeid, uitgedrukt in geografische gebieden en/of het soort activiteiten.
- **PAI-indicator 14 van tabel 3** is het aantal gevallen van ernstige mensenrechtenkwesties en – incidenten in verband met de beleggingen, op basis van een gewogen gemiddelde. Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in de bedrijven met ernstige mensenrechtenkwesties en -incidenten.
- **PAI-indicator 15 van tabel 3** is het aandeel beleggingen in entiteiten zonder beleid ter bestrijding van corruptie en omkoping dat in overeenstemming is met het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie. Ondanks dat het percentage laag is, zou het niet voor moeten kunnen komen dat bedrijven zonder beleid ter bestrijding van corruptie en omkoping worden toegelaten tot het Investeringsuniversum. MSCI haalt de informatie om deze indicator te bepalen van de website van de onderneming of tegenpartij. Wanneer hier niks vermeld staat, noteert MSCI geen beleid. ASN Impact Investors doet risicoanalyses. Afhankelijk van de geografische aanwezigheid en de bedrijfsactiviteiten wordt het risico hoog, gemiddeld of laag ingeschat. Bij een laag risico kan het bedrijf actief zijn in een land waar het rechtssysteem voldoende waarborgen biedt. Als er geen zichtbaar beleid is, neemt ASN Impact Investors actief contact op met de bedrijven waarin belegd wordt om te controleren of er wel of geen beleid is. De uitkomsten van de analyse van MSCI en die van ASN Impact Investors verschillen hierom van elkaar. Vanwege de strenge selectiecriteria van het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is van ondernemingen zonder beleid ter bestrijding van corruptie en omkoping.

SFDR annex V ASN Duurzaam Obligatiefonds

Periodieke informatieverstrekking voor de financiële producten als bedoeld in artikel 9, leden 1 tot en met 4 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 5, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productnaam: ASN Duurzaam Obligatiefonds **Identificatiecode juridische entiteiten (LEI):** 549300Y2T8X61N5WTL02

Duurzame beleggingsdoelstelling

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die de verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten vastgesteld. Duurzame beleggingen met een economische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling ?

☒ JA

☐ NEE

☒ Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling** gedaan: **97,4%**

☐ Dit product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken**. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ____% duurzame beleggingen

☒ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die als ecologisch die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☒ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een sociale doelstelling.

☒ Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een sociale doelstelling** gedaan : **2,6%**.

☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar **heeft niet duurzaam belegd**

In hoeverre is de duurzame beleggingsdoelstelling van dit financiële product behaald?

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds (het Fonds) heeft de volgende duurzame beleggingsdoelstellingen:

- het verminderen van de uitstoot van CO₂ van de staatsobligaties in de portefeuille per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs (uitgedrukt in de bijdrage van het Fonds om de temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graden te houden); en
- het vermijden van de uitstoot van CO₂ van de groene en sociale obligaties in de portefeuille (gemeten in tonnen CO₂ per geïnvesteerde euro).

De beleggingen met een ecologische doelstelling in het Fonds hielden ook rekening met de doelstellingen die genoemd worden in de EU-taxonomie: mitigatie van klimaatverandering, adaptatie aan klimaatverandering, duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, transitie naar een circulaire economie, preventie en bestrijding van verontreiniging, en bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen.

Het Fonds heeft gedurende de verslagperiode 2023 belegd in staatsobligaties en in groene en sociale obligaties, die waren uitgegeven door overheden en semi-overheden die duurzaamheid bevorderen (met betrekking tot klimaat, biodiversiteit en mensenrechten).

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Voor iedere duurzame beleggingsdoelstelling van het Fonds is een duurzaamheidsindicator opgenomen. Zie onderstaande tabel waarin de prestaties van de duurzaamheidsindicatoren tijdens verslagperiode 2023 zijn weergegeven.

... en in vergelijking met voorgaande perioden?

Het Fonds heeft naar aanleiding van de verordening (SFDR) de duurzame beleggingsdoelstellingen en daarmee de duurzaamheidsindicatoren opnieuw geformuleerd en gespecificeerd. De verslagperiode 2022 is de eerste periode met deze nieuwe indicatoren. Voor de verslagperiode 2021 heeft ASN Impact Investors de duurzaamheidsindicatoren herrekenend. Het is niet mogelijk om deze herrekening voor eerder verslagperiodes te maken aangezien er voor die perioden een andere dataprovider is gebruikt.

Onderstaande tabel laat zien dat de CO₂-intensiteit van de staatsobligaties is **verbeterd** ten opzichte van de voorgaande verslagperiode. De CO₂-intensiteit van de groene en sociale obligaties is **verslechterd**. De hoeveelheid vermeden emissies van de groene en sociale obligaties zijn **verbeterd**.

Duurzaamheidsindicator	Waarde periode 2021	Waarde periode 2022	Waarde periode 2023
CO ₂ -intensiteit staatsobligaties (in tonnen per miljoen euro geïnvesteerd)	N/B	31,44	24,49
CO ₂ -intensiteit groene en sociale obligaties (in tonnen per miljoen euro geïnvesteerd)	N/B	308,49	270,52
Vermeden emissies groene en sociale obligaties (in tonnen per miljoen euro geïnvesteerd)	N/B	-167,51	-242,47

Om de vermindering van de CO₂-uitstoot voor de staatsobligaties te meten, heeft het Fonds gebruikgemaakt van de Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)-methode (voor de huidige meting). Om de vermeden CO₂-uitstoot voor de groene en sociale obligaties te meten, heeft het Fonds ook gebruikgemaakt van de PCAF-methode.

Voor de vermindering van de CO₂-uitstoot meet de PCAF-methode de scope 1, 2 en 3 emissies per kwartaal. Bovenstaande waarden zijn de verminderde CO₂-intensiteit in tonnen per miljoen euro geïnvesteerd.

Voor de vermeden emissies van de groene en sociale obligaties meet de PCAF-methode de vermeden emissies in tonnen CO₂ equivalent. Bovenstaand waarde is de vermeden CO₂ equivalent in tonnen per miljoen euro geïnvesteerd.

Voor de totale portefeuille van ASN Duurzaam Obligatiefonds (staatsobligaties + groene en sociale obligaties) geldt de volgende CO₂-intensiteit: $(72,4\% \times 270,52) + (27,6\% \times 24,49) = 202,6$.

Hoe hebben duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk gedaan aan duurzame beleggingsdoelstellingen?

Alle beleggingen van het Fonds die in aanmerking kwamen voor het Beleggingsuniversum hebben voldaan aan het Duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors (het duurzaamheidsbeleid). Het duurzaamheidsbeleid bestond uit een selectieproces, uitgevoerd door het Expertisecentrum Duurzaamheid (ECD) van de ASN Bank. In dit proces was de risicoanalyse opgenomen die leidde tot de uitsluitingscriteria van het Beleggingsuniversum. De basis van de uitsluitingscriteria werd gevormd door de drie pijlers van ASN Impact Investors, oftewel klimaat, biodiversiteit en mensenrechten. De lijst met uitsluitingscriteria omvatte details die betrekking hebben op, maar niet beperkt waren tot:

- klimaat (activiteiten met betrekking tot fossiele brandstoffen en kernenergie zijn uitgesloten);

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de duurzaamheidsdoelstellingen van dit financiële product worden verwezenlijkt.

- biodiversiteit (landen die internationale verdragen inzake biodiversiteit schenden, zijn uitgesloten); en
- mensenrechten (activiteiten in verband met misdaden tegen de menselijkheid, de doodstraf en oorlogsmisdaden zijn uitgesloten).

Verder bestaat het duurzaamheidsbeleid uit een lijst van duurzaamheidscriteria. Deze criteria hebben het land of emittent van groene en sociale obligaties beoordeeld op onder meer hun broeikasgassen, luchtvervuiling, defensie-uitgaven, corruptie, vrijheid van meningsuiting en kinderarbeid.

Het Beleggingsuniversum is uiteindelijk vastgesteld door de Investeringscommissie van ASN Impact Investors. Elk land of emittent van groene en sociale obligaties is in de Investeringscommissie van ASN Impact Investors besproken als onderdeel van de duurzaamheidsbeoordeling. De Investeringscommissie was verantwoordelijk om een land of emittent van groene en sociale obligaties goed of af te keuren, en al deze besluiten hebben geresulteerd in het Beleggingsuniversum.

Na goedkeuring is het Beleggingsuniversum periodiek beoordeeld door het ECD. Op basis van het bovenstaande duurzaamheidsbeoordelingsproces is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is geweest van bedrijven die ernstige afbreuk doen aan de duurzame beleggingsdoelstellingen.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de significante negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Gedurende de verslagperiode 2023 is slechts gedeeltelijk rekening gehouden met de indicatoren voor negatieve effecten op duurzaamheidsfactoren (PAI-indicatoren) zoals beschreven in de verordening (SFDR).

- Meer specifiek heeft dit betekend dat gedurende 2023 één verplichte PAI-indicator (indicator 15 Broeikasgas (BKG) intensiteit) in aanmerking is genomen, omdat deze indicator al deel uitmaakte van het bestaande duurzaamheidsbeleid. Het kan echter nog steeds zo zijn dat er een verschil in definitie is tussen de in SFDR geformuleerde indicator en het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors.
- Voor de overige PAI-indicatoren (één verplichte en drie optionele) geldt dat deze qua thematiek weliswaar gedeeltelijk onderdeel uitmaakten van het duurzaamheidsbeleid, maar dat het gebruik van datapunten die gedefinieerd zijn binnen SFDR in 2023 nog niet plaatsvond.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

De vraag is niet van toepassing. Het Fonds belegt alleen in staatsobligaties, groene en sociale obligaties. Voor de uitgevende instellingen van deze obligaties zijn de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten niet van toepassing.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

In de eerste plaats doordat alle beleggingen hebben voldaan aan het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors. Zoals aangegeven onder de vraag **Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?** is gedurende de verslagperiode 2023 slechts gedeeltelijk rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op de duurzaamheidsfactoren zoals deze zijn beschreven in de gedelegeerde verordening tot aanvulling van de SFDR. De reden hiervoor is dat met de implementatie van SFDR

gedurende 2022 bepaald is welke PAI-indicatoren relevant zijn voor het Fonds. De beschikbare data ten tijde van het opstellen van dit verslag worden in onderstaande tabel gepresenteerd. Deze data zijn afkomstig van Eurostat en het ECD van de ASN bank.

De onderstaande tabel is enkel opgenomen ter informatie en mag dus niet worden gezien als een indicatie dat ASN Impact Investors gedurende 2023 op alle genoemde indicatoren heeft gestuurd. ASN Impact Investors wil de lezer ervoor behoeden om voorbarige conclusies te trekken uit hetgeen hieronder wordt gepresenteerd. Dit is nieuwe wet- en regelgeving waarover vanuit de wetgever nog geen 100% duidelijkheid is.

ASN Impact Investors heeft de vereiste PAI-data naar beste vermogen verzameld, bij gerenommeerde dataproviders. Uit de onderstaande tabel blijkt echter dat de datadekking van sommige PAI-indicatoren nog gering is en dat de beschikbare data relatief oud zijn, dit wil zeggen van (ruim) voor 2023, of dat het bronjaar geheel ontbreekt. Dit wijst erop dat de data in ontwikkeling zijn en dat algemeen aanvaarde standaarden nog ontbreken. ASN Impact Investors monitort op continue basis de ontwikkeling van deze data. De lage datakwaliteit is één van de voornaamste redenen geweest om nog niet op de in de tabel gepresenteerde indicatoren te sturen.

Voor meer details over de indicatoren zie **Annex I van de Regulering (EU) 2022/1288**.

ASN Impact Investors rapporteert in deze Annex V over de PAI-indicatoren. ASN Impact Investors stuurt nog niet op deze indicatoren, mede omdat de datakwaliteit nog gering is. Om aan de cijfers in de PAI-tabel toch enige duiding te geven, is als bijlage in deze Annex V per PAI-indicator een kwalitatieve toelichting gegeven.

Onderstaande tabel heeft alleen betrekking op de staatsobligaties binnen de portefeuille. Voor de groene en sociale obligaties is nog geen PAI-data beschikbaar. Voor de PAI-indicatoren levert de dataleverancier niet altijd alle data. Indien er geen data beschikbaar zijn, wordt er in de tabel N/B weergegeven.

Tabel 1 – Verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren

Indicatoren voor beleggingen in overheden en supranationale instellingen

		Eenheid	Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Ecologisch	15. BKG-intensiteit	tCO ₂ e / Meuro	162,00	88,30%	2021-2022
Sociaal	16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten		N/B	N/B	N/B

Tabel 2 – Aanvullende klimaat- en andere milieu-indicatoren

Indicatoren voor beleggingen in overheden en supranationale instellingen

		Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Groene effecten	17. Aandeel obligaties die niet zijn uitgegeven op grond van Uniewetgeving inzake ecologisch duurzame obligaties	90,04%	100,00%	2023

Tabel 3 – Aanvullende indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping

Indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping

		Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Governance	21. Gemiddelde corruptiescore	71,05	97,29%	2022

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: 2023

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Bondsrepubliek Oostenrijk	Staatsobligaties	10,4	Oostenrijk
KFW Development Bank	Groene/sociale obligaties	8,6	Duitsland
Bondsrepubliek Duitsland	Staatsobligaties	8,3	Duitsland
Koninkrijk der Nederlanden	Staatsobligaties	6,7	Nederland
Republiek Italië	Staatsobligaties	6,7	Italië
Republiek Ierland	Staatsobligaties	5,3	Ierland
Koninkrijk Spanje	Staatsobligaties	5,2	Spanje
Republiek Frankrijk	Staatsobligaties	5,0	Frankrijk
Republiek Slowakije	Staatsobligaties	4,9	Slowakije
Koninkrijk België	Staatsobligaties	4,7	België
Republiek Slovenië	Staatsobligaties	4,6	Slovenië
Republiek Portugal	Staatsobligaties	3,8	Portugal
Republiek Chili	Staatsobligaties	2,8	Chili
Groothertogdom Luxemburg	Staatsobligaties	2,3	Luxemburg
Nederlandse Waterschapsbank	Groene/sociale obligaties	2,1	Nederland

De kolom “% activa” is het aandeel van de belegging binnen het totaal van de beleggingen (Assets under Management), exclusief liquide middelen.

197

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

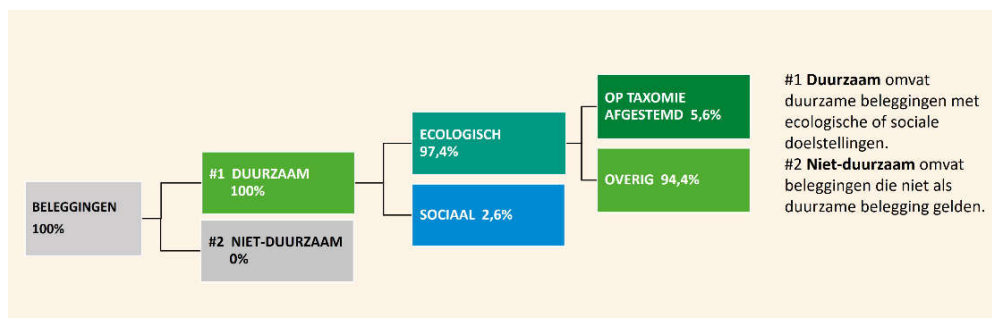
Het Fonds heeft belegd in staatsobligaties en in groene en sociale obligaties die zijn uitgegeven door overheden en semi-overheden die rechtstreeks bij hebben gedragen aan de duurzame beleggingsdoelstelling. Voor staatsobligaties heeft het Fonds alleen belegd in landen die de Overeenkomst van Parijs hebben geratificeerd. Voor groene en sociale obligaties heeft het Fonds alleen belegd in emittenten die actief bij hebben gedragen aan het vermijden van de uitstoot van CO₂.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

Vanwege de duurzame beleggingsdoelstellingen is het Fonds door ASN Impact Investors geclassificeerd als een artikel 9 product onder SFDR. Daarom heeft de Investeringscommissie op basis van de beleggingsselectiecriteria alleen beleggingen toegelaten die als duurzaam zijn aangemerkt in de zin van SFDR.

De in het Fonds aangehouden liquiditeiten zijn geen belegging. Liquiditeiten zijn bedoeld om de verhandelbaarheid van het Fonds op de beurs te faciliteren en worden aangehouden in verband met het liquiditeitsbeheer overeenkomstig artikel 3:63 van de wet op het financieel toezicht (Wft). Aangezien het Fonds alleen milieudoelstellingen heeft, zijn alle beleggingen gecategoriseerd onder “Ecologisch”.

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

In welke economische sectoren werd belegd?

Het fonds heeft in de volgende economische sectoren belegd:

Sector	Totaal aandeel
Staatsobligaties	72,4%
Groene/sociale obligaties	27,6%

In hoeverre waren duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

ASN Impact Investors gelooft dat de EU-taxonomie, de EU-lijst van duurzame economische activiteiten, een belangrijk instrument kan zijn om te bepalen welke beleggingen duurzaam zijn. Het kan transparantie bevorderen, greenwashing tegengaan en de verschuiving van kapitaal naar de duurzame economie van de toekomst stimuleren. Wat het ecologische deel van de EU-taxonomie betreft, kan ASN Impact Investors echter niet instemmen met de opname van kernenergie en fossiel gas als duurzame beleggingen onder de huidige EU-taxonomie. Dit is niet in overeenstemming met de overtuigingen, visie en missie van ASN Impact Investors. Om die reden en het feit dat nog zoveel van de EU-taxonomie onduidelijk is, is er tot nu toe geen specifieke taxonomie doelstelling vastgesteld.

Waar er data beschikbaar zijn, rapporteert ASN Impact Investors de mate waarin de beleggingen in deze verslagperiode zijn afgestemd op de EU-taxonomie.

De mate waarmee duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling waren afgestemd op de EU-taxonomie was **5,8%**. Het bepalen van dit percentage was niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of toetsing door derden. Uitgesplitst naar de EU taxonomie doelstellingen:

- Mitigatie van klimaatverandering: **5,4%**
- Adaptatie aan klimaatverandering: **0,2%**
- Duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen: 0%
- Transitie naar een circulaire economie: 0%
- Preventie en bestrijding van verontreiniging: 0%
- Bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen: 0%

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen¹?

☐ Ja

☐ In fossiel gas

☐ In nucleaire energie

☒ Nee

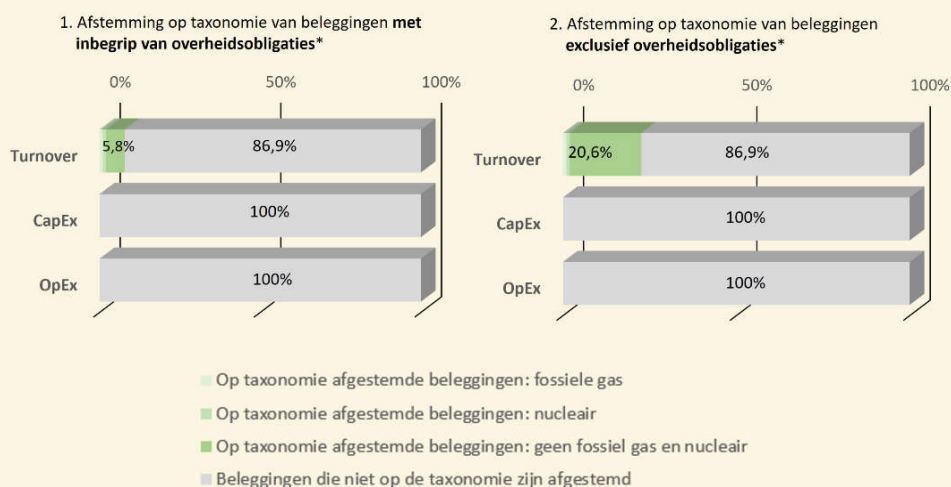
¹. Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en iet ernstig afbreuk doen aan een van de doelstellingen van de EU-taxonomie - zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele** uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weerspiegelen.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage aan een milieudoelstelling leveren. **Transitieactiviteiten** zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

De twee onderstaande grafieken tonen in groen het minimumpercentage beleggingen dat is afgestemd op de EU-taxonomie. Aangezien er geen geschikte methode is om te bepalen of overheidsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie*, toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van overheidsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor uitsluitend de beleggingen van het financiële product anders dan in overheidsobligaties.

* Voor deze grafieken omvatten 'overheidsobligaties' alle blootstellingen aan overheidsschulden.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Voor ASN Duurzaam Obligatiefonds zijn er geen data beschikbaar om het aandeel beleggingen in transitie activiteiten en faciliterende activiteiten te berekenen.

Hoe verhiel het percentage op de EU- taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

De vraag is niet van toepassing. Dit is de eerste verslagperiode waarin wordt gerapporteerd over de EU-taxonomie. In het vorige verslagjaar waren hiertoe nog geen data beschikbaar.

199

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling dat niet op de EU-taxonomie was afgestemd?

In 2023 was het aandeel **94,2%**. Het duurzaamheidsbeleid heeft strenge selectiecriteria, maar er wordt niet gestuurd op beleggingen die afgestemd zijn op de EU-taxonomie. Daarnaast heeft het Fonds belegd in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen over de hele wereld. Deze ondernemingen vallen grotendeels niet onder EU wet- en regelgeving en zijn daarmee niet verplicht hun afstemming te rapporteren. Om deze redenen is een aanzienlijk aandeel van de beleggingen niet afgestemd op de EU-taxonomie.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het Fonds heeft alleen milieudoelstellingen. Het Fonds heeft in 2023 echter wel belegd in Social Bonds, waardoor het aandeel sociaal duurzame beleggingen **2,6%** bedroeg.

Welke beleggingen zijn opgenomen in "niet duurzaam"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

In lijn met het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors zijn geen beleggingen gedaan die als "niet duurzaam" kunnen worden aangemerkt.

zijn duurzame
beleggingen
met

een ecologische doelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de EU-taxonomie.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode genomen om de ecologische en/of sociale kenmerken te verwezenlijken?

De Impactcommissie heeft continu de voortgang van de duurzame beleggingsdoelstellingen gemonitord. Het Fonds heeft goed ontwikkelde standaarden en methodieken gebruikt om de voortgang van de duurzame beleggingsdoelstellingen te meten. Het Fonds heeft geen gebruik gemaakt van engagement, aangezien dit geen deel uitmaakt van de strategie om de duurzame beleggingsdoelstelling te bereiken.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de duurzame referentiebenchmark ?

Er is geen referentiebenchmark aangewezen voor het bereiken van de duurzame beleggingsdoelstelling, aangezien er momenteel geen benchmark in de markt beschikbaar is die zowel de vermindering van CO₂-uitstoot voor staatsobligaties en het vermijden van CO₂-uitstoot voor green- en social bonds verenigt.

● *Waarin verschilde de referentiebenchmark van een brede marktindex?*

Vraag is niet van toepassing.

● *Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de duurzame beleggingsdoelstelling?*

Vraag is niet van toepassing.

● *Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?*

Op dit moment is het alleen nog mogelijk om de vermindering van de uitstoot van CO₂ per jaar met een brede marktindex te vergelijken. Als brede marktindex gebruikt het Fonds een samengestelde index die bestaat uit: 80% Bloomberg Barclays EUR Treasury 1-10 yr en 20% Bloomberg Barclays Euro Green Bond Government Related 1-10 yr. Voor Green Bonds zijn er echter geen data beschikbaar om voor de benchmark de CO₂-intensiteit te berekenen. Daarom zijn in de onderstaande tabel zijn de prestaties van het Fonds in vergelijking met de brede marktindex uitsluitend voor de staatsobligaties gepresenteerd.

Zoals te zien in de onderstaande tabel, is de CO₂-intensiteit van de brede marktindex

Emissiefactoren (tonnen CO ₂ /miljoen euro)	2023
ASN Duurzaam Obligatiefonds	270,5
Bloomberg Barclays Euro Treasury 1-10 yr	267,5
Onderprestatie van het Fonds	3

Bijlage: kwalitatieve uitleg per PAI-indicator

- **PAI-indicator 15 van tabel 1** is de BKG-intensiteit van landen waarin belegd wordt. Zowel het duurzaamheidsbeleid en de PAI-indicatoren meten de scope 1, 2 en 3 emissies aan de hand van de PCAF-methode. Er bestaan echter verschillen tussen de beleidsdata en de MSCI data: ASN Impact Investors gebruikt wel proxy-data wanneer data ontbreken; MSCI doet dat niet.
- **PAI-indicator 16 van tabel 1** is de som van het aantal landen waarin belegd wordt die te maken hebben met sociale schendingen (absoluut en relatief aantal gedeeld door de som van alle landen),

Referentie benchmarks
zijn indices die meten
of het financiële product
de duurzame beleggings-
doelstelling behaalt.

zoals bedoeld in internationale verdragen en conventies, beginselen van de VN en, indien van toepassing, nationale wetgeving. Hiervoor is nog geen data beschikbaar.

- **PAI-indicator 17 van tabel 2** is het aandeel obligaties die niet als groen zijn gecertificeerd. Hiervoor is nog geen data beschikbaar.
- **PAI-indicator 21 van tabel 3** is het vermeende niveau van corruptie in de overheidssector gemeten aan de hand van de corruptieperceptie-index. Het getal is de gemiddelde score, waarbij een score van 100 aangeeft dat een land “erg schoon” is en een score van 0 aangeeft dat een land “uiterst corrupt” is.

SFDR annex V ASN Milieu & Waterfonds

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 9, leden 1 tot en met 4 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 5, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productnaam: ASN Milieu & Waterfonds **Identificatiecode juridische entiteiten (LEI):** 5493003MASTEE11NEJ34

Duurzame beleggingsdoelstelling

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten vastgesteld. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling ?

☒ JA

☐ NEE

☒ Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling** gedaan: **100,00%**

☒ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch gelden.

☒ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☒ Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een sociale doelstelling** gedaan : **0,00%**.

☐ Dit product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken**. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ____% duurzame beleggingen

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een ecologische doelstelling die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een sociale doelstelling.

☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar maar **heeft niet duurzaam belegd**.

In hoeverre is de duurzame beleggingsdoelstelling van dit financiële product behaald?

Het ASN Milieu & Waterfonds (het Fonds) heeft de volgende duurzame beleggingsdoelstellingen:

- het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs (uitgedrukt in de bijdrage van het Fonds om de temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graden te houden); en
- het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van het basisjaar 2019);

In overeenstemming met deze doelstellingen heeft het Fonds ook rekening gehouden met klimaatmitigatie en -adaptatie, zoals gedefinieerd in de EU-taxonomie.

Het Fonds heeft gedurende de verslagperiode 2023 belegd in een wereldwijd gespreide portefeuille van aandelen van beursgenoteerde ondernemingen die een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling, productie en verkoop van technologieën en systemen die milieuproblemen helpen oplossen. Het beleggingsbeleid van het Fonds heeft zich gericht op technologieën en oplossingen in: waterinfrastructuur en -technologie, duurzame energie en mobiliteit, circulaire economie en voeding en landbouw.

De beleggingen met een ecologische doelstelling in het Fonds hielden ook rekening met de doelstellingen die genoemd worden in de EU-taxonomie: mitigatie van klimaatverandering, adaptatie aan klimaatverandering, duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, transitie naar een circulaire economie, preventie en bestrijding van verontreiniging, en bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen.

De geïmpliceerde temperatuurstijging van het Fonds in 2023 bedroeg **2,07** graden, gemeten aan de hand van de MSCI Implied Temperature Rise (ITR)-methodologie. In het vorige boekjaar bedroeg de ITR van het Fonds 2,22. De ITR is dus verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Voor meer informatie over de MSCI ITR-methodologie zie: **MSCI Implied Temperature Rise**.

In 2023 is de negatieve impact op de biodiversiteit van het Fonds per belegde euro **verbeterd** ten opzichte van het basisjaar 2019 (gemeten aan de hand van de Biodiversity Footprint Financial Institutions (BFFI)-methodologie).

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

Voor iedere duurzame beleggingsdoelstelling van het Fonds is een duurzaamheidsindicator opgenomen. Zie onderstaande tabel waarin de prestaties van de duurzaamheidsindicatoren tijdens de verslagperiode 2023 zijn weergegeven.

● **... en in vergelijking met voorafgaande perioden?**

Tabel met prestaties van de duurzaamheidsindicatoren over de afgelopen 4 jaar. De data over de duurzaamheidsindicatoren zijn niet voor alle indicatoren of jaren beschikbaar. Voor deze perioden en indicatoren is in de tabel “niet beschikbaar” opgenomen.

Duurzaamheidsindicator	Waarde periode 2019	Waarde periode 2020	Waarde periode 2021	Waarde periode 2022	Waarde periode 2023
MSCI ITR (in graden Celcius)	N/B	N/B	N/B	2,22	2,07
Biodiversiteit footprint (in pdf.ha.jaar per miljoen euro geïnvesteerd)	27,42	26,43	24,91	20,02	17,24

Voor de biodiversiteit footprint is 2019 het basisjaar. Voor de periodes 2020 en 2021 was de SFDR nog niet van toepassing.

Om de geïmpliceerde temperatuurstijging van het Fonds te meten, heeft het Fonds gebruikgemaakt van de MSCI ITR-methode (voor sturing richting de op de Overeenkomst van Parijs afgestemde doelstelling). De MSCI ITR-methode is een intuïtieve, toekomstgerichte metriek, uitgedrukt in graden Celsius, die is ontworpen om de temperatuurafstemming van beleggingen, portefeuilles en fondsen weer te geven op de mondiale temperatuuroelstellingen. Voor het Fonds was de MSCI ITR methodologie voor de verslagperiode 2023 beschikbaar voor **94,6%** van de beleggingen.

Om de impact op de biodiversiteit te meten, heeft het Fonds gebruikgemaakt van de BFFI-methode. De BFFI-methode meet de biodiversiteitsvoetafdruk in ha per geïnvesteerde euro, gebaseerd op de levenscyclusbeoordelingen (LCA). Een LCA berekent het milieueffect van producten en diensten over hun gehele levenscyclus. Dit resulteert in een verwacht negatief of positief effect op de biodiversiteit (in ha) per geïnvesteerde euro per jaar ((ha/€)/jr). Sinds 2023 wordt de biodiversiteitsvoetafdruk elk kwartaal beoordeeld.

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de duurzaamheidsdoelstellingen van dit financiële product worden verwezenlijkt.

Hoe hebben duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk gedaan aan duurzame beleggingsdoelstellingen?

Alle beleggingen van het Fonds die in aanmerking kwamen voor het Beleggingsuniversum hebben voldaan aan het Duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors (het duurzaamheidsbeleid). Het duurzaamheidsbeleid bestaat uit een selectieproces, uitgevoerd door het Expertisecentrum Duurzaamheid (ECD) van de ASN Bank. In dit proces is de risicoanalyse opgenomen die leidt tot de uitsluitingscriteria van het Beleggingsuniversum. De basis van de uitsluitingscriteria is gevormd door de drie pijlers van ASN Impact Investors, oftewel klimaat, biodiversiteit en mensenrechten, evenals de governance van de ondernemingen en, indien relevant, dierenwelzijn. De lijst met uitsluitingscriteria omvat details die betrekking hebben op, maar niet beperkt zijn tot:

- klimaat (activiteiten met betrekking tot fossiele brandstoffen en kernenergie zijn uitgesloten);
- biodiversiteit (activiteiten met betrekking tot ontbossing en afvaldumping zijn uitgesloten);
- mensenrechten (activiteiten met betrekking tot misdaden tegen de menselijkheid, genocide, oorlogsmisdaden en de wapenindustrie zijn uitgesloten);
- governance (ondernemingen die geen beleid hadden dat het ethisch gedrag van hun werknemers regelt, zijn uitgesloten);
- dierenwelzijn (activiteiten met betrekking tot dierproeven en schending van de vijf vrijheden van het dierenwelzijn zijn uitgesloten).

Verder bestaat het duurzaamheidsbeleid uit een lijst van duurzaamheidscriteria. Op basis van deze criteria zijn de ondernemingen beoordeeld op onder meer hun milieubeleid, vervuiling, overexploitatie, gelijke behandeling en discriminatie, dwangarbeid en een gezonde en veilige werkomgeving.

De uitsluitingscriteria zijn op alle ondernemingen toegepast. De duurzaamheidscriteria zijn proportioneel toegepast.

Het Beleggingsuniversum is uiteindelijk vastgesteld door de Investeringscommissie van ASN Impact Investors. Elke onderneming is in de Investeringscommissie van ASN Impact Investors besproken als onderdeel van de duurzaamheidsbeoordeling. De Investeringscommissie is verantwoordelijk om een onderneming goed te keuren, af te keuren of besluiten tot het voeren van engagement, en al deze besluiten hebben geresulteerd in het Beleggingsuniversum.

Na goedkeuring is het Beleggingsuniversum periodiek beoordeeld door het ECD. Op basis van het bovenstaande duurzaamheidsbeoordelingsproces wordt gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is geweest van bedrijven die ernstige afbreuk doen aan de duurzame beleggingsdoelstellingen.

In de loop van 2023 zijn **vijf** bedrijven uit het Beleggingsuniversum verwijderd wegens schending van het duurzaamheidsbeleid.

Voorbeeld van engagement

Er is met vijf bedrijven uit het ASN Milieu en Waterfonds engagement gevoerd over biodiversiteit. Zo is er met American Water Works gesproken. We wilden een beter beeld krijgen over de uitkomsten van een assessment van het bedrijf met betrekking tot de afhankelijkheid van biodiversiteit en de impact die de bedrijfsvoering daarop heeft. Ook is er gesproken over processen om risico's te mitigeren en de activiteiten van het management. De gesprekken gaan in de 2024 verder.

Voorbeeld van uitsluiting

Het Israëlische bedrijf SolarEdge levert vooral omvormers die zonne-energie omzetten in elektriciteit, power optimizers en monitoringsoftware. Helaas blijkt dat het bedrijf ook lithium ion batterijen en aangrenzende energy systemen levert. Deze producten zijn speciaal gemaakt voor militaire toepassingen zoals drones, straaljagers, tanks, onderzeeërs en torpedo's. We hebben daarom SolarEdge afgekeurd en verwijderd uit ons beleggingsuniversum.

De belangrijkste ongunstige effecten

zijn de significante negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Gedurende de verslagperiode 2023 is slechts gedeeltelijk rekening gehouden met de indicatoren voor negatieve effecten op duurzaamheidsfactoren (PAI-indicatoren) zoals beschreven in de gedelegeerde verordening tot aanvulling van de SFDR.

Meer specifiek heeft dit betekend dat gedurende 2023 de parameters van **vijf** verplichte PAI-indicatoren en één optionele indicatoren in aanmerking zijn genomen, omdat deze indicatoren al deel uitmaakten van het bestaande duurzaamheidsbeleid. Het kan echter nog steeds zo zijn dat er op onderdelen verschillen zijn tussen de definities binnen de in SFDR geformuleerde PAI-indicatoren en binnen het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors. De in aanmerking genomen PAI-indicatoren zijn:

Tabel 1:

- Indicator 1 Broeikasgas (BKG)-emissies (scope 1,2,3 en Totaal)
- Indicator 2 Koolstofvoetafdruk
- Indicator 3 BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd
- Indicator 4 Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen
- Indicator 14 Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoonsmijnen, clustermunities, chemische wapens en biologische wapens)

Tabel 3:

- Indicator 9 Ontbreken van een mensenrechtenbeleid

Voor de overige PAI-indicatoren (**negen** verplichte en **zes** optionele) geldt dat deze qua thematiek weliswaar onderdeel uitmaakten van het duurzaamheidsbeleid, maar dat het gebruik van de datapunten die zijn gedefinieerd binnen SFDR in 2023 nog niet plaatsvond.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja, de duurzame beleggingen waren afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten. Overeenkomstig de criteria van het duurzaamheidsbeleid, werd een engagementprocedure gestart, wanneer een schending werd vastgesteld bij een onderneming uit het Beleggingsuniversum. Als de onderneming niet bereid of in staat was de situatie volgens de richtlijnen aan te passen, werd de onderneming uit het Beleggingsuniversum verwijderd.

Voorbeeld van engagement

Er is met vier bedrijven uit het ASN Milieu en Waterfonds engagement gevoerd over klimaat. Zo is er met EDP Renovaveis engagement gevoerd. Het bedrijf geeft aan dat het valt onder de emissie doelen van moederbedrijf EDP. Ook is het bezig om de eigen doelen geverifieerd te krijgen door het Scienced Based Target initiative.

Voorbeeld van uitsluiting

Uit recente informatie blijft dat Kingspan fraude heeft gepleegd met de testresultaten van het gebruikte isolatiemateriaal in de Grenfell Tower. Deze toren brandde in juni 2017 af waarbij ten minste 72 doden vielen. Het gebouw was in 2016 gerenoveerd met isolatiemateriaal van onder andere Kingspan. Gevolg is dat het isolatiemateriaal is gebruikt in de Grenfell Tower waar het dus niet geschikt voor was. Op basis van alles wat sinds 2017 heeft plaatsgevonden en de informatie die sinds 2021 naar boven is gekomen, hebben wij besloten Kingspan af te keuren en te verwijderen uit ons beleggingsuniversum.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

In de eerste plaats doordat alle beleggingen hebben voldaan aan het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors. Zoals aangegeven onder de vraag **Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?** is gedurende de verslagperiode 2023 slechts gedeeltelijk rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op de duurzaamheidsfactoren zoals deze zijn beschreven in de gedelegeerde verordening tot aanvulling van de SFDR. De reden hiervoor is dat met de implementatie van SFDR gedurende 2022 bepaald is welke PAI-indicatoren relevant zijn voor het Fonds. De beschikbare data ten tijde van het opstellen van dit verslag worden in onderstaande tabel gepresenteerd. Deze data zijn volledig afkomstig van MSCI en Morningstar Direct, en niet vermengd met de data waar het Fonds gedurende de verslagperiode op gestuurd heeft. Om deze reden is het waarschijnlijk dat er verschillen zijn tussen de onderstaande gegevens en gegevens elders gepresenteerd (met name over de CO₂-uitstoot).

De onderstaande tabel is enkel opgenomen ter informatie en mag dus niet worden gezien als een indicatie dat ASN Impact Investors gedurende 2023 op alle genoemde indicatoren heeft gestuurd. ASN Impact Investors wil de lezer ervoor behoeden om voorbarige conclusies te trekken uit hetgeen hieronder wordt gepresenteerd. Dit is nieuwe wet- en regelgeving waarover vanuit de wetgever nog geen 100% duidelijkheid is.

ASN Impact Investors heeft de vereiste PAI-data naar beste vermogen verzameld, bij gerenommeerde dataproviders. Uit de onderstaande tabel blijkt echter dat de datadekking van sommige PAI-indicatoren nog gering is en dat de beschikbare data relatief oud zijn, dit wil zeggen van (ruim) voor 2023, of dat het bronjaar geheel ontbreekt. Dit wijst erop dat de data in ontwikkeling zijn en dat algemeen aanvaarde standaarden nog ontbreken. ASN Impact Investors monitort op continue basis de ontwikkeling van deze data. De lage datakwaliteit is één van de voornaamste redenen geweest om nog niet op de in de tabel gepresenteerde indicatoren te sturen.

Voor meer details over de indicatoren zie Annex I van de Regulering (EU) 2022/1288.

ASN Impact Investors stuurt nog niet op deze indicatoren, mede omdat de datakwaliteit nog gering is. Om aan de cijfers in de PAI-tabel toch enige duiding te geven, is als bijlage in deze Annex V per PAI-indicator een kwalitatieve toelichting gegeven. Voor de PAI-indicatoren levert de dataleverancier niet altijd alle data. Indien er geen data beschikbaar zijn, wordt er in de tabel N/B weergegeven.

Tabel 1 – Verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren

Klimaat- en andere milieu-indicatoren

			Eenheid	Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Broeikasgasemissies	1. BKG-emissies	Scope 1-BKG-emissies	tCO ₂ e	29.460,32	98,34%	2021-2022
		Scope 2-BKG-emissies	tCO ₂ e	14.021,85	98,34%	2021-2022
		Scope 3-BKG-emissies	tCO ₂ e	197.542,62	98,34%	2021-2022
		Totale BKG-emissies	tCO ₂ e	227.426,62	98,34%	2021-2022
	2. Koolstofvoetafdruk		tCO ₂ e/ Meuro	245,27	98,34%	2021-2022
	3. BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd		tCO ₂ e/ Meuro	703,12	99,20%	2021-2022

			Eenheid	Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
	4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen			0,00%	99,20%	N/B
	5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie			67,12%	64,81%	2020-2022
	6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten		GWh / Meuro	A: 0,00	75,55%	2020-2022
			GWh / Meuro	B: 0,00	75,55%	2020-2022
			GWh / Meuro	C: 0,57	75,55%	2020-2022
			GWh / Meuro	D: 1,11	75,55%	2020-2022
			GWh / Meuro	E: 0,69	75,55%	2020-2022
			GWh / Meuro	F: 0,24	75,55%	2020-2022
			GWh / Meuro	G: 0,24	75,55%	2020-2022
			GWh / Meuro	H: 0,51	75,55%	2020-2022
			GWh / Meuro	L: 0,00	75,55%	2020-2022
Biodiversiteit	7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden			0,00%	99,20%	2021-2022
Watergehalte	8. Emissies in water		t/Meuro	N/B	N/B	N/B
Afval	9. Aandeel gevaarlijk afval en radioactief afval		t/Meuro	0,38	33,49%	2021-2022

Indicatoren voor sociale thema's, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping

		Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Sociale thema's en arbeidsomstandigheden	10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	0,00%	99,20%	N/B
	11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen en voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	55,18%	99,20%	N/B
	12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen	5,48%	13,30%	2018-2022
	13. Genderdiversiteit raad van bestuur	34,86%	99,20%	N/B
	14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersonneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	0,00%	99,20%	N/B

Tabel 2 – Aanvullende klimaat- en andere milieu-indicatoren

Klimaat- en andere milieu-indicatoren

		Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Water-, afval- en materiaalemissies	6. Waterverbruik en -recycling	N/B	N/B	N/B

Tabel 3 – Aanvullende indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping

Indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping

		Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Sociale thema's en arbeidsomstandigheden	4. Ontbreken van een gedragscode voor leveranciers	49,86%	99,20%	2021-2022
Mensenrechten	9. Ontbreken van een mensenrechtenbeleid	8,32%	99,20%	N/B
	12. Activiteiten en leveranciers met een significant risico op kinderarbeid	9,52%	99,20%	N/B
	13. Activiteiten en leveranciers met een significant risico op dwangarbeid of verplichte arbeid	11,07%	99,20%	N/B
	14. Aantal geconstateerde gevallen van ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen	0,00	99,20%	N/B
Bestrijding van corruptie en omkoping	15. Ontbreken van een beleid tegen corruptie en omkoping	0,00%	99,20%	N/B

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: 2023

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
SEVERN TRENT	Nutsbedrijven	3,2	Verenigd Koninkrijk
PENTAIR PLC	Kapitaalgoederen	2,9	Verenigd Koninkrijk
UNITED UTILITIES GROUP PLC	Nutsbedrijven	2,8	Verenigd Koninkrijk
FISCHER (GEORG)-REG	Kapitaalgoederen	2,7	Zwitserland
VESTAS WIND SYSTEMS	Kapitaalgoederen	2,7	Denemarken
SMITH (A.O.) CORP	Kapitaalgoederen	2,7	Verenigde Staten
AMERICAN WATER WORKS CO INC	Nutsbedrijven	2,6	Verenigde Staten
GEBERIT	Kapitaalgoederen	2,6	Zwitserland
STERICYCLE	Zakelijke dienstverlening	2,5	Verenigde Staten
BORALEX INC -A	Energie	2,5	Canada
EDP RENOVAVEIS SA	Energie	2,5	Spanje
ADVANCED DRAINAGE SYSTEMS IN	Kapitaalgoederen	2,3	Verenigde Staten
CINTAS	Zakelijke dienstverlening	2,2	Verenigde Staten
BRAMBLES	Zakelijke dienstverlening	2,1	Australië
NOVOZYMES -B	Basisgoederen	2,1	Denemarken

De kolom “% activa” is het aandeel van de belegging binnen het totaal van de beleggingen (Assets under Management), exclusief liquide middelen.

209

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

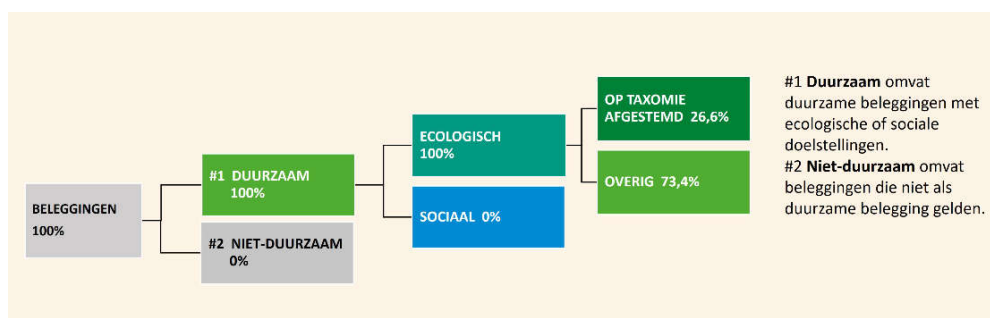
Het Fonds heeft belegd in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen over de hele wereld die zich inzetten voor een duurzame samenleving en die gezonde financiële vooruitzichten hebben. Het Fonds heeft alleen belegd in ondernemingen die waren toegelaten tot het Beleggingsuniversum.

● Hoe zag de activa-allocatie eruit?

Het Fonds belegt voor 100% in duurzame beleggingen: bedrijven die passen in een duurzame samenleving. In lijn met de milieudoelstellingen van het Fonds hebben alle duurzame beleggingen ecologische doelstellingen.

Naast de beleggingen houdt het Fonds liquiditeiten aan. Dit zijn geen beleggingen.. Liquiditeiten zijn bedoeld om de verhandelbaarheid van het Fonds op de beurs te faciliteren en worden aangehouden in verband met het liquiditeitsbeheer overeenkomstig artikel 3:63 van de wet op het financieel toezicht (Wft).

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

In welke economische sectoren werd belegd?

Het fonds heeft in de volgende economische sectoren belegd:

Sector	Totaal aandeel
Kapitaalgoederen	38,9%
Nutsbedrijven	11,6%
Zakelijke dienstverlening	11,1%
Basisgoederen	9,6%
Energie	8,5%
Technologie	5,3%
Software & services	3,9%
Halfgeleiders	3,8%
Farmacie & biotechnologie	1,9%
Verzorgingsproducten	1,8%
Overige	3,6%

In hoeverre waren duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

ASN Impact Investors gelooft dat de EU-taxonomie, de EU-lijst van duurzame economische activiteiten, een belangrijk instrument kan zijn om te bepalen welke beleggingen duurzaam zijn. Het kan transparantie bevorderen, greenwashing tegengaan en de verschuiving van kapitaal naar de duurzame economie van de toekomst stimuleren. Wat het ecologische deel van de EU-taxonomie betreft, kan ASN Impact Investors echter niet instemmen met de opname van kernenergie en fossiel gas als duurzame beleggingen onder de huidige EU-taxonomie. Dit is niet in overeenstemming met de overtuigingen, visie en missie van ASN Impact Investors. Om die reden is er tot nu toe geen specifieke EU-taxonomie doelstelling vastgesteld.

Waar er data beschikbaar is, rapporteert ASN Impact Investors de mate waarin de beleggingen in deze verslagperiode zijn afgestemd op de EU-taxonomie.

De mate waarmee duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling waren afgestemd op de EU-taxonomie was **26,6%**. Het bepalen van dit percentage was niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of toetsing door derden. Uitgesplitst naar de EU taxonomie doelstellingen:

- Mitigatie van klimaatverandering: **26,0% ***
- Adaptatie aan klimaatverandering: **3,9% ***
- Duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen: 0%
- Transitie naar een circulaire economie: 0%
- Preventie en bestrijding van verontreiniging: 0%
- Bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen: 0%

* Sommige beleggingen dragen zowel bij aan mitigatie van klimaatverandering als adaptatie van klimaatverandering. Hierdoor tellen deze percentages op tot een hoger percentage dan de 26,6% van de totale bijdrage aan de EU-taxonomie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weerspiegelen.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage aan een milieudoelstelling leveren.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

● Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen¹ ?

☐ Ja

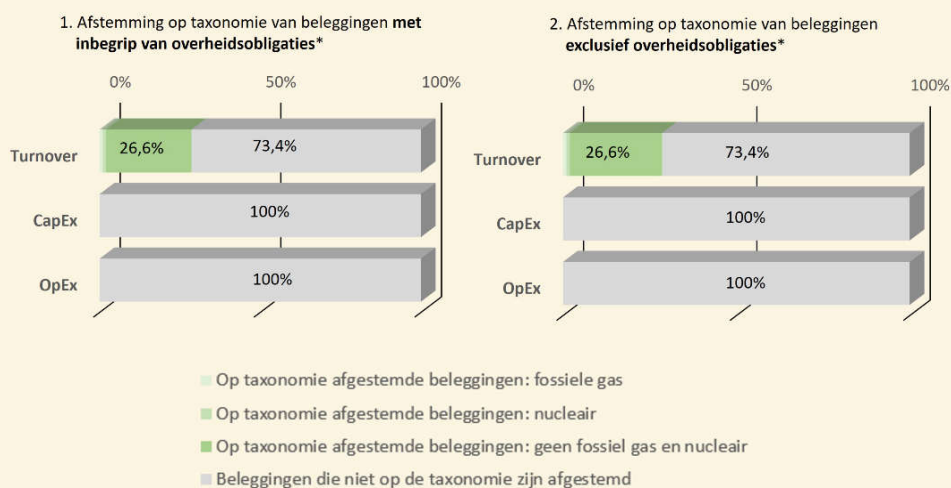
☐ In fossiel gas

☐ In nucleaire energie

☒ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en iet ernstig afbreuk doen aan een van de doelstellingen van de EU-taxonomie - zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

De twee onderstaande grafieken tonen in groen het minimumpercentage beleggingen dat is afgestemd op de EU-taxonomie. Aangezien er geen geschikte methode is om te bepalen of overheidsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie*, toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van overheidsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor uitsluitend de beleggingen van het financiële product anders dan in overheidsobligaties.

* Voor deze grafieken omvatten 'overheidsobligaties' alle blootstellingen aan overheidsschulden.

211

● Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Het aandeel beleggingen in transitie activiteiten bedroeg in 2023: **0,00%** op basis van omzet en **0,05%** op basis van kapitaaluitgaven.

Het aandeel beleggingen in faciliterende activiteiten bedroeg in 2023: **3,06%** op basis van omzet en **3,54%** op basis van kapitaaluitgaven.

● Hoe verhiel het percentage op de EU- taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

De vraag is niet van toepassing. Dit is de eerste verslagperiode waarin wordt gerapporteerd over de EU-taxonomie. In het vorige verslagjaar waren hiertoe nog geen data beschikbaar.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling dat niet was afgestemd op de EU-taxonomie?

In 2023 was het aandeel **73,4%**. Het duurzaamheidsbeleid heeft strenge selectiecriteria, maar er wordt niet gestuurd op beleggingen die afgestemd zijn op de EU-taxonomie. Daarnaast heeft het Fonds belegd in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen over de hele wereld. Deze ondernemingen vallen grotendeels niet onder EU wet- en regelgeving en zijn daarmee niet verplicht

zijn duurzame beleggingen met

een ecologische doelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de EU-taxonomie.

hun afstemming te rapporteren. Om deze redenen is een aanzienlijk aandeel van de beleggingen niet afgestemd op de EU-taxonomie.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het Fonds heeft uitsluitend duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling. Het aandeel sociaal duurzame beleggingen is derhalve 0,00%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in “niet duurzaam”? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

In lijn met het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors zijn geen beleggingen gedaan die als “niet duurzaam” kunnen worden aangemerkt.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om de ecologische en/of sociale kenmerken te verwezenlijken?

ASN Impact Investors heeft engagement gebruikt om een dialoog aan te gaan met de beleggingen om hen bewuster te maken van hun duurzaamheidsprestaties met betrekking tot hun CO₂ uitstoot en biodiversiteitsvoetafdruk en hen aan te sporen deze te verbeteren. Het besluit tot engagement werd genomen wanneer een belegging niet langer voldeed aan de duurzaamheidscriteria van ASN Impact Investor of wanneer wangedrag werd vastgesteld. ASN Impact Investors heeft ook engagement gebruikt om de kledingbedrijven in de portefeuille te helpen hun leefbaarloonsscore te verbeteren.

ASN Impact Investors heeft gebruikgemaakt van haar stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen van de ondernemingen waarin het Fonds heeft belegd. Dit recht wordt gebruikt om ondernemingen aan te sporen tot duurzamer beleid en praktijken. De uitgangspunten zijn vastgelegd in het duurzame stembeleid van ASN Impact Investors.

In 2022 is ASN Impact Investors gestart met het uitvoeren van engagement op biodiversiteit en klimaat. Klimaatverandering wordt steeds zichtbaarder en heeft een grote impact op biodiversiteit. De biodiversiteit staat onder druk en het verlies daarvan wordt jaarlijks groter. Biodiversiteit en klimaatverandering zijn nauw aan elkaar verbonden. In 2022 is ASN Impact Investors begonnen met het informeren van over het belang, de urgentie en de afhankelijkheid van biodiversiteit. In 2023 heeft ASN Impact Investors de engagement kaders vastgesteld, de bedrijven met de grootste negatieve impact binnen de portefeuille geselecteerd voor het engagement traject en is begonnen met een diepgaand onderzoek van deze bedrijven. In 2024 wordt het engagement met de bedrijven vervolgd.

Voorbeeld van engagement

Er vindt passief engagement plaats bij MTR Corp. Het bedrijf heeft eerder een statement geplaatst waarin ze melden dat het bedrijf vakbondsvrijheid ondersteunt. Dit statement is van de website verdwenen. Wij willen graag zien dat het bedrijf beleid op vakbondsvrijheid publiceert. Wij zijn in afwachting van reactie.

Voorbeeld van stemrecht

Wij verwachten dat bedrijven dat zij een ambitieus en tijdsgebonden klimaatdoel hebben gesteld in lijn met het Akkoord van Parijs. Als een bedrijf dat niet heeft stemmen wij tegen goedkeuring van het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantsverklaring. Zo hebben wij Rational laten weten dat wij tegen stemmen. Het bedrijf rapporteert over scope 1, 2 en 3. Helaas ontbreekt het aan emissie reductie doelen en een geloofwaardig klimaat actieplan. We hebben Rational hierover geïnformeerd.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de duurzame referentiebenchmark?

Er is geen referentiebenchmark aangewezen voor het bereiken van de duurzame beleggingsdoelstelling, aangezien er momenteel geen benchmark in de markt beschikbaar is die zowel CO₂-uitstoot, biodiversiteit en leefbaar loon verenigt.

● **Waarin verschilde de referentiebenchmark van een brede marktindex?**

Vraag is niet van toepassing.

● **Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de duurzame beleggingsdoelstelling?**

Vraag is niet van toepassing.

● **Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?**

Op dit moment is het alleen nog mogelijk om de duurzame beleggingsdoelstelling over het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs met een brede marktindex te vergelijken. De MSCI World Index wordt als brede marktindex gehanteerd. In de onderstaande tabel zijn de prestaties van het Fonds in vergelijking met de brede marktindex gepresenteerd. Hierbij is de geïmpliceerde temperatuurstijging berekend aan de hand van de MSCI ITR methode, zowel op fondsniveau, als op het niveau van de brede marktindex. Zoals hierboven aangegeven was de MSCI ITR methodologie voor de verslagperiode 2023 beschikbaar voor **94,6%** van de beleggingen van het Fonds. Voor de brede marktindex was de MSCI ITR methodologie beschikbaar voor **99,40%** van de beleggingen.

Het is de doelstelling van het Fonds om deze temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graden te houden. Zoals hieronder aangegeven is deze doelstelling nog niet gehaald, maar presteert het Fonds wel beter in vergelijking met de brede marktindex.

MSCI ITR values in °C	2023
ASN Milieu en Waterfondsen	2,07
MSCI World Index	2,38
Overprestatie van het Fonds	0,31

213

Bijlage: kwalitatieve uitleg per PAI-indicator

- **PAI-indicatoren 1, 2 en 3 van tabel 1** geven de som van de totale broeikasgasemissies in tonnen van de bedrijven in de portefeuille (scope 1, 2, 3) weer, gewogen met de meest recente beschikbare bedrijfswaarde van het bedrijf inclusief cash. Indicator 2 geeft de totale broeikasgasemissies per 1 miljoen euro belegd in de portefeuille weer. Indicator 3 is het portefeuille gewogen gemiddelde van de totale koolstofvoetafdruk van de bedrijven in de portefeuille per miljoen euro omzet (tonnen/ miljoen euro omzet). Zowel het duurzaamheidsbeleid en de PAI-indicatoren meten de scope 1, 2 en 3 emissies aan de hand van de PCAF-methode. Er bestaan echter verschillen tussen de beleidsdata en de MSCI data: ASN Impact Investors gebruikt wel proxy-data wanneer data ontbreken; MSCI doet dat niet.
- **PAI-indicator 4 van tabel 1** is de som van het gewicht van bedrijven in de portefeuille met een actieve blootstelling aan de sector fossiele brandstoffen. Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in de fossiele industrie.
- **PAI-indicator 5 van tabel 1** is het aandeel van niet-hernieuwbare energieconsumptie en niet-hernieuwbare energieproductie van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage. Meer dan de helft van de beleggingen in de portefeuille verbruikt nog niet-hernieuwbare energie of wekt dit op. Zoals aangegeven voert ASN Impact Investors engagement met de bedrijven in de portefeuille om hen hier bewust van te maken.
- **PAI-indicator 6 van tabel 1** is het energieverbruik in GWh per miljoen euro omzet van de beleggingen, per klimaatsector met een grote impact, NACE-sectiecode A, B, C, D, E, F, G, H

Referentie benchmarks zijn indices die meten of het financiële product de duurzaamheidsdoelstelling verwezenlijkt.

en L (link naar NACE sectiecodes). Hierbij valt het op dat in sector H (transport en opslag) de ratio energieverbruik in GWh per miljoen euro omzet het hoogst is.

- **PAI-indicator 7 van tabel 1** is de som van bedrijven in de portefeuille die activiteiten hebben in biodiversiteitsgevoelige gebieden en/of betrokken zijn bij controverses met ernstige gevolgen voor het milieu. Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in bedrijven die activiteiten hebben in biodiversiteitsgevoelige gebieden en/of betrokken zijn bij controverses met ernstige gevolgen voor het milieu.
- **PAI-indicator 8 van tabel 1** is de som van het aantal ton emissies in water per miljoen euro belegd, uitgedrukt als gewogen gemiddelde. Emissies in water wordt gezien als afvalwater dat als gevolg van industriële of productieactiviteiten in oppervlaktewater wordt geloosd (in ton). Het getal van 0,91 ton per miljoen euro belegd is laag, echter is de datadekking dusdanig laag dat het getal weinig representatief is.
- **PAI-indicator 10 van tabel 1** is de som van het gewicht van bedrijven in portefeuille die UN Global Compact zeer ernstig hebben geschonden. Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in bedrijven die UN Global Compact ernstig hebben geschonden.
- **PAI-indicator 11 van tabel 1** is de som van het gewicht van ondernemingen in portefeuille die geen bewijs hebben van een mechanisme om de naleving van UN Global Compact te controleren. MSCI haalt deze informatie van de website van de onderneming of tegenpartij. Wanneer hier niks vermeld staat, noteert MSCI geen beleid. ASN Impact Investors doet risicoanalyses. Afhankelijk van de geografische aanwezigheid en de bedrijfsactiviteiten wordt het risico hoog, gemiddeld of laag ingeschat. Bij een laag risico kan het bedrijf actief zijn in een land waar het rechtssysteem voldoende waarborgen biedt. Als er geen zichtbaar beleid is, neemt ASN Impact Investors actief contact op met de bedrijven waarin belegd wordt om te controleren of er wel of geen beleid is. De uitkomsten van de analyse van MSCI en die van ASN Impact Investors verschillen hierom van elkaar. Vanwege de strenge selectiecriteria van het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is van ondernemingen die geen bewijs hebben van een mechanisme om de naleving van UN Global Compact te controleren en die risico lopen op het schenden van de beginselen van de UN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen.
- **PAI-indicator 12 van tabel 1** is het verschil tussen het gemiddelde bruto-uurloon mannelijke en vrouwelijke werknemers als percentage van het bruto-uurloon van mannen. De rapportage over deze maatstaf is inconsistent: sommige bedrijven rapporteren over de absolute of ongecontroleerde loonkloof, terwijl andere controleren voor compenserende factoren zoals functie of locatie.
- **PAI-indicator 13 van tabel 1** is de gemiddelde verhouding tussen vrouwelijke en mannelijke bestuursleden in de beleggingen, uitgedrukt als percentage van alle bestuursleden. Het percentage 34,86% wil zeggen dat iets meer dan een derde van de bestuursleden van de bedrijven in de portefeuille, vrouwen zijn.
- **PAI-indicator 14 van tabel 1** is de som van het gewicht van bedrijven in portefeuille met blootstelling aan controversiële wapens (landmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens). Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in de wapenindustrie.
- **PAI-indicator 14 van tabel 2** is enerzijds het aandeel in bedrijven waarvan de activiteiten gevolgen hebben voor bedreigde soorten en anderzijds het aandeel in bedrijven zonder beleid ter bescherming van de biodiversiteit dat betrekking heeft op operationele locaties die eigendom zijn van, geleased of beheerd worden in of grenzen aan een beschermd gebied met een hoge biodiversiteitswaarde buiten beschermde gebieden. Zoals aangegeven is ASN Impact Investors engagement sinds 2022 gestart met het uitvoeren van engagement op biodiversiteit en klimaat.
- **PAI-indicator 4 van tabel 3** is het aandeel beleggingen zonder gedragscode voor leveranciers (tegen onveilige arbeidsomstandigheden, onzekere banen, kinderarbeid en dwangarbeid). MSCI haalt deze informatie van de website van de onderneming of tegenpartij. Wanneer hier niks vermeld staat, noteert MSCI geen beleid. ASN Impact Investors maakt een inschatting van de risico's in de keten. Het risico is afhankelijk van de bedrijfsactiviteiten, het bedrijfsmodel en de locaties waar wordt ingekocht. Als er geen zichtbaar beleid is, neemt ASN Impact Investors actief contact op met de bedrijven waarin belegd wordt om te controleren of er wel of geen

beleid is. De uitkomsten van de analyse van MSCI en die van ASN Impact Investors verschillen hierom van elkaar. Vanwege de strenge selectiecriteria van het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is van ondernemingen zonder gedragscode voor leveranciers.

- **PAI-indicator 9 van tabel 3** is het aandeel beleggingen zonder mensenrechtenbeleid. MSCI haalt deze informatie van de website van de onderneming of tegenpartij. Wanneer hier niks vermeld staat, noteert MSCI geen beleid. ASN Impact Investors doet risicoanalyses. Afhankelijk van de geografische aanwezigheid en de bedrijfsactiviteiten wordt het risico hoog, gemiddeld of laag ingeschat. Bij een laag risico kan het bedrijf actief zijn in een land waar het rechtssysteem voldoende waarborgen biedt. Als er geen zichtbaar beleid is, neemt ASN Impact Investors actief contact op met de bedrijven waarin belegd wordt om te controleren of er wel of geen beleid is. De uitkomsten van de analyse van MSCI en die van ASN Impact Investors verschillen hierom van elkaar. Vanwege de strenge selectiecriteria van het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is van ondernemingen zonder mensenrechtenbeleid.
- **PAI-indicator 12 van tabel 3** is het aandeel beleggingen dat blootstaat aan activiteiten en leveranciers met een aanzienlijk risico op incidenten met kinderarbeid, uitgedrukt in geografische gebieden en/of het soort activiteiten.
- **PAI-indicator 13 van tabel 3** is het aandeel beleggingen dat blootstaat aan activiteiten en leveranciers met een aanzienlijk risico van gevallen van gedwongen of verplichte arbeid, uitgedrukt in geografische gebieden en/of het soort activiteiten.
- **PAI-indicator 14 van tabel 3** is het aantal gevallen van ernstige mensenrechtenkwesties en – incidenten in verband met de beleggingen, op basis van een gewogen gemiddelde. Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in de bedrijven met ernstige mensenrechtenkwesties en -incidenten.
- **PAI-indicator 15 van tabel 3** is het aandeel beleggingen in entiteiten zonder beleid ter bestrijding van corruptie en omkoping dat in overeenstemming is met het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie. Ondanks dat het percentage laag is, zou het niet voor moeten kunnen komen dat bedrijven zonder beleid ter bestrijding van corruptie en omkoping worden toegelaten tot het Investeringsuniversum. MSCI haalt de informatie om deze indicator te bepalen van de website van de onderneming of tegenpartij. Wanneer hier niks vermeld staat, noteert MSCI geen beleid. ASN Impact Investors doet risicoanalyses. Afhankelijk van de geografische aanwezigheid en de bedrijfsactiviteiten wordt het risico hoog, gemiddeld of laag ingeschat. Bij een laag risico kan het bedrijf actief zijn in een land waar het rechtssysteem voldoende waarborgen biedt. Als er geen zichtbaar beleid is, neemt ASN Impact Investors actief contact op met de bedrijven waarin belegd wordt om te controleren of er wel of geen beleid is. De uitkomsten van de analyse van MSCI en die van ASN Impact Investors verschillen hierom van elkaar. Vanwege de strenge selectiecriteria van het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is van ondernemingen zonder beleid ter bestrijding van corruptie en omkoping.

SFDR annex V ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 9, leden 1 tot en met 4 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 5, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productnaam: ASN Duurzaam Small & Midcapfonds **Identificatiecode juridische entiteiten (LEI):** 54930008SFZH7W0RZF83

Duurzame beleggingsdoelstelling

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten vastgesteld. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling ?

☒ ☒ ☒ **JA**

☐ ☐ ☐ **NEE**

☒ Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling** gedaan: **95,23%**

☐ Dit product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken**. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ____% duurzame beleggingen

☒ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☒ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een sociale doelstelling.

☒ Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een sociale doelstelling** gedaan : **4,77%**.

☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar **heeft niet duurzaam belegd**.

In hoeverre is de duurzame beleggingsdoelstelling van dit financiële product behaald?

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds (het Fonds) heeft de volgende duurzame beleggingsdoelstellingen:

- het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs (uitgedrukt in de bijdrage van het Fonds om de temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graden te houden);
- het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van het basisjaar 2019); en
- het stimuleren van de betaling van leefbaar loon aan fabriekswerknemers in de keten van de kledingindustrie (ten opzichte van basisjaar 2019).

In overeenstemming met deze doelstellingen heeft het Fonds ook rekening gehouden met klimaatmitigatie en -adaptatie, zoals gedefinieerd in de EU-taxonomie.

Het Fonds heeft gedurende de verslagperiode 2023 belegd in een Europees gespreide portefeuille van aandelen van beursgenoteerde ondernemingen die een bijdrage aan de duurzame beleggingsdoelstellingen hebben geleverd.

De beleggingen met een ecologische doelstelling in het Fonds hielden ook rekening met de doelstellingen die genoemd worden in de EU-taxonomie: mitigatie van klimaatverandering, adaptatie aan klimaatverandering, duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, transitie naar een circulaire economie, preventie en bestrijding van verontreiniging, en bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen.

De geïmpliceerde temperatuurstijging van het Fonds in 2023 bedroeg **2,23** graden, gemeten aan de hand van de MSCI Implied Temperature Rise (ITR)-methodologie. In 2022 bedroeg de ITR van het Fonds 2,35 graden. Het Fonds heeft een verbetering laten zien ten opzichte van 2022 van 5,1%. Voor meer informatie over de MSCI ITR-methodologie zie: **MSCI Implied Temperature Rise**.

In 2023 is de negatieve impact op de biodiversiteit van het Fonds per belegde euro **verslechterd** ten opzichte van het basisjaar 2019 (gemeten aan de hand van de Biodiversity Footprint Financial Institutions (BFFI)-methodologie).

In 2023 is de gemiddelde leefbaarloonscore voor de kledingmerken in het Beleggingsuniversum van de portefeuille van het Fonds **verbeterd** ten opzichte van het basisjaar 2019 (gemeten aan de hand van de Platform Living Wage Financials (PLWF)-methodologie).

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

Voor iedere duurzame beleggingsdoelstelling van het Fonds is een duurzaamheidsindicator opgenomen. Zie onderstaande tabel waarin de prestaties van de duurzaamheidsindicatoren tijdens verslagperiode 2023 zijn weergegeven.

● **... en in vergelijking met voorafgaande perioden?**

Tabel met prestaties van de duurzaamheidsindicatoren over de afgelopen 4 jaar. De data over de duurzaamheidsindicatoren zijn niet voor alle indicatoren of jaren beschikbaar. Voor deze perioden en indicatoren is in de tabel “niet beschikbaar” opgenomen.

Duurzaamheidsindicatoren
meten hoe
de duurzaamheidsdoelstellingen van dit financiële
product worden
verwezenlijkt.

Duurzaamheidsindicator	Waarde periode 2019	Waarde periode 2020	Waarde periode 2021	Waarde periode 2022	Waarde periode 2023
MSCI ITR (in graden Celcius)	N/B	N/B	N/B	2,35	2,23
Biodiversiteit footprint (in pdf.ha.jaar per miljoen euro geïnvesteerd)	25,07	24,91	37,97	32,08	28,92
Gemiddelde leefbaarloonscore	13,00	13,00	15,61	20,44	23,25

Voor zowel de biodiversiteit footprint als de gemiddelde leefbaarloonscore is 2019 het basisjaar. Voor de periodes 2020 en 2021 was de SFDR nog niet van toepassing.

Om de geïmpliceerde temperatuurstijging van het Fonds te meten, heeft het Fonds gebruikgemaakt van de MSCI ITR-methode (voor sturing richting de op de Overeenkomst van Parijs afgestemde doelstelling). De MSCI ITR-methode is een intuïtieve, toekomstgerichte metriek, uitgedrukt in graden Celsius, die is ontworpen om de temperatuurafstemming van beleggingen, portefeuilles en fondsen weer te geven op de mondiale temperatuurdoelstellingen. Voor het Fonds was de MSCI ITR methodologie voor de verslagperiode 2023 beschikbaar voor **93,1%** van de beleggingen.

Om de impact op de biodiversiteit te meten, heeft het Fonds gebruikgemaakt van de BFFI-methode. De BFFI-methode meet de biodiversiteitsvoetafdruk in ha per geïnvesteerde euro, gebaseerd op de levenscyclusbeoordelingen (LCA). Een LCA berekent het milieueffect van producten en diensten over hun gehele levenscyclus. Dit resulteert in een verwacht negatief of positief effect op de biodiversiteit (in ha) per geïnvesteerde euro per jaar ((ha/€)/jr). Sinds 2023 wordt de biodiversiteitsvoetafdruk elk kwartaal beoordeeld.

Om de stimulering van het leefbaar loon in de kledingindustrie te meten, heeft het Fonds gebruikgemaakt van PLWF-methode. De PLWF-methode beoordeelt de bedrijven in de kledingindustrie binnen de portefeuille aan de hand van een toets en rangschikt deze in vijf categorieën, van slechtste tot beste: Embryonic (het bedrijf doet niets of nauwelijks iets aan leefbaar

loon, 0-10 punten), Developing (in ontwikkeling, 11-20 punten), Maturing (de ontwikkeling vordert, 21-30 punten), Advanced (de ontwikkeling nadert haar voltooiing, 31-35 punten) en Leader (leidend, 36-40 punten). De leefbaarloonscore van de portefeuille wordt elk kwartaal beoordeeld. De score die hierboven wordt gepresenteerd is het gemiddelde van de vier kwartalen. De manier waarop deze scores tot stand komen, is door de jaren heen veranderd en strenger geworden. Hierdoor zijn de cijfers van 2023 niet goed te vergelijken met die van 2019. Het is echter zeer arbeidsintensief om het assessment met terugwerkende kracht te herrekenen. Om transparantie te kunnen bieden over de verschillen volgt hieronder een kwalitatieve uitleg over methodiek door de jaren heen.

De methodiek om een leefbaarloonscore te bepalen voor een kledingbedrijf is gebaseerd op een lijst met acht vragen, verdeeld in zeven overkoepelende hoofdcriteria (het beleid van het bedrijf, het engagement, de beoordeling van de effecten, de integratie van de bevindingen, het volgen van de prestaties, de remedie en de transparantie met betrekking tot leefbaar loon). Het aantal vragen is door de jaren heen gelijk gebleven. Echter is de weging van elke vraag veranderd. In 2018 wogen de eerste vragen zwaarder, dit waren de zogenoemde 'makkelijker te beantwoorden vragen' (het ging hierbij om twee vragen over het beleid en één over het engagement van het bedrijf, deze vragen hadden samen een weging van 60%). In 2020 is dit aangepast zodat nu elke vraag dezelfde weging heeft (acht vragen met ieder een weging van 12,5%). In 2018 lag het zwaartepunt voornamelijk op het hoofdcriterium over beleid van het bedrijf (twee van de acht vragen gingen hierover, met een totale weging van 40%). Veel bedrijven hadden het beleid nog niet op orde, laat staan de praktijk. In de loop van de tijd hadden steeds meer bedrijven voldoende beleid en werd het tijd om de daaruit volgende activiteiten zwaarder mee te wegen. Vandaar dat in 2022 het zwaartepunt is verschoven van het hoofdcriterium over beleid naar het hoofdcriterium over engagement van het bedrijf: de twee vragen over het beleid zijn samengevoegd (waardoor nu één vraag over het beleid gaat met een weging van 12,5%) en is een vraag toegevoegd bij het hoofdcriterium over engagement (deze heeft nu dus twee vragen met een totale weging van 25%). In 2023 hebben we de vereisten voor het onderdeel Assessing Impacts aangepast. Voorheen lag de nadruk op het begrip van een bedrijf van de risico's die gepaard gaan met het niet betalen van een leefbaar loon. Nu ligt de nadruk meer op concrete informatie. Bijvoorbeeld: heeft het bedrijf zicht op het daadwerkelijke gat tussen het betaalde loon en een leefbaar loon op de productielocaties en wat zijn de plannen om dit gat te dichten.

Naast dat de vragen door de jaren heen veranderd zijn en het zwaartepunt van de weging is veranderd, zijn de verschillende indicatoren waarmee het aantal punten bij een vraag wordt bepaald verder ontwikkeld. Hierbij is enerzijds verduidelijkt wat van de bedrijven gevraagd wordt en anderzijds de indicatoren uitgebreid waardoor deze strenger zijn geworden.

Voor meer informatie over de leefbaarloonscore en de onderliggende methodiek, zie: **ASN Bank Leefbaar Loon**

Hoe hebben duurzame beleggingen geen ernstige afbreuk gedaan aan duurzame beleggingsdoelstellingen?

Alle beleggingen van het Fonds die in aanmerking kwamen voor het Beleggingsuniversum hebben voldaan aan het Duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors (het duurzaamheidsbeleid). Het duurzaamheidsbeleid bestaat uit een selectieproces, uitgevoerd door het Expertisecentrum Duurzaamheid (ECD) van de ASN Bank. In dit proces is de risicoanalyse opgenomen die leidt tot de uitsluitingscriteria van het Beleggingsuniversum. De basis van de uitsluitingscriteria is gevormd door de drie pijlers van ASN Impact Investors, oftewel klimaat, biodiversiteit en mensenrechten, evenals de governance van de ondernemingen en, indien relevant, dierenwelzijn. De lijst met uitsluitingscriteria omvat details die betrekking hebben op, maar niet beperkt zijn tot:

- klimaat (activiteiten met betrekking tot fossiele brandstoffen en kernenergie zijn uitgesloten);
- biodiversiteit (activiteiten met betrekking tot ontbossing en afvaldumping zijn uitgesloten);
- mensenrechten (activiteiten met betrekking tot misdaden tegen de menselijkheid, genocide, oorlogsmisdaden en de wapenindustrie zijn uitgesloten);
- governance (ondernemingen die geen beleid hadden dat het ethisch gedrag van hun werknemers regelt, zijn uitgesloten);
- dierenwelzijn (activiteiten met betrekking tot dierproeven en schending van de vijf vrijheden van het dierenwelzijn zijn uitgesloten).

Verder bestaat het duurzaamheidsbeleid uit een lijst van duurzaamheidscriteria. Op basis van deze criteria zijn de ondernemingen beoordeeld op onder meer hun milieubeleid, vervuiling, overexploitatie, gelijke behandeling en discriminatie, dwangarbeid en een gezonde en veilige werkomgeving.

De uitsluitingscriteria zijn op alle ondernemingen toegepast. De duurzaamheidscriteria zijn proportioneel toegepast.

Het Beleggingsuniversum is uiteindelijk vastgesteld door de Investeringscommissie van ASN Impact Investors. Elke onderneming is in de Investeringscommissie van ASN Impact Investors besproken als onderdeel van de duurzaamheidsbeoordeling. De Investeringscommissie is verantwoordelijk om een onderneming goed te keuren, af te keuren of te besluiten tot het voeren van engagement, en al deze besluiten hebben geresulteerd in het Beleggingsuniversum.

Na goedkeuring is het Beleggingsuniversum periodiek beoordeeld door het ECD. Op basis van het bovenstaande duurzaamheidsbeoordelingsproces wordt gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is geweest van bedrijven die ernstige afbreuk doen aan de duurzame beleggingsdoelstellingen.

In de loop van 2023 zijn **vier** bedrijven uit het Beleggingsuniversum verwijderd wegens schending van het duurzaamheidsbeleid.

Voorbeelden van engagement

In 2023 hebben we het passief engagement met Berkeley Group Holdings, een Britse projectontwikkelaar en woningbouwer, afgesloten wegens het aflopen van de vierjaarstermijn van het passief engagement traject. We constateren dat het bedrijf aan veel van onze criteria voldoet, maar nog niet aan alle criteria. Om te voldoen aan ons houtcriterium verwachten we van bedrijven dat ze rapporteren op de splitsing van PEFC of FSC gecertificeerd hout. Dit ontbreekt bij Berkeley Group Holdings. Ook missen er elementen in het ketenbeleid. Wij hebben daarom besloten om met Berkeley Group Holdings actief engagement te voeren en we verwachten binnen een jaar verbetering op voorgaande benoemde punten.

Voorbeelden van uitsluiting

Gedurende de verslagperiode 2023 heeft ASN Impact Investors besloten het Zweedse Addtech af te keuren en te verwijderen uit het Beleggingsuniversum. Addtech ontwikkelt onder andere energie-oplossingen en oplossingen voor de biowetenschappen. Het maakt ook zelf producten waaronder elektromotoren en transformatoren. Het bedrijf loopt op meerdere duurzaamheidsonderwerpen risico's maar heeft dat met zeer goed beleid gemanaged. Helaas bleek ook dat Addtech betrokken bij de ontwikkeling van wapens. Reden voor ASN Impact Investors het bedrijf af te keuren en te verwijderen.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Gedurende de verslagperiode 2023 is slechts gedeeltelijk rekening gehouden met de indicatoren voor negatieve effecten op duurzaamheidsfactoren (PAI-indicatoren) zoals beschreven in de gedelegeerde verordening tot aanvulling van de SFDR. Meer specifiek heeft dit betekend dat gedurende 2023 vijf verplichte PAI-indicatoren en één optionele indicatoren in aanmerking zijn genomen, omdat deze indicatoren al deel uitmaakten van het bestaande duurzaamheidsbeleid. Het kan echter nog steeds zo zijn dat er op onderdelen verschillen zijn tussen de definities binnen de in SFDR geformuleerde PAI-indicatoren en binnen het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors. De in aanmerking genomen PAI-indicatoren zijn:

Tabel 1:

- Indicator 1 Broeikasgas (BKG)-emissies (scope 1,2,3 en Totaal)
- Indicator 2 Koolstofvoetafdruk
- Indicator 3 BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd
- Indicator 4 Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen
- Indicator 14 Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunten, chemische wapens en biologische wapens)

Tabel 3:

- Indicator 9 Ontbreken van een mensenrechtenbeleid

Voor de overige PAI-indicatoren (**negen** verplichte en **zeven** optionele) geldt dat deze qua thematiek weliswaar gedeeltelijk onderdeel uitmaakten van het duurzaamheidsbeleid, maar dat het gebruik van datapunten die gedefinieerd zijn binnen SFDR in 2023 nog niet plaatsvond.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de significante negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja, de duurzame beleggingen waren afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten. Overeenkomstig de criteria van het duurzaamheidsbeleid, is een engagementprocedure gestart, wanneer een schending werd vastgesteld bij een onderneming uit het Beleggingsuniversum. Als de onderneming niet bereid of in staat was de situatie volgens de richtlijnen aan te passen, werd de onderneming uit het Beleggingsuniversum verwijderd.

Voorbeeld van engagement

Er is met zes bedrijven uit het ASN Small en Midcapfonds engagement gevoerd over klimaat. Zo is er met Corbion engagement gevoerd. We willen het emissie reductieplan beter begrijpen. Het bedrijf heeft aangegeven dat het verwacht dat de emissies in 2028/2029 fors omlaag gaan, gedreven door technologische ontwikkelingen in de fabrieken zoals electrificatie en duurzame energiebronnen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

In de eerste plaats doordat alle beleggingen hebben voldaan aan het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors. Zoals aangegeven onder de vraag **Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?** Is gedurende de verslagperiode 2023 slechts gedeeltelijk rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op de duurzaamheidsfactoren zoals deze zijn beschreven in de gedelegeerde verordening tot aanvulling van de SFDR. De reden hiervoor is dat met de implementatie van SFDR gedurende 2022 bepaald is welke PAI-indicatoren relevant zijn voor het Fonds. De beschikbare data ten tijde van het opstellen van dit verslag worden in onderstaande tabel gepresenteerd. Deze data zijn volledig afkomstig van MSCI en Morningstar Direct, en niet vermengd met de data waar het Fonds gedurende de verslagperiode op gestuurd heeft. Om deze reden is het waarschijnlijk dat er verschillen zijn tussen de onderstaande gegevens en gegevens elders gepresenteerd (met name over de CO₂-uitstoot).

De onderstaande tabel is enkel opgenomen ter informatie en mag dus niet worden gezien als een indicatie dat ASN Impact Investors gedurende 2023 op alle genoemde indicatoren heeft gestuurd. ASN Impact Investors wil de lezer ervoor behoeden om voorbarige conclusies te trekken uit hetgeen hieronder wordt gepresenteerd. Dit is nieuwe wet- en regelgeving waarover vanuit de wetgever nog geen 100% duidelijkheid is.

ASN Impact Investors heeft de vereiste PAI-data naar beste vermogen verzameld, bij gerenommeerde dataproviders. Uit de onderstaande tabel blijkt echter dat de datadekking van sommige PAI-indicatoren nog gering is en dat de beschikbare data relatief oud zijn, dit wil zeggen van (ruim) voor 2023, of dat het bronjaar geheel ontbreekt. Dit wijst erop dat de data in ontwikkeling zijn en dat algemeen aanvaarde standaarden nog ontbreken. ASN Impact Investors monitort op continue basis de ontwikkeling van deze data. De lage datakwaliteit is één van de voornaamste redenen geweest om nog niet op de in de tabel gepresenteerde indicatoren te sturen.

Voor meer details over de indicatoren zie **Annex I van de Regulering (EU) 2022/1288**.

ASN Impact Investors stuurt nog niet op deze indicatoren, mede omdat de datakwaliteit nog gering is. Om aan de cijfers in de PAI-tabel toch enige duiding te geven, is als bijlage in deze Annex V per PAI-indicator een kwalitatieve toelichting gegeven. Voor de PAI-indicatoren levert de dataleverancier niet altijd alle data. Indien er geen data beschikbaar zijn, wordt er in de tabel N/B weergegeven.

Tabel 1 – Verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren

Klimaat- en andere milieu-indicatoren

			Eenheid	Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Broeikasgasemissies	1. BKG-emissies	Scope 1-BKG-emissies	tCO ₂ e	5.527,81	91,70%	2021-2022
		Scope 2-BKG-emissies	tCO ₂ e	6.520,88	91,70%	2021-2022
		Scope 3-BKG-emissies	tCO ₂ e	93.706,39	91,70%	2021-2022
		Totale BKG-emissies	tCO ₂ e	102.252,20	91,70%	2021-2022
	2. Koolstofvoetafdruk		tCO ₂ e/Meuro	543,30	91,70%	2021-2022
	3. BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd		tCO ₂ e/Meuro	817,89	93,54%	2021-2022
	4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen			0,00%	93,54%	N/B
	5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie			72,91%	67,70%	2019-2021
	6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten		GWh / Meuro	A: 0,00	82,15%	2020-2022
			GWh / Meuro	B: 0,00	82,15%	2020-2022
			GWh / Meuro	C: 0,30	82,15%	2020-2022
			GWh / Meuro	D: 0,00	82,15%	2020-2022
			GWh / Meuro	E: 1,09	82,15%	2020-2022
			GWh / Meuro	F: 0,00	82,15%	2020-2022
			GWh / Meuro	G: 0,04	82,15%	2020-2022
			GWh / Meuro	H: 0,00	82,15%	2020-2022
			GWh / Meuro	L: 0,29	82,15%	2020-2022
Biodiversiteit	7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteits-gevoelige gebieden			0,00%	93,54%	2021-2022
Watergehalte	8. Emissies in water		t/Meuro	N/B	N/B	N/B
Afval	9. Aandeel gevaarlijk afval en radioactief afval		t/Meuro	0,28	30,08%	2021-2021

Indicatoren voor sociale thema's, eerbieding van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping

		Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Sociale thema's en arbeidsomstandigheden	10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	0,00%	93,54%	N/B
	11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen en voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	60,91%	93,54%	N/B
	12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen	16,71%	22,56%	2021-2021
	13. Genderdiversiteit raad van bestuur	37,48%	92,41%	N/B
	14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	0,00%	93,54%	N/B

Tabel 2 – Aanvullende klimaat- en andere milieu-indicatoren

Klimaat- en andere milieu-indicatoren

			Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Water-, afval- en materiaalemissies	14. Natuurlijke soorten en beschermde gebieden	1. Aandeel beleggingen in ondernemingen waarvan de activiteiten van invloed zijn op bedreigde soorten	12,48%	93,54%	2021-2022
		2. Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid ter bescherming van de biodiversiteit voor operationele locaties die in het bezit zijn van de onderneming of door haar worden geleased of beheerd in of naast beschermde gebieden of in of naast gebieden met een grote biodiversiteitswaarde buiten beschermde gebieden	93,54%	93,54%	2021-2022

Tabel 3 – Aanvullende indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping

Indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping

		Impact 2023	Data dekking	Bronjaar
Sociale thema's en arbeidsomstandigheden	4. Ontbreken van een gedragscode voor leveranciers	51,72%	93,54%	2021-2022
Mensenrechten	9. Ontbreken van een mensenrechtenbeleid	0,71%	93,54%	N/B
	12. Activiteiten en leveranciers met een significant risico op kinderarbeid	13,98%	93,54%	N/B
	13. Activiteiten en leveranciers met een significant risico op dwangarbeid of verplichte arbeid	9,54%	93,54%	N/B
	14. Aantal geconstateerde gevallen van ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen	0,00	96,22%	N/B
Bestrijding van corruptie en omkoping	15. Ontbreken van een beleid tegen corruptie en omkoping	0,00%	93,54%	N/B

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: 2023

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
IPSOS	Reclame	5,0	Frankrijk
COATS GROUP PLC	Duurzame consumptiegoederen	4,8	Verenigd Koninkrijk
STHREE PLC	Zakelijke dienstverlening	4,8	Verenigd Koninkrijk
PREMIER FOODS PLC	Voeding en dranken	4,7	Verenigd Koninkrijk
BASIC-FIT NV	Consumentenservicebedrijven	4,7	Nederland
BEKAERT	Basisgoederen	4,4	België
AZELIS GROUP NV	Kapitaalgoederen	4,4	België
ALFEN BEHEER B.V.	Kapitaalgoederen	4,3	Nederland
JOST WERKE AG	Kapitaalgoederen	4,3	Duitsland
BRAVIDA HOLDING AB	Zakelijke dienstverlening	3,9	Zweden
HUHTAMAKI OYJ	Basisgoederen	3,9	Finland
SIGNIFY NV	Kapitaalgoederen	3,8	Nederland
WASHTEC AG	Kapitaalgoederen	3,7	Duitsland
BE SEMICONDUCTOR INDUSTRIES	Halfgeleiders	3,7	Nederland
BEFESA SA	Zakelijke dienstverlening	3,7	Luxemburg

De kolom “% activa” is het aandeel van de belegging binnen het totaal van de beleggingen (Assets under Management), exclusief liquide middelen.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

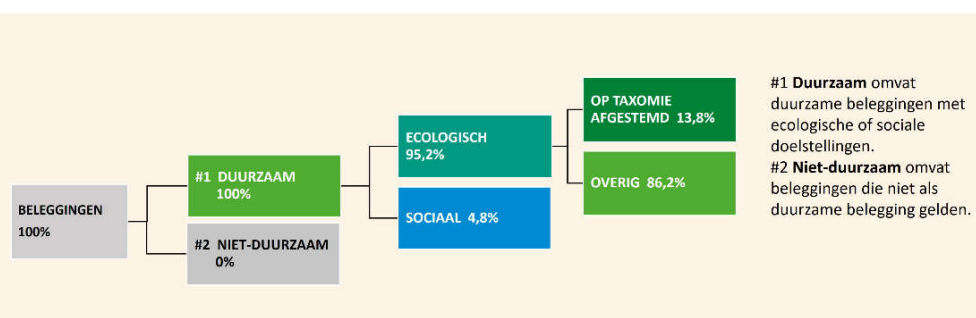
Het Fonds heeft belegd in aandelen van kleine en middelgrote Europese ondernemingen die zijn toegelaten tot gereguleerde markten in de EU of tot goed functionerende gereguleerde beurzen buiten de EU, maar binnen Europa, die zich inzetten voor een duurzame samenleving en die gezonde financiële vooruitzichten hebben. Het Fonds heeft alleen belegd in ondernemingen die waren toegelaten tot het Beleggingsuniversum.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

Vanwege de duurzame beleggingsdoelstellingen is het Fonds door ASN Impact Investors geclassificeerd als een artikel 9 product onder SFDR. Daarom heeft de Investeringscommissie op basis van de beleggingsselectiecriteria alleen beleggingen toegelaten die als duurzaam zijn aangemerkt in de zin van SFDR.

De in het Fonds aangehouden liquiditeiten zijn geen belegging. Liquiditeiten zijn bedoeld om de verhandelbaarheid van het Fonds op de beurs te faciliteren en worden aangehouden in verband met het liquiditeitsbeheer overeenkomstig artikel 3:63 van de wet op het financieel toezicht (Wft). Het Fonds heeft in de verslagperiode 2023 gemiddeld **4,8%** van het beheerde vermogen in bedrijven uit de kledingindustrie gehad. De sociale beleggingsdoelstelling richt zich uitsluitend op de kledingmerken in de portefeuille; daarom is hetzelfde percentage als sociaal beschouwd. Het resterende percentage is beschouwd als ecologisch.

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

In welke economische sectoren werd belegd?

Het fonds heeft in de volgende economische sectoren belegd:

Sector	Totaal aandeel
Kapitaalgoederen	32,1%
Zakelijke dienstverlening	14,8%
Basisgoederen	10,3%
Onroerend goed	10,0%
Reclame	8,0%
Halfgeleiders	6,6%
Duurzame consumptiegoederen	4,8%
Voeding en dranken	4,7%
Overige	8,7%

In hoeverre waren duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

ASN Impact Investors gelooft dat de EU-taxonomie, de EU-lijst van duurzame economische activiteiten, een belangrijk instrument kan zijn om te bepalen welke beleggingen duurzaam zijn. Het kan transparantie bevorderen, greenwashing tegengaan en de verschuiving van kapitaal naar de duurzame economie van de toekomst stimuleren. Wat het ecologische deel van de EU-taxonomie betreft, kan ASN Impact Investors echter niet instemmen met de opname van kernenergie en fossiel

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weerspiegelen.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage aan een milieudoelstelling leveren. **Transitieactiviteiten** zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

gas als duurzame beleggingen onder de huidige EU-taxonomie. Dit is niet in overeenstemming met de overtuigingen, visie en missie van ASN Impact Investors. Om die reden en het feit dat nog zoveel van de EU-taxonomie onduidelijk is, is er tot nu toe geen specifieke EU-taxonomie doelstelling vastgesteld.

Waar er data beschikbaar zijn, rapporteert ASN Impact Investors de mate waarin de beleggingen in deze verslagperiode zijn afgestemd op de EU-taxonomie.

De mate waarmee duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling waren afgestemd op de EU-taxonomie was **13,8%**. Het bepalen van dit percentage was niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of toetsing door derden. Uitgesplitst naar de EU-taxonomie doelstellingen:

- Mitigatie van klimaatverandering: **13,8%** *
- Adaptatie aan klimaatverandering: **0,2%** *
- Duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen: 0%
- Transitie naar een circulaire economie: 0%
- Preventie en bestrijding van verontreiniging: 0%
- Bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen: 0%

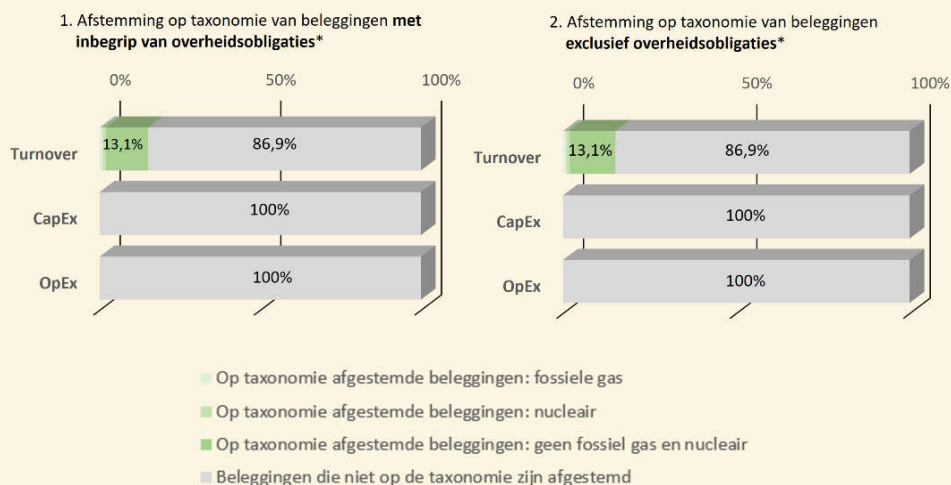
* Sommige beleggingen dragen zowel bij aan mitigatie van klimaatverandering als adaptatie van klimaatverandering. Hierdoor tellen deze percentages op tot een hoger percentage dan de 13,8% van de totale bijdrage aan de EU-taxonomie.

● Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen¹ ?

- ☐ Ja ☐ In fossiel gas ☐ In nucleaire energie
- ☒ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en iet ernstig afbreuk doen aan een van de doelstellingen van de EU-taxonomie - zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

De twee onderstaande grafieken tonen in groen het minimumpercentage beleggingen dat is afgestemd op de EU-taxonomie. Aangezien er geen geschikte methode is om te bepalen of overheidsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie*, toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van overheidsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor uitsluitend de beleggingen van het financiële product anders dan in overheidsobligaties.

* Voor deze grafieken omvatten 'overheidsobligaties' alle blootstellingen aan overheidsschulden.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

Het aandeel beleggingen in transitie activiteiten bedroeg in 2023: **0,30%** op basis van omzet en **0,61%** op basis van kapitaaluitgaven.

Het aandeel beleggingen in faciliterende activiteiten bedroeg in 2023: **6,57%** op basis van omzet en **5,56%** op basis van kapitaaluitgaven.

● **Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?**

De vraag is niet van toepassing. Dit is de eerste verslagperiode waarin wordt gerapporteerd over de EU-taxonomie. In het vorige verslagjaar waren hiertoe nog geen data beschikbaar.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling dat niet op de EU-taxonomie was afgestemd?

In 2023 was het aandeel **86,2%**. Het duurzaamheidsbeleid heeft strenge selectiecriteria, maar er wordt niet gestuurd op beleggingen die afgestemd zijn op de EU-taxonomie. Daarnaast heeft het Fonds belegd in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen over de hele wereld. Deze ondernemingen vallen grotendeels niet onder EU wet- en regelgeving en zijn daarmee niet verplicht hun afstemming te rapporteren. Om deze redenen is een aanzienlijk aandeel van de beleggingen niet afgestemd op de EU-taxonomie.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het Fonds heeft gedurende de verslagperiode 2023 gemiddeld **4,8%** van haar beheerde vermogen met een sociale doelstelling gehad. De sociaal duurzame beleggingen richten zich uitsluitend op de kledingmerken in de portefeuille.

Welke beleggingen zijn opgenomen in “niet duurzaam”? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

In lijn met het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors zijn geen beleggingen gedaan die als “niet duurzaam” kunnen worden aangemerkt.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om de ecologische en/of sociale kenmerken te verwezenlijken?

ASN Impact Investors heeft engagement gebruikt om een dialoog aan te gaan met de beleggingen om hen bewuster te maken van hun duurzaamheidsprestaties met betrekking tot hun CO₂-uitstoot en biodiversiteitsvoetafdruk en hen aan te sporen deze te verbeteren. Het besluit tot engagement werd genomen wanneer een belegging niet langer voldeed aan de duurzaamheidscriteria van ASN Impact Investor of wanneer misstanden werden vastgesteld. ASN Impact Investors heeft ook engagement gebruikt om de kledingmerken in de portefeuille te helpen hun leefbaarheidscore te verbeteren.

ASN Impact Investors heeft gebruikgemaakt van haar stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen van de ondernemingen waarin het fonds heeft belegd. Dit recht wordt gebruikt om ondernemingen aan te sporen tot duurzamer beleid en praktijken. De uitgangspunten zijn vastgelegd in het duurzame stembeleid van ASN Impact Investors.

In 2022 is ASN Impact Investors gestart met het uitvoeren van engagement op biodiversiteit en klimaat. Klimaatverandering wordt steeds zichtbaarder en heeft een grote impact op biodiversiteit. De biodiversiteit staat onder druk en het verlies daarvan wordt jaarlijks groter. Biodiversiteit en klimaatverandering zijn nauw aan elkaar verbonden. In 2022 is ASN Impact Investors begonnen met het informeren van over het belang, de urgentie en de afhankelijkheid van biodiversiteit. In 2023 heeft ASN Impact Investors de engagement kaders vastgesteld, de bedrijven met de grootste negatieve

zijn duurzame
beleggingen
met

een ecologische doelstelling
die **geen rekening houden**
met de criteria voor
ecologisch duurzame
economische activiteiten in
het kader van de EU-
taxonomie.

impact binnen de portefeuille geselecteerd voor het engagement traject en is begonnen met een diepgaand onderzoek van deze bedrijven. In 2024 wordt het engagement met de bedrijven vervolgd.

Sinds 2016 neemt ASN Impact Investors het voortouw om een leefbaar loon voor textielwerkers breed onder de aandacht te brengen. ASN Impact Investors spreekt met kledingmerken en inspireert anderen die er iets aan willen doen. In 2022 heeft ASN Impact Investors de kledingmerken opnieuw beoordeeld en is over de uitkomsten met de bedrijven in gesprek gegaan.

Voorbeeld van engagement

In 2023 zijn we actief engagement gestart met Groupe SEB, producent van onder meer keukenapparaten en huishoudproducten. We missen ketenbeleid op het gebied van conflictmineralen. We hebben aangegeven graag een reactie te ontvangen waarin het bedrijf zich uitspreekt tegen het gebruik van conflictmineralen in de keten. Een andere optie is dat SEB zich openlijk aansluit bij een van de volgende internationale standaarden: Responsible Minerals Initiative van de RBA of de OECD-richtlijnen voor conflictmineralen. Wij zijn in afwachting van een reactie van het bedrijf.

Voorbeeld van stemrecht

Wij verwachten van bedrijven dat zij een ambitieus en tijdsgebonden klimaatdoel hebben gesteld in lijn met het Akkoord van Parijs. Als een bedrijf dat niet heeft stemmen wij tegen goedkeuring van het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantsverklaring. Zo hebben wij Kardex laten weten dat wij tegen stemmen omdat het geen emissie reductiedoelen heeft gesteld en een klimaat actieplan ontbreekt.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de duurzame referentiebenchmark?

Er is geen referentiebenchmark aangewezen voor het bereiken van de duurzame beleggingsdoelstelling, aangezien er momenteel geen benchmark in de markt beschikbaar is die zowel CO₂-uitstoot, biodiversiteit en leefbaar loon verenigt.

Waarom verschilde de referentiebenchmark van een brede marktindex?

Vraag is niet van toepassing.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de duurzame beleggingsdoelstelling?

Vraag is niet van toepassing.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?

Op dit moment is het alleen nog mogelijk om de duurzame beleggingsdoelstelling over het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs met een brede marktindex te vergelijken. De MSCI World Index wordt als brede marktindex gehanteerd. In de onderstaande tabel zijn de prestaties van het Fonds in vergelijking met de brede marktindex gepresenteerd. Hierbij is de geïmpliceerde temperatuurstijging berekend aan de hand van de MSCI ITR methode, zowel op fondsniveau, als op het niveau van de brede marktindex. Zoals hierboven aangegeven was de MSCI ITR methodologie voor de verslagperiode 2023 beschikbaar voor **93,1%** van de beleggingen van het Fonds. Voor de brede marktindex was de MSCI ITR methodologie beschikbaar voor **97,8%** van de beleggingen.

Het is de doelstelling van het Fonds om deze temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graden te houden. Zoals hieronder aangegeven is deze doelstelling nog niet gehaald, daarnaast presteert het Fonds minder dan de brede marktindex. Reden hiervoor kan zijn dat uitschieters zwaarder wegen omdat dit een kleine portefeuille is. Verder gaat het hier om kleine bedrijven waardoor de datakwaliteit laag is en hebben deze bedrijven veelal minder concrete plannen uitgeschreven.

Referentie benchmarks
zijn indices die meten of het financiële product de duurzame beleggingsdoelstelling verwezenlijkt.

MSCI ITR values in °C	2023
ASN Duurzaam Small & Midcap Fonds	2,23
MSCI World Index	2,38
Overprestatie van het Fonds	0,15

Bijlage: kwalitatieve uitleg per PAI-indicator

- **PAI-indicatoren 1, 2 en 3 van tabel 1** geven de som van de totale broeikasgasemissies in tonnen van de bedrijven in de portefeuille (scope 1, 2, 3) weer, gewogen met de meest recente beschikbare bedrijfswaarde van het bedrijf inclusief cash. Indicator 2 geeft de totale broeikasgasemissies per 1 miljoen euro belegd in de portefeuille weer. Indicator 3 is het portefeuille gewogen gemiddelde van de totale koolstofvoetafdruk van de bedrijven in de portefeuille per miljoen euro omzet (tonnen/ miljoen euro omzet). Zowel het duurzaamheidsbeleid en de PAI-indicatoren meten de scope 1, 2 en 3 emissies aan de hand van de PCAF-methode. Er bestaan echter verschillen tussen de beleidsdata en de MSCI data: ASN Impact Investors gebruikt wel proxy-data wanneer data ontbreken; MSCI doet dat niet.
- **PAI-indicator 4 van tabel 1** is de som van het gewicht van bedrijven in de portefeuille met een actieve blootstelling aan de sector fossiele brandstoffen. Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in de fossiele industrie.
- **PAI-indicator 5 van tabel 1** is het aandeel van niet-hernieuwbare energieconsumptie en niet-hernieuwbare energieproductie van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage. Meer dan de helft van de beleggingen in de portefeuille verbruikt nog niet-hernieuwbare energie of wekt dit op. Zoals aangegeven voert ASN Impact Investors engagement met de bedrijven in de portefeuille om hen hier bewust van te maken.
- **PAI-indicator 6 van tabel 1** is het energieverbruik in GWh per miljoen euro omzet van de beleggingen, per klimaatsector met een grote impact, NACE-sectiecode A, B, C, D, E, F, G, H en L (link naar NACE sectiecodes).
- **PAI-indicator 7 van tabel 1** is de som van bedrijven in de portefeuille die activiteiten hebben in biodiversiteitsgevoelige gebieden en/of betrokken zijn bij controverses met ernstige gevolgen voor het milieu. Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in bedrijven die activiteiten hebben in biodiversiteitsgevoelige gebieden en/of betrokken zijn bij controverses met ernstige gevolgen voor het milieu.
- **PAI-indicator 8 van tabel 1** is de som van het aantal ton emissies in water per miljoen euro belegd, uitgedrukt als gewogen gemiddelde. Hiervoor zijn nog geen data beschikbaar.
- **PAI-indicator 9 van tabel 1** is de som van het aantal ton gevaarlijk afval per miljoen euro belegd, uitgedrukt als gewogen gemiddelde. Emissies in water wordt gezien als afvalwater dat als gevolg van industriële of productieactiviteiten in oppervlaktewater wordt geloosd (in ton). Het getal van 0,28 ton per miljoen euro belegd is laag, echter is de datadekking laag en daarmee is het getal weinig representatief.
- **PAI-indicator 10 van tabel 1** is de som van het gewicht van bedrijven in portefeuille die UN Global Compact zeer ernstig hebben geschonden. Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in bedrijven die UN Global Compact ernstig hebben geschonden.
- **PAI-indicator 11 van tabel 1** is de som van het gewicht van ondernemingen in portefeuille die geen bewijs hebben van een mechanisme om de naleving van UN Global Compact te controleren. MSCI haalt deze informatie van de website van de onderneming of tegenpartij. Wanneer hier niks vermeld staat, noteert MSCI geen beleid. ASN Impact Investors doet risicoanalyses. Afhankelijk van de geografische aanwezigheid en de bedrijfsactiviteiten wordt het risico hoog, gemiddeld of laag ingeschat. Bij een laag risico kan het bedrijf actief zijn in een land waar het rechtssysteem voldoende waarborgen biedt. Als er geen zichtbaar beleid is, neemt ASN Impact Investors actief contact op met de bedrijven waarin belegd wordt om te controleren of er wel of geen beleid

is. De uitkomsten van de analyse van MSCI en die van ASN Impact Investors verschillen hierom van elkaar. Vanwege de strenge selectiecriteria van het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is van ondernemingen die geen bewijs hebben van een mechanisme om de naleving van UN Global Compact te controleren en die risico lopen op het schenden van de beginselen van de UN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen.

- **PAI-indicator 12 van tabel 1** is het verschil tussen het gemiddelde bruto-uurloon mannelijke en vrouwelijke werknemers als percentage van het bruto-uurloon van mannen. De rapportage over deze maatstaf is inconsistent: sommige bedrijven rapporteren over de absolute of ongecontroleerde loonkloof, terwijl andere controleren voor compenserende factoren zoals functie of locatie.
- **PAI-indicator 13 van tabel 1** is de gemiddelde verhouding tussen vrouwelijke en mannelijke bestuursleden in de beleggingen, uitgedrukt als percentage van alle bestuursleden. Het percentage 37,48% wil zeggen dat iets meer dan een derde van de bestuursleden van de bedrijven in de portefeuille, vrouwen zijn.
- **PAI-indicator 14 van tabel 1** is de som van het gewicht van bedrijven in portefeuille met blootstelling aan controversiële wapens (landmijnen, clustermunities, chemische wapens en biologische wapens). Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in de wapenindustrie.
- **PAI-indicator 14 van tabel 2** is enerzijds het aandeel in bedrijven waarvan de activiteiten gevolgen hebben voor bedreigde soorten en anderzijds het aandeel in bedrijven zonder beleid ter bescherming van de biodiversiteit dat betrekking heeft op operationele locaties die eigendom zijn van, geleased of beheerd worden in of grenzen aan een beschermd gebied met een hoge biodiversiteitswaarde buiten beschermde gebieden. Zoals aangegeven is ASN Impact Investors engagement sinds 2022 gestart met het uitvoeren van engagement op biodiversiteit en klimaat.
- **PAI-indicator 4 van tabel 3** is het aandeel beleggingen zonder gedragscode voor leveranciers (tegen onveilige arbeidsomstandigheden, onzekere banen, kinderarbeid en dwangarbeid). MSCI haalt deze informatie van de website van de onderneming of tegenpartij. ASN Impact Investors maakt een inschatting van de risico's in de keten. Het risico is afhankelijk van de bedrijfsactiviteiten, het bedrijfsmodel en de locaties waar wordt ingekocht. Als er geen zichtbaar beleid is, neemt ASN Impact Investors actief contact op met de bedrijven waarin belegd wordt om te controleren of er wel of geen beleid is. De uitkomsten van de analyse van MSCI en die van ASN Impact Investors verschillen hierom van elkaar. Vanwege de strenge selectiecriteria van het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is van ondernemingen zonder gedragscode voor leveranciers.
- **PAI-indicator 9 van tabel 3** is het aandeel beleggingen zonder mensenrechtenbeleid. MSCI haalt deze informatie van de website van de onderneming of tegenpartij. Wanneer hier niks vermeld staat, noteert MSCI geen beleid. ASN Impact Investors doet risicoanalyses. Afhankelijk van de geografische aanwezigheid en de bedrijfsactiviteiten wordt het risico hoog, gemiddeld of laag ingeschat. Bij een laag risico kan het bedrijf actief zijn in een land waar het rechtssysteem voldoende waarborgen biedt. Als er geen zichtbaar beleid is, neemt ASN Impact Investors actief contact op met de bedrijven waarin belegd wordt om te controleren of er wel of geen beleid is. De uitkomsten van de analyse van MSCI en die van ASN Impact Investors verschillen hierom van elkaar. Vanwege de strenge selectiecriteria van het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is van ondernemingen zonder mensenrechtenbeleid.
- **PAI-indicator 12 van tabel 3** is het aandeel beleggingen dat blootstaat aan activiteiten en leveranciers met een aanzienlijk risico op incidenten met kinderarbeid, uitgedrukt in geografische gebieden en/of het soort activiteiten
- **PAI-indicator 13 van tabel 3** is het aandeel beleggingen dat blootstaat aan activiteiten en leveranciers met een aanzienlijk risico van gevallen van gedwongen of verplichte arbeid, uitgedrukt in geografische gebieden en/of het soort activiteiten.
- **PAI-indicator 14 van tabel 3** is het aantal gevallen van ernstige mensenrechtenkwesties en – incidenten in verband met de beleggingen, op basis van een gewogen gemiddelde. Deze indicator presenteert de gegevens in lijn met het beleid van ASN Impact Investors: er worden geen beleggingen gedaan in de bedrijven met ernstige mensenrechtenkwesties en -incidenten.

- **PAI-indicator 15 van tabel 3** is het aandeel beleggingen in entiteiten zonder beleid ter bestrijding van corruptie en omkoping dat in overeenstemming is met het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie. Ondanks dat het percentage laag is, zou het niet voor moeten kunnen komen dat bedrijven zonder beleid ter bestrijding van corruptie en omkoping worden toegelaten tot het Investeringsuniversum. MSCI haalt de informatie om deze indicator te bepalen van de website van de onderneming of tegenpartij. Wanneer hier niks vermeld staat, noteert MSCI geen beleid. ASN Impact Investors doet risicoanalyses. Afhankelijk van de geografische aanwezigheid en de bedrijfsactiviteiten wordt het risico hoog, gemiddeld of laag ingeschat. Bij een laag risico kan het bedrijf actief zijn in een land waar het rechtssysteem voldoende waarborgen biedt. Als er geen zichtbaar beleid is, neemt ASN Impact Investors actief contact op met de bedrijven waarin belegd wordt om te controleren of er wel of geen beleid is. De uitkomsten van de analyse van MSCI en die van ASN Impact Investors verschillen hierom van elkaar. Vanwege de strenge selectiecriteria van het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors is gewaarborgd dat het Beleggingsuniversum vrij is van ondernemingen zonder beleid ter bestrijding van corruptie en omkoping.

